

Kallelse till Vård- och omsorgsnämndens sammanträde

Datum och tid: 2025-06-11 kl. 16:00

Plats: Karidal, tröskevägen 2 i Eslöv

Förhinder anmäls till Helena Nilsson, helena.nilsson2@eslov.se, 0413-62171

Ärenden

1	Val av justerare	
2	Information om fördelning av statsbidrag för omställning till ny socialtjänstlag	2025/198
3	Beslut om insatser utan behovsprövning enligt nya socialtjänstlagen	2025/188
4	Revidering av styrdokument enligt nya socialtjänstlagen	2025/189
5	Revidering av riktlinjer för biståndshandläggning för hemvård i Eslövs kommun	2025/190
6	Revidering av vård- och omsorgsnämndens delegeringsordning	2025/177
7	Revidering av riktlinjer för alkoholservering, försäljning av tobak, servering och försäljning av folköl ,handel med vissa receptfria läkemedel samt gårdsförsäljning av alkoholdrycker	2025/199
8	Revidering av taxebestämmelser avseende servering av alkohol på grund av nya regler i alkohollagen (2010:1622) avseende tillstånd för gårdsförsäljning	2025/203
9	Ekonomisk månadsrapport, maj 2025	2025/46
10	Kvalitetsberättelse 2024	2025/166
11	Årsredovisning av åtagandeplan för ökad egenförsörjning - En handlingsplan för Eslövs kommun	2025/218
12	Yttrande över förslag till vattentjänstplan för Eslövs kommun	2025/219
13	Förvaltningschefen informerar, 2025	2025/23
14	Redovisning av delegeringsbeslut	
15	Anmälningar för kännedom	

Ordförande

Tony Hansson (S)

2025-05-27

Kerstin Wetterberg

+4641362150

kerstin.wetterberg@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Information om fördelning av statsbidrag för omställning till ny socialtjänstlag

Förslag till beslut

- Vård och omsorgsnämnden lägger informationen om fördelning av statsbidrag till handlingarna.

Ärendebeskrivning

1 juli 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft. Den nya lagen innebär i stora delar en redaktionell omarbetning av den tidigare lagen, med en ny struktur och modernare språk för en mer modern, enhetlig och lättillgänglig lag. Det införs dock en rad nya bestämmelser som påverkar utformning och genomförande av socialtjänstens verksamhet.

I lagens inledande kapitel, som reglerar socialtjänstens mål och verksamhetens inriktning, uppges att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig. Regeringen uppger i lagens förarbeten att det finns flera viktiga kommunala verksamheter som kan verka förebyggande, så som kultur- och fritidsverksamheter, folkhälsoarbete och samhällsplaneringen. Kommunens ansvar för planering av insatser utvidgas till att omfatta hela socialtjänstens verksamhetsområde, och vid planeringen ska behovet av tidiga och förebyggande insatser särskilt vägas in.

Socialtjänsten ska dessutom, utöver att främja jämlika levnadsvillkor, också främja jämställda levnadsvillkor. Vidare ska socialtjänstens verksamhet bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

För att stärka barns rättigheter har vissa bestämmelser i lagen omformulerats i enlighet med Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter; Barnkonventionen.

Eslövs kommun har fördelats 3 751 449 kronor i statsbidrag för omställningen till ny socialtjänstlag. Statsbidraget ska enligt Regeringsbeslut S2025/00122 (delvis) betalas ut från Socialstyrelsen till kommunerna under 2025 för att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Kommunerna får använda medlen till bemanning och kompetenshöjande

insatser för att verka i linje med den nya socialtjänstlagens syfte och att på olika sätt stärka förutsättningarna för att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Av bilaga 1 – Fördelning av statsbidrag framgår hur förvaltningscheferna inom Vård och Omsorg, Barn och Utbildning samt Kultur och Fritid föreslår att ovan beskrivna statsbidrag ska fördelas.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Fördelning av statsbidrag

Beredning

Fördelningen av statsbidrag inom Eslövs kommun har diskuterats av förvaltningscheferna för Vård och omsorg, Barn och utbildning samt Kultur och fritid. Utgångspunkt för beslutet har varit den nuläges- och behovsanalys som genomförts under hösten/vintern 2024/2025.

Beslutet skickas till

Förvaltningschef Vård och Omsorg

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Kerstin Wetterberg
Utvecklingsledare

Förslag till fördelning statsbidrag omställning ny socialtjänstlag

I regeringsbeslut S2025/00122 från 2025-01-23 framgår att regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut statsbidrag till kommunerna under 2025 för att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Kommunerna får använda medlen till bemanning och kompetenshöjande insatser för att verka i linje med den nya socialtjänstlagens syfte och att på olika sätt stärka förutsättningarna för att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.¹

Eslövs kommun tilldelas 3 751 449 kr. Förvaltningscheferna för Vård och omsorg, Barn och utbildning samt Kultur och fritid föreslår att bidragen fördelas enligt nedan:

- 2 tjänster (à 100 %) i form av personal riktat till målgruppen över 18 år till Navet.
- 2 tjänster (à 100 %) i form av personal riktat till målgruppen under 18 år till Navet.
- 50 % tjänst i form av enhetschef till Navet.
- 2 tjänster (à 100 %) i form av aktivitetslotsar inom Kultur och fritid.
- 50 % tjänst i form av kvalitetssamordnare inom Vård och omsorg.
- 1 tjänst (100 %) i form av handläggare inom LSS med fokus på barn och unga.

Skäl till förslaget:

Under hösten 2024 påbörjades en nulägesanalys för att identifiera målgrupper, utmaningar och styrkor inom socialtjänsten i Eslöv. Med utgångspunkt i denna analys har styrgruppen för omställningsarbetet arbetat vidare med en behovsanalys under vintern. Analysen visar på behov att

¹ [Uppdrag till Socialstyrelsen att betala ut statsbidrag till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst](#)

arbeta annorlunda för att arbeta mer förebyggande inom kommunen och skapa en socialtjänst som är både lätt tillgänglig och kunskapsbaserad. Av nulägesanalysen framgick bland annat att det förebyggande arbetet behöver stärkas för målgruppen från 6 år och uppåt, hela vägen till dess att de förebyggande aktiviteterna inom äldreomsorgens verksamhet tar vid. I analysen var målgruppen personer med personkretstillhörighet enligt LSS särskilt framträdande. Det uppmärksammades även behov av utvecklat systematiskt kvalitetsarbete inom flera verksamheter. Nedan utvecklas syftet med respektive satsning.

Navet

Mot bakgrund av ovan nämnda analys föreslår förvaltningscheferna för Vård och omsorg, Barn och utbildning samt Kultur och fritid att en verksamhet som riktar sig till målgruppen 6–65 år inrättas, som går under namnet Navet. Navet utgör en samverkansform som liknar den som finns för målgruppen 0–6 år i form av Familjens hus. Det utgör en mötesplats med målet om tillgängliga, sömlösa och integrerade, hälsofrämjande, uppsökande och förebyggande insatser för ökad psykisk hälsa och välmående. I konceptet ingår samverkan mellan flera delar av Eslövs kommun, Region Skåne och den idéburna sektorn. På Navet ska en support upprättas, där Vård och omsorgsförvaltningen samt Barn och utbildning har 2 tjänster vardera som ansvarar för att ge rådgivning kring sociala frågor och övrigt välmående till kommunens invånare. För att leda och driva verksamheten föreslås en enhetschef på 50 % tjänstgöring.

Aktivitetslotsar

Forskning visar att en meningsfull fritid och en fungerande skolgång är viktiga skyddsfaktorer för barn och unga. Aktivitetslotsarna ska arbeta gentemot barn och unga för att stärka deras förutsättningar och motivera till deltagande i organiserade fritidsaktiviteter. Syftet med insatsen är att arbeta förebyggande genom att stärka skyddsfaktorer kopplat till meningsfull fritid.

Kvalitetssamordnare

I nulägesanalysen uppmärksammades ett behov av att arbeta mer systematiskt med kvalitetsuppföljning och analys för att säkerställa att verksamheterna inom Vård och omsorg arbetar med beprövad erfarenhet. Den systematiska uppföljningen blir även relevant för att säkerställa att socialtjänsten främjar jämställda levnadsvillkor.

LSS-handläggare barn

Nulägesanalysen visade på ett högt antal personer i Eslövs kommun som tillhör personkrets enligt LSS-lagstiftningen. I analysen beaktades en kartläggning som gjorts gällande barn med behov av insatser enligt både SoL och LSS. Denna kartläggning pekade på utvecklingsmöjligheter när det gäller tidigt stöd till barn med funktionsnedsättning. En handläggare med särskilt fokus på barn med personkrets enligt LSS är ett sätt att stärka barnrättsperspektivet och skapa förutsättningar att bli mer lätt tillgänglig och förebyggande.

2025-05-30

Kerstin Wetterberg

+4641362150

kerstin.wetterberg@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Beslut om insatser utan behovsprövning enligt nya socialtjänstlagen

Förslag till beslut

- Vård och omsorgsnämnden fattar beslut att från och med 1 juli 2025 ska följande insatser tillhandahållas utan individuell behovsprövning enligt 11 kap. 5 § nya socialtjänstlagen:

- *Budget och skuldrådgivning*
- *Integrationsvägledning*
- *Hyresrådgivning*
- *Vräkningsförebyggande insats*
- *Familjerådgivning*
- *Råd och stödsamtal*

*Enskilt anhörigstöd skadligt bruk och beroende**Anhörigstöd i grupp skadligt bruk och beroende**Case manager**Anhörigrådgivning enskilt**Anhörigstöd i grupp**Träffpunkt socialpsykiatri**Trygghetslarm**Hälsofrämjande enhetens aktivitetsutbud och mötesforum**Hälsosamtal**Uppsökande insats från demensteamet*

Samt följande insatser från externa utförare:

Maria Mellersta:

*Samtalsbehandling individ**Boostersamtal efter behandling individ**Samtalsbehandling anhörig**Boostersamtal efter behandling anhörig**CRAFT anhöriggrupp*

Lysmasken (del av Kriscentrums verksamhet):

Grupp för tjejer som upplevt våld i nära relation

Kriscentrum:

Rådgivning

Rådgivning/bedömning/krissamtal

Samtal för våldsutsatta

Boostersamtal våldsutsatta

Samtal i grupp för våldsutsatta CFT

Samtal för våldsutövare

- *Boostersamtal våldsutövare*

Insatserna som erbjuds från ovanstående externa utförare ges under förutsättning att aktuellt avtal finns med nämnda utförare. Övriga villkor för samtliga insatser redovisas i bilaga 1 – Sammanställning insatser utan individuell behovsprövning.

- Vård och omsorgsnämnden fattar beslut i enlighet med 14 kap. 5 § nya socialtjänstlagen att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av insatserna:
- *Anhörigstöd i grupp skadligt bruk och beroende*
Träffpunkt socialpsykiatri
Hälsofrämjande enhetens aktivitetsutbud och mötesforum
CRAFT anhöriggrupp
- Vård och omsorgsnämnden bedömer i enlighet med 21 kap. 2 § nya socialtjänstlagen att följande insatser i förekommande fall är lämpliga att tillhandahålla utan individuell behovsprövning och utan vårdnadshavares samtycke till barn som fyllt 15 år:
- *Hyresrådgivning*
Familjerådgivning
- Samtliga av ovanstående beslut gäller från och med den 1 juli 2025

Ärendebeskrivning

1 juli 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft. I den nya lagen ges socialnämnden möjlighet att tillhandahålla insatser för personliga behov till enskilda utan någon individuell behovsprövning. Intentionerna med förslaget är att förbättra socialnämndens förutsättningar att ge tidiga och förebyggande insatser, för att på så vis nå invånare tidigt och motverka behov av mer omfattande insatser.

Befogenheten innebär en möjlighet för socialnämnden och utgör därmed ingen skyldighet att erbjuda insatser på detta vis. Varje enskild kommun får ta ställning till hur bestämmelsen ska tillämpas i den egna kommunen. För

att kunna tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning krävs att socialnämnden särskilt beslutar om att insatserna ska gå att tillhandahålla på detta sätt. I beslutet får socialnämnden ställa upp eventuella villkor för deltagande i insatsen. Dessa villkor måste vara tydliga och enkla för utförare att kontrollera, då myndighetsutövning inte får överlämnas till en privat utförare.

Om socialnämnden vill erbjuda en viss insats utan individuell behovsprövning till barn som har fyllt 15 år utan vårdnadshavares samtycke måste socialnämnden dessutom överväga om insatsen är lämplig att erbjuda målgruppen på detta vis.

Av den nya socialtjänstlagen framgår att genomförandet av insatser som regel ska dokumenteras. Uppgifter om enskildas personliga förhållanden behöver dock inte dokumenteras vid rådgivning. Socialnämnden har även möjlighet att fatta beslut om att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid genomförande av en insats utan individuell behovsprövning. Ett sådant beslut får dock endast fattas om det föreligger särskilda skäl.

Av bilaga 1 – Sammanställning insatser utan individuell behovsprövning framgår de insatser som respektive socialnämnd föreslår erbjuda i Eslövs kommun från och med 1 juli 2025. För respektive insats framgår insatsens inriktning, villkor och omfattning. Det framgår även om insatsen utgör rådgivning och därmed inte omfattas av dokumentationsskyldighet kring personliga förhållanden, alternativt om särskilda skäl att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet föreligger. För de insatser som socialnämnden föreslår erbjuda till barn som har fyllt 15 år utan vårdnadshavares samtycke finns även en lämplighetsbedömning redovisad.

Observera att insatserna som regleras under fliken "Externa insatser BoF och VoO" i bilagan är insatser som styrs av avtal med externa utförare. Insatserna ges under förutsättning att aktuellt avtal finns med nämnda utförare. Om avtalen med utföraren avslutas kommer möjlighet till aktuell insats utan behovsprövning också att upphöra.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Sammanställning insatser utan behovsprövning

Beredning

Utvecklingsledare med uppdraget att samordna omställningen till ny socialtjänstlag har tillsammans med ansvariga enhetschefer gått igenom vilka befintliga insatser som idag ges med samt utan individuell behovsprövning inom förvaltningens olika enheter. En bedömning har gjorts i förhållande till lämplighet att erbjuda insatsen utan individuell

behovsprövning efter 1 juli 2025 samt vilka kriterier som insatsen skall utgå ifrån i förhållande till målgrupp, omfattning och dokumentationskrav. I de fall då insatsen kan erbjudas till barn under 18 år har även en lämplighetsbedömning kring att erbjuda insatsen utan vårdnadshavares samtycke gjorts.

Beslutet skickas till

Förvaltningschef

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Kerstin Wetterberg
Utvecklingsledare

1 juli 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft. I den nya lagen ges socialnämnden möjlighet att tillhandahålla insatser för personliga behov till enskilda utan någon individuell behovsprövning. Intentionerna med förslaget är att förbättra socialnämndens förutsättningar att ge tidiga och förebyggande insatser, för att på så vis nå invånare tidigt och motverka behov av mer omfattande insatser.

Befogenheten innebär en möjlighet för socialnämnden och utgör därmed ingen skyldighet att erbjuda insatser på detta vis. Varje enskild kommun får ta ställning till hur bestämmelsen ska tillämpas i den egna kommunen. För att kunna tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning krävs att socialnämnden särskilt beslutar om att insatserna ska gå att tillhandahålla på detta sätt. I beslutet får socialnämnden ställa upp eventuella villkor för deltagande i insatsen. Dessa villkor måste vara tydliga och enkla för utförare att kontrollera, då myndighetsutövning inte får överlämnas till en privat utförare.

Om socialnämnden vill erbjuda en viss insats utan individuell behovsprövning till barn som har fyllt 15 år utan vårdnadshavares samtycke måste socialnämnden dessutom överväga om insatsen är lämplig att erbjuda målgruppen på detta vis.

Av den nya socialtjänstlagen framgår att genomförandet av insatser som regel ska dokumenteras. Uppgifter om enskildas personliga förhållanden behöver dock inte dokumenteras vid rådgivning. Socialnämnden har även möjlighet att fatta beslut om att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid genomförande av en insats utan individuell behovsprövning. Ett sådant beslut får dock endast fattas om det föreligger särskilda skäl.

Av denna sammaställning framgår de insatser som respektive socialnämnd föreslås erbjuda i Eslövs kommun från och med 1 juli 2025. För respektive insats framgår insatsens inriktning, villkor och omfattning. Det framgår även om insatsen utgör rådgivning och därmed inte omfattas av dokumentationsskyldighet kring personliga förhållanden, alternativt om särskilda skäl att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet föreligger. För de insatser som socialnämnden föreslås erbjuda till barn som har fyllt 15 år utan vårdnadshavares samtycke finns även en lämplighetsbedömning redovisad.

Observera att insatserna som regleras under fliken "Externa insatser (BoF & VoO)" i bilagan är insatser som köps in från externa utförare. Insatserna ges under förutsättning att aktuellt avtal finns med nämnda utförare. Om avtalen med utföraren avslutas kommer möjlighet till aktuell insats utan behovsprövning också att upphöra.

Aktuella beslut i underlaget:

- Beslut enligt 11 kap. 5 § SoL att tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning.
- Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av insats utan behovsprövning.
- Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare.

Barn (BoF) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn
Föräldrautbildning	Förebyggande stöd till föräldrar och andra närstående till barn under 18 år.	Deltagaren ska vara folkbokförd i Eslövs kommun	Respektive föräldrautbildning omfattar upp till 10 träffar	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Krav på dokumentation av uppgifter som kan röja enskildas identitet riskerar att medföra att enskilda avstår från att ta kontakt med socialtjänsten.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Föräldrautbildning" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till föräldern och dennes önskemål om stöd. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den unga föräldern att få snabbt stöd i sin situation. Detta ska inte hindras av att föräldern själv är minderårig. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för den unge föräldern och dess barns bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Föräldrautbildning" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.
Öppna träffar kring föräldraskap	Förebyggande stöd till föräldrar och andra närstående till barn under 18 år utifrån olika teman.	Deltagaren ska vara folkbokförd i Eslövs kommun	Respektive träff utgörs av 1 tillfälle	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Det finns inte skäl eller behov att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Öppna träffar kring föräldraskap" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till föräldern och dennes önskemål om stöd. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den unga föräldern att få snabbt stöd i sin situation. Detta ska inte hindras av att föräldern själv är minderårig. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för den unge föräldern och dess barns bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Öppna träffar kring föräldraskap" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.
Individuell rådgivning kring föräldraskap	Rådgivning kring föräldraskap och tillgängligt stöd till föräldrar och andra närstående till barn under 18 år.	Deltagaren ska vara folkbokförd i Eslövs kommun	Upp till 3 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Individuell rådgivning kring föräldraskap" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till föräldern och dennes önskemål om stöd. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den unga föräldern att få snabbt stöd i sin situation. Detta ska inte hindras av att föräldern själv är minderårig. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för den unge föräldern och dess barns bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Individuell rådgivning kring föräldraskap" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.
Individuella stödsamtal kring föräldraskap	Stödsamtal kring föräldraskap till föräldrar och andra närstående till barn under 18 år.	Deltagaren ska vara folkbokförd i Eslövs kommun	Upp till 7 tillfällen. Ny kontakt möjlig ett år efter avslutade stödsamtal.	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Individuella stödsamtal kring föräldraskap" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till föräldern och dennes önskemål om stöd. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den unga föräldern att få snabbt stöd i sin situation. Detta ska inte hindras av att föräldern själv är minderårig. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för den unge föräldern och dess barns bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Individuella stödsamtal kring föräldraskap" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.

Barn (BoF) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn
Individuella stödsamtal till barn och unga	Stödsamtal med fokus på skadligt bruk och beroende, kriminalitet, psykisk ohälsa, konflikter i relationer eller övrigt socialt nedbrytande beteende hos barnet/den unge, och/eller sociala problem hos närstående (anhörigstöd till barn).	• Barn 0-17 år • Folkbokförd i kommunen	Upp till 7 samtal. Ny kontakt möjlig ett år efter avslutade stödsamtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Individuella stödsamtal till barn och unga" till barn som har fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till barnet och dennes önskemål om stöd. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för barnet att få snabbt stöd i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som har fyllt 15 år skall kunna ta del av "Individuella stödsamtal till barn och unga" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.
Barngrupper	Stödgrupper för barn och ungdomar som har separerade föräldrar eller en förälder/anhörig med psykisk ohälsa eller ett skadligt bruk eller beroende.	• Barn 7-17 år • Folkbokförd i kommunen	Max 15 träffar	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Krav på dokumentation av uppgifter som kan röja enskildas identitet riskerar att medföra att enskilda avstår från att ta kontakt med socialtjänsten.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.
Arbeterapeutisk insats	Stöd och rådgivning till familjer där barn och/eller förälder har eller upplever sig ha kognitiva svårigheter.	• Förälder till barn 0-17 år • Barnet skall vara folkbokförd i kommunen	Upp till 7 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.
Brottsofferstöd	Stödsamtal utifrån upplevelse av att blivit utsatt för brott.	• Barn 13-17 år • Folkbokförd i kommunen	Upp till 7 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Brottsofferstöd" till barn som har fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till barnet och dennes önskemål om stöd utifrån vad den varit med om. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för barnet att få snabbt stöd i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som har fyllt 15 år skall kunna ta del av "Brottsofferstöd" utan individuell behovsprövning från socialnämnden, utan vårdnadshavares samtycke.
Förebyggande insats mot skolfrånvaro	Samtal och kartläggning med både elev och vårdnadshavare med fokus på problematisk skolfrånvaro samt strategier och strukturer för ökad skolnärvaro hos eleven.	• Elev inskriven i grundskola i Eslövs kommun, samt dennes vårdnadshavare. • Deltagarna har undertecknat samtycke till samverkan med skola.	Upp till 12 veckor	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.

Barn (BoF) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn
Rådgivning kring familjerättsliga frågor	Rådgivning kring separation och vårdnadsfrågor samt tillgängligt stöd till föräldrar till barn under 18 år.	• Deltagaren ska vara folkbokförd i, eller ha ett barn folkbokförd i, Eslöv, Höör eller Hörby kommun	1 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Rådgivning kring föräldrarättsliga frågor" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till föräldern och dennes önskemål om råd kring föräldrarättsliga frågor. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den unga föräldern att få snabbt stöd i sin situation. Detta ska inte hindras av att föräldern själv är minderårig. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är till den unge förälderns och dess barns bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Rådgivning kring föräldrarättsliga frågor" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.
Samarbetssamtal	Samtal i syfte att föräldrar ska nå enighet i frågor som gäller vårdnad, boende och umgänge och i frågor som gäller barnets försörjning.	• Föräldrar till barn 0-17 år • Barnet folkbokförd i Eslöv, Höör eller Hörby	Upp till 7 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Samarbetssamtal" till barn som har fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till föräldern och dennes önskemål om råd kring familjerättsliga frågor. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den unge föräldern att få snabbt stöd i sin situation. Detta ska inte hindras av att föräldern själv är minderårig. Bedömning är att en lätt tillgänglig rådgivning är till den unge förälderns och dess barns bästa. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att föräldrar som har fyllt 15 år skall kunna ta del av "Samarbetssamtal" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.
BiFF (Barn i föräldrars fokus)	Föräldragrupp för föräldrar som befinner sig i familjerättsliga konflikter, för att synliggöra barnets behov och situation.	• Föräldrar till barn 0-17 år • Barnet folkbokförd i Eslöv, Höör eller Hörby	Upp till 8 träffar	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Krav på dokumentation av uppgifter som kan röja enskildas identitet riskerar att medföra att enskilda avstår från att ta kontakt med socialtjänsten.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.
Medföräldrasamtal	Individuella samtal till förstagångsmedföräldrar efter inskrivningssamtal på barnmorskemottagningen på Tåbelund.	• Person som för första gången ska bli medförälder, där den blivande modern är inskriven på Tåbelunds barnmorskemottagning • Folkbokförd i Eslövs kommun	Upp till 10 samtal	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Krav på dokumentation uppgifter som kan röja enskildas identitet riskerar att medföra att enskilda avstår från att ta kontakt med socialtjänsten eller avböjer kontakt när det erbjuds.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Medföräldrasamtal" till barn som har fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till föräldern och dennes önskemål om råd kring familjerättsliga frågor. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den unge föräldern att få snabbt stöd i sin situation. Detta ska inte hindras av att föräldern själv är minderårig. Bedömning är att en lätt tillgänglig rådgivning är till den unge förälderns och dess barns bästa. Detta talar för att det är lämpligt att föräldrar som har fyllt 15 år skall kunna ta del av "Medföräldrasamtal" utan individuell behovsprövning från socialnämnden, utan vårdnadshavares samtycke.

Vuxen (VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn
Budget och skuldrådgivning	Stöd och vägledning kring budgetfrågor, samt vägledning till skuldsatta personer för att hitta långsiktiga lösningar på sina ekonomiska svårigheter. Insatsen ska även erbjudas under ett eventuellt skuldsaneringsförfarande och till dess att en beviljad skuldsanering eller F-skuldsanering är helt avslutad.	•Folkbokförd i Eslövs kommun • Över 18 år	Ingen begränsning	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt
Integrationsvägledning	Vägledning och praktiskt stöd till nyanlända för integration i samhället.	• Över 18 år • Omfattas av lagen om etableringsinsatser • Anvisad till kommunen från Migrationsverket eller folkbokförd i kommunen	Ges under den tidsperiod som den enskilde omfattas av lagen om etableringsinsatser, ingen begränsning i antalet träffar	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt
Hyresrådgivning	Rådgivande samtal till individer kring hur de själva kan söka lägenhet.	• Folkbokförd i Eslövs kommun • Över 15 år	Ingen begränsning	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Hyresrådgivning" till barn som har fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: I de fall ett barn som har fyllt 15 år önskar rådgivning kring hyresfrågor ska insatsen kunna tillhandahållas till barnet. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för barnet att få snabb rådgivning i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och barnets åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som har fyllt 15 år i förekommande fall skall kunna ta del av "Hyresrådgivning" utan individuell behovsprövning från socialnämnden, utan vårdnadshavares samtycke.
Vräkningsförebyggande insats	Förebyggande stödinsats för att minska risken för avhysning från boende.	• Folkbokförd i Eslövs kommun • Över 18 år	Ingen begränsning	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt

Vuxen (VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn
Familjerådgivning	Samtal med syfte att hjälpa par och familjer att bearbeta samlevnadskonflikter.	Någon i den aktuella relationen ska vara folkbokförd i Eslövs kommun	Upp till 10 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Familjerådgivning" till barn som har fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: I de fall barn över 15 år önskar rådgivning kring samlevnadskonflikter i sin par- eller familjerelation ska insatsen kunna tillhandahållas till barnet. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för barnet att snabbt få rådgivning i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och barnets åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som har fyllt 15 år i förekommande fall skall kunna ta del av "Familjerådgivning" utan individuell behovsprövning från socialnämnden, utan vårdnadshavares samtycke.
Råd och stödsamtal	Samtal med fokus på skadligt bruk och beroende, VINR (utsatt samt utövare), kriminell livsstil eller brottsofferstöd.	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Över 18 år	Upp till 7 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt
Enskilt anhörigstöd skadligt bruk och beroende	Samtal med fokus på situationen som närstående till en myndig person med skadligt bruk och beroende.	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Över 18 år	Upp till 5 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt
Anhörigstöd i grupp skadligt bruk och beroende	Anhöriggrupp för personer som är närstående till en myndig person med skadligt bruk och beroende.	- Hjälpsökande folkbokförd i Eslövs kommun - Över 18 år - Den anhörige med skadligt bruk eller beroende är över 18 år	Upp till 15 träffar	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Krav på dokumentation uppgifter som kan röja enskildas identitet riskerar att medföra att enskilda avstår från att ta kontakt med socialtjänsten eller avböjer kontakt när det erbjuds.	Ej aktuellt
Case manager	Stöd till personer med psykisk ohälsa som är i behov av samordning av sina eller sina barns insatser.	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Över 18 år	Upp till 6 månader, ingen begränsning i antalet träffar	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt
Anhörigrådgivning enskilt	Samtal med fokus på anhörigrollen till vuxna som ger stöd, hjälp och omsorg till en närstående som på grund av ålder, långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning har svårt att klara sig själv.	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Över 18 år	Upp till 10 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Ej aktuellt
Anhörigstöd i grupp	Gruppverksamhet för personer som ger stöd, hjälp och omsorg till en närstående som på grund av ålder, långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning har svårt att klara sig själv	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Över 18 år	Upp till 10 tillfällen	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Ej aktuellt

Vuxen (VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn
Träffpunkt socialpsykiatri	Social aktivering och samvaro med syfte att motverka isolering för personer med psykisk ohälsa.	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Över 18 år	Ingen begränsning	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Finns inte skäl eller behov att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer.	Ej aktuellt

Äldre (VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation
Trygghetslarm	Stöd till personer över 65 år för att bibehålla trygghet och självständighet i det egna hemmet.	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Över 65 år	Ej aktuellt	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.
Hälsofrämjande enhetens aktivitetsutbud och mötesforum	Insatser för att förebygga ensamhet hos äldre samt aktivitets- och mötesforum för Eslövs kommuns medborgare.	Inga villkor	Ej aktuellt	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Finns inte skäl eller behov att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer
Hälsosamtal	Individuellt förebyggande och hälsofrämjande rådgivning till äldre.	- Personen har fyllt 80 år eller fyller 80 år innevarande år - Folkbokförd i Eslövs kommun	1 individuellt samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.
Uppsökande insats från demensteamet	Förebyggande och hälsofrämjande insats för att bibehålla så hög funktion som möjligt, så länge som möjligt efter demensdiagnos.	- Folkbokförd i Eslövs kommun - Har en demensdiagnos	Ej aktuellt	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.

(GoV) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation
Fördjupat stöd	Individuellt anpassat stöd till unga vuxna i syfte att etablera sig på arbetsmarknaden eller påbörja studier. Stödet kan exempelvis avse att upprätta kontakt med arbetsförmedlingen, kartlägga hinder och samordna kontakter för att underlätta etablering på arbetsmarknaden, studier eller egenförsörjning.	• Folkbokförd i Eslövs kommun • Unga vuxna 18-24 år • Vid uppsart av insats inte studerar eller arbetar • Tillhör inte KAA:s ansvar	Ej aktuellt	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.

(Externa insatser BoF & VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn	Beslutande nämnd
Maria Mellersta						
Samtalsbehandling familj	Samtalsbehandling utifrån den barnets substansbruk. Insatsen innehåller familjesamtal, enskilda samtal med ungdom samt samtal med nätverket.	- Barnet är under 18 år och folkbokförd i kommunen - Vårdnadshavare ska delta i behandlingen	Upp till 25 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF
Boostersamtal efter behandling familj	Förstärkningssamtal utifrån tidigare behandling för substansbruk.	- Barnet är under 18 år, ska ha genomgått behandling tillsammans med familj hos Maria Mellersta för substansbruk - Folkbokförd i kommunen	Upp till 5 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF
Samtalsbehandling individ	Individuell samtalsbehandling för substansbruk. Vid behov förekommer familjesamtal och samtal med nätverk i behandlingen.	- Individ 15-24 år - Folkbokförd i kommunen	Upp till 25 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Samtalsbehandling individ" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen riktar sig direkt till den barnet och dennes önskemål om stöd. Det finns fall där vårdnadshavaren inte skyddar barnets intresse och där det inte är förenligt med barnets bästa att involvera föräldern eller där barnet motsätter sig att vårdnadshavarna involveras. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för den barnet att få snabbt stöd i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Samtalsbehandling individ" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.	BoF och VoO

(Externa insatser BoF & VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn	Beslutande nämnd
Boostersamtal efter behandling individ	Förstärkningsamtal utifrån tidigare behandling för substansbruk.	• Individ 15-24 år, ska ha genomgått behandling hos Maria Mellersta för substansbruk • Folkbokförd i kommunen	Upp till 5 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Boostersamtal efter behandling individ" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen kan rikta sig direkt till den barnet och dennes önskemål om stöd. Det finns fall där vårdnadshavaren inte skyddar barnets intresse och där det inte är förenligt med barnets bästa att involvera föräldern eller där barnet motsätter sig att vårdnadshavarna involveras. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för barnet att få snabbt stöd i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Boostersamtal efter behandling individ" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.	BoF och VoO
Samtalsbehandling anhörig	Samtalsbehandling i form av individuellt stöd eller som par/familj med fokus på rollen som anhöriga till individer under 24 år med substansbruk.	• Anhörig till individ under 24 år som är folkbokförd i kommunen • Anhörig måste vara minst 15 år för individuella samtal men kan som yngre delta i familjesamtal	Upp till 8 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF och VoO
Boostersamtal efter behandling anhörig	Förstärkningsamtal utifrån tidigare behandling som anhörig till unga vuxna med substansbruk	• Ska ha genomgått behandling hos Maria Mellersta som anhörig till individ med substansbruk • Folkbokförd i kommunen	Upp till 2 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF och VoO
CRAFT anhörigrupp	Gruppbehandling med fokus på rollen som anhörig till individer under 24 år med substansbruk.	• Anhörig till individ under 24 år som är folkbokförd i kommunen • Anhörig måste vara minst 18 år	Upp till 8 tillfällen	Beslut enligt 14 kap. 5 § SoL att inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Krav på dokumentation riskerar att medföra att enskilda avstår från att ta kontakt med Maria Mellersta eller avböjer kontakt när det erbjuds.	Ej aktuellt	BoF och VoO

Lysmasken (del av Kriscentrums verksamhet)

(Externa insatser BoF & VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn	Beslutande nämnd
Individuell samtalsbehandling på Lysmasken	Samtalsbehandling (enligt Trappanmodell eller andra individuella samtalsformer) för barn som upplevt eller upplever våld i nära relation, alternativt barn som utövar våld i nära relation.	• Barn under 18 år • Folkbokförd i kommunen	Upp till 20 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL om lämplighet att tillhandahålla insatsen "Individuell samtalsbehandling på Lysmasken" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen kan rikta sig direkt till den barnet och dennes önskemål om stöd i förhållande till sin anhörige. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för barnet att få snabbt stöd i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Individuell samtalsbehandling på Lysmasken" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.	BoF
Rådgivande samtal till föräldrar vars barn gått på Lysmasken	Rådgivande samtal till föräldrar till barn som erhållit samtal på Lysmasken.	• Föräldrar till barn under 18 år som erhållit samtal på Lysmasken • Barnet folkbokförd i kommunen	Upp till 5 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Ej aktuellt	BoF
Grupp för tjejer som upplevt våld i nära relation	Stödgrupp för tjejer som varit utsatt för våld i nära relation och/eller utsatt för våldtäkt	• 16-23 år • Folkbokförd i kommunen • Tjej/kvinna	Upp till 10 träffar	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Bedömning enligt 21 kap. 2 § SoL att erbjuda insatsen "Grupp för unga tjejer som upplevt våld i nära relation" till barn som fyllt 15 år även utan samtycke från vårdnadshavare. Skäl för bedömning: Insatsen kan rikta sig direkt till den barnet och dennes önskemål om stöd i förhållande till sin anhörige. Att möjliggöra insatsen utan behovsprövning underlättar för barnet att få snabbt stöd i sin situation. Bedömning är att en lätt tillgänglig insats är för barnets bästa. Barn över 15 år kan redan idag få behovsbedömda insatser utan vårdnadshavares samtycke, vilket inte föranlett komplikationer. Barn över 15 år är egen part i rättsliga processer och deras åsikter ska tillvägas avgörande betydelse. Detta talar för att det är lämpligt att barn som fyllt 15 år skall kunna ta del av "Grupp för unga tjejer som upplevt våld i nära relation" utan individuell behovsprövning från socialnämnden även utan vårdnadshavares samtycke.	BoF och VoO
Kriscentrum						
Rådgivning	Individuell rådgivning till vuxna som är eller har varit utsatta för våld i nära relation, som inte enbart är uppväxtvåld, eller till vuxna våldsutövare.	• Över 18 år • Folkbokförd i kommunen	Upp till 2 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Ej aktuellt	VoO

(Externa insatser BoF & VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn	Beslutande nämnd
Rådgivning/bedömning/krissamtal	Individuella samtal till vuxna som är eller har varit utsatta för våld i nära relation, som inte enbart är uppväxtvåld, eller till vuxna våldsutövare.	• Över 18 år • Folkbokförd i kommunen • Ej fått insatsen tidigare, om inte ny problematik uppstått	Upp till 5 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt	VoO
Samtal för våldutsatta	Individuella samtal till vuxna som varit eller är utsatta för våld i nära relation, som inte enbart utgörs av uppväxtvåld.	• Över 18 år • Folkbokförd i kommunen • Ej fått insatsen tidigare, om inte ny problematik uppstått	Upp till 25 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt	VoO
Boostersamtal våldutsatta	Individuella samtal för vuxna som gått i samtal utifrån våldsatthet på Kriscentrum, i syfte att bibehålla fortsatt utveckling	• Haft samtalskontakt på kriscentrum utifrån sin roll som våldutsatt	Upp till 5 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt	VoO
Samtal i grupp för våldutsatta CFT	Gruppsamtal för vuxna kvinnor som varit utsatta för våld i nära relation och nu lämnat relationen.	• Över 18 år • Folkbokförd i kommunen • Kvinna	Upp till 16 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt	VoO
Samtal för våldsutövare	Individuella samtal för vuxna som utövar våld i nära relation och har svårt att hantera ilska och aggression.	• Över 18 år • Folkbokförd i kommunen	Upp till 30 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt	VoO
Boostersamtal våldsutövare	Individuella samtal för vuxna som gått i samtal utifrån att de utövar våld, som har svårt att hantera ilska och aggression i syfte att bibehålla fortsatt utveckling.	• Haft samtalskontakt på Kriscentrum utifrån sin roll som våldsutövare	Upp till 5 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Ej aktuellt	VoO
Barnahus						
Rådgivning föräldrar	Rådgivning till föräldrar som har en oro för att ens barn varit utsatt sexuellt, t ex på grund av barnets beteendesymtom.	• Förälder till barn under 18 år • Folkbokförd i kommunen	Upp till 2 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF
Informationssamtal	Information till förälder eller annan omsorgsgivare vars barn blivit förhörd som målsägande på Barnahus med särskild företrädare.	• Föräldrar till barn 3-17 år som blivit förhörd på Barnahus • Folkbokförd i kommunen • Barnet är målsägande i något eller några av följande brott: våld i nära relation, sexualbrott, hedersförtryck	1 samtal	Insatsen utgörs av rådgivning, och omfattas därmed enligt 14 kap. 4 § SoL inte av dokumentationsskyldighet gällande uppgifter om den enskildes personliga förhållanden.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF

(Externa insatser BoF & VoO) Insatser utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL

Insats	Inriktning	Villkor	Omfattning	Dokumentation	Lämplighetsbedömning barn	Beslutande nämnd
Krisstöd	Samtalsstöd till barn och dess förälder eller annan omsorgsgivare där barnet varit utsatt för brott.	- Barn 3-17 år folkbokförd i kommunen - Barnet är målsägande i något eller några av följande brott: våld i nära relation, sexualbrott, hedersförtryck	Upp till 10 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF
Krisstöd anhörig	Samtalsstöd till anhöriga till barn som varit utsatt för något eller flera av följande brott: våld i nära relation, sexualbrott, hedersförtryck.	- Förälder, syskon eller annan nära anhörig till barn 3-17 år - Folkbokförd i kommunen	Upp till 10 samtal	Inga undantag från dokumentationsskyldighet.	Insatsen kräver vårdnadshavares samtycke för att genomföras utan behovsprövning.	BoF

2025-05-27

Robin Lindeberg

0413-62468

robin.lindeberg@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse; Revidering av styrdokument enligt nya socialtjänstlagen

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden fastställer de föreslagna ändringarna i följande styrdokument att gälla från och med den 1 juli 2025:
 - Riktlinjer för Eslövs kommuns arbete med stöd till anhöriga
 - Riktlinjer för skälig boendekostnad
 - Riktlinjer för ekonomiskt bistånd
 - Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader
 - Riktlinjer för boendestöd

Ärendebeskrivning

Den 1 juli 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft. Den nya lagen har en helt ny struktur med nya kapitel och paragrafer. Med anledning av detta är en del av förvaltningens styrdokument i behov av revidering.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse; Revidering av styrdokument enligt nya socialtjänstlagen
- Förslag till revidering av Riktlinjer för Eslövs kommuns arbete med stöd till anhöriga
- Förslag till revidering av riktlinjer för skälig boendekostnad
- Förslag till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd
- Förslag till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader
- Förslag till revidering av riktlinjer för boendestöd

Beredning

Många lagrum i nuvarande socialtjänstlag har flyttats över utan ändring i sak, men det har även tillkommit nya lagrum och ändringar i nya socialtjänstlagen.

I bilagda styrdokument har endast hänvisning från lagrum i nuvarande socialtjänstlag ändrats till hänvisning till lagrum i nya socialtjänstlagen. Styrdokumentet har inga ändringar i sak eller övrig text. Då lagen träder i kraft först 1 juli föreslås de reviderade styrdokumentet börja gälla fr.o.m. 1 juli 2025.

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Robin Lindeberg
Förvaltningsadministratör

RIKTLINJER FÖR ESLÖVS KOMMUNS ARBETE MED STÖD TILL ANHÖRIGA

Riktlinjerna ger vägledning om anhörigperspektiv och stöd till anhöriga i Vård och Omsorg. Riktlinjerna ska ses som en anvisning i arbetet med stöd till anhöriga och i mötet med anhöriga för medarbetare, chefer och förvaltningsledning.

Riktlinjer för stöd till anhöriga

Inledning

Riktlinjerna är övergripande och ger anvisningar för hur vård- och omsorgsnämnden ska arbeta med anhörigperspektiv och stöd till anhöriga. Ett anhörigperspektiv ska finnas på alla nivåer i samtliga verksamheter och anpassas utifrån verksamhetens inriktning och uppdrag.

Definitioner

Med *anhörig* avses, i socialtjänstlagen (SoL), den person som *ger* stöd och hjälp. Begreppet *närstående* syftar på den person som *tar emot* stöd och hjälp, ofta annars omnämnd som klient, patient eller brukare i kommunens verksamheter.

I grunden handlar det om att uppmärksamma de personer som finns i den närståendes liv. Det är vanligast förekommande att anhöriga ger stöd och omsorg till en familjemedlem eller släkting, men i sammanhanget behöver *inte* den anhörige och den närstående vara släkt. Det kan även röra sig om till exempel en vän eller granne som ger stöd och omsorg. Ett normkritiskt förhållningssätt är viktigt, exempelvis när det gäller äldre Hbtqi-personer där det inte nödvändigtvis behöver vara en make/make eller barn som ingår i den närståendes nätverk, det kan vara en partner, särbo, sambo, vän eller andra.

Bakgrund

I Sverige beräknas var femte vuxen, ca 1,3 miljoner människor, ge omsorg och stöd till en närstående som på grund av ålder, långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning har svårt att klara sig själv. Att ge stöd och hjälp är vanligast i arbetsför ålder, många anhöriga behöver således hitta strategier för att kombinera förvärvsarbete och ett omsorgsåtagande. Nästan en tredjedel av de anhöriga gör insatser varje dag (Nationellt kompetenscentrum anhöriga 2014).

Att ge stöd och hjälp till en närstående ingår i att ha relationer med andra och behöver inte innebära att den anhörige behöver stöd och hjälp för egen

del. Det förekommer dock att anhöriga har ett så stort omsorgsåtagande att det försämrar deras möjligheter att till exempel arbeta, studera och återhämta sig (Nationell anhörigstrategi 2022-04-13)

I den *Nationella anhörigstrategin* benämns anhörigas situation som en folkhälsofråga och vikten av kommuner och regioners förebyggande ansats i arbetet med att uppmärksamma anhörigas behov betonas. Situationen för anhöriga behöver således ingå i kommunens hälsofrämjande arbete (Socialstyrelsen 2023-11-8815).

Den omsorg och vård som anhöriga ger fyller en viktig och samhällsbarande funktion. Enligt en kostnadsanalys från 2022 skulle det kosta vården och omsorgen 194 miljarder kronor per år att ersätta de insatser som anhöriga ger med offentlig vård och omsorg (Socialstyrelsen 2023-11-8815).

Anhörigas hälsa

Befolkningsstudier har visat att personer som regelbundet ger stöd och hjälp till en närstående har sämre upplevd hälsa än övriga befolkningen (Nationell anhörigstrategi 2022-04-13). Ett omsorgsåtagande kan påverka hälsan negativt och ta sig uttryck i hälsoproblem så som utmattning, högt blodtryck, sömnstörningar, depressiva symptom och psykisk och fysisk trötthet (Socialstyrelsen 2014-10-10). Ju större omsorgsåtagande, desto sämre upplever anhöriga sitt hälsotillstånd. Ett mindre omfattande omsorgsåtagande behöver däremot inte ha någon negativ påverkan. Den upplevda belastningen påverkas bland annat av vilken typ av omsorgsuppgifter som utförs, tidsomfattningen samt hur långvarig situationen är. Anhörigas egna resurser och den närståendes tillstånd är också faktorer som påverkar. Även relationen mellan den anhörige och den närstående kan inverka på upplevelsen (Socialstyrelsen 2016-7-3).

Cirka 40 % av de anhöriga upplever att omsorgsåtagandet har begränsat möjligheten till sociala relationer. Social isolering kan leda till att den egna hälsan skattas sämre. Anhöriga som vårdar behöver tid och möjlighet att umgås med andra och utöva fritidsintressen för att bibehålla en god hälsa (Nationellt kompetenscentrum anhöriga 2014).

Även möjligheten att förvärvsarbeta och studera har visat sig påverkas negativt av omsorgsåtaganden. Familjens ekonomi riskerar att försämrans när anhöriga får svårt att kombinera förvärvsarbete och omsorgsgivande. Av anhöriga i åldrarna 45–66 år som ger daglig hjälp har 16 % av kvinnorna och 11 % av männen fått minskade inkomster till följd av att de ger stöd till en närstående (Socialstyrelsen, 2014-10-10).

För många anhöriga fyller arbetet en viktig funktion, inte bara ekonomiskt utan även socialt. Många anhöriga uttrycker att arbetet är en viktig del av livet och en betydande faktor när det gäller att balansera ett omsorgsåtagande med att ta hand om den egna hälsan. Det är även av vikt att kommunen erbjuder stöd till de anhöriga som inte förvärvsarbetar. Detta då omsorgsåtagandet kan riskera att bli mycket omfattande för anhöriga som spenderar majoriteten av sin tid i hemmet tillsammans med den närstående.

Insatser av god kvalité till den närstående är av största vikt för att motverka ohälsa hos anhöriga. Detta är en grundläggande förutsättning för att anhöriga ska känna sig trygga med att ta emot hjälp. Insatserna bör underlätta för anhöriga att fortsätta med förvärvsarbete och annan sysselsättning, i den omfattning de själva önskar. Tid och utrymme för egna aktiviteter, återhämtning och andra relationer är av betydande vikt för en fortsatt god hälsa.

Trots de svårigheter som föreligger uppger fyra av fem anhöriga att det känns bra och meningsfullt att ge omsorg. Livskvalitén höjs när anhöriga vet att den närstående får en god vård och omsorg av någon som den närstående har tillit till eller av anhöriga själva (Nationellt kompetenscentrum anhöriga 2014). Det är av vikt att anhöriga erbjuds stöd, så att de som vill, har möjlighet att fortsätta ge omsorg och hjälp till sin närstående.

Kvinnor och män

Det är fler kvinnor än män som ger omsorg; ca två tredjedelar av den totala omsorgsvolymen beräknas utföras av kvinnor. Män får i högre utsträckning än kvinnor hjälp av vuxna barn. Sett i tid, är äldre mäns omsorgsgivande likvärdigt med äldre kvinnors. Dock har äldre män som vårdar oftare även hjälp av barn och av hemtjänstinsatser, medan äldre kvinnor ofta är

ensamma i sitt vårdande. Det är något fler kvinnor än män som tvingats minska sin arbetstid eller helt sluta arbeta på grund av omsorgsåtagande (Nationellt kompetenscentrum anhöriga 2014).

Forskning visar på att kvinnor påverkas mer negativt än män av att ge omsorg till en närstående. Inom gruppen kvinnor är utrikesfödda kvinnor en särskilt sårbar grupp (Nationell anhörigstrategi 2022-04-13).

Att få kontakt med anhöriga

Anhöriga och närstående som inte har några insatser från kommunen eller sjukvården kan vara svåra att nå. Många anhöriga känner inte heller till möjligheten att få stöd. Det är viktigt att kommunen arbetar aktivt med att informera om möjligheten att få stöd som anhörig.

Viktigt att notera är att många anhöriga inte tänker på sig själva som *vårdare*. Detta minskar sannolikheten att anhöriga efterfrågar stöd för egen del. Andra faktorer som påverkar att anhöriga inte söker stöd är att det finns föreställningar om vad det innebär att vara *en god anhörig*. Det kan dels röra sig om egna förväntningar och dels vad man upplever att den nära omgivningen och/eller samhället har för förväntningar. Dessa upplevda förväntningar kan leda till att det tar lång tid innan en söker hjälp eller att en gör det först när den anhörige själv blir sjuk. Den preventiva ansatsen är därför angelägen.

Kommunens ansvar

~~Enligt 5 kap. 10 §~~ Enligt 13 kap. 9 § socialtjänstlagen ska socialnämnden erbjuda stöd för att underlätta för anhöriga som vårdar eller hjälper en närstående som på grund av ålder, långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning har svårt att klara sig själv.

I kommunens ansvar ingår att:

- Upprätta planer för hur bestämmelsen ska tillämpas i socialtjänsten.
- Informera om möjligheten att få stöd.
- Avsätta medel för stöd till anhöriga.
- Följa upp arbetet.

År 2022 tog regeringen beslut om Sveriges första *Nationella anhörigstrategi*. Socialstyrelsen har därefter tagit fram två kunskapsstöd för kommunernas arbete med stöd till anhöriga och anhörigperspektiv:

- Stöd för handläggare att uppmärksamma och involvera anhöriga (Socialstyrelsen 2023-11-8805)
- Integrera anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten (Socialstyrelsen 2023-11-8815)

Alla socialtjänstens verksamheter omfattas av arbetet med stöd till anhöriga. Syftet är att minska risken för fysisk och psykisk belastning hos anhöriga. Genom förebyggande åtgärder minskar risken att anhöriga själva behöver söka vård. Det kan handla om att få hjälp med insatser som underlättar för den närstående men även exempelvis information eller utbildning till anhöriga. Arbetet med att uppmärksamma anhörigas behov behöver ha en proaktiv, individanpassad och förebyggande ansats.

Utgångspunkten i lagen är att anhöriga själva ska få bestämma i vilken utsträckning de vill ge stöd och omsorg till en närstående.

Omsorgsåtagande bygger på frivillighet (Prop. 2008/09:82). Principen om frivillighet är central men har också visat sig vara en mycket komplex fråga då en del anhöriga ger omfattande omsorg vilket kraftigt begränsar bland annat deras möjligheter att arbeta, studera, ägna sig åt fritidsintressen, till sociala relationer samt tid och utrymme till återhämtning (Socialstyrelsen 2023-11-8815).

Föräldraansvar och ansvar mellan makar

Anhörigas ansvar är delvis reglerat i föräldrabalken och äktenskapsbalken.

Enligt 6 kap. 2 § föräldrabalken har barnets vårdnadshavare ansvar för att barnets behov av omvårdnad tillgodoses och att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till ålder och utveckling. Vad som ingår i ett normalt föräldraansvar är ofta föremål för diskussion. Stödinsatser som underlättar för anhöriga, i första hand föräldrar, finns bland annat i lagen om särskilt stöd till vissa funktionshindrade (LSS).

När det gäller ansvar makar emellan så ska dessa, enligt äktenskapsbalken 6 kap. 1 §, bidra till det underhåll som behövs för att personliga och gemensamma behov ska tillgodoses, var och en efter sin förmåga. Makar har ett gemensamt ansvar för ekonomi och vård av hemmet men någon omvårdnadsplikt finns inte makar emellan. Det är upp till var och en att avgöra i vilken omfattning man vill ge omvårdnad.

Vuxna barn har inga skyldigheter att ge vård och omsorg till sina föräldrar. Detta omsorgsgivande bygger helt på frivillighet.

Anhöriga som personliga assistenter

Anhöriga som har en anställning enligt SoL eller LSS för att utföra insatser till en närstående arbetar enligt det anställningsavtal som upprättats. I vissa fall kan även dessa anhöriga behöva stöd ~~enligt 5 kap. 10 § SoL~~ enligt 13 kap. 9 § SoL.

Barn som anhöriga

Hälso- och sjukvården har enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ansvar för att särskilt uppmärksamma barn som anhöriga (5 kap. 7 § HSL). Bestämmelsen innefattar barns behov av information och stöd när föräldern, eller annan vuxen som barnet stadigvarande bor tillsammans med, har en allvarlig fysisk eller psykisk sjukdom, funktionsnedsättning, missbruks- och beroendeproblem eller i det fall där föräldern oväntat avlider.

Även socialtjänsten har ett ansvar att uppmärksamma barns behov och arbeta förebyggande när det föreligger svårigheter som kan påverka föräldraskapet. I Eslövs kommun arbetar förvaltningen för Barn och utbildning med stöd till barn som anhöriga. Barn och utbildning har även olika former av stöd för föräldrar till minderåriga barn.

Stöd till anhöriga i Vård och Omsorg

I förvaltningens verksamheter möter medarbetare dagligen brukare, klienter, patienter och anhöriga som behöver stöd och hjälp. Enligt Socialstyrelsen (2016-7-3) behöver anhörigperspektivet finnas på *alla* nivåer i en organisation, både i verkställighet och förvaltningsledning. Socialstyrelsen betonar vikten av att anhörigperspektiv inte behandlas som ett separat

ämnnesområde utan ett förhållningssätt som integreras i samtliga verksamheter på alla nivåer. (Socialstyrelsen 2023-11-8815) På ledningsnivå handlar det om att avsätta resurser, både ekonomiska och personella, för att arbetet ska kunna genomföras enligt gällande lagstiftning. Chefer ansvarar för att utveckla formerna för stödet. Varje medarbetare som möter anhöriga har ett ansvar att uppmärksamma anhörigas situation och erbjuda stöd.

Anhörigperspektiv

Anhöriga som uppmärksammas och inbjuds till delaktighet uppvisar färre stresssymptom. Det är därför viktigt att alla delar av Vård och Omsorgs verksamheter samverkar med anhöriga, detta innefattar personal i såväl myndighetsutövning som verkställighet. Behovet av stöd är individuellt och varierar från person till person och också ofta över tid. Uppföljning av anhörigas situation är därför viktig.

Samtliga verksamheter ska ha anhörigperspektiv i sina rutiner och arbetsmetoder. Hur detta appliceras beror på verksamhetens syfte och inriktning.

Anhörigperspektiv innebär bland annat att;

- Samverka med anhöriga och låta anhöriga vara delaktiga i utredning och vid planering av insatser. (Förutsatt att anhöriga vill vara delaktiga och samtycke finns).
- Även anhörigas behov beaktas och dokumenteras i biståndsbedömningen.
- Ta hänsyn till anhörigas synpunkter när det gäller bedömning av behov och utförande av insatser.
- Hålla anhöriga informerade om den närståendes vård och omsorg.
- Lyssna till och ge anhöriga *generell* information då samtycke saknas.
- Fråga om anhörigas egen hälsa och utreda behov av stöd.
- Möta anhöriga med respekt och som en viktig del av den närståendes liv.
- Se till att det finns en fungerande samverkan mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård.

- Följa upp stödinsatserna genom regelbunden kontakt.

För att säkerställa att ett anhörigperspektiv införlivas i det dagliga arbetet kan exempelvis checklistor, med frågor som riktar sig direkt till anhöriga, användas. Socialstyrelsen förespråkar också att IBIC, *individens behov i centrum*, används för att uppmärksamma anhöriga. IBIC är ett stöd för att identifiera behov och dokumentera handlägningsprocesser och uppföljning inom socialtjänsten. Statistik för indirekt eller direkt stöd till anhöriga kan tas fram genom IBIC. I vägledningen för IBIC finns ett stöd för samtal med anhöriga.

Ett anhörigperspektiv ska också genomsyra övriga befintliga och nya rutiner.

Stöd till anhöriga

Enligt Socialstyrelsen ska stödet till anhöriga vara individuellt, flexibelt och av god kvalitet. Stöd till anhöriga, ofta benämnt *anhörigstöd*, avser olika stödinsatser som erbjuds anhöriga. Det finns dels insatser som beviljas den närstående men som även syftar till att avlasta den anhörige, och dels stöd som vänder sig direkt till den anhörige.

Det är inte enbart anhörigas behov som förändras över tid utan även insikten om de egna behoven. Det är därför viktigt att stödet inte enbart erbjuds i ett tidigt skede utan också vid upprepade tillfällen, helst via flera olika kanaler. (Nationell anhörigstrategi 2022-04-13)

Generella stödformer, som till exempel rådgivning enskilt eller i grupp, kan erbjudas som service. Det vill säga utan krav på biståndsprövning. Men anhöriga har även rätt att söka stöd för egen del **enligt 4 kap. 1 § SoL** enligt 11 kap. 1 § SoL.

Exempel på stöd till anhöriga

- Avlastning, avlösning och liknande insatser.
- Information om den närståendes sjukdom eller funktionsvariation.
- Information om olika möjligheter att få stöd/hjälp både av kommunen, genom sjukvården och civilsamhället.

- Enskilda samtal och rådgivning.
- Samtal i grupp.
- Utbildning och hjälpmedel.

Anhöriga efterfrågar ofta möjligheten att få träffa andra som befinner sig i en liknande situation. Det är också den form av stöd som olika studier visar ger bäst resultat. Kommunen bör erbjuda anhöriggrupper/anhörigträffar med olika inriktningar. Gruppverksamheter kan bidra till utrymme för reflektion, social gemenskap och erfarenhetsutbyte.

För att säkerställa ett inkluderande förhållningssätt och ökad trygghet för anhöriga har Eslövs kommun som målsättning att kommunens anhöriggrupper har ledare med en grundutbildning i Hbtqi-frågor.

När det gäller avlastning, dagverksamhet eller liknande insatser är dessa många gånger av stor vikt för att den anhörige ska få tid och möjlighet att ta hand om sig själv och/eller andra familjemedlemmar utan att lida av oro för den närstående.

Den *Nationella anhörigstrategin* lyfter även olika former av hälsofrämjande insatser, som ger återhämtning i vardagen, som ett viktigt stöd till anhöriga. Eslövs kommun erbjuder detta i form av olika hälsoinriktade aktiviteter med varierande utbud, exempelvis må-bra-dagar, mindfulness med mera.

Samverkan

Socialstyrelsen påtalar vikten av ett familjeorienterat arbetssätt. Samverkan, både internt mellan kommunens olika verksamheter och samverkan med hälso- och sjukvården, är viktigt för familjens bästa. Brist på samordning kan utgöra stora hinder, särskilt för personer som har omfattande behov av vård och stöd. Anhörigperspektiv ska beaktas vid samverkan.

Samordningsansvar för den närståendes vård och omsorg är en av de stora belastningar som riskerar att falla på anhöriga. Omställningen till en *God och nära vård* har bland annat som mål att skapa bättre samordning mellan olika vårdgivare och olika vårdnivåer för en mer integrerad vårdkedja. Utökad samverkan och samordning inom hälso-och sjukvården och med

socialtjänsten kan medföra att samordningsansvaret i högre grad läggs hos hälso- och sjukvården och inte hos anhöriga eller den närstående själv.

Hälso- och sjukvården

Inte sällan är det hälso- och sjukvården som först kommer i kontakt med anhöriga. Samverkan mellan kommun och hälso- och sjukvården är därför viktig, både för den närstående och för anhöriga. Brister i samordningen ökar belastningen för anhöriga. I den *Nationella anhörigstrategin* betonas vikten av att det finns ett tydligt anhörigperspektiv när det upprättas en SIP, samordnad individuell plan.

Motsvarigheten till ~~5 kap. 10 § SoL~~ 13 kap. 9 § SoL saknas i HSL, men hälso- och sjukvården ska enligt 2 c § HSL arbeta för att förebygga ohälsa. I detta ingår att uppmärksamma anhörigas behov av hälsofrämjande insatser och att förebygga att anhöriga drabbas av ohälsa på grund av den omvårdnad de ger till en närstående. Hälso- och sjukvården kan stödja anhöriga på olika sätt, bland annat genom att informera om den närståendes sjukdom, hjälpmedel och behandlingsalternativ, samt erbjuda professionellt samtalsstöd.

Omställningen till *God och nära vård* ska öka den personcentrerade vården och förbättra tillgängligheten. Både patienten och anhöriga ska erbjudas ökad delaktighet i vården och i planeringen av vården. Detta blir extra viktigt i takt med att mer vård ges i hemmet som patienten ibland delar med anhöriga. Anhörigas kunskap och erfarenheter ska tas till vara i vårdmötet och i utformningen av hälso- och sjukvården. Delaktigheten förutsätter att den anhörige själv önskar vara delaktig och att den närstående inte motsätter sig delaktigheten.

Civilsamhället

Patientföreningar, brukarföreningar och andra frivilligverksamheter kan vara ett viktigt komplement till kommunens anhörigstöd. Många föreningar erbjuder forum där anhöriga kan knyta kontakter och utbyta erfarenheter. Det finns även möjlighet för anhöriga att inhämta information och kunskap via föreningar.

Källförteckning

Nationell anhörigstrategi S2022/02134.

Nationellt kompetenscentrum anhöriga 2014, *Snabba fakta om Sveriges 1,3 miljoner anhöriga*.

Regeringens proposition 2008/09:82, *Stöd till personer som vårdar eller stödjer närstående*.

Socialstyrelsen 2014-10-10, *Anhöriga som ger omsorg till en närstående- Fördjupad studie av omfattning och konsekvenser*.

Socialstyrelsen 2016-7-3, *Stöd till anhöriga- Vägledning till kommunerna för tillämpning av 5 kap. 10 § socialtjänstlagen*.

Socialdepartementet och Sveriges kommuner och Regioner: *God och nära vård 2024, En personcentrerad och patientsäker hälso- och sjukvård med primärvården som nav*.

Socialstyrelsen 2023-11-8815, *Integrera anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten*.

Socialstyrelsen 2023-11-8805, *Stöd för handläggare att uppmärksamma och involvera anhöriga*.

www.anhoriga.se

RIKTLINJER FÖR SKÄLIG BOENDEKOSTNAD

ENHETEN FÖR EKONOMISKT BISTÅND I ESLÖVS KOMMUN

Generellt

Detta dokument ska ses som ett komplement till kapitlet om Boende i Socialstyrelsens handbok för socialtjänsten - Ekonomiskt bistånd samt avsnittet kring boende i SOSFS 2013:1 Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd.

Rätten till bistånd bygger på en individuell behovsbedömning. Bedömningen ska präglas av ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. En individuell behovsbedömning innebär att den enskildes rätt till bistånd ska utgå ifrån hans eller hennes förmåga och behov. Att socialtjänstens insatser är individuellt anpassade är en förutsättning för att socialtjänsten ska kunna arbeta mot målet att frigöra och förstärka den enskildes egen förmåga. Enligt ~~4 kap. 2 § SoL~~ 3 kap. 1 § SoL ska barnets bästa särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn. Som ett led i skyldigheten att beakta barnets bästa bör därför, i alla utredningar som rör barnfamiljers behov av bostad, särskilt beaktande tas kring vilka följder olika beslut får för barnet (som barn räknas personer under 18 år). Barnets situation, bedömningen och följderna av beslutet ska dokumenteras i beslutsunderlaget. Syftet är att säkerställa att barnrättsperspektivet beaktas inom ramen för besluten.

Skälig boendekostnad

Utgångspunkten för bedömning av skälig kostnad för boende och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Behovsprövningen ska omfatta både den enskildes faktiska kostnad, behov av boende och bostadsstorlek. Vid bedömning av vad som är skälig boendekostnad ska även hänsyn tas till barns behov av utrymme, även hos umgängesföräldern. Om boendekostnaden inte kan anses skälig och en flytt till billigare bostad är rimlig ska konsekvenserna för barnet bedömas och ingå i beslutsunderlaget. Bedömningen ska inte utgå från Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2019:3) om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad eftersom dessa föreskrifter har ett annat syfte än att ligga till grund för bedömningen av rätten till bistånd.

Vid ett kortvarigt behov av ekonomiskt bistånd dvs. maximalt tre månader, kan den faktiska boendekostnaden godkännas trots att den inte bedöms vara skälig. Om behovet av stöd bedöms bli långvarigt och den faktiska boendekostnaden inte bedöms vara skälig kan den enskilde från första ansökan om ekonomiskt bistånd ges ett skäligt rådrum för att sänka sin boendekostnad. Enligt praxis anses ett skäligt rådrum för bostadsbyte vara fyra månader från att den enskilde fått ett beslut om rådrum. Efter detta

rådtrum kan boendekostnaden godkännas enligt högsta godtagbara boendekostnad för Eslövs kommun utifrån familjens storlek. Dock bör en bedömning göras av om den enskilde aktivt medverkat till att finna ett billigare boende eller på annat sätt försöker sänka sina boendekostnader. I sådant fall kan en förlängning av rådtrum med 1-4 månader i taget göras. Rådtrum bör beviljas i maximalt 12 månader.

Hushåll med behov av ekonomiskt bistånd som flyttar till nytt boende och hushåll som kan bli i behov av ekonomiskt bistånd efter en flytt har ett ansvar att planera sitt boende så att hushållet får minsta möjliga behov av ekonomiskt bistånd. Om den enskilde kan förväntas vara i behov av ekonomiskt bistånd efter flytten har hen skyldighet att välja det billigaste boendet som tillgodoser hushållets behov.

Unga vuxna som vill flytta hemifrån har bara ansetts ha rätt till bistånd till boendekostnad i undantagsfall. Utgångspunkten i sådana fall är att det finns starka sociala skäl till flyttningen.

I de ärende socialtjänsten förmedlat serviceboende eller beviljat sociala kontrakt till enskild bör den faktiska boendekostnaden godkännas. Om boendekostnaden för boende som beviljats som socialt kontrakt inte anses vara skälig bör den enskilde aktivt söka annat billigare boende. Det kan bli aktuellt med ett beslut om rådtrum även i dessa fall.

Skälig boendekostnad vid innehav av fastighet eller bostadsrätt

Bostadsrätt eller villa är en realiserbar tillgång om den genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen. Om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt, mer än 3 månader utgör detta skäl till försäljning av bostaden. Krav kan då ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning.

Vid beräkning av faktisk boendekostnad för bostadsrätt räknas månadsavgiften till bostadsrättsföreningen plus 70 % av räntan på lån för lägenheten under förutsättning att den sökanden har möjlighet att göra skatteavdrag.

Vid beräkning av faktisk boendekostnad för villa räknas 70 % av räntan (under förutsättning att den sökande har möjlighet att göra skatteavdrag) tillsammans med eventuella kostnader för vatten, hushållsel, uppvärmning, sophämtning, försäkring och tomträttsavgäld, månadsavgift (bostadsrätt). Amortering av lån ska aldrig räknas in i den totala boendekostnaden, då amortering utgör kapitalbildning.

Om den uträknade faktiska boendekostnaden för villa eller bostadsrätt inte bedöms vara skälig jämförs den med högsta godtagbara boendekostnad utifrån familjestorlek.

Flytt till dyrare boende och dubbel bostadskostnad

Ekonomiskt bistånd kan, om särskilda skäl föreligger, utgå till dubbel boendekostnad. Om den enskilde har önskemål att flytta till en dyrare bostad, bör den nya boendekostnaden godkännas under förutsättning att flytten är nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå. Det kan till exempel gälla:

- Om det finns medicinska eller starka sociala skäl som styrker behovet av flyttning.
- Om det finns svåra personliga motsättningar mellan hushållsmedlemmar till exempel mellan förälder respektive styvförälder och ett vuxet barn eller mellan makar eller sammanboende.
- Om bostadens storlek inte är skälig avseende fysisk miljö eller utrustning.
- Om ett vuxet barn genom att bo i föräldrahemmet förhindras att leva ett normalt vuxenliv och bli självständig.
- Om den enskilde varit utsatt för brott och till följd av detta måste flytta.
- Vid trångboddhet.

För att ett hushåll inte ska anses trångbott bör det, utom för ensamstående utan barn, ha sovrum utöver vardagsrum och kök eller kokvrå. Två barn bör kunna dela sovrum. Med beaktande av stigande ålder och personlig integritet, bör barn emellertid inte behöva dela sovrum.

Högsta godtagbara boendekostnad

Vägledande normer för bostadskostnader är baserade på lokala hyresnivåer för 2024. Hänsyn har tagits till vilka lägenheter som är möjliga att få utan en orimligt lång väntetid. Beloppen avser boendekostnader inklusive uppvärmningskostnad och före eventuellt bostadsbidrag.

Enheten för ekonomiskt bistånd har beräknat hyreshöjningar på 5 % för 2025 (avrundat till närmsta 100-tal) utifrån de generella prishöjningarna på bostadsmarknaden i Eslöv samt med utgångspunkt i Försäkringskassans genomsnittliga kostnader per månad för beräkning av bostadsbidrag.

För Eslövs kommun anges följande boendekostnader som skäliga och vägledande för 2025:

1 - 2 vuxna	6 600 kr
1 - 2 vuxna och 1 barn	7 800 kr
1 - 2 vuxna och 2 barn	9 500 kr
1 - 2 vuxna och 3 barn	11 600 kr
1 - 2 vuxna och fler än 3 barn	11 600 kr + 800 kr per barn efter 3

RIKTLINJER FÖR EKONOMISKT BISTÅND

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning	2
1. Allmänt om uppdraget	5
Inledning	5
Riktlinjernas innehåll och syfte	5
Lagstiftning	5
2. Socialtjänstlagen	7
Mål och principer	7
Skyldighet att rapportera missförhållanden - Lex Sarah	8
Anmälningsskyldighet	8
Rätten till bistånd - ~~4 kap. 1 § socialtjänstlagen~~ 12 kap. 1 § socialtjänstlagen	8
Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)	8
3. Viktiga principer och perspektiv	8
Vetenskap och beprövad erfarenhet	8
Tillgänglighet och bemötande	8
Minoritetsspråk	9
Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd	9
Föräldrastöd	9
Våld i nära relationer	9
Felaktiga utbetalningar (FUT)	10
4. Försörjningsstöd	10
Riksnorm/uppehälle	10
Fickpengar	10
Försörjningsstöd till övriga kostnader	10
Arbetsresor, resekostnad för anställningsintervjuer och arbetsmarknadsåtgärd	10
Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa	11
Hemförsäkring	11
Hushållsel	11
Umgängeskostnad	11
5. Boende och boendekostnader	11
Generellt	11

Hembesök	12
Deposition/förskottshyra.....	12
Bostadsrätt, fastighet eller tomt	12
Hyreskostnad hemmaboende barn	12
6. Bistånd till livsföring i övrigt.....	12
Avgift vid sjukhusvård.....	13
Begravningskostnader	13
Flyttkostnader	13
Skulder	13
7. Handläggningsprocessen	13
Ansökan	14
Att inleda en utredning.....	14
Genomförandeplaner.....	14
Beslut	15
Nödprövning och akut bistånd	15
Överklagande	15
Avsluta ett ärende	15
8. Återkrav och begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning	15
Begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning	16
Återkrav enligt socialtjänstlagen.....	16
Återkrav vid bistånd enligt ~~4 kap. 1 § socialtjänstlagen~~ 12 kap. 1 § socialtjänstlagen.....	16
Återkrav vid bistånd enligt ~~4 kap. 2 § socialtjänstlagen~~ 12 kap. 2 § socialtjänstlagen.....	16
Återkrav vid bistånd enligt ~~9 kap. 1 § socialtjänstlagen~~ 33 kap. 1 § socialtjänstlagen.....	16
Ersättningstalan enligt ~~9 kap. 3 § socialtjänstlagen~~ 33 kap. 4-5 §§ socialtjänstlagen	16
9. Om innehållet i utredningen.....	17
Information	17
Skyddade personuppgifter	17
Vistelse utanför Eslövs kommun	18
Tillgångar	18
10. Hushållstyper.....	18
Sammanboende med hushållsgemenskap	18
Övriga sammanboende med hushållsgemenskap.....	18
11. Olika gruppers förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd.....	19
Arbetslösa	19

Personer som har sagt upp sig.....	19
Företagare	19
Personer med sociala och medicinska problem	20
Personer med äldreförsörjningsstöd eller pension	20
Hushåll där ena parten studerar.....	20
Gymnasiestuderande i åldern 18-21 år	21
Gymnasiestuderande som ingår i föräldrars hushåll	21
Gymnasiestuderande som saknar vårdnadshavare med försörjningsansvar	21
12. Utländska medborgare	21
EU-medborgare.....	21
Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige	22
Personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser och som ansöker om ekonomiskt bistånd	22

1. Allmänt om uppdraget

Inledning

Socialtjänsten ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänstens arbete ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser, under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation.

Ekonomiskt bistånd ska i första hand fungera som ett yttersta skyddsnät för människor som har tillfälliga försörjningssvårigheter. Endast den som inte själv kan tillgodose sina behov, eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, kan ha rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Socialtjänstens arbete ska bygga på respekt för människors rätt till självbestämmande och integritet, men det innebär inte att det ska vara kravlöst. Den enskilde har i första hand ett ansvar för sitt liv och ska göra vad han eller hon kan för att bidra till sin egen försörjning. Det ingår även att ta ansvar för sin ekonomiska situation och planera för att undvika försörjningsproblem.

I Eslövs kommun är socialtjänstens funktioner uppdelade på två olika förvaltningar varav Vård och omsorg där Enheten för ekonomiskt bistånd ingår är en. Socialtjänstens huvudsakliga uppgift inom ekonomiskt bistånd är att bidra till att hitta lösningar på människors försörjningsproblem med fokus på att den enskilde långsiktigt ska kunna försörja sig själv och leva ett självständigt liv. Under tiden prövas rätten till ekonomiskt bistånd. I utredningsarbetet ingår en utredning om ekonomin och hela livssituationen. Den enskilde ska som huvudregel stå till arbetsmarknadens förfogande genom att vara aktivt arbetssökande samt följa uppgjord arbetsmarknadsplanering med till exempel Arbetsförmedlingen.

Riktlinjernas innehåll och syfte

Riktlinjernas syfte är att säkerställa rättssäkerhet och en så hög grad av likabehandling som möjligt. Riktlinjerna ska ge stöd i det praktiska arbetet med utredningar, bedömningar och beslut. De ska ge stöd i att tolka lagstiftningen genom de individuella behovsbedömningar som alltid ska göras. Utifrån socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd ger riktlinjerna vägledning för handläggningen av ekonomiskt bistånd i Eslövs kommun. Riktlinjerna anger vad som anses som skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. En individuell behovsprövning ska alltid göras och i de fall det bedöms finnas särskilda skäl kan bistånd beviljas utöver det som framgår i riktlinjerna. Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation – både i jämförelse med andra biståndssökande men också utifrån en kommuninvånare i allmänhet. Även de krav som ställs på den biståndssökande ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar. Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla olika sorters situationer och behov utan riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. Kommunens riktlinjer utgör ett komplement till lagstiftning, prejudicerande domar, förordningar, föreskrifter och socialstyrelsens allmänna råd. Lagen är överordnad riktlinjer.

Lagstiftning

Socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd regleras i huvudsak genom socialtjänstlagen (2001:453) SoL (2025:400) SoL, förvaltningslagen (2017:900), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och kommunallagen (2017:725). Det dagliga arbetet regleras också genom en mängd ytterligare lagar, exempelvis äktenskapsbalken (1987:230), sambolagen (2003:376), föräldrabalken (1949:381), lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA), lagen om

etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197), utlänningslagen (2005:716) samt socialförsäkringsbalken (2010:110).

Ytterligare anvisningar kan hämtas från förarbetena till respektive lag. Vägledning kan ges från prejudicerande domar. Riktlinjerna kompletteras efter hand utifrån ny lagstiftning och prejudicerande domar. Detta sker dock inte omgående efter att ny lagstiftning eller prejudicerande dom kommit varför det är viktigt att förvaltningens tjänstemän hela tiden bevakar området.

GDPR (allmänna dataskyddsförordningen) är en EU-förordning som reglerar hur personuppgifter får behandlas. Den trädde i kraft den 25 maj 2018 och ersatte då tidigare EU-direktiv och den svenska personuppgiftslagen. Ett syfte med GDPR är att ge ett skydd för den personliga integriteten. I socialtjänsten finns förutom GDPR och dataskyddslagen också en sektorsspecifik lagstiftning, lagen om personuppgiftsbehandling inom socialtjänsten (SoLPuL). GDPR och de kompletterande lagarna måste följas när organisationer behandlar personuppgifter¹. Begreppet personuppgift definieras som ”varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person”. Med begreppet menar man alltså all information som direkt eller indirekt (med hjälp av annan information eller hjälpmedel) kan identifiera en fysisk person. Precis som i tidigare lagstiftning omfattas inte avlidna människor av begreppet. Med behandling menar man i princip alla typer av åtgärder med personuppgifter. Det kan vara insamling, korrigering, att skicka uppgifter till annan, radering, lagring, läsning med mera.

Känsliga personuppgifter är ett samlingsbegrepp för några kategorier av personuppgifter som är extra skyddsvärda. De kategorier som omfattas är:

- etniskt ursprung
- religiös eller filosofisk övertygelse
- politiska åsikter
- medlemskap i fackförening
- hälsa
- sexualliv eller sexuell läggning
- genetiska och biometriska uppgifter

Sådana uppgifter får som huvudregel inte behandlas enligt GDPR. För socialtjänsten finns det dock undantag i den svenska dataskyddslagen² som säger att man i vissa fall får behandla känsliga uppgifter.

För att få behandla personuppgifter måste det alltid finnas en laglig grund till behandlingen. Inom socialtjänsten är främst tre lagliga grunder aktuella: *avtal, rättslig förpliktelse och myndighetsutövning eller allmänt intresse*.

Avtal används som grund för majoriteten av personuppgifterna om anställda. Allt som behöver behandlas för att kunna uppfylla anställningsavtalet faller under denna grund. Hit hör även behandlingar som sker för att kunna genomföra avtal med leverantörer.

¹ I kommunens policy för systematiskt dataskyddsarbete listas GDPR:s grundläggande principer. För att behandling av personuppgifter ska vara laglig måste principerna efterlevas.

² Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning 3 kap

Rättslig förpliktelse är en tillämplig laglig grund inom socialtjänsten eftersom flera personuppgiftsbehandlingar som utförs inom verksamheten framgår direkt av lag. Dokumentationskrav är ett exempel.

Allmänt intresse eller myndighetsutövning utgör laglig grund för majoriteten av personuppgiftsbehandlingarna inom socialtjänsten. Med allmänt intresse avses den verksamhet som en statlig eller kommunal myndighet bedriver inom ramen för sin befogenhet. Det gäller såväl obligationsrättsliga skyldigheter som frivilliga befogenheter.

Samtycke är också en möjlig grund för behandling, men kraven på ett samtycke har höjts genom GDPR och ska användas med försiktighet av offentliga myndigheter. För att ett samtycke ska vara giltigt krävs det att samtycket är frivilligt, specifikt, att den enskilde är informerad och att det lämnas genom en aktiv handling. För att ett samtycke ska vara giltigt krävs att den enskilde i praktiken kan säga nej till personuppgiftsbehandlingen.

Oavsett vilken laglig grund som personuppgifterna behandlas på finns det en informationsskyldighet gentemot de personer vars uppgifter behandlas som ska uppfyllas (artikel 13 och 14 i GDPR).

2. Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen är en ramlag vilket innebär att tillämpningen av lagen förändras när samhällsförhållanden som berör de människor socialtjänsten har kontakt med ändras. Det kan till exempel handla om situationen på arbets- och bostadsmarknaden.

Mål och principer

Socialtjänstens mål och lagens syfte regleras i portalparagrafen (~~1 kap. 1 § socialtjänstlagen~~ **2 kap. 1 § socialtjänstlagen**). Målet är att den enskilde ska kunna leva ett självständigt liv. Syftet med socialtjänstens arbete ska vara att frigöra och utveckla individens egna resurser. Varje människa har själv ansvar för sitt liv och socialtjänstlagen ska inte ta över den enskildes ansvar. *Frivillighet och självbestämmande* ska vara vägledande i kontakten med den enskilde. Socialtjänstens verksamhet ska präglas av *helhetssyn och kontinuitet*. Det innebär bland annat att den enskildes sociala situation och de problem som personen upplever ska ses i förhållande till hela den sociala miljön. Hänsyn ska inte bara tas till familjen utan även den enskildes situation när det gäller arbete, bostad och fritidsaktiviteter. Socialtjänsten ska sträva efter att finna en samlad lösning på de sociala svårigheterna i den enskildes situation.

Socialtjänstens insatser ska vara av god kvalitet (~~3 kap. 3 §~~ **5 kap. 1 § socialtjänstlagen**). Kvalitet innebär att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten i enlighet med de lagar och andra föreskrifter som styr verksamheten. Socialstyrelsen ger dessa exempel på vad som menas med god kvalitet:

- Att den enskilde anser sig bli bemött med respekt
- Att den enskilde får tillräckligt med information så att denne kan ta vara på sina rättigheter och att verksamheten bedrivs så att den enskildes rättssäkerhet garanteras
- Att insatserna utformas efter den enskildes behov och så långt det är möjligt i samråd med den enskilde
- Att insatserna utformas så att de inriktas på att frigöra och utveckla den enskildes resurser
- Att barnperspektivet särskilt beaktas i verksamheten

Skyldighet att rapportera missförhållanden - Lex Sarah

Lex Sarah är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med Lex Sarah är att verksamheten ska utvecklas och missförhållanden förebyggas, samt om de ändå uppstår, rättas till. All personal inom socialtjänsten ska medverka till att insatser genomförs med god kvalitet för att undvika missförhållanden. Enligt bestämmelserna om Lex Sarah ska anställda genast rapportera missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden till den som bedriver verksamheten.

Anmälningsskyldighet

Personal inom bland annat socialtjänsten har en skyldighet att anmäla kännedom eller misstanke om att ett barn far illa enligt socialtjänstlagen ~~14 kap. 1 § första stycket~~ 19 kap. 1 §.

Rätten till bistånd - 4 kap. 1 § socialtjänstlagen 12 kap. 1 § socialtjänstlagen

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät för människor som inte själva kan tillgodose sina behov och är tänkt som en tillfällig lösning. Den enskilde har själv ett eget ansvar för sitt liv. Detta innebär att alla möjligheter som finns till egen försörjning ska nyttjas innan man har rätt till bistånd. Biståndets syfte är att ge den enskilde en skälig levnadsnivå. Den enskilde ska få rätt insats som bidrar till att hen blir självförsörjande.

Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)

Bestämmelser om sekretess inom socialtjänsten finns i offentlighets- och sekretesslagen. Sekretess råder inom socialtjänsten för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (1 kap. 26 § OSL). Socialtjänsten får endast prata med andra personer och myndigheter om samtycke finns från den enskilde eller om det finns reglerat i lag. Inför utlämnande av sekretessbelagda uppgifter ska en sekretessprövning alltid göras. Sekretess råder mellan de två nämnder som ansvarar för socialtjänsten i Eslövs kommun – det vill säga vård- och omsorgsnämnden och barn- och familjenämnden. Sekretess kan även råda mellan enheter inom samma nämnd och mellan personal inom samma enhet.

3. Viktiga principer och perspektiv

Vetenskap och beprövad erfarenhet

De som behöver samhällets insatser ska erbjudas hjälp som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Målet är att de insatser som ges ska vara till nytta och aldrig till skada för den enskilde. Insatsen ska väljas utifrån vad som anses bäst förenat med den enskildes behov och önskemål. Den enskildes inflytande är viktigt att ta i beaktande.

Tillgänglighet och bemötande

Personer som har kontakt med socialtjänsten ska ges ett gott bemötande under tillgängliga former som anpassas efter personens faktiska förutsättningar. Det kan exempelvis vara att boka tolk/teckentolk eller anpassa besöket utifrån den sökandes funktionsnedsättning. Varje socialsekreterare ansvarar för att informera om hur denne kan kontaktas. Tillgängligheten kan ha betydelse för den sökandes möjlighet att komma till tals och uttrycka önskemål om planering. Den 1 januari 2015 infördes bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen. Bristande tillgänglighet kan vara att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder för en person med funktionsnedsättning som gör att hen inte kommer i en jämförbar situation med en person utan funktionsnedsättning.

Minoritetsspråk

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk innebär utökade rättigheter för vissa minoriteter att använda det egna språket exempelvis i kontakt med myndigheter.

Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd

I hushåll där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas. I ärenden där det finns barn i familjen ska konsekvenserna för barnet alltid övervägas innan beslut fattas oavsett om beslutet rör de vuxna eller barnet/barnen. Detta ska dokumenteras skriftligt både enligt socialtjänstlagen och enligt Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

I socialtjänstlagen står det att ”barnens situation ska beaktas, utredas och redovisas när en ansökan om ekonomiskt bistånd kommer till socialtjänsten”. Barnets roll är stark eftersom Sverige sedan 1990 har förbundit sig att följa FN:s barnkonvention. Sedan 2020-01-01 är barnkonventionen svensk lag (Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter). Konventionen har fyra grundläggande principer:

- alla barn har lika värde och är lika mycket värda som vuxna
- barns bästa ska komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör dem
- varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- barn har rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som berör dem utifrån ålder och mognad

Två av barnkonventionens huvudprinciper finns införda i socialtjänstlagen:

- När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsyn till barnets bästa kräver (~~1 kap. 2 § SoL~~) (3 kap 1 § SoL)
- Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad (~~11 kap. 10 § SoL~~) (3 kap. 2 § SoL)

I förarbetet till socialtjänstlagen (prop.1996/97:124) förtydligas att detta även gäller då barn ingår i hushåll när vuxna ansöker om ekonomiskt bistånd. Barnets bästa ska alltid beaktas, utredas och dokumenteras även om det inte alltid är avgörande för vilket beslut som fattas.

Föräldrastöd

Att ha ett barnperspektiv innebär också att socialtjänsten möjliggör och underlättar för personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och/eller missbruksproblematik att vara vårdnadshavare. Detsamma gäller för personer som har blivit utsatta för våld i nära relation. Socialtjänstens olika verksamheter ska samverka och ha ett helhetsperspektiv i ärenden som rör barnfamiljer och/eller vårdnadshavare med barn.

Våld i nära relationer

Personer som är utsatta för våld i nära relationer finns inom alla socialtjänstens områden. Begreppet ”närstående” är enligt Socialstyrelsens definition könsneutralt och syftar på varje person som den våldsutsatta bedöms ha en nära och förtroendefull relation till. Det kan handla om såväl makar, sambor, pojk- eller flickvänner, som vårdnadshavare, syskon, barn eller andra släktingar. Det kan även gälla andra personer som den våldsutsatta har eller har haft en nära och förtroendefull relation till. Det är viktigt att beakta att våld kan förekomma i både heterosexuella och samkönade relationer samt att såväl män som kvinnor kan vara antingen utsatta eller förövare. Våldet kan ta sig många uttryck: fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt eller i form av försummelse (det sistnämnda gäller särskilt äldre personer samt personer med funktionsnedsättning). Socialnämndens ansvar för våldsutsatta personer stadgas

i framförallt ~~5 kap. 11 §~~ 13 kap. 1 § socialtjänstlagen. Eslövs kommun samråder i alla våldsärende. För vidare information var god se:

- Eslövs kommuns handlingsplan mot våld i nära relation
- Riktlinjer för arbetet mot våld i nära relation.

Felaktiga utbetalningar (FUT)

Socialtjänsten ska genom kontakt med den enskilde, individuella bedömningar och noggrannhet i handläggningen verka för att ekonomiskt bistånd så långt som möjligt utbetalas på rättssäkra och korrekta grunder. Om fel ändå uppstår är ambitionen att felaktigt beviljat bistånd ska återbetalas till kommunen och att förhindra att bistånd fortsätter utbetalas på felaktiga grunder. Alla socialsekreterare har en skyldighet att uppmärksamma felaktigheter i alla ärenden och indikera att en utredning gällande felaktiga utbetalningar ska inledas.

4. Försörjningsstöd

Försörjningsstödet definieras i ~~4 kap. 3 §~~ 12 kap. 7 § socialtjänstlagen. Det består av två delar, riksnorm och övrigt försörjningsstöd för ett antal regelbundet återkommande behovsposter. Genom biståndet ska den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Riksnorm/uppehälle

Den del av försörjningsstödet som utgör riksnormen för uppehälle omfattar sex budgetposter för vuxna och sju för barn och ungdomar. Kostnaderna för de olika posterna bygger på Konsumentverkets beräkningar av kostnaderna som respektive post är menad att täcka. Följande poster ingår i riksnormen: livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, barn- och ungdomsförsäkring, hälsa och hygien, förbrukningsvaror, dagstidning och telefon. Socialstyrelsen redovisar numera riksnormen som en totalsumma utan uppdelning mellan de olika posterna. Vård- och omsorgsnämnden fattar årligen beslut om hur riksnormen kan fördelas mellan de olika posterna i dokumentet ”*Fördelning av behovsposter i riksnormen*”.

Fickpengar

Reducerat försörjningsstöd kan tillämpas när personer befinner sig i någon form av boende där vissa utgifter ingår i boendet. Fickpengar är ett exempel på detta och består av utgifter för lek och fritid, hygien samt halva summan för gemensamma hushållskostnader för en person.

Fickpeng och livsföring i övrigt efter behovsprövning kan beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Även bistånd till personens bostadskostnader till exempel hyra, hemförsäkring, el i ordinarie boende kan beviljas om vistelsen är under 6 månader.

Försörjningsstöd till övriga kostnader

Vid behov ska skälig kostnad för nedanstående utgifter godkännas om den enskilde har rätt till bistånd i övrigt. Vad som avses som en skälig kostnad måste avgöras utifrån en individuell bedömning av vad som är skäligt för just den personen eller det hushållet.

Arbetsresor, resekostnad för anställningsintervjuer och arbetsmarknadsåtgärd

En skälig kostnad för dessa slags resor kan beviljas om Arbetsförmedlingen eller arbetsgivare inte står för hela eller delar av kostnaden. För resekostnader inom tätort krävs särskilda skäl.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Skälig kostnad för ovanstående kan beviljas.

Hemförsäkring

Skälig kostnad för hemförsäkring på basnivå utan tilläggsförsäkringar kan beviljas.

Hushållsel

Skälig kostnad för hushållsel kan beviljas. Vid behov kan vägledning för billigare elkostnad erbjudas den enskilde av kommunens energirådgivare.

Umgängeskostnad

Kostnaden avser barn som i samband med umgänge med vårdnadshavare tillfälligt är medlemmar i hushållet. Tillägget beräknas utifrån det antal dagar i månaden barnet eller ungdomen vistas hos vårdnadshavaren. Rätten till umgänge ska kontrolleras och omfattningen framgå av beslut, avtal eller intyg från den vårdnadshavare där barnet bor.

Vid umgänge i större utsträckning än 6 dygn per månad ska umgängesföräldern hänvisas till Försäkringskassan för eventuell korrigering av underhållsstöd samt barnbidrag, då det för längre sammanhängande vistelse finns möjlighet att få nedsättning av underhållsskyldigheten. På sommaren och vid större helger får antalet dagar anpassas till överenskommelse mellan föräldrarna om den är skälig. Bistånd till umgängeskostnader för perioder som överstiger totalt 6 dygn under månaden förutsätter att Försäkringskassan meddelas. Sådan längre vistelse hos den underhållsskyldige ska påverka underhållsstödet som vårdnadshavaren får. Vid gemensam vårdnad när barnet bor växelvis hos båda föräldrarna ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna och halv månadsnorm räknas in i den biståndssökande förälderns beräkning. I vissa fall kan det också finnas skäl att bistånd utgår till resekostnader för att hämta eller lämna barn boende på annan ort. Resekostnader ersätts för faktiska kostnader med allmänna färdmedel utifrån det billigaste alternativet. Observera att båda föräldrarna är skyldiga att efter förmåga bidra till resekostnaderna.

5. Boende och boendekostnader

Generellt

Den enskilde förväntas att vara folkbokförd på adressen där personen bor eftersom man enligt folkbokföringslagen (1991:481) ska vara skriven där man bor och vistas.

Utgångspunkten för bedömning av skälig kostnad för boende och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Behovsprövningen ska omfatta både den enskildes faktiska kostnad, behov av boende och bostadsstorlek. Om bedömning görs att boendekostnaden inte är skälig, kan boendekostnaden godkännas under en övergångstid, så kallat rådrum, så att den enskilde ges skälig tid att förändra sin boendekostnad. Efter det får en individuell bedömning alltid göras av vilken boendekostnad som kan godkännas. Vård- och omsorgsnämnden antar årligen riktlinjer för skälig boendekostnad som ska vara vägledande vid bedömning av ansökan om ekonomiskt bistånd till boendekostnader.

Hembesök

I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd kan hembesök behövas för att utredningen ska kunna fullföljas.

Deposition/förskottshyra

Huvudregeln är att deposition/förskottshyra inte beviljas men en individuell bedömning skall alltid göras. Vid särskilda skäl kan bistånd till depositionshyra beviljas till exempel på grund av bostadslöshet och/eller skulder. Tidsbestämt avtal om återbetalning kan tecknas med hyresvärden vilket innebär att hyresvärden betalar tillbaka depositionsavgiften enligt överenskommelse med nämnden.

Andrahandsboende

För andrahandskontrakt gäller samma regler beträffande skälig standard och kostnad samt krav på att minska boendekostnaden, om den inte anses skälig, som vid förstahandskontrakt. Underlag som visar att fastighetsägaren har godkänt andrahandsuthyrningen samt ett andrahandskontrakt ska uppvisas. Om detta inte uppvisas görs en bedömning om kostnaden är skälig eller inte. Då behövs bland annat uppgifter om boendets månadskostnad samt hur många som bor i bostaden inkomma.

Bostadsrätt, fastighet eller tomt

Vad gäller skälig boendekostnad för bostadsrätt eller annan fastighet gäller samma summor som för hyresrätt. Om bedömning görs att biståndsbehovet kommer att bli långvarigt (mer än 3 månader) bör ett så kallat rådsumbeslut fattas, så att den enskilde ges skälig tid att förändra sin boendekostnad. Försäljning kan krävas då bostadsrätt, fastighet och tomt är exempel på lätt realiserbara tillgångar.

Hyreskostnad hemmaboende barn

Vårdnadshavare är försörjningsskyldiga till dess att barnet fyller 18 år eller längst till dess barnet fyller 21 år om ungdomen efter 18-årsdagen fortfarande studerar på grundskole- eller gymnasienivå så länge studierna pågår. Huvudprincipen är att unga vuxna inte ska flytta från föräldrahemmet förrän de har egna inkomster som täcker en hyreskostnad. Hyreskostnad till hemmaboende ungdom som får ekonomiskt bistånd beviljas som huvudregel endast om vårdnadshavarna på grund av att ungdomen bor kvar hemma har en högre boendekostnad än de annars skulle ha haft, antingen genom att tvingas behålla en stor bostad eller genom att helt eller delvis har mist rätten till bostadsbidrag. En förutsättning för att ungdomen kan ha rätt till bistånd till hyresdel utöver detta är att ungdomen innan behovet av bistånd uppstod regelbundet har betalat en hyreskostnad. Bistånd kan även utgå för ungdomens del av andra rörliga boendekostnader så som el- och vattenförbrukning.

6. Bistånd till livsföring i övrigt

Ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt ska tillgodose kostnader för behov som kan ingå i en skälig levnadsnivå och som uppstår då och då. En individuell bedömning måste göras av vad som är skäligt för den som söker. Utgångspunkten för bedömningen är vad en låginkomsttagare i allmänhet kan kosta på sig. Några exempel på kostnader för livsföring i övrigt kan vara: äktenskapsskillnad, hemtjänst, hemsjukvård, bostadsköer, bankkort, färdtjänst, glasögon enligt godkänt kostnadsförslag, tandvård - akut eller enligt godkänt kostnadsförslag, hemutrustning, ID-kort, hälso- och sjukvård inom högkostnadsskydd, receptbelagd medicin inom högkostnadsskyddet eller annan livsnödvändig medicin, spädbarnsutrustning.

Avgift vid sjukhusvård

Den egenavgift som en patient betalar i samband med sjukhusvistelse utgör avgift för kost och logi, vilket ryms delvis inom normposten för livsmedel. Mellanskillnaden, patientavgiften reducerad med matpengar för samma antal dagar, kan beviljas. Möjlighet till nedsättning av avgift efter fem dygns sjukhusvistelse ska undersökas.

Begravningskostnader

Begravningskostnader ska i första hand täckas av tillgångar i dödsboet eller genom försörjningsskyldigas (vårdnadshavare, efterlevande make/maka/partners) inkomster eller tillgångar. Observera att sammanboende enligt Sambolag 2003:376 inte omfattas av denna skyldighet. Vid bedömning av försörjningsskyldigas betalningsförmåga prövas detta gentemot riksnormen.

Flyttkostnader

Utgångspunkten är att den enskilde själv genomför sin flytt med hjälp av anhöriga. Bistånd kan då utgå till kostnad för hyra av släp och eventuell bensinkostnad. Flyttkostnad kan beviljas om flytten är nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå och den egna förmågan att ordna flytten med hjälp av anhöriga bedöms som låg. Det kan handla om att undvika våld eller hot om våld, familjeskäl, flytt i samband med avslutad behandling, arbetsmarknadsskäl, hälsa eller ekonomiska omständigheter.

Skulder

Bistånd till skulder som avbetalning på studie- eller banklån, kontokortsskulder, privata skulder underhållsstöd, böter med mera beviljas inte. Undantag kan endast göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där den enskilde annars skulle ha beviljats bistånd. Om den enskilde på grund av skulder har dålig kontroll över sin ekonomi ska hen erbjudas hjälp av budget- och skuldrådgivare.

Undantag kan göras för hyresskuld i följande fall:

- Skuld som uppstått under tid då den enskilde av godtagbara skäl saknat tillräckliga inkomster för att betala hyra. Om ansökan hade gjorts när hyresskulden uppkom hade hen beviljats bistånd.
- Barnperspektivet ska alltid beaktas och dokumenteras när det finns barn i familjen och i de fall konsekvenserna för barnen blir för stora vid en eventuell avhysning kan bistånd beviljas.
- För gamla och sjuka där alternativt boende inte går att ordna.
- Om eventuell avhysning riskerar medföra social utslagning och/eller försämrad möjlighet till egen försörjning.

Undantag kan också göras för bistånd till skuld för hushållsel i de fall där avstängning medför alltför stora sociala konsekvenser för hushållet. Även i detta sammanhang ska barnperspektivet särskilt uppmärksammas och dokumenteras.

7. Handläggningsprocessen

Arbetet med ekonomiskt bistånd är ett tvådelat uppdrag:

- Stödja människor i att finna vägar till självförsörjning
- Pröva rätten till ekonomiskt bistånd under tiden.

I detta avsnitt beskrivs handlägningsprocessen. I utredningen ingår även att verifiera och kontrollera inkomna uppgifter.

Ansökan

Ansökan görs skriftligt via pappersansökan, digitalt eller i undantagsfall muntligt. Det finns en ansökningsblankett för nybesök och två för månadsansökningar, en pappersansökan och en digital ansökan.

Att inleda en utredning

När en ansökan om ekonomiskt bistånd inkommer ska nämnden alltid utan dröjsmål inleda en utredning enligt ~~11 kap. 1 §~~ 14 kap. 2 § socialtjänstlagen. Nämnden kan inte neka att ta emot en ansökan.

Utredning och bedömningsinstrument

Grunden för en utredning är att ta reda på varför den enskilde inte kan försörja sig själv. I samband med första ansökan om bistånd ska därför en grundlig utredning göras som syftar till att kartlägga vilka behov som finns och vilka möjligheter och resurser den enskilde själv har att tillgodose dessa. För varje ansökan görs en ny bedömning om rätten till bistånd vilket grundar sig på den aktuella situationen. Ny ansökan krävs vid varje tillfälle. I det fall biståndsbehovet blir långvarigt och personens situation i stort har förändrats ska en ny grundlig utredning göras.

Vägar till självförsörjning

De allra flesta som har behov av ekonomiskt bistånd saknar ett arbete. Vissa personer är arbetsföra och oförhindrade att börja arbeta direkt. Den enskilde har i första hand ett ansvar för sitt liv och ska göra vad han eller hon kan för att bidra till sin egen försörjning. Den enskilde ska stå till arbetsmarknadens förfogande genom att följa uppgjord planering och vara aktivt arbetssökande.

Andra personer har sociala eller hälsorelaterade problem, för dessa personer krävs mer omfattande insatser för att de ska kunna komma ut i självförsörjning. Utgångspunkten för det stöd som ges ska vara att fokusera på individens förmågor snarare än oförmågor. Socialtjänsten ska präglas av en tro på att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Därför blir verksamhetens främsta uppgift att genom aktiva, individuellt anpassade insatser och genom motivations- och förändringsarbete skapa möjligheter för den enskilde att ta detta ansvar.

Genomförandeplaner

Socialtjänsten ska arbeta på ett strukturerat sätt och de insatser som ges ska ha tydliga mål. Vilka insatser som den enskilde ska erbjudas och vilka krav socialtjänsten ställer för att ekonomiskt bistånd ska kunna beviljas ska framgå i en genomförandeplan. Syftet med en genomförandeplan är att den enskilde ska ha en tydlig planering kring vilket stöd som behövs på vägen till självförsörjning. Utgångspunkten är att ingen kommuninvånare ska behöva ha ekonomiskt bistånd längre än nödvändigt.

Genomförandeplanen ska omfatta samtliga förändringar som behöver ske för att den enskilde ska kunna bli självförsörjande. Förutom arbete kan detta även innebära att söka billigare boende, ansöka om möjliga inkomster med mera. Genomförandeplanen ska tas fram under ett personligt möte med den enskilde. Både den enskilde och socialsekreteraren ska underteckna

planen. Om den enskilde har en avvikande mening om något som tas upp i planen ska detta dokumenteras. Genomförandeplanen ska regelbundet följas upp och när detta senast ska ske ska skrivas i planen. Även barnperspektivet ska följas upp och dokumenteras. En genomförandeplan bör upprättas snarast om biståndsbehovet bedöms vara långvarigt, dock senast 3 månader efter första ansökan.

Beslut

Om den enskilde inte bedöms uppfylla förutsättningarna för rätt till ekonomiskt bistånd kan nämnden avslå ansökan. Ansökan kan avslås i sin helhet eller delvis. Skälen till att ansökan avslås ska vara sakliga och det ska framgå av motiveringen till beslutet. Det finns sex avslagsgrunder som de allra flesta avslagsbeslut kan motiveras utifrån:

- Bidrar inte till sin egen försörjning
- Ingår inte i begreppet skälig levnadsnivå
- Behovet är tillgodosett eller har kunnat tillgodoses på annat sätt
- Bidrar ej till utredning/underlag som styrker behovet saknas
- Ansvaret åvilar annan huvudman, samt
- Att den enskilde inte är bosatt/vistas i kommunen.

Nödprövning och akut bistånd

Vid risk att den enskilde lider nöd har denne rätt att ansöka om bistånd till nöd. Att lida nöd innebär att man saknar mat eller nödvändig medicin. Barnperspektivet ska alltid beaktas och dokumenteras när det finns barn i familjen. Det är bra att i dessa situationer samtala med vårdnadshavare om det ekonomiska ansvar föräldraskapet innebär. Utgångspunkten är att vårdnadshavare inom ramen för sin förmåga och ekonomiska resurser har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för barnet. Om behovet av akut bistånd är upprepat och det finns barn i hushållet kan detta vara skäl till att orosanmälan görs till socialtjänstens utredningsenhet för barn och unga i ansvarig kommun.

Överklagande

När ett överklagande inkommer ska socialtjänsten först ta ställning till om den inkommit i rätt tid, vilket är inom tre veckor från att den enskilde tog del av beslutet. Oavsett om överklagandet omprövas helt eller delvis eller inte omprövas alls, ska socialtjänsten överlämna överklagandet samt yttrande till Förvaltningsrätten skyndsamt. Om överklagandet inkommit för sent ska det avvisas. Ett avvisningsbeslut ska fattas och delges den enskilde som kan överklaga beslutet.

Avsluta ett ärende

När en person inte längre ansöker om ekonomiskt bistånd ska ärendet avslutas. Rutinen är att ett fortlöpande ärende avslutas när personen inte sökt bistånd på ca två månader. Vad gäller en nyansökan om ekonomiskt bistånd som avslås i sin helhet så kan ärendet avslutas efter det att överklagningstiden har passerat. Om en person kontaktar socialtjänsten och inte längre vill ansöka kan socialtjänsten besluta att avsluta ärendet även om två månader inte har passerat.

8. Återkrav och begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning

Huvudprincipen är att bistånd enligt **4 kap. 1 § 12 kap. 1 §** socialtjänstlagen beviljas utan krav på återbetalning. Två specifika undantag finns – dels i 107 kap. 5 § socialförsäkringsbalken vad

gäller begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning, dels i ~~9 kap. 1 och 2 §§~~ 33 kap. 1 § socialtjänstlagen vad gäller återkrav.

Begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning

Kommunen kan begära utbetalning av bistånd som den enskilde beviljats under den tid Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten prövar en ansökan om till exempel ersättning eller bidrag som kan komma att utbetalas retroaktivt. Detta regleras i 107 kap. 5 § socialförsäkringsbalken.

Återkrav enligt socialtjänstlagen

Reglerna kring återkrav regleras i ~~9 kap.~~ 33 kap. socialtjänstlagen. Det finns tre sätt för kommunen att få tillbaka utbetalt bistånd.

Återkrav vid bistånd enligt ~~4 kap. 1 §~~ 12 kap. 1 § socialtjänstlagen

Återkrav av ekonomiskt bistånd enligt ~~4 kap. 1 §~~ 12 kap. 1 § socialtjänstlagen kan ske på tre grunder enligt ~~9 kap. 2 § st 1~~ 33 kap. 2 § socialtjänstlagen:

- Bistånd som förskott på förmån eller ersättning
- Bistånd till enskild som är indragen i arbetskonflikt
- Bistånd till enskild som på grund av förhållanden som han/hon inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster eller tillgångar.

Den väntade inkomsten måste antas ge ett överskott efter avdrag för den enskildes löpande levnadsomkostnader om ett återkrav ska vara meningsfullt. Kan det inte bli ett sådant överskott eller finns inte återbetalningsförmåga inom överskådlig tid ska det inte beslutas om återkrav. Möjligheten att återkräva måste undersökas och bedöms i varje enskild ärende. Återkrav av förmån eller ersättning görs enligt överenskommelse mellan socialtjänsten och den enskilde. Det ska preciseras i överenskommelsen mot vilken utbetalning som återkrav gäller.

Återkrav vid bistånd enligt ~~4 kap. 2 §~~ 12 kap. 2 § socialtjänstlagen

Återkrav enligt ~~9 kap. 2 § st 2~~ 33 kap. 3 § vid bistånd enligt ~~4 kap. 2 §~~ 12 kap. 2 § socialtjänstlagen är endast tillämpliga för hushåll som har egna inkomster eller tillgångar och som därför inte är berättigade till bistånd enligt ~~4 kap. 1 §~~ 12 kap. 1 § socialtjänstlagen, eller om bistånd beviljas till något som är utöver skälig levnadsnivå. När biståndet prövas enligt ~~4 kap. 2 §~~ 12 kap. 2 § socialtjänstlagen måste även prövning med avslag ha gjorts enligt ~~4 kap. 1 §~~ 12 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Bistånd enligt ~~4 kap. 2 §~~ 12 kap. 2 § socialtjänstlagen kan villkoras med återbetalning men får bara återkrävas om det beviljats med sådant villkor. Följande hushåll kan bli aktuella:

- Hushåll med realiserbara tillgångar
- Hushåll med egen försörjning/inkomst över norm.

Återkrav vid bistånd enligt ~~9 kap. 1 §~~ 33 kap. 1 § socialtjänstlagen

Återkrav av bistånd som hushållet/personen fått för mycket eller på oriktiga grunder (~~9 kap. 1 §~~ 33 kap. 1 § socialtjänstlagen). Återkrav enligt ~~9 kap. 1 §~~ 33 kap. 1 § socialtjänstlagen görs vanligen inom ramen för en utredning avseende felaktig utbetalning (FUT).

Ersättningstalan enligt ~~9 kap. 3 §~~ 33 kap. 4-5 §§ socialtjänstlagen

I de fall den enskilde inte återbetalar återkrav enligt 9 kap. 1 eller 2 § socialtjänstlagen kan

socialtjänsten med stöd av ~~9 kap. 3 §~~ 33 kap. 4-5 §§ socialtjänstlagen väcka talan om ersättning hos förvaltningsrätten. Talan ska väckas så snart det står klart att den enskilde inte betalar och senast inom tre år från det att biståndet utbetalades. Om socialtjänsten inte har väckt talan inom tre år från det att biståndet utbetalades och personen inte återbetalar skulden saknas möjlighet för socialtjänsten att få skulden betald.

Talan får inte bifallas av förvaltningsrätten om den ersättningsskyldige genom att återbetala kostnaden eller del av den antas bli ur stånd att klara sin egen försörjning eller livsföring i övrigt. Det är socialtjänsten som utreder personens förmåga att återbetala.

Beslut om att ersättningstalan ska väckas av nämnden.

Kravettergift

Om det är uppenbart att förhållandena ändrats så att den enskilde inte inom tre år från det biståndet utbetalades kommer att kunna återbetala får kommunen enligt ~~9 kap. 4 §~~ 33 kap. 6 § socialtjänstlagen helt eller delvis efterge återkrav. Detta beslut går inte att överklaga.

9. Om innehållet i utredningen

Information

Enheten för ekonomiskt bistånd har en informationsskyldighet, som gäller om syftet med kontakten är att ansöka om ekonomiskt bistånd eller socialt kontrakt. Informationsskyldigheten innebär att den enskilde har rätt att få fullständig information om bland annat sekretess, GDPR och rätt till insikt i akten. Informationsskyldigheten regleras i Dataskyddsförordningen GDPR.

Dokumentation

Socialtjänsten har en dokumentationsskyldighet vid handläggning och genomförande, vilket är särskilt viktigt i samband med myndighetsutövning.

Allmänt om kontroller

I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd är det som huvudregel den enskildes sak att visa att hen har rätt till det bistånd som söks. Socialtjänsten ska även ge stöd och hjälp i de fall en person har svårt att inhämta uppgifterna på egen hand. Socialtjänsten har med stöd av ~~11 kap. 11 § och 11 a och b §~~ 15 kap. 10-12 §§ socialtjänstlagen rätt att utan den enskildes samtycke inhämta vissa uppgifter. Detta gäller uppgifter om förmån, ersättning eller annat stöd från CSN, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, arbetslöshetskassorna, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Skatteverket.

När den enskilde ansöker via e-tjänst görs inte någon rutinmässig begäran av underlag. Istället görs stickprovskontroller varje månad som slumpas fram av verksamhetssystemet Lifecare. Vid behov görs även riktade kontroller i ärenden när socialsekreterare gör bedömning att mer information behövs för att kunna utreda rätten till bistånd.

Skyddade personuppgifter

Personer som är förföljda och utsatta för hot eller våld kan få sina adress- och personuppgifter skyddade genom olika bestämmelser i lagstiftningen. Den som har skyddade personuppgifter kan inte sökas på databaser och myndigheterna får inte heller lämna uppgifter om personen.

Det innebär inte att uppgifter som personer med skyddade personuppgifter lämnar inte ska kontrolleras och utredas.

Vistelse utanför Eslövs kommun

Utgångspunkten är att en person som vistas utanför Eslövs kommun inte har rätt till bistånd om det kan anses att personen är bosatt i en annan kommun. Vid misstanke om att den enskilde vistas utanför kommunen eller har vistats utomlands under tid som bistånd beviljats ska denna misstanke kommuniceras den enskilde – antingen skriftligt eller vid personligt möte.

Socialtjänstens vistelsebegrepp ska inte tolkas så att den som får ekonomiskt bistånd har reseförbud. En kortvarig resa som varken påverkar försörjningen eller försämrar möjligheterna till framtida försörjning påverkar alltså inte rätten till ekonomiskt bistånd så länge personen uppfyller de krav som ställts för rätt till bistånd. Det kan undantagsvis också finnas rätt till bistånd under tillfällig vistelse utomlands om det exempelvis är nödvändigt i samband med sjukdom eller begravning. En resa ska ske i samråd med socialtjänsten. En bedömning görs i varje enskilt ärende. Vid bedömningen ska beaktas resans påverkan för den enskilde att bli självförsörjande och hur det påverkar fortsatt behov av bistånd.

Tillgångar

Alla säljbara tillgångar ska användas för den enskildes försörjning innan hen har rätt till bistånd. Det kan exempelvis vara bankmedel, aktier eller andra värdepapper, fordon, fastighet, smycken, dyrbara konst- eller samlarföremål som är registrerade på samtliga familjemedlemmar, även barn. Alla former av bosparande räknas som huvudregel också som tillgång. Även utländska tillgångar påverkar rätten till bistånd.

10. Hushållstyper

Sammanboende med hushållsgemenskap

Det finns två typer av sammanboende med hushållsgemenskap. Den ena typen är vuxna som oavsett kön lever under äktenskapsliknande förhållanden. Makar, registrerade partners och sambor har försörjningsskyldighet gentemot varandra vilket innebär att mellan dessa gäller hushållsgemenskap som innebär ömsesidigt ansvar för alla kostnader i hushållet. Försörjningsplikten gäller även om makarna inte bor tillsammans och även om en part exempelvis vistas utomlands eller sitter i fängelse. Vid äktenskapsskillnad gäller försörjningsplikten fram till dess att Tingsrätten har beslutat att äktenskapsskillnaden är slutgiltig och ansökan om ekonomiskt bistånd ska prövas tillsammans under denna tid. Om den ena parten inte bidrar till försörjningen kan en ansökan om stämning lämnas av den enskilde till domstolen.

Sammanboende med hushållsgemenskap ska ansöka om ekonomiskt bistånd tillsammans och bådas sammanräknade inkomster och utgifter ska ligga till grund för biståndsbehovet. Det innebär att om den ena parten inte har rätt till bistånd påverkar det hela hushållet. Endast om det är uppenbart olämpligt att makar/sambor har gemensam ekonomi, exempelvis om våld i nära relation förekommer, ska principen om gemensam försörjningsplikt frångås och makar kan handläggas var för sig. Undantag kan också göras vid vissa akuta nödsituationer.

Övriga sammanboende med hushållsgemenskap

Den andra typen av hushållsgemenskap är mer begränsad. Det gäller personer som bor ihop

och delar vissa kostnader men som inte har ekonomiskt ansvar för varandra, till exempel vuxna barn som bor kvar hemma eller vänner eller nära släktingar som delar lägenhet.

Barn i hushållet

Vårdnadshavare har försörjningsskyldighet för ungdomar upp till 21 år så länge de studerar i grundskola eller gymnasieskola oavsett var barnet/ungdomen bor.

Om barnet/ungdomen bor ungefär lika mycket hos båda vårdnadshavare förväntas vårdnadshavare dela lika på utgifter som är relaterade till barnet/ungdomen. Det gäller även inkomster som avser barnet/ungdomen.

Underårig som bildat familj

Vårdnadshavare har kvar sitt försörjningsansvar för minderårigt barn även om den minderårige själv blir vårdnadshavare. Däremot har de inget försörjningsansvar för barnbarnet. Vid giftermål övertar maka/make försörjningsplikten för ungdomar från 18 år upp till 21 år om de studerar i grundskola eller gymnasium. Om makan/maken inte kan fullgöra sin försörjningsplikt, primär försörjningsplikt, har den underåriges vårdnadshavare försörjningsplikt, sekundär försörjningsplikt.

11. Olika gruppers förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd

Arbetslösa

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta kan ha rätt till ekonomiskt bistånd om hen står till arbetsmarknadens förfogande. Den som är arbetslös och söker ekonomiskt bistånd kan erbjudas stöd i sitt arbetssökande genom strukturerade insatser för att öka sina möjligheter till att få en anställning. De insatser som ges ska alltid föregås av en individuell bedömning av personens behov och förmåga.

Personer som har sagt upp sig

Om den enskilde har blivit arbetslös på grund av att denne sagt upp sig på egen begäran är huvudprincipen att ekonomiskt bistånd inte ska kompensera för inkomstbortfall.

Företagare

Ekonomiskt bistånd beviljas som huvudregel inte till den som är egen företagare eller har uppdrag i företag.

Inskrivna för kriminalvård eller rättspsykiatrisk vård

Personer som är dömda till fängelsestraff kan i vissa fall beviljas bistånd till hyra under verkställighetstiden i högst 6 månader. Vid bedömningen ska den enskildes hyresförhållanden, straffets längd, egen förmåga att betala hela eller del av hyran, rehabiliteringsaspekt samt om personen tidigare dömts vägas in.

Den som vårdas enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen (2004:168) kan ha rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som personer inskriva för vård eller behandling enligt Socialtjänstlagen.

Personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

Om arbetsförmågan är nedsatt helt eller delvis ska detta styrkas med läkarintyg där omfattningen av nedsättningen och period för nedsättning framgår.

Personer med sociala och medicinska problem

Personer som har svårigheter såsom missbruk eller psykisk ohälsa har ofta behov av insatser från andra enheter inom socialtjänsten eller från regionen. För att ha rätt till ekonomiskt bistånd ska den enskilde medverka i planering i syfte att bli arbetsför eller medverka till att få annan ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet.

Personer som tillfälligt vistas i kommunen

En person som tillfälligt vistas i kommunen kan beviljas bistånd för att förhindra en nödsituation. Biståndet kan till exempel vara en biljett till hemorten, matpengar och eventuellt tillfälligt boende om resan kan påbörjas först nästa dag. Om det finns barn i familjen ska deras behov särskilt beaktas. Vid nödprovning och akut bistånd är det särskilt viktigt att utreda samt dokumentera och ta hänsyn till barns situation.

Personer med äldreförsörjningsstöd eller pension

Personer som är 65 år och äldre och som har låg eller ingen pension ska hänvisas till Pensionsmyndigheten för ansökan om äldreförsörjningsstöd.

Studerande

Studerande vars studier kan finansieras med studiemedel ska som huvudregel inte beviljas ekonomiskt bistånd. Vuxenutbildning ska i första hand finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via Arbetsförmedlingen. Utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därmed inte är berättigade till bistånd.

Om en person har studerat men avslutar sina studier och söker ekonomiskt bistånd är utgångspunkten att de ska ha planerat för sin ekonomi efter avslutade studier till exempel genom att i god tid börja söka arbete.

Studerande under studieuppehåll ska kunna erbjudas kompetenshöjande verksamhet. Den studerande ska kunna visa att denne i god tid sökt feriearbete då inkomstbortfallet är en förutsägbar situation som hen kunnat planera inför. Om den enskilde har fått arbete och ansöker om ekonomiskt bistånd i avvaktan på första lön eller arbetslöshetsersättning kan ekonomiskt bistånd i vissa fall beviljas mot återbetalning enligt 9 kap. 2 § socialtjänstlagen.

Hushåll där ena parten studerar

Om den ena parten i ett hushåll studerar och studierna är en förutsättning för den framtida försörjningen, bör socialnämnden inte ställa som villkor för ekonomiskt bistånd att han eller hon avbryter studierna för att stå till arbetsmarknadens förfogande. Om den studerande däremot har faktiska möjligheter att utan studierna få arbete som medför stadigvarande försörjning, kan det vara rimligt att han eller hon söker arbete för att kunna bidra till familjens försörjning. Den studerande bör dock få fullfölja påbörjad termin eller kurs.

Som huvudregel vid beräkning av försörjningsstöd när den ena parten i ett hushåll studerar så ska denna inte tas med i beräkningen. Personen ska fortfarande ingå i hushållet. Vid beräkningen så tas i beaktan hur mycket den studerande parten ska bidra med i förhållande till hushållets gemensamma utgifter och inkomster. Utgifter som endast avser den studerande

parten medräknas ej vid beräkning av försörjningsstödet eftersom behovet anses kunna tillgodoses genom studiemedel.

Gymnasiestuderande i åldern 18-21 år

Innan höstterminen det året den gymnasiestuderande fyller 20 år så har den studerande rätt till studiehjälp och kan även ansöka om extra tillägg från Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Gymnasiestuderande som ingår i föräldrars hushåll

Inför höstterminen det år som den gymnasiestuderande fyller 20 år ska den studerande ansöka om studiemedel (bidragsdelen) från CSN. Det är fortfarande föräldrar som är försörjningsskyldiga för den gymnasiestuderande fram till dess att ungdomen fyller 21 år. Ungdomar som kommit till Sverige först i skolåldern kan ofta ha fått sina studier försenade. Det är då rimligt att de får fullfölja sina gymnasiestudier efter 20 års ålder utan att behöva ta lån, dock som längst till och med den dag den unge fyller 21 år. Samma bedömning kan göras beträffande andra ungdomar som fått sina studier försenade på grund av sociala skäl.

Gymnasiestuderande som saknar vårdnadshavare med försörjningsansvar

Den enskilde som fyllt 18 år och som saknar vårdnadshavare med försörjningsansvar kan ha rätt till bistånd. Inför höstterminen det år som den gymnasiestuderande fyller 20 år ska den studerande ansöka om studiemedel (bidragsdelen) från CSN. Ungdomar som kommit till Sverige först i skolåldern kan ofta ha fått sina studier försenade. Det är då rimligt att de får fullfölja sina gymnasiestudier efter 20 års ålder utan att behöva ta lån, dock som längst till och med den dag den unge fyller 21 år. Samma bedömning kan göras beträffande andra ungdomar som fått sina studier försenade på grund av sociala skäl. Även i dessa fall ska föräldrars underhållsskyldighet beaktas.

12. Utländska medborgare

EU-medborgare

För EU-medborgare gäller det så kallade rörlighetsdirektivet som reglerar unionsmedborgarnas rätt till fri rörlighet inom EU. Reglerna om uppehållsrätt omfattar även medborgare från EES-länderna Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz. Dessa medborgare omfattas av bestämmelsen i 2 kap. 5 § utlänningslagen som innebär att uppehållstillstånd inte krävs av utländska medborgare för vistelse i Sverige under de tre första månaderna.

Med arbetssökande EU-medborgare menas en person som beger sig till ett annat EU-land och aktivt söker arbete. Arbetssökande personer omfattas generellt sett av den grundläggande rätten till fri rörlighet och rätten att vistas i Sverige under tre månader utan uppehållsrätt. Så länge de kan styrka att de fortfarande söker arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning har de också rätt att vistas i Sverige högst 6 månader. Om dessa förutsättningar är uppfyllda kan personen ha rätt till bistånd under dessa 6 månader.

Tillfällig vistelse för tredjelandsmedborgare

Enligt 2 kap. 5 § utlänningslagen får en utländsk medborgare tillfälligt vistas i Sverige i högst tre månader utan uppehållstillstånd. I de flesta fall krävs dock ett visum för inresa i Sverige. Utländska medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, till exempel turister, affärsresande och säsongarbetare ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat.

Vid risk att den enskilde lider nöd har denne rätt att ansöka om nödprövning. Akut bistånd kan till exempel omfatta bistånd till matpengar, biljett hem och eventuellt boende i avvaktan på hemresa. Barnperspektivet ska alltid beaktas och dokumenteras när det finns barn i familjen.

Observera att det inte finns någon underrättseskyldighet för socialtjänsten gentemot Migrationsverket gällande utländsk medborgare som uppehåller sig i Sverige längre än tre månader utan uppehållstillstånd. Om socialtjänsten behöver ta kontakt med Migrationsverket under sin utredning ska samtycke från den enskilde inhämtas.

Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige

Denna grupp benämns ofta som papperslösa. Det avser personer som vistas i landet utan tillstånd. Några exempel på orsaker till varför en person saknar uppehållstillstånd kan vara att personen har fått avslag på en ansökan om uppehållstillstånd och fått ett utvisningsbeslut, uppehållstillstånd har löpt ut och förnyad ansökan har ej skett eller man har aldrig sökt uppehållstillstånd. Utan tillstånd att vistas i Sverige har den enskilde ingen rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

Personer med uppehållstillstånd

Utländska medborgare med uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige och som vistas här har samma rätt till bistånd som svenska medborgare. Utländska medborgare som söker ekonomiskt bistånd ska alltid kunna uppvisa gällande beslut om uppehålls- och arbetstillstånd från Migrationsverket. En ungdom som har uppehållstillstånd enligt gymnasielagen (Lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå) kan ha rätt till bistånd.

Personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser och som ansöker om ekonomiskt bistånd

Arbetsförmedlingen ansvarar för samordning av insatser för nyanlända flyktingar enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. En person har rätt till en tvåårig etableringsperiod och har då rätt till etableringsersättning samt i vissa fall etableringstillägg av olika slag.

Nordiska medborgare

Danmark, Finland, Norge och Island är tillsammans med Sverige en del av Norden. Dessa länder har en överenskommelse om att de nordiska medborgarna har rätt att bo i vilket nordiskt land som helst utan att de behöver ansöka om uppehållstillstånd. Nordiska medborgare likställs med svenska medborgare så länge de befinner sig i Sverige enligt lag (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster.

RIKTLINJER FÖR EKONOMISKT BISTÅND TILL BEGRAVNINGSKOSTNADER

Inledning

Ekonomiskt bistånd kan enligt ~~4 kap. 1 § socialtjänstlagen~~ 12 kap. 1 § socialtjänstlagen beviljas till begravningskostnader. Begravningskostnader skall i första hand täckas av tillgångar i dödsboet. Om det inte finns tillgångar i dödsboet och kostnaderna inte kan tillgodoses genom försörjningsskyldigas, dvs. föräldrars och efterlevande makars/registrerade partners, inkomster eller tillgångar kan ekonomiskt bistånd utgå till hela eller del av begravningskostnaden. Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till sådana begravningskostnader som möjliggör en värdig begravning. Hänsyn bör tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella önskemål om hur en begravning ska ordnas om kostnaden är skälig. Då begravningen ska äga rum utomlands kan ekonomiskt bistånd motsvara kostnaden för om begravning ägt rum i Sverige. Enligt Eslövs kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd kan bistånd till begravning utgå till maximalt 50% av prisbasbeloppet.

Dödsbo och dödsboanmälan

Dödsboet kan företräddas av en eller flera dödsbodelägare eller av person som har fullmakt från dödsbodelägare att företräda dem. Vem eller vilka som är dödsbodelägare framgår av handlingar från Skatteverket och av dödsboanmälan/bouppteckning. I allmänhet är det efterlevande make/maka, registrerade partners eller den avlidnes barn. Om det finns flera dödsbodelägare och dödsbodelägarna vill att endast en av dem, eller någon annan, skall företräda dödsboet måste de uppvisa en fullmakt undertecknad av samtliga dödsbodelägare. Om det inte finns några tillgångar dödsboet eller tillgångarna är av ringa värde kan dödsbodelägarna upprätta en dödsboanmälan hos kommunen, som då utreder dödsboets ekonomi. Bistånd till begravningskostnad kan endast beviljas under förutsättning att dödsboanmälan/bouppteckning har upprättats. Observera att den utredning av dödsboets ekonomi som görs i samband med dödsboanmälan endast ligger till grund i utredningen av ekonomiskt bistånd. Bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd föregås alltid av en enskild utredning enligt föreskrivna riktlinjer. Att förutsättningar för dödsboanmälan föreligger medför alltså inte alltid att det finns förutsättningar för att bevilja ekonomiskt bistånd till begravningskostnad.

Utredning av rätten till bistånd

Huvudregeln är att kostnad för begravning ska täckas av dödsboets egna tillgångar. Om det finns en efterlevande make/maka, sambo eller försörjningsskyldig förälder prövas ansökan mot deras ekonomiska förmåga att bekosta begravningen. Detta då försörjningsskyldighet även omfattar begravningskostnader för avliden på samma sätt som vid ansökan om ekonomiskt bistånd i övrigt. En prövning görs därför även mot deras tillgångar och inkomster om det inte är oskäligt. Beaktande görs om den avlidne strax före dödsfallet gett bort eller sålt tillgångar till en dödsbodelägare förmånligt.

De underlag som behövs till ansökan om ekonomiskt bistånd är följande:

- Ansökan om dödsboanmälan, underskriven av alla dödsbodelägare.
- Aktuella namn och adresser till samtliga dödsbodelägare.
- Eventuell fullmakt från dödsbodelägare.
- Släktintyg (beställs på Skattemyndigheten).
- Kopia av senaste deklarationen med bifogade kontrolluppgifter.
- Uppgift om kontanter vid dödsdagen.
- Uppgift om utbetalningar till den avlidne som kommit efter dödsdagen.
- Uppgift från banken/banker; Kapital och räntebesked för boutredning vid dödsfall.
- Kontosammanställning/ekonomisk översikt av den avlidne från alla banker.
- Kontoutdrag från samtliga konton tre månader tillbaka innan dödsdagen och fram till ansökningsdagen. Om den avlidne är gift eller sambo behövs kontoutdrag från båda parter.
- Uppgifter om eventuella försäkringar som kan tillfalla dödsboet.
- Uppgifter om make/maka, sambo eller försörjningsskyldig förälder till den avlidne samt underlag på andra tillgångar
- Slutfaktura på begravningskostnad och kostnad för gravsten. Som underlag på kostnaden godtas faktura eller liknande underlag med fastslaget belopp. Offerter eller annat underlag med beräknade kostnader godtas inte.
- Uppgifter om make/makas, sambos eller försörjningsskyldig förälders inkomster och utgifter samt uppgifter om eventuella försäkringar och underlag för andra eventuella tillgångar.
- Eventuella äktenskapsförord

- Eventuellt testamente.

Tillgångar i dödsboet

Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan finnas i dödsboet, så som obetald hyra, hushållsel, telefon eller kostnader för utflyttning och städning av bostaden. Begravningskostnader går också före eventuella skulder i dödsboet. Om det finns medel på banken som kan bekosta hela eller delar av begravningskostnaden skall dessa i första hand användas för att betala faktura på begravning och/eller gravsten. Detta bör ske snarast möjligt för att undvika att banken kvittar eller Kronofogden utmäter tillgångarna. Försäkringar som faller ut kan vara en tillgång i dödsboet. Även överskjutande skatt kan vara en tillgång. Observera att besked kring skatten kan komma året efter dödsfallet. Ibland har en pension (eller annan inkomst) utbetalats till den enskilde efter dödsdagen, som egentligen inte skulle ha utbetalats. Också detta belopp är att betrakta som en tillgång i dödsboet som kan användas till begravningskostnader, även om beloppet återkrävs av Pensionsmyndigheten. Dödsbodelägarna ska då rådas att använda pengarna till begravningen, och informeras om att skulden kommer att falla när dödsboanmälan/bouppteckning är antagen av Skatteverket.

Kostnader för begravning och gravsten

Enligt Eslövs kommuns riktlinjer kan kostnad för begravning och gravsten beviljas med maximalt ett halvt prisbasbelopp. Kostnaden avser att täcka skäliga kostnader för att ordna en värdig begravning. Bedömning görs dock separat för vad som anses vara en skälig kostnad för nedan angivna utgifter:

• Kista/urna	upp till	7000 kr/1500 kr
• Kistdekoration	upp till	2000 kr
• En mindre dödsannons	upp till	3000 kr
• Gravsten eller inskription	upp till	7000 kr

Tillkommer gör begravningsbyråns kostnader så som arvode/grundkostnad och administrativa tjänster, svepning/kistläggning, bisättningstransport, transport till bårhus, representant vid begravning samt enklare förtäring vid begravning. Bistånd beviljas generellt inte för kostnader som tillgodoses inom ramen för begravningsavgiften, dvs. förvaring av kista hos kyrkogårdsförvaltningen, lokal med eller utan religiösa symboler för begravningsceremoni, kremering, gravöppning, gravplats för kista eller urna under 25 år, gravsättning, alternativt spridning eller nedgrävning av aska i

minneslund samt transport av kista från begravningsceremonin. Exempel på kostnader som inte beviljas är minnespärm, handbuketter, solist, tackannons, hyra under uppsägningstid, tömning/städning av den avlidnes bostad eller andra kostnader utöver begravningskostnad. Kostnad för balsamering beviljas i allmänhet inte. Kostnader som överstiger den kostnad som skulle ha beviljats om begravningen ägt rum på hemorten beviljas inte, det gäller begravning som hålls både på annan ort i eller utanför Sverige. Om en svensk resenär avlider på utlandsresan är det antingen personens hem-/reseförsäkring eller de anhöriga som får betala transport av den avlidna till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomisk möjlighet att betala för hemtransport ordnar ambassaden en enkel och värdig begravning i det land där den avlidne befann sig vid dödsfallet.

RIKTLINJER FÖR BOENDESTÖD

Riktlinjer för boendestöd

Bakgrund och inledning

Enligt Socialtjänstlagen ~~5. Kap 7§~~ 8 kap. 10 § ska nämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjligheten att delta i samhällets gemenskap.

Boendestöd är en biståndsbedömd insats utifrån ~~4 kap 1§~~ 11 kap. 1§ Socialtjänstlagen. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. De insatser som ges ska vara av god kvalitet och anpassas efter den enskildes behov. Insatserna ska bryta social isolering, främja social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och ett aktivt deltagande i samhällslivet

Syfte

Riktlinjen är ett styrdokument för verksamheten boendestöd inom kommunen. Syftet med riktlinjerna är rättssäkerhet och likabehandling när det gäller bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från kommunen.

- Genom ett personligt utformat stöd ge den enskilde möjlighet att få en struktur i vardagen och stärka hens förmåga att klara sig självständigt i egen bostad.
- Utifrån ett helhetsperspektiv ge den enskilde ett återhämtningsinriktat stöd för att hjälpa hen att bibehålla/förbättra sin livssituation,

Mål

Boendestödjare ska tillsammans med den enskilde stärka och utveckla den enskildes egna förmågor och resurser och ge ”hjälp till självhjälp”. Insatsen ges med utgångspunkt att bryta social isolering och öka den enskildes självständighet. Boendestödjare och den enskilde ska tillsammans utveckla rutiner och strategier som stärker den enskilde att leva ett så självständigt liv som möjligt.

Den enskilde kan ha behov av att en boendestödjare ger stöd i form av:

- Psykologiskt stödjande, insatser avses till exempel stärka självförtroendet och stöd med att fatta beslut.
- Pedagogiska insatser, stöd med att utföra praktiska saker eller planera/strukturera saker i hemmet, stöd med att planera inköp och/eller handla, stöd med att kunna sköta sin hygien, stöd med att vistas i offentliga miljöer och färdas med allmänna kommunikationsmedel.
- Bryta isolering genom att komma ut i samhället i olika sammanhang, initiera olika aktiviteter och sysselsättning. Stöd med att återknyta och behålla kontakter med anhöriga och vänner.
- Stöd med att ta kontakt med olika myndigheter.

Målgrupp

Boendestödsinsatsen vänder sig till vuxna personer mellan 18 och 65 år med:

- Psykiska och/eller Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Personer som tillhör personkrets 1 enligt Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade

Funktionsnedsättningen ska medföra, att den enskilde har väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden.

Funktionsnedsättningen ska vara livslång eller antas bestå under en längre tid vilket ska styrkas med läkarintyg.

Vad är psykisk störning? Vilka störningar ingår?

Psykisk störning är ett samlingsbegrepp för alla tillstånd som diagnostiseras som psykiatriska. Många psykiska störningar kan ge konsekvenserna psykiskt funktionshinder. Här tillhör personer med diagnosen psykosjukdom, personlighetsstörning, något allvarigare affektiv syndrom eller högfungerande personer med ett neuropsykiatriskt tillstånd ingår. Samsjuklighet mellan missbruk/beroende och annan psykisk störning ingår, samverkan bör i dessa fall ske med Socialtjänst över 18.

Följande tillstånd ingår inte i de psykiska störningar som enligt denna definition kan ge konsekvensen psykiskt funktionshinder:

- Missbruk/beroende av alkohol eller andra droger (utan psykiatrisk samsjuklighet)
- Psykiatriska tillstånd som per sin diagnostiska definition är kortvarig och övergående natur.

Avgränsningar

- Boendestöd ges till den enskilde som är beredd att vara delaktig i stödet. Boendestödjaren kan i korta perioder om högst en månad, om behovet finns, utföra praktiska moment **åt** den enskilde.
- Det ingår inte att skjutsa den enskilde.
- Det ingår inte att arbeta med någon form av terapeutisk behandling, exempelvis samtalsterapi.
- Stöd gällande myndighetskontakter ska framförallt ske inför kontakten dvs. förberedande.
- Boendestödet hanterar inte medicin, nycklar eller pengar, för att den enskilde inte ska hamna i någon form av beroendeställning till boendestödjaren
- Boendestödet utför inga akuta insatser.
- Boendestödet hjälper inte till vid flyttstädning eller sanering av lägenheter.

Kompetens

Boendestöd är en målinriktad och kvalificerad stödinsats. De som utför insatsen bör ha god kunskap och kompetens inom psykiatri och funktionsnedsättningsområdet. Bemötande, återhämtning och självbestämmande är tre viktiga begrepp i arbetet med målgruppen. Grunden i detta är att rätt form av bemötande och insatser kan ge goda möjligheter till återhämtning. Boendestödet når målen genom att bygga en tillitsfull relation för att kunna bedriva motivationsarbete och träna sociala färdigheter. Boendestödjaren arbetar flexibelt utifrån den enskildes behov. Boendestödet lägger fokus på den enskildes förmågor/styrkor. Boendestödjaren ser till hela livssituationen och bygger på den enskildes självbestämmande.

Kontaktman

Den enskilda ska ha en namngiven kontaktman. Kontaktmannen ska se till att det upprättas genomförandeplan tillsammans med den enskilde. I genomförandeplanen ska det tydligt framgå målet med insatsen. Kontaktmannen skall arbeta för att den enskilda får sina behov tillgodosedda och målet uppfylls utifrån uppgjord genomförandeplan. Genomförandeplanen följs upp regelbundet eller när behov uppstår. Kontaktmannen upprättar nödvändiga överenskommelser, handlingsplaner

samt eventuella samtycke till informationsöverföring med den enskildes viktiga kontakter. Kontaktmannen ansvarar för att det görs en riskbedömning av arbetsmiljön i den enskilda bostaden.

Insats

Insatsen beviljas av myndighetsenheten som skickar uppdrag till verkställigheten. Insatsen är tidsbegränsad och följs upp av handläggare.

Insatstider

Boendestöd utförs vardagar mellan kl. 8:00 och 16:30. I undantagsfall kan stöd ske under helg via telefon/digitalt.

För brukare med heltidssysselsättning kan boendestöd vid behov erbjudas fram till kl. 18.30 på vardagar.

Insatsen är kostnadsfri

Boendestödets insatser är kostnadsfria

Avslut av en insats

Avslut av insats kan ske av olika anledningar.

- Om den enskilde inte längre har behov av insatsen avslutas den och den enskilde kan ansöka på nytt om nya behov skulle uppstå.
- Om den enskilde inte utför det insatsen avser eller inte deltar aktivt avslutas insatsen och den enskilde hänvisas till att ansöka om andra lämpliga insatser.
- Om den enskilde vill ta ett uppehåll från insatsen under längre tid än en månad avslutas insatsen och den enskilde får ansöka på nytt om nya behov skulle uppstå. Under sommarsemester kan längre uppehåll medges om det är klarlagt att den enskilde avser fortsätta efter planerat uppehåll. Upphållet kan dock längst vara sammanlagt 2 månader.

2025-06-04

AnnaLena Bosseldal Malmberg
0413-624 78
Anna-lena.malmberg@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Revidering av riktlinjer för biståndshandläggning för hemvård i Eslövs kommun

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta reviderade riktlinjer för biståndshandläggning att gälla från och med 1 juli 2025.

Ärendebeskrivning

Riktlinjerna för biståndshandläggning i Eslövs kommun är i behov av revidering utifrån att den nya socialtjänstlagen träder i kraft 1 juli 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse. Revidering av Riktlinjer för biståndshandläggning i Eslövs kommun

Förslag till reviderade riktlinjer för biståndshandläggning i Eslövs kommun

Beredning

Med anledning av ny socialtjänstlag har de lagrum och föreskrifter tidigare riktlinjer vilat på setts över och reviderats vid behov.

Utöver de förändringar som en ny socialtjänstlag innebär har Eslövs kommun även, sedan gällande riktlinjer antogs, implementerat två nya biståndsbedömda insatser i form av hemgångsstöd och trygghetsboende vilka också behöver omfattas av riktlinjerna för biståndshandläggning.

De reviderade riktlinjerna föreslås gälla från och med den 1 juli 2025.

Beslutet skickas till

Myndighetsenheten Vård och Omsorg

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Annalena Bosseldal Malmberg
Enhetschef

RIKTLINJER FÖR BISTÅNDSHANDLÄGGNING I ESLÖVS KOMMUN

Vård- och omsorgsnämnden
Riktlinjerna gäller från 2025-??-??

Förord

Vård- och omsorgsnämndens arbete i Eslövs kommun ska präglas av engagemang, nytänkande och allas lika värde, vilket är Eslövs kommuns värdeord.

Verksamheten ska genomsyras av effektivt användande av resurser för att bland annat undvika kvalitetsbristkostnader, ha ett tydligt framtidsperspektiv/omvärldsanalys, anpassning av organisationen och en bra samverkan.

Förvaltningen ska arbeta med att utveckla och anpassa insatserna utifrån brukarnas och anhörigas behov.

Genom att arbeta med att föra in ny teknik, innovativa lösningar samt utveckla arbetsmetoderna kan vård- och omsorgsförvaltningen möta framtidens utmaningar. Detta för att kunna använda resurser effektivt och vid behov omfördela dem.

Vård- och omsorgsnämnden ser att samverkan fortsätter att vara central för en god och sammanhållen vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning. Genom samverkan kan resurser användas mer effektivt och utbudet av insatser anpassas utifrån brukarnas behov. Kravet på samverkan med brukaren och/eller brukarens företrädare blir påtagligare eftersom lagar, föreskrifter och jämförande statistik tydliggör brukarnas rätt till likvärdig service och vård.

Riktlinjerna har fyra huvudsyften:

1. Ge en generell beskrivning av socialtjänstens tjänsteutbud till personer med behov av stöd och hjälp och därmed informera sökande, anhöriga och allmänheten om vilket stöd de i allmänhet kan förväntas få i Eslövs kommun
2. Fungera som en vägledning för handläggarna genom att beskriva vilka kriterier som generellt gäller för att en person ska beviljas en viss insats och i vilken omfattning biståndet vanligtvis beviljas

3. Bidra till enhetliga bedömningsgrunder för att garantera likställighet och rättssäkerhet för den sökande
4. Att förtydliga de politiska ambitionsnivåerna för de berörda verksamheterna

Riktlinjer för biståndshandläggning för hemvård i Eslövs kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kapitel 1 Inledning

Kapitel 2 Hälsofrämjande och rehabiliterande förhållningssätt

Kapitel 3 Biståndsbedömning utifrån individens behov

Kapitel 4 Biståndsnivåer och ersättningssystem till utförarna

Bilaga 1 Lagar och föreskrifter som styr biståndsbedömningen

Kapitel 1 Inledning

Riktlinjernas målgrupp och avgränsning

Riktlinjerna avser biståndsbedömningen för personer som har ett beslut enligt socialtjänstlagen (2001:453) (2024/25:89) inom verksamhetsområdet Vård och omsorg. Riktlinjerna omfattar biståndsbedömning avseende hemtjänst, **hemgångsstöd**, dagverksamhet, korttidsboende, **trygghetsboende** och vård- och omsorgsboende.

Syfte med riktlinjerna

Dessa riktlinjer är avsedda att ge ett konkret stöd och vägledning som säkerställer en god kvalitet vid handläggning och utförande i det dagliga arbetet för biståndshandläggare i Eslövs kommun. En individuell prövning av brukarens biståndsbehov måste alltid göras. Riktlinjerna anger vilken lägstanivå verksamheten ska uppnå och ett tak för vilken service som bör erbjudas, en vägledning i vad begreppet **skälig levnadsnivå** **skäliga levnadsförhållanden** i Eslövs kommun är i enlighet med socialtjänstlagens intention. Riktlinjerna är vägledande och undantag från dem kan göras vid behov.

Socialtjänstlagen

Enskilda Eslövsbor som behöver stöd och hjälp för att tillgodose fysiska, psykiska, sociala och/eller existentiella behov och inte kan tillgodose detta själv eller på annat sätt har, enligt socialtjänstlagen 4 kap 1 § 11 kap 1 §, rätt till bistånd för **sin försörjning och livsföring i övrigt** **sina personliga behov**. Genom biståndet ska den enskilde tillförsäkras **en skälig levnadsnivå** **skäliga levnadsförhållanden**.

Skälig levnadsnivå Skäliga levnadsförhållanden

Begreppet **skälig levnadsnivå** **skäliga levnadsförhållanden** har ingen exakt definition i lagen eller i dess förarbeten utan det är upp till kommunen att definiera vilka levnadsförhållanden som anses vara skäliga. Bedömningen av **skälig levnadsnivå** **skäliga levnadsförhållanden** görs för varje enskilt fall och utifrån den enskildes egen situation och behov. **Skälig levnadsnivå** **Skäliga levnadsförhållanden** kan därmed innebära olika insatser för olika personer vid olika tidpunkter och förhållanden. Det finns ingen obegränsad frihet för en enskild person att välja nivå och omfattning på stöd och

service. En sammanvägning måste alltid göras av den önskade insatsens lämplighet, kostnaderna för aktuell och önskad insats i relation till andra insatser och den enskildes önskemål.

Förebyggande, kunskapsbaserad och tillgänglig socialtjänst

Med nya socialtjänstlagen ställs det krav på att verksamheterna som omfattas av socialtjänstlagen ska arbeta förebyggande, kunskapsbaserat och med ökad tillgänglighet. Myndighetsenheten ser i dagsläget över hur dessa förändringar kommer att påverka enhetens sätt att arbeta i praktiken.

Kapitel 2 Hälsofrämjande och rehabiliterande förhållningssätt

Hälsofrämjande och rehabiliterande förhållningssätt

Eslövs vård och omsorg arbetar vardagsrehabiliterande, för förbättrad hälsa och högre livskvalitet. Biståndshandläggare, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och hemtjänstpersonal i Eslövs kommun arbetar med fokus på att vårdtagare ska kunna vara så självständiga som möjligt och upprätthålla sina förmågor. Arbetet sker bland annat genom vardagsrehabilitering och ett rehabiliterande förhållningssätt. Hemtjänst är inte en tjänst som någon köper utan beviljas utifrån vårdtagarens behov, där de fysiska, psykiska och sociala perspektiven beaktas. Vid vardagsrehabilitering läggs det vikt på att stödja, uppmuntra och motivera vårdtagaren för att uppnå ökad självständighet eller upprätthålla dennes självständighet. Målet med hemtjänstinsatserna, och hur insatserna ska utföras, utformas tillsammans med vårdtagaren.

Utgångsläget är alltid att den enskilde ska få möjlighet att göra så mycket denne klarar av på egen hand, för att stärka sin egen förmåga att leva ett självständigt liv och stärka självkänslan och självförtroendet.

Informationsskyldighet

Den enskilde får i samband med utredningen information från biståndshandläggaren om övriga aktörers utbud som till exempel dagverksamhet, mötesplatser och utbudet av olika typer av boenden samt frivilligorganisationerna och hushållsnära tjänster.

Den enskildes delaktighet

Den enskilde ska inom ramen för biståndsbeslutet ha inflytande över hur stödet ges samt vid vilken tidpunkt det ska ges.

Kapitel 3 Biståndsbedömning utifrån individens behov

Individens behov i centrum

Vård- och omsorgsnämnden har sedan tidigare beslutat att Vård och omsorg ska arbeta utifrån IBIC och arbetssättet är implementerat i verksamheterna. Biståndsbedömningsprocessen utgår från att individens behov sätts i centrum enligt metoden IBIC*. Metoden stödjer ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt och ger möjlighet till strukturerad dokumentation. För att strukturerat beskriva funktionstillstånd och hälsa används klassifikationen ICF** vilket är ett internationellt system för att beskriva funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa. Att metoden IBIC är behovsinriktad betyder att biståndsbedömningen och handläggningen av ärendet ska resultera i beslut om bistånd som ger den enskilde individen hjälp och stöd med utgångspunkt från personens individuella behov och inte från utbudet av existerande insatser eller resurser.

Genomförandeplan

Det ska upprättas en genomförandeplan som beskriver hur beslutad insats ska utföras hos den enskilde, vilka mål som ska nås och på vilket sätt den enskilde varit delaktig i upprättandet av genomförandeplanen. Detaljerna kring genomförandeplanen regleras i SOSFS 2014:5***. I Eslövs kommun ska en genomförandeplan vara upprättad inom 14 dagar från beslut om insats. Verkställande enhet ansvarar för att genomförandeplanen upprättas, handläggaren kontrollerar sedan att genomförandeplan upprättats inom bestämd tid. Genomförandeplanen ligger till grund för uppföljning av insatserna.

* [Individens behov i centrum, IBIC - Socialstyrelsen](#)

** [Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF - Socialstyrelsen](#)

*** SOSF 2014:5 Dokumentation i verksamheter som bedrivs med stöd av SoL

Tidsbegränsning och uppföljning

När behovet av insatserna antas kunna förändras över tid ska biståndsbeslut tidsbegränsas och följas upp innan det upphör att gälla. Vård- och omsorgsnämnden har även ansvar för att följa upp kvaliteten på de beviljade insatser. Kvalitetsuppföljningen ska visa om insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp, att verkställigheten sker på ett korrekt sätt i enlighet med beslutet och att den enskilde har kunnat vara delaktig i planeringen av insatserna. Första gången ett beslut verkställs ska det följas upp efter 6-8 veckor. Därefter görs en uppföljning när behovet av biståndet anses kunna ha förändrats men minst en gång per år. Vid beslut om ~~trygg~~ **hemgång hemgångsstöd** ska uppföljning ske **senast** efter 14 dagar efter att insatsen startas. **Uppföljning kan dock alltid ske tidigare vid behov.**

Samverkan med och mellan interna och externa aktörer

Handläggningsprocessen kräver ofta samverkan med andra aktörer såväl inom kommunens organisation som utanför. Det är viktigt att Myndighetsenheten och utföraren samverkar för att den enskilde Eslövsbon ska ha en värdig vardag.

Samverkan med hälso- och sjukvården i Region Skåne regleras i hälso- och sjukvårdsavtalet*. Vid utskrivning från sjukhus används det särskilda regelverk som finns framtaget i samverkan med Region Skåne**.

Rollfördelningen mellan biståndsbedömningen och utföraren/verkställaren är att biståndshandläggarna tar emot den enskildes ansökan, utreder och bedömer personens behov samt beslutar om insatser med stöd av socialtjänstlagen. Handläggare dokumenterar utredning och beslut i enlighet med socialtjänstlagens och förvaltningslagens bestämmelser. Beställning lämnas sedan till utföraren. Handläggaren ansvarar för uppföljning och omprövning av biståndsbeslutet. Utföraren verkställer besluten och ansvarar för att planera och genomföra de insatser som biståndshandläggare beställt. Utföraren har ansvar för hur utförandet ska ske. Som stöd för att reglera volymer och bemanning inom verksamheterna finns de olika insatserna beskrivna och schabloner avseende beräknad tidsåtgång för insatserna.

* [Hem - Vårdsamverkan Skåne](#)

** [Kommunsamverkan - Vårdgivare Skåne](#)

Kapitel 4 Biståndsnivåer och ersättningssystem till utförarna

Ersättning i form av schabloner

Eslövs kommun beviljar insatser som ersätter utföraren enligt så kallade schabloner. Insatser med beviljad schablonersättning möjliggör för utföraren att inom ramen för ett beviljat bistånd, variera tidsåtgång och metod efter den enskildes behov. Schablonen bygger på att den enskilde beviljas insats i relation till det behov som ska tillgodoses. Tidsåtgång noteras inte för den enskilde, som i stället garanteras att inom ramen för biståndsbeslutet får den hjälp som krävs. Den enskilde kan genom diskussion med leverantören påverka tillfälle, omfattning och sätt att utföra tjänsten. Förändringar i behov, inom ramen för beviljad insats, leder till ett förändrat innehåll och/eller förändrad tidsåtgång i tjänsten utan ny prövning från biståndshandläggare. Vård- och omsorg omarbetar för närvarande ersättningssystemet med schablontiderna till utförarna för beställd hemtjänst för att få en mer korrekt ersättningsnivå i förhållande till beviljade insatser.

Hemtjänstval

Eslövs kommun har infört hemtjänstval inom serviceinsatser, hemtjänst och delegerad hemsjukvård (sjukvårdsinsatser som utförs i den egna bostaden av hemtjänstpersonal på delegation av sjuksköterska) för att öka Eslövsbornas möjlighet att själva bestämma över sin hemtjänst. Hemtjänstval innebär att den enskilde efter beslut från kommunen om insatser kan välja vem som ska utföra dessa.

Förenklad handläggning

Vård och omsorg ser nu över vilka insatser som lämpar sig för förenklad handläggning för att underlätta för vårdtagarna att få bistånd.

Biståndslösa insatser

Vård och omsorg ser nu över vilka insatser som lämpar sig för biståndslösa insatser för att underlätta för medborgarna att få stöd.

Hemgångsstöd

Bistånd efter sjukhusvistelse erbjuds i första hand i ordinärt boende genom insatser utförda av Eslövs kommuns hemgångsteam. Insatserna bör påbörjas i ordinärt boende för att så fort som möjligt få den enskilde att känna trygghet i hemmet efter sjukhusvistelse. Det kan vara svårt att veta hur vardagen ska fungera när en brukare kommer hem efter en sjukhusvistelse. Den första tiden präglas ofta av en osäkerhet för vardagliga bestyr som brukaren tidigare själv har klarat av. För att underlätta för brukaren kan därav hemgångsstöd beviljas upp till 21 dagar. Genom insatsen hemgångsstöd ges brukarna förutsättningar att vara så självständiga som möjligt i sina vardagsaktiviteter och därmed långsiktigt minska deras behov av mer stöd än nödvändigt.

De som bedöms vara i behov av korttidsvistelse kommer även framöver beviljas det, men med stöd av kommunens hemgångsteam kan vi nu erbjuda fler personer rehabiliterings- och omvårdnadsinsatser i ordinärt boende efter sjukhusvistelse.

Riktlinjer för följande biståndsinsatsers omfattning i Eslövs kommun

Omvårdnad: Utifrån behov.

Sociala aktiviteter inklusive ledsagning till och från: 4 timmar/månad.

Avlösning: 12 timmar/månad.

Ledsagning, utöver social aktivitet och avlösning: Individuell bedömning.

Städning: 2 timmar varannan vecka.

Ingår ett par gånger om året: Fönsterputs inomhus stående på golv, gardinbyte, rengöring av kylskåp, spis och fläkt.

Ingår ej i veckostäd: Avfrostning av kyl och frys, rengöring av köksskåp, rengöring av garderober, flyttstädning.

Tvätt: 3 timmar/månad

I tvätt ingår att till exempel boka tvättstuga, ladda tvättmaskinen, hänga upp och ta ned tvätt, lägga in i skåp/garderob.

Inköp: Sker för närvarande framför allt via nätet.

Måltidsstöd: Värmning av matlåda, tillredning av enklare måltider som frukost och mellanmål, duka och diska. Matlagning endast om till exempel risk för undernäring orsakad av demenssjukdom eller svår fysisk ohälsa föreligger. Stöd att äta och dricka beviljas vid behov.

Tillsyn: Vid insats som enbart gäller tillsyn ges insatsen i form av e-hemtjänst. Om bedömning görs att den enskildes behov fullt ut ej kan tillgodoses genom e-hemtjänst, kan tillsyn med hembesök beviljas. Beslutet styrs efter individens behov, dennes fysiska och kognitiva funktionsförmågor och blir endast aktuellt då den enskilde accepterar detta. E-hemtjänst kan beviljas genom digital tillsyn (kameratillsyn) eller telefon.

Växelomsorg: En vecka/månad, 12 veckor/år.

Dagverksamhet: Utifrån behov för att möjliggöra kvarboende i ordinärt boende.

Korttidsboende: Utifrån behov för personer över 18 år. Till exempel efter sjukhusvistelse där behov av omfattande vård och omsorg under stor del av dygnet och där alla andra insatser är uttömda och tryggheten inte kan tillförsäkras i ordinärt boende eller som en tillfällig lösning i avvaktan på att omfattande bostadsanpassning genomförs eller som en tillfällig lösning vid en akut situation i väntan på permanent särskilt boende.

Behov av skyndsamt utökade insatser

Vid plötsligt behov av skyndsamt utökade insatser hos sedan tidigare kända brukare, såsom vid olycksfall eller sjukdom, har utförare av insatserna möjlighet att tillfälligt utöka insatserna utan att ett sådant beslut föregås av en behovsbedömning av en biståndshandläggare. Det tillfälliga utökade behovet kan pågå upp till sju dagar. Under denna period väntas biståndshandläggare göra en bedömning av den enskildes behov för eventuella fortsatta utökade insatser.

Bilaga 1

Nedan anges de mest vanligen förekommande regelverk som är tillämpliga vid handläggning av ärenden hos Myndighetsenheten inom vård och omsorg i Eslövs kommun.

- Kommunallagen
- Socialtjänstlagen
- Förvaltningslagen
- Förvaltningsprocesslagen
- Personuppgiftslagen
- Lag om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten
- Äktenskapsbalken
- Tryckfrihetsförordningen
- Föräldrabalken
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Lag om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård
- Lag om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre
- Lag om valfrihetssystem
- Lag om rättspsykiatrisk vård
- Lag om egenvård

Föreskrifter och allmänna råd (SOSFS)

- ~~SOSFS 2005:27 Socialstyrelsen föreskrifter om samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutenvård~~
- ~~SOSFS 2006:5 Dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SOL, LVU, LVM och LSS~~
- ~~SOSFS 2008:3 Ändring i föreskrifterna och i allmänna råden SOSFS 2006:5~~
- ~~SOSFS 2007:17 Personalens kompetens vid handläggning och uppföljning av ärende som avser äldre personer~~
- ~~SOSFS 2008:18 Psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård~~
- ~~SOSFS 2009:6 Bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård~~
- ~~SOSFS 2011:5 Lex Sarah~~
- ~~SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete~~

- ~~SOSFS 2012:12 Ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden från 2015~~
- ~~SOSFS 2014:5 Dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SOL, LVU, LVM och LSS~~

Föreskrifter och allmänna råd (SOSFS)

- SOSFS 2005:27 Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. För hälso- och sjukvården och socialtjänsten
- SOSFS 2007:17 Personalens kompetens vid handläggning och uppföljning av ärende som avser äldre personer
- SOSFS 2013:16 Lex Sarah
- SOSFS 2014:5 Dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS
- SOSFS 2015:1 Ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden från 2015
- HSLF-FS 2022:37 Dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS
- HSLF-FS 2022:62 Psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård
- HSLF-FS 2023:27 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

2025-05-26

Robin Lindeberg

+4641362461

robin.lindeberg@eslov.se

Vård- och Omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse; Revidering av vård- och omsorgsnämndens delegeringsordning

Förslag till beslut

- Reviderad delegeringsordning antas att gälla från och med den 1 juli 2025.

Ärendebeskrivning

Delegeringsordningar påverkas bland annat av ändringar i lagstiftning, förändringar i bemanning och organisation. Återkommande översyn och revidering av en delegeringsordning är därför en viktig del för att skapa förutsättningar för en effektivare kommunal förvaltning med snabbare beslutsvägar och kortare handläggningstider.

På grund av en ny socialtjänstlag vilken träder i kraft 1 juli 2025 är vård- och omsorgsnämndens delegeringsordning i behov av revidering.

Beslutsunderlag

- Förslag till vård- och omsorgsnämndens delegeringsordning
- Tjänsteskrivelse; Revidering av vård- och omsorgsnämndens delegeringsordning

Beredning

En sammanställning av de ändringar som gjorts i beslutsunderlaget till vård- och omsorgsnämndens delegeringsordning följer nedan

Förslag till ändringar med anledning av ny socialtjänstlag

1 juli 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft. Den nya lagen har en helt ny struktur med nya kapitel och paragrafer. Många lagrum från nuvarande socialtjänstlag har flyttats över utan ändring i sak, men det har även tillkommit nya lagrum och ändringar har gjorts. Då lagen träder i kraft först 1 juli föreslås den reviderade delegeringsordningen börja gälla fr.o.m. 1 juli 2025.

I beslutsunderlaget har samtliga lagrum i socialtjänstlagen justerats i enlighet med den nya lagstiftningen. De uppdaterade lagrummen är markerade i förslaget.

Förslag till ändringar i övrigt

Utöver ändringar till följd av den nya socialtjänstlagen föreslås även följande justeringar:

- För att tydliggöra ansvarsfördelningen föreslås beslutsnivå 2 att delas upp i två enskilda beslutsnivåer för arbetsutskott respektive förvaltningschef. Övriga beslutsnivåer (3–5) kommer därmed att förskjutas ner ett steg i ordningen.
- Titeln verksamhetschef ändras till avdelningschef i enlighet med kommunens önskemål om enhetlig titulatur.
- Ny punkt **3.9** föreslås avseende beslut i fråga om avgiftsbefrielse vid placering på externt stödboende eller HVB. Som delegat föreslås enhetschef (nya beslutsnivå 5).
- Under punkt **4.7** föreslås delegationen att justeras från tidigare beslutsnivå 4 (beslutsnivå 5 enligt detta förslag) till att gälla nya beslutsnivå 6
- Under punkterna **11.6** samt **11.7** stryks riktlinjer för upphandling då dessa regleras av vård- och omsorgsnämndens upphandlings- och genomförandeplan.

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Robin Lindeberg
Förvaltningsadministratör

Delegeringsordning för vård- och omsorgsnämnden

Antagen av Vård- och omsorgsnämnden 2017 § 116

Senast reviderad ~~2024-02-28 § 17~~ 2025-06-11 § x – Att börja gälla 2025-07-01

Dokumentansvarig: Förvaltningschef

Innehåll

Allmänt om delegationsordning	3
Bestämmelser kring delegation	3
Vilka typer av ärenden finns inte med i delegationsordningen?.....	3
Vad får delegeras?.....	3
Verkställighet.....	4
Delegation till förvaltningschef med möjlighet till vidaredelegation.....	4
Anmälan av delegationsbeslut	4
Delegater	4
Beslutsnivå 1	4
Ersättare vid frånvaro.....	5
Förkortningar.....	5
Förteckning över delegerade beslut.....	7
1. Allmänna ärenden.....	7
2. Offentlighet och sekretess, 2 kap. TF, OSL, SoL	7
3. Socialtjänstlagen, SoL	10
Alla ansökningar om bistånd ska oavsett ändamål prövas enligt ~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL samt 12 kap. 1 § SoL för att den enskilde ska få sin sak rättligt prövad. När avslag ges enligt ~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL samt 12 kap. 1 § SoL kan nämnden oaktat detta bevilja bistånd till den enskilde med stöd av ~~4 kap. 2 § SoL~~ 11 kap. 4 § SoL och 12 kap. 2 § SoL om det föreligger sådana speciella omständigheter.....	10
4. Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS	17
5. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU	20
6. Lagen om vård av missbrukare, LVM.....	22
7. Alkohollag (2010:1644), Lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter, Spellag (2018:1138), Lag om (2009:730) handel med vissa receptfria läkemedel ..23	
8. Överklaganden, yttranden, anmälningar m m till domstolar och andra myndigheter	27
9. Rapportering av avvikelser	30
10. Personalärenden.....	31
11. Ekonomi, upphandlingar och avtal	33
12. Sociala stiftelser och fonder.....	35
13. Beslut som enligt 10 kap. SoL kan delegeras till utskott men inte till tjänsteman	36
14. Dödsboanmälan m.m	36

Allmänt om delegationsordning

Bestämmelser kring delegation

Vård- och omsorgsnämndens beslutanderätt framgår av kommunallagen (2017:725), KL och av Vård- och omsorgsnämndens reglemente som beslutas av Kommunfullmäktige. Delegationsordningen anger för vilka ärenden Vård- och omsorgsnämnden delegerar (överlämnar) rätten att inom nämndens ansvarsområde besluta med samma rättsverkan som om det fattats av nämnden och kan överklagas på samma sätt.

Beslutsrätten enligt delegationsordningen gäller tillsvidare och kan återkallas eller ändras av Vård- och omsorgsnämnden.

Delegationsordningen ska årligen revideras i enlighet med de förändringar som sker gällande författningar men även vad gäller delegat och ärende- och beslutstyp.

Vilka typer av ärenden finns inte med i delegationsordningen?
Ärenden eller beslutstyp som inte återfinns i gällande delegationsordning ska beslutas av Vård- och omsorgsnämnden.

Vad får delegeras?

En nämnd får uppdra åt ett utskott, ledamot, ersättare eller tjänsteman på kommunen att besluta å nämndens vägnar i ett visst ärende eller grupp av ärenden enligt 6 kap. 36 – 41 §§ och 7 kap. 5-8 §§ KL. Kompletterande bestämmelser om delegering finns även i särskilda föreskrifter såsom i ~~10 kap. 4-6 §§ socialtjänstlagen (2001:453), SoL.~~ 30 kap. 6-12 §§ socialtjänstlagen (2025:400), SoL.

Enligt 6 kap. 38 § KL får beslutsrätten av följande slag av ärenden inte delegeras:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats.
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtit till nämnden vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter eller

5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Verkställighet

Inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde förekommer en mängd beslut och avgöranden som inte är beslut i kommunallagens mening. Detta är så kallad verkställighet och finns inte upptaget i denna delegationsordning. Rätt att vidta åtgärder av rent förberedande eller verkställande art grundas på instruktion, tjänsteställning eller liknande. Då behövs ingen delegation från Vård- och omsorgsnämnden. Beslut som följer direkt av författning, avtal eller andra typer av myndighetsbeslut som inte ger utrymme för självständiga överväganden betraktas också som verkställighet. Gränsdragningen mellan delegation och verkställighet är inte alltid tydlig. Den största skillnaden mellan beslut och verkställighet är att besluten kan överklagas.

Delegation till förvaltningschef med möjlighet till vidaredelegation

Vård- och omsorgsnämnden har med stöd av 7 kap. 5-7 §§ KL gett förvaltningschefen uppdrag att fatta beslut inom nämndens verksamhetsområde. Förvaltningschefen kan vidaredelegera beslutanderätten till annan anställd i kommunen. Nämnden ska godkänna att vidaredelegering sker.

Anmälan av delegationsbeslut

Beslut med stöd av delegation ska anmälas i anslutning till Vård- och omsorgsnämndens nästkommande sammanträde.

Delegater

I delegationsordningen anges de ärenden och beslutstyper som antagits av Vård- och omsorgsnämnden och som delegerats till förvaltningschef eller arbetsutskott. Förvaltningschefens vidaredelegering till olika befattningshavare är delegat i delegationsordningen på lägsta nivå och utgör följande beslutsnivåer samt delegat.

Beslutsnivå 1

Ordföranden

Vice ordförande

Annan ledamot som nämnden förordnat att fatta brådskande beslut

Beslutsnivå 2

Arbetsutskott

Förvaltningschef

Beslutsnivå 3

Förvaltningschef

~~Beslutsnivå 3~~ Beslutsnivå 4

~~Verksamhetschef~~ Avdelningschef

Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5

Enhetschef

Biträdande enhetschef

~~1:e socialsekreterare~~

Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6

Socialsekreterare, handläggare, vårdplanerare, boendesamordnare, medicinsk ansvarig sjuksköterska, medicinsk ansvarig för rehabilitering m.fl. utgör personalgrupp som är beslutsfattare utan personal- och budgetansvar och innehar lägsta beslutsnivå, vilket framgår av delegationsordningen.

1:e socialsekreterare

Socialsekreterare

Handläggare

Vårdplanerare

Boendesamordnare

Medicinsk ansvarig sjuksköterska

Medicinsk ansvarig för rehabilitering

Chef förstalinjen

Ersättare vid frånvaro

Vid laga förfall för delegat, d.v.s. frånvaro från tjänst på grund av t.ex. sjukdom, semester, tjänstledighet, längre tjänsteresa, jäv eller liknande, övertas beslutsrätten av närmast överordnad chef i delegats ställe i angivet ärende.

Förvaltningschefen har rätt att fatta beslut i alla ärendegrupper som delegerats till tjänsteman enligt denna delegeringsordning.

~~Verksamhetscheferna~~ ~~Avdelningscheferna~~ har rätt att fatta beslut i alla ärendegrupper som delegerats till lägre nivå inom det/de verksamhetsområde/-n som ingår i chefsansvaret.

Förkortningar

AL	Alkohollag (2010:1622)
ArkL	Arkivlag (1990:782)
BBL	Bidragsbrottslag (2007:612)
BrB	Brottsbalk (1962:700)
DSF (GDPR)	Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (EU 679/2016)
FL	Förvaltningslag (2017:900)
HSL	Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
IVO	Inspektionen för vård och omsorg
JB	Jordabalk (1970:994)
KL	Kommunallagen (2017:725)
LOU	Lag (1992:1528) om offentlig upphandling
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsförhindrade
LVM	Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
PSL	Patientsäkerhetslag (2010:659)
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SFB	Socialförsäkringsbalk (2010:110)
SoF	Socialtjänstförordning (2001:937)
SoL	~~Socialtjänstlag (2001:453)~~ Socialtjänstlag (2025:400)
SKR	Sveriges kommuner och regioner
TF	Tryckfrihetsförordning (1949:105)
ÄB	Ärvdabalk (1958:637)
SKR	Sveriges kommuner och regioner

Förteckning över delegerade beslut

1. Allmänna ärenden

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
1.1	Brådskande beslut Beslut i fråga på nämndens vägnar som är så brådskande att nämndens eller arbetsutskottets beslut inte kan avvaktas.	6 kap. 39 § KL	Beslutsnivå 1	<i>Kompletterande beslutanderätt – förordnande</i> avseende LVU och LVM, se sista avsnittet i aktuell delegationsordning Beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.
1.2	Rekvisition av polisregisterutdrag		~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
1.3	Rätt att vidaredelegera	7 kap. 6 § KL	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
1.4	Utse beslutsattestanter		~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
1.5	Nedsättning eller befrielse från avgift	Enligt bestämmelser i fastställda taxor	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
1.6	Utse arkivredogörare	4 § ArkL	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
1.7	Beslut i fråga om arkivbeskrivning	6 § ArkL	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
1.8	Beslut i fråga om informationshanteringsplan	6 § ArkL	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	

2. Offentlighet och sekretess, 2 kap. TF, OSL, SoL

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
2.1	Beslut i fråga om utlämnande av allmän handling eller uppgift ur allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	2 kap.14 och 17 §§ TF 6 kap. 3-5 §§ OSL 6 kap. 7 § OSL 10 kap. 4, 13-14 §§ OSL	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	Beslut i fråga om att <i>lämna ut</i> allmän handling fattas av den som har handlingen i sin vård om inte viss befattningshavare enligt arbetsledning eller särskilt beslut ska göra detta.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
				Överklagas hos Kamrarrätten
2.2	Beslut i fråga att lämna ut uppgifter om enskild individ till Polismyndighet eller Säkerhetspolis i syfte att förebygga terroristbrottslighet och annan brottslighet	10 kap. 18b§ OSL	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Brottsförebyggande åtgärder och utgör undantag från 26 kap. 1 § OSL. Samråd med beredskapssamordnare
2.3	Beslut i fråga att lämna ut uppgift om enskild individ vid misstanke om ett begånget brott (grövre brott med fängelse som påföljd)	10 kap. 23-24 §§ OSL	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Avser utlämnande till åklagarmyndighet, polismyndighet, säkerhetspolisen eller någon annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet. Samråd med beredskapssamordnare
2.4	Beslut i fråga att lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte	~~12 kap. 6 § SoL~~ 15 kap. 3 § SoL	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	
2.5	Beslut i fråga om sekretess för uppgift i anmälan eller utsaga av en enskild om någons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, i förhållande till den som anmälan eller utsagan avser	26 kap. 5-6 §§ OSL	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Gäller om det kan antas att fara uppkommer för den som gjort anmälan eller givit utsaga eller att närstående utsätts för våld eller lider annat allvarligt men om uppgiften röjs
Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	GDPR DSF - Dataskyddsförordningen			
2.6	Teckna personuppgiftsbiträdes avtal inklusive instruktioner.	Art. 28.3 DSF	Respektive avtalsansvarig chef	Den som ansvarar och undertecknar huvudavtalet.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
				Samråd med dataskyddssamordnare
2.7	Beslut att ta ut en avgift eller avvisa begäran om registerutdrag eller anmälningsskyldighet om begäran uppenbart ogrundad eller orimlig.	Art. 12.5 DSF Art. 15 DSF Art. 19 DSF	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3 Beslutsnivå 3 Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Överklaga hos förvaltningsrätten. Samråd med dataskyddssamordnare
2.8	Beslut om att avvisa den registrerades rätt till rättelse.	Art. 16 DSF	Ansvarig handläggare	Överklaga hos förvaltningsrätten. Samråd med dataskyddssamordnare
2.9	Beslut om att avvisa den registrerades rätt till radering.	Art. 17 DSF	Ansvarig handläggare	Överklagas hos förvaltningsrätten. Samråd med dataskyddssamordnare och eller alternativt arkivredogörare.
2.10	Beslut om att avvisa den registrerades rätt till begränsning av behandling.	Art. 18 DSF	Beslutsnivå 3 Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Överklagas hos förvaltningsrätten. Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig. Samråd med dataskyddssamordnare
2.11	Nekande beslut med anledning av den registrerades rätt att göra invändningar mot behandling av sina personuppgifter.	Art. 21 DSF	Beslutsnivå 3 Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Överklagas hos förvaltningsrätten. Respektive angiven delegat innehar delegation var för sig. Samråd med dataskyddssamordnare
2.12	Beslut att inte anmäla en personuppgiftsincident till datainspektionen.	Art. 33 DSF	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Enligt riktlinjer för personuppgiftsincident shantering, samråd ska ske med dataskyddssombud.

3. Socialtjänstlagen, SoL

Alla ansökningar om bistånd ska oavsett ändamål prövas enligt ~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL samt 12 kap. 1 § SoL för att den enskilde ska få sin sak rättligt prövad. När avslag ges enligt ~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL samt 12 kap. 1 § SoL kan nämnden oaktat detta bevilja bistånd till den enskilde med stöd av ~~4 kap. 2 § SoL~~ 11 kap. 4 § SoL och 12 kap. 2 § SoL om det föreligger sådana speciella

Angående yttranden, överklaganden m m se avsnitt 8.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	Ansvarsfördelning mellan kommuner ~~2a kap. 27 kap. SoL~~			
3.1	Beslut i fråga med anledning av ansökan om flyttning till annan kommun	~~2a kap. 8 § SoL~~ 29kap. 7 § SoL	Beslutnivå 2	
3.2	Begäran om överflyttning till annan kommun	~~2a kap. 10 § SoL~~ 29kap. 10 § SoL	Beslutnivå 2	
3.3	Meddela inställning i fråga om annan kommuns begäran om överflyttning	~~2a kap. 10 § SoL~~ 29kap. 10 § SoL	Beslutnivå 2	
3.4	Ansökan hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om överflyttning av ärende till annan kommun	~~2a kap. 11 § SoL~~ 29kap. 11 § SoL	Beslutnivå 2	
Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	Beslut i ärenden enligt socialtjänstlagen			
3.5	Beslut i fråga om bistånd till vuxna i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende (HVB), familjehem eller stödboende för unga i åldern 16-20 år samt stödboende för personer över 20 år.	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11kap. 1 § SoL ~~6 kap. 1 § SoL~~ 9 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	
3.6	Godkännande av familjehem	~~6 kap. 6 § SoL~~ 22 kap. 2 § SoL	Beslutnivå 2	Arbetsutskottet beslutar om familjehem ska

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
				godkännas som familjehem
3.7	Beslut i fråga om ersättning till familjehemsvård av barn, unga och vuxna (arvode och omkostnadsersättning) a) Enligt norm och riktlinjer b) Över norm och riktlinjer		a) ~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5 b) Beslutsnivå 2	Enligt rekommendation från SKR
3.8	Beslut i fråga om upphörande av bistånd i form av vård i hem för vård eller boende eller i familjehem	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.9	Beslut i fråga om bistånd i form av sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.10	~~Beslut i fråga om bistånd i form av boendestöd för psykiskt funktionshindrade~~ Beslut i fråga om insats i form av boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Insatsen är förenad med krav på samtidig vistelse i internatboende samt deltagande i gemensamma aktiviteter som medför en kostnad, vilket den enskilde har att ansöka om bistånd för i sin helhet
3.11	Beslut i fråga om bistånd i form av interna öppenvårdsinsatser	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.12	Beslut i fråga om upphörande av biståndsinsats i öppen vård	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
3.13	Beslut i fråga om bistånd i form av a) Kontaktperson/-familj b) Särskilt kvalificerad kontaktperson	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11kap. 1§ SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.14	Beslut i fråga om upphörande av bistånd i form av kontaktperson/-familj	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11kap. 1§ SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.15	Beslut i fråga om förordnande och avslut av uppdraget som kontaktperson/kontakt familj		~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	
3.16	Beslut i fråga om arvode och omkostnadsersättning till kontaktfamiljer och kontaktpersoner enligt SoL a) Enligt norm och riktlinjer b) Över norm och riktlinjer		a) ~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5 b) Beslutsnivå 2	Enligt rekommendation från SKR
3.17	Beslut i fråga om bistånd i form av resurslägenhet	~~4 kap. 1 och 2 §§ SoL~~ 11kap. 1§ SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.18	Beslut i fråga om avgiftsbefrielse vid övergång från resurslägenhet till eget kontrakt		~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	Vid t ex uppsägningstid
3.19	Beslut i fråga om avgiftsbefrielse vid placering på externt stödboende eller HVB	32 kap. 6 § SoL	Beslutsnivå 5	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
3.20	Beslut i fråga om att inleda utredning	~~11 kap. 1 § SoL~~ 14 kap. 2 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.21	Beslut i fråga om att utredning inte ska inledas eller att inledd utredning ska läggas ned.	~~11 kap. 1 § SoL~~ 14 kap. 2 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.22	Beslut i fråga om att utredning inte ska föranleda åtgärd	~~11 kap. 1 § SoL~~ 14 kap. 2 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
Bistånd enligt socialtjänstlagen				
3.23	Beslut i fråga om bistånd i form av serviceinsatser såsom städ, tvätt och inköp	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Matdistribution ingår numera i insatsen Inköp
3.24	Beslut i fråga om bistånd i form av trygghetslarm	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6 Kommunvägledare* – får besluta om trygghetslarm för sökande fyllda 65 år	*Kommunvägledare i Kommunledningskonto rets Kontaktcenter - Se överenskommelse mellan Vård och Omsorg och Serviceförvaltningen daterad 2019-04-04, inklusive tillägg om trygghetslarm
3.25	Beslut i fråga om bistånd i form av hemtjänst inom riktlinjer och schabloner a) äldre och funktionshindrade b) barnfamiljer c) Beslut i fråga om bistånd i form av hemtjänst utöver riktlinjer och schabloner	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	a) ~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6 b) ~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6 c) ~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	Beslut om hälso- och sjukvårdsinsatser ges med stöd av HSL och kan inte överklagas.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
3.26	Beslut i fråga om bistånd i form av särskilt boende för äldre och personer med funktionsnedsättning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Gäller även socialpsykiatriboende
3.27	Beslut i fråga med anledning av ansökan om förhandsbesked	~~2 kap. 3 § SoL~~ 29 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Om bifall ges till förhandsbesked prövas biståndet enligt 4 kap. 1 § SoL.
3.28	Beslut i fråga om bistånd i form av korttidsboende a) Stöd med korttidsboende b) Stöd med avlastning på korttidsboende, enstaka och regelbundna avlösningsperioder	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.29	Beslut i fråga om bistånd i form av dagverksamhet	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.30	Beslut i fråga om ledsagarservice upp till 20 timmar per månad	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.31	Beslut i fråga om ledsagarservice som överstiger 20 timmar per månad	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.32	Beslut i fråga om avlösarservice upp till 20 timmar per månad	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.33	Beslut i fråga om avlösarservice som överstiger 20 timmar per månad	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.34	Beslut i fråga om närståendebidrag	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
3.35	Beslut i fråga om avgift för vård och omsorg inkl. jämkning	~~8 kap. 2 § SoL~~ 32 kap. 1 § SoL	Ekonomiadministratör	Enligt fastställd taxa
3.36	Beslut i fråga om ärenden om ekonomiskt bistånd a)- med villkor om praktik eller kompetenshöjande åtgärd. b)- med vägrande av eller nedsättning av fortsatt ekonomiskt bistånd c)- Beslut i fråga om ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt	~~4 kap. 1-2 §§ SoL~~ 12 kap. 1-2 §§ SoL ~~4 kap. 1-2 och 4 §§ SoL~~ 12 kap. 4 § SoL ~~4 kap. 1-2 och 5 §§ SoL~~ 12 kap. 5 § SoL ~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	Gäller samtliga delegationer under 3.36
3.37	Beslut i fråga om bistånd i form av förmedling av egna medel	~~4 kap. 1-2 §§ SoL~~ 12 kap. 1-2 §§ SoL	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
3.38	Hyres- eller el-skulder för längre tid än två månader	~~4 kap. 1-2 §§ SoL~~ 12 kap. 1-2 §§ SoL	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
3.39	Budget- och skuldrådgivning	~~5 kap. 12 § SoL~~ 13 kap. 2 § SoL	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6 samt. Budget- och skuldrådgivare	
3.40	Borgensåtagande, avseende hyreskontrakt	~~4 kap. 1-2 §§ SoL~~ 12 kap. 1-2 §§ SoL	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	
3.41	Beslut i fråga om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader	~~4 kap. 1-2 §§ SoL~~ 12 kap. 1-2 §§ SoL	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
3.42	Beslut i fråga om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt ~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	~~9 kap. 1 § SoL~~ 33 kap. 1 § SoL	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
3.43	Beslut i fråga om att återkräva ekonomiskt	~~9 kap. 2 § SoL~~ 33 kap. 2 § SoL	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	Återkrav får endast ske om biståndet givits

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	bistånd enligt ~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL			<i>under villkor om återbetalning</i>
3.44	Beslut i fråga om att underrätta Försäkringskassan om att nämnden ska uppbära ersättning enligt SFB som ersättning för ekonomiskt bistånd som utgivits som förskott på förmån	107 kap. 5 § SFB	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.45	Beslut i fråga om eftergift av ersättningsskyldighet	~~9 kap. 4 § SoL~~ 33 kap. 6 § SoL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	
3.46	Annat ekonomiskt bistånd som inte reglerats i övrigt i delegationsordningen	~~4 kap. 1-2 §§ SoL~~ 12 kap. 1-2 §§ SoL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
3.47	Beslut i fråga om bistånd till boende	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.48	Beslut i fråga om akuta boendelösningar	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.49	Beslut i fråga om tecknande av förstahandskontrakt med hyresvärdar	12. kap. JB (Hyreslagen)	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
3.50	Beslut i fråga om tecknande av andrahandskontrakt med hyresgäst som erhållit beslut om socialt kontrakt av Eslövs kommun	12. kap. JB (Hyreslagen)	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
3.51	Beslut i fråga om depositionsavgift avseende boende/hyresavtal för enskild för mer än två månader	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
3.52	Beslut i fråga om depositionsavgift mot återkrav avseende	~~9 kap. 2 § SoL~~ 33 kap. 2 § SoL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	boende/hyresavtal för enskild för mer än två månader			
3.53	Beslut i fråga om bistånd till socialt kontrakt	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
3.54	Beslut i fråga om bistånd i form av socialt kontrakt gällande flyktingar	1 § lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	

4. Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
4.1	Beslut i fråga om personkretstillhörighet	1 och 7 §§ LSS	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
4.2	Verkställighet av daglig verksamhet utanför kommunens verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig		Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Avser personkrets 1 och 2 enligt 7 § och 9 § 10 LSS
4.3	Beslut i fråga om boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och unga inom kommunens boenden och inom boenden som drivs av annan	7 § och 9 § p. 8 LSS	Beslutsnivå 2	
4.4	Beslut i fråga om att ingå avtal med vårdgivare	17 § a LSS	Beslutsnivå 3 Beslutsnivå 4	
4.5	Beslut i fråga om biträde av personlig assistent	7 § och 9 § p. 2 LSS	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
4.6	Ekonomiskt stöd för att bekosta personlig assistent vid tillfälligt ökade behov	7 § och 9 § p. 2 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.7	Ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistent och merkostnader för sjuklöner personlig assistans	7 § och 9 § p. 2 LSS	Enhetschef Administrativa enheten (~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5)	Enligt fastställd assistansersättning
4.8	Beslut i fråga om ledsagarservice upp till 20 timmar per månad	7 § och 9 § p. 3 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.9	Beslut i fråga om ledsagarservice som överstiger 20 timmar per månad	7 § och 9 § p. 2 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.10	Beslut i fråga om biträde av kontaktperson	7 § och 9 § p. 4 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.11	Beslut i fråga om avlösarservice i hemmet	7 § och 9 § p. 5 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.12	Beslut i fråga om korttidsvistelse utanför det egna hemmet	7 § och 9 § p. 6 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.13	Beslut i fråga om korttidstillsyn för skolgång över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	7 § och 9 § p. 7 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.14	Beslut i fråga om boende för vuxna i bostad med särskild service etc.	7 § och 9 § p. 9 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.15	Beslut i fråga om daglig verksamhet	7 § och 9 § p. 10 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
4.16	Godkännande av insatsen Familjehem	7 § och 9 § p. 6 LSS	* ~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6 Verkställighet utreder och beslutar om	*Ta beslut om insatsen Familjehem och godkänna förslaget Familjehem men ej

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
			familjehemmet ska godkännas som familjehem	utreda själva familjehemmet
4.17	Beslut i fråga om att utbetala för personlig assistentersättning till annan person än den som är berättigad till insatsen	11 § LSS	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Om brukaren p.g.a. ålder/missbruk/sjukdom är ur stånd att själv ta hand om sådant ekonomiskt stöd som avses i 9 § p. 2
4.18	Beslut i fråga om upphörande av insats enligt LSS		Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
4.19	Beslut i fråga om återbetalningsskyldighet av ersättning för personlig assistent	12 § LSS	Enhetschef Administrativa enheten (Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5)	
	Gemensamma bestämmelser om regionernas och kommunernas ansvar			
4.20	Förhandsbesked om rätt till insats enligt LSS för person som inte är bosatt i kommunen	16 § 2 st. LSS	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	Även beslut enligt 9 § p. 9 LSS
4.21	Beslut i fråga om att a) <i>utreda</i> behoven för enskild på tillfälligt besök i kommunen och b) <i>besluta</i> i fråga om insatser enligt LSS och SoL.	16 § 3 st LSS ~~2a kap. SoL~~ 29kap. 4 § SoL	a) Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6 b) Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	
4.22	Bistå med den utredning som bosättningskommunen behöver för att kunna pröva den enskildes ansökan om insatser enligt 9 § LSS	16a § LSS	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
4.23	Beslut i fråga om omkostnadsersättning för barn under 18 år som får omvårdnad i	20 § LSS,	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	Enligt rekommendationer från SKR.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	ett annat hem än det egna	5 § LSS-förordning (1993:1090) och 6 kap. 2 § SoF		
4.24	Anmälan till överförmyndare att person som omfattas av LSS är i behov av förmyndare, förvaltare eller god man	15 § p. 6 LSS	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
4.25	Anmälan till överförmyndare att förmyndare, förvaltare eller god man <i>inte</i> längre behövs	15 § p. 6 LSS	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	

5. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU
Angående överklagande, yttrande m.m. se avsnitt 8.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
5.1	Beslut i fråga om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVU	4 § LVU	Beslutsnivå 2	
5.2	Beslut i fråga om omedelbart omhändertagande av barn och ungdom under 20 år	6 § 1 st. LVU	Beslutsnivå 2	Se även avsnitt C om kompletterande beslutanderätt - förordnande
5.3	Beslut i fråga om hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden	11 § 1 st. LVU	Beslutsnivå 2	Se även avsnitt C om kompletterande beslutanderätt - förordnande
5.4	Beslut i fråga om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 st. LVU	Beslutsnivå 2	Se även avsnitt C om kompletterande beslutanderätt - förordnande
5.5	Prövning av om vård med stöd av 3 § LVU ska upphöra	13 § 1 och 3 st. LVU	Beslutsnivå 2	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
5.6	Beslut i fråga om att vården ska upphöra	21 § 1 st. LVU	Beslutsnivå 2	
5.7	Beslut i fråga om regelbunden kontakt med särskilt utsedd kontaktperson eller behandling i öppna former	22 § 1 st. LVU	Beslutsnivå 2	
5.8	Prövning av om beslut om förebyggande insats ska upphöra att gälla	22 § 3 st. LVU	Beslutsnivå 2	Minst en gång var 6:e månad ska prövas om insatsen fortfarande behövs.
5.9	Beslut i fråga om att förebyggande insats enligt 22 § 1 st. LVU ska upphöra	22 § 3 st. LVU	Beslutsnivå 2	
5.10	Begära polishandräckning för att genomföra läkarundersökning	43 § p. 1 LVU	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 5	Se även avsnitt C om kompletterande beslutanderätt - förordnande
5.11	Begära polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU	43 § p. 2 LVU	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 5	Se även avsnitt C om kompletterande beslutanderätt - förordnande
5.12	Beslut i fråga om att omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU ska upphöra	9 § 3 st. LVU	Beslutsnivå 2	Se även avsnitt C om kompletterande beslutanderätt – förordnande
5.13	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård	8 § LVU	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	
5.14	Beslut i fråga om den unges personliga förhållanden i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st. LVU	11 § 4 st. LVU	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	T.ex. kortare vistelse utom familjehemmet eller hemmet för vård eller boende

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
5.15	Beslut i fråga om läkarundersökning, att utse läkare samt plats för läkarundersökning	32 § 1 st. LVU	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	

6. Lagen om vård av missbrukare, LVM
Angående överklagande, yttrande m.m. se avsnitt 8.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
6.1	Beslut i fråga om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVM	11 § LVM	Beslutsnivå 2	
6.2	Beslut i fråga om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	Beslutsnivå 2	Se även avsnitt C om kompletterande beslutanderätt - förordnande
6.3	Beslut i fråga om att inleda utredning om det finns skäl för tvångsvård	7 § LVM	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
6.4	Beslut i fråga om att utredning inte ska inledas eller att påbörjad utredning ska läggas ned alternativt övergå i en utredning enligt 11 kap 1 § SoL	7 § LVM	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
6.5	Beslut i fråga om läkarundersökning samt utse läkare för undersökningen	9 § LVM	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
6.6	Beslut i fråga om att begära polishandräckning för att föra den enskilde till läkarundersökning	45 § p. 1 LVM	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	
6.7	Beslut i fråga om att begära polishandräckning för	45 § p. 2 LVM	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5 1:e socialsekreterare	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	inställelse vid vårdinstitution			

7. Alkohollag (2010:1644), Lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter, Spellag (2018:1138), Lag (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, Lag om (2009:730) handel med vissa receptfria läkemedel

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	Alkohollag (2010:1644)			
7.1	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	8 kap. 2 § AL	Beslutsnivå 2	
7.2	Beslut om ändrat serveringstillstånd	8 kap. 1-2 §§ AL	Beslutsnivå 2	Punkten kan gälla beslut om tillstånd när bolagsformen eller serveringsytan förändras
7.3	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap	8 kap. 2 § AL	Utredningssekreterare	
7.4	Beslut om avskrivning av ärende då ansökan inte fullföljs	8 kap. 2 § AL	Utredningssekreterare	
7.5	Beslut att registrera anmälan om kryddning av spritdryck för servering som snaps	8 kap. 3 § AL	Utredningssekreterare	
7.6	Godkännande av anmäld cateringslokal	8 kap. 4 § AL	Utredningssekreterare	
7.7	Godkännande av anmälan om anordnade om provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § p. 1 AL	Utredningssekreterare	
7.8	Beslut om tillfälligt tillstånd att anordna provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § p. 2 AL	Beslutsnivå 2	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
7.9	Beslut om tillstånd för provsmakning vid tillverkningsställe då tillverkaren har stadigvarande serveringstillstånd	8 kap. 7 § AL	Utredningssekreterare	
7.10	Beslut om tillfälligt tillstånd att anordna provsmakning vid tillverkningsställe	8 kap. 7 § AL	Beslutsnivå 2	
7.11	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen	9 kap. 12 § AL	Utredningssekreterare	
7.12	Beslut om tillstånd för gemensamt serveringsutrymme för flera tillståndshavare	8 kap. 14 § AL	Beslutsnivå 2	
7.13	Beslut om stadigvarande ändrad serveringstid	8 kap. 19 § AL	Beslutsnivå 2	
7.14	Beslut om tillfälligt ändrad serveringstid	8 kap. 19 § AL	Utredningssekreterare	
7.15	Godkännande av anmälan om ändrade ägarförhållande (högst 50 %) i bolag med serveringstillstånd	9 kap. 11 § AL	Utredningssekreterare	
7.16	Godkännande av anmälan om förändring av lokaler och/eller verksamheten av betydelse för tillsynen	9 kap. 11 § AL	Utredningssekreterare	
7.17	Meddelande av erinran eller varning	9 kap. 17 § AL	Beslutsnivå 2	
7.18	Återkallande av serveringstillstånd som inte längre nyttjas.	9 kap. 18 § 1 st p. 1 AL	Utredningssekreterare	Besluten ska anmälas till AU för information
7.19	Återkallande av serveringstillstånd för gemensamt serveringsutrymme	9 kap. 18 § 2 st AL	Beslutsnivå 2	Om det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
				serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit
7.20	Beslut att meddela varning till den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl	9 kap. 19 § AL	Beslutsnivå 2	
7.21	Beslut att meddela varning till den som bedriver servering i särskilda boenden	9 kap. 20 § AL	Beslutsnivå 2	Lagändring 2019
	Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter			
7.22	Beslut att bevilja försäljningstillstånd för detalj- respektive partihandel med tobaksvaror	5 kap 1 § Lag (2018:2088)	Utredningssekreterare Beslutsnivå 2	I ärenden där det föreligger tveksamhet kring sökandens vandel är AU delegat
7.23	Beslut att bevilja försäljningstillstånd till fortsatt drift av tillståndspliktig rörelse i konkursbo	5 kap. 9 § Lag (2018:2088)	Utredningssekreterare	
7.24	Återkallelse av försäljningstillstånd om tillståndet inte längre utnyttjas	7 kap. 10 § p. 1 Lag (2018:2088)	Utredningssekreterare	
7.25	Återkallelse av försäljningstillstånd på grund av brister	7 kap. 10 § p. 2-4 Lag (2018:2088)	Beslutsnivå 2	
7.26	Beslut att meddela tillståndshavaren en varning	7 kap. 11 § Lag (2018:2088)	Beslutsnivå 2	
7.27	Förelägganden och förbud samt förenande av beslut med vite	7 kap. 12-13 och 15 §§ Lag (2018:2088)	Beslutsnivå 2	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
7.28	Tillsyn av detaljhandel gällande försäljning av e-cigarettor och påfyllningsbehållare	7 kap 3 § p. 1-4 i lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter	Utredningssekreterare	
	Spellag (2018:1138)			
7.29	Yttrande till Spelinspektionen gällande tillstånd till spel på värdeautomater hos verksamheter som har serveringstillstånd enligt alkohollagen	5 kap. 7 § spellagen och 3 kap 11 § Spelförordningen (2018:1475)	Utredningssekreterare	
	Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel			
7.30	Kontrollera efterlevnaden av denna lag och av de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Rapportering av brister till Läkemedelsverket	20 § Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel	Utredningssekreterare	Lagändring 2019
7.31	Begäran om upplysningar, handlingar och tillträde	21 § Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel	Utredningssekreterare	Lagändring 2019
7.32	Yttranden till förvaltningsrätt/kammarrätt vid överklagan		Beslutsnivå 2	Handläggaren begär anstånd hos rätten vid tidspress

8. Överklaganden, yttranden, anmälningar m m till domstolar och andra myndigheter

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
8.1	Beslut om att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol eller förvaltningsdomstol i det fall denna rätt inte delegerats åt annan, samt vid förrättningar		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Samråd med kommunjurist

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	av skilda slag inom nämndens verksamhetsområde samt rätt att därvid sätta annan i sitt ställe			
8.2	Utse ombud att föra nämndens talan	~~12 kap. 10 § SoL~~ 15 kap. 7 § SoL	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Samråd med kommunjurist
8.3	Överklagande, yrkande om inhibition och avgivande av yttrande i ärenden när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut och detta beslut ursprungligen fattats av delegaten i ärenden avseende SoL, LSS, LVU och LVM	~~10 kap. 2 § SoL~~ 30 kap. 2 § SoL 27 § LSS KL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Beslutet avser inte myndighetsutövning mot enskilda i ärende av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt (jfr. RÅ 1994 ref. 67).
8.4	Beslut huruvida omprövning av tidigare fattat beslut ska ske samt ändring av beslut enligt 38-39 §§ FL	37–39 §§ FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Ärenden som överklagats får endast ändras i de fall som avses i 38 och 39 §§ FL
8.5	Rättsprövning och beslut om avvisning om överklagandet har kommit in för sent	45 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
8.6	Beslut om att ombud inte får medverka i ärendet	14 § FL	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	
8.7	Yttrande till allmän domstol i brottmål	31 kap. 1 § 1 st. BrB	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
8.8	Yttrande till allmän domstol när den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	31 kap. 31 § 2 st. BrB	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
8.9	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	
8.10	Anmälan om behov av offentligt biträde	3 § Lag (1996:1620) om offentligt biträde	Beslutsnivå 5 Beslutsnivå 6	

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
8.11	Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsräkning	3 § Lag (1996:1620) om offentligt biträde och 7 § förordning (1997:405) om offentligt biträde	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
8.12	Yttrande i körkortsärende	3 kap. 8 § körkortsförordningen (1998:980) 5 kap. 2 § körkortsförordningen (1998:980)	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
8.13	Upplysningar i vapenärenden		~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Uppgifter får endast lämnas ut om den enskilde har samtyckt (JO 1983/84 s 188 f.)
8.14	Beslut om anmälan och upplysning till smittskyddsläkare	6 kap. 9–12 §§ smittskyddslagen (2004:168)	~~Verksamhetschef HSL~~ Beslutsnivå 4	Avdelningschef HSL
8.15	Anmäla behov av assistansersättning till försäkringskassa	~~5 § 2 st. LASS~~ 15 § punkt 8 LSS	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
8.16	Beslut om att ersätta enskild person för egendomsskada som förorsakats av personal under tjänsteutövning a) - upp till ett belopp av 10 000 kr b) - över belopp om 10 000 kr	3 kap. 1 § Skadeståndslag (1972:207)	a) ~~Beslutsnivå 3~~ Beslutsnivå 4 b) ~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	Efter utredning av enhetschef
8.17	Beslut om att ersätta enskild person för skada som förorsakats av personal vid myndighetsutövning a)-upp till ett belopp av 10 000 kr b)-över belopp 10 000 kr	3 kap. 2 § skadeståndslag	a) ~~Beslutsnivå 3~~ Beslutsnivå 4 b) ~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	Efter utredning av enhetschef

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
8.18	Yttrande till tillsynsmyndighet	~~13 kap. 2 § SoL~~ 28 kap. 2 § SoL	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	I första hand bör nämnden avge yttrande på grund av ärendets principiella betydelse. Efter utredning av enhetschef
8.19	Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg om ej verkställda beslut	~~4 kap. 1 § SoL~~ 34 kap. 1 § SoL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	Anmälan avser ej verkställda beslut inom samtliga verksamhetsområden, kommunövergripande.
8.20	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare	5 kap. 3 § SoF	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
8.21	Beslut om anmälan till överförmyndaren om att behov av god man /förvaltare inte längre föreligger	5 kap. 3 § SoF	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
8.22	Yttranden med anledning av överklagande av delegationsbeslut		Delegaten i ursprungsbeslutet	
8.23	Beslut om polisanmälan angående brott som hindrar den egna verksamheten	~~12 kap. 10 § SoL~~ 15 kap. 7 § SoL 10 kap. 23-24 §§ OSL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	Polisanmälan om brott kan göras utan hinder av sekretess eftersom brottet hindrar nämndens verksamhet
8.24	Beslut om polisanmälan angående vissa brott mot underårig samt vissa grövre brott	~~12 kap. 10 § SoL~~ 15 kap. 7 § SoL 10 kap. 21 § OSL	~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	Avser misstanke om brott enligt 3, 4 och 6 kap. BrB samt misstanke om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse två år.
8.25	Brottsanmälan vid misstanke om bidragsbrott avseende ekonomiskt bistånd och personlig assistans	1 och 6 §§ BBL	~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	Polisanmälan görs av Förvaltningschef efter beslut från Arbetsutskott

9. Rapportering av avvikelser

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
9.1	Anmälan till IVO av händelse gällande patient i samband med vård, behandling eller undersökning inom kommunal hälso- och sjukvård i kommunens egen verksamhet drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller sjukdom (Lex Maria)	3 kap. 5 § PSL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Lex Maria
9.2	Beslut att anmäla till IVO om allvarliga missförhållanden eller påtagliga risker för allvarliga missförhållanden i verksamheter enligt LSS , Lex Sarah	24f § LSS	Beslutsnivå 2	Lex Sarah, LSS
9.3	Beslut att anmäla till IVO om allvarliga missförhållanden eller påtagliga risker för allvarliga missförhållanden verksamheter enligt SoL , Lex Sarah	~~14 kap. 7 § SoL~~ 27 kap. 6 § SoL	Beslutsnivå 2	Lex Sarah, SoL
9.4	Ta emot rapportering av missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden samt beslut att godkänna utredning och åtgärder med anledning av rapportering (Lex Sarah)	~~14 kap. 3-6 §§ SoL~~ 27 kap. 2-5 §§ SoL	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Rapporter ska anmälas till vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott för kännedom
9.5	Beslut att anmäla till IVO om risk för missförhållande i verksamheten enligt		Utredare för felaktiga utbetalningar (FUT)	Avser exempelvis arbetstidslagen, sjuklönelagen m fl.

	LSS (felaktiga utbetalningar)			
--	-------------------------------	--	--	--

10. Personalärenden

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
10.1	Disciplinåtgärder, skriftlig varning		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	
10.2	Avsked och uppsägning		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Samråd med personalenheten på kommunledningskontoret.
10.3	Beslut om löneförmån vid tjänstledighet för studier upp till sex månader		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3 med rätt till vidaredelegering enligt 7 kap. 6 § KL	Förmåner vid ledighet under fem dagar är verkställighetsbeslut. Förmåner vid ledigheter över sex månader beslutas av arbetsgivarutskottet.
10.4	Ingående av bilavtal		Beslutsnivå 3 Beslutsnivå 4	
10.5	Beslut om förbud för bisyssla		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	
10.6	Ansvar enligt arbetsmiljölagen	3 kap. arbetsmiljölagen	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3 med rätt till vidaredelegering enligt 7 kap. 6 § KL	
10.7	Beslut om polisanmälan avseende brott begånget under tjänsteutövning		Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	
10.8	Beslut om avgångsvederlag		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Samråd med personalenheten på kommunledningskontoret

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
10.9	Beslut om lönesättning a) chefsbefattningar b) övriga befattningar		a) ~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3 b) Närmaste chef	Samråd med personalenheten på VoO
10.10	Beslut om lönetillägg a) chefsbefattningar b) övriga befattningar		a) ~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3 b) Närmaste chef	
10.11	Beslut om ledighet utöver lag eller avtal a) högst en månad b) mer än en månad		a) ~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5 b) ~~Beslutsnivå 3~~ Beslutsnivå 4	I övrigt, se kommunens riktlinjer för ledighet.
10.12	Beslut om omplacering av personal (pga. personliga skäl) till annan enhet inom förvaltningen		~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	Samråd med ~~verksamhetschef~~ avdelningschef
10.13	Anställning av arbetsledande befattning där förhandlingsskyldighet föreligger		~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
10.14	Anställning av arbetsledande befattning där förhandlingsskyldighet inte föreligger		~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	
10.15	Anställning av icke arbetsledande befattning		~~Beslutsnivå 4~~ Beslutsnivå 5	
10.16	Inrättande av nya befattningar inom budgetram		~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	
10.17	Anlitande av extern konsult		~~Beslutsnivå 2~~ Beslutsnivå 3	Upphandlingsregler ska beaktas

11. Ekonomi, upphandlingar och avtal

All upphandling och försäljning ska ske i enlighet med kommunens inköspolicy. Avrop inom ramavtal samt inköp upp till ett basbelopp (direktupphandling) är verkställighet.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
11.1	Beslut om köp av vårdplats eller motsvarande i annan kommun eller hos annan vårdgivare inom LSS och Socialpsykiatri		Boendesamordnare inom LSS och SoL Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	I samband med köp av vårdplats hos annan vårdgivare ska samråd ske med respektive verksamhetschef avdelningschef
11.2	Beslut av köp vårdplatser eller motsvarande i annan kommun eller hos en annan vårdgivare inom äldreomsorg		Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	
11.3	Beslut om direktupphandling upp till 100 tkr per tillfälle (fastställa förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut, teckna avtal)	LOU	Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Genomförs i enlighet med Eslövs kommuns riktlinjer för direktupphandling
11.4	Beslut om direktupphandling upp till 5 prisbasbelopp (fastställa förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut, teckna avtal)	LOU	Beslutsnivå 3 Beslutsnivå 4	Genomförs i enlighet med Eslövs kommuns riktlinjer för direktupphandling.
11.5	Beslut om direktupphandling/upp handling upp till 15 prisbasbelopp per tillfälle (fastställa förfrågningsunderlag,	LOU	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Genomförs i enlighet med Eslövs kommuns riktlinjer för direktupphandling respektive upphandling

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
	tilldelningsbeslut, teckna avtal)			
11.6	Beslut om upphandling upp till 30 basbelopp per tillfälle a) riktlinjer för upphandlingen b) a) tilldelningsbeslut c) b) teckna avtal	LOU	a) Beslutsnivå 2 b) a) Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3 c) b) Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Fastställande av förfrågningsunderlag utifrån riktlinjerna är verkställighet Ordförande/AU ger förvaltningschef i uppdrag om att teckna avtal
11.7	Beslut om upphandling över 30 prisbasbelopp per tillfälle a) riktlinjer för upphandlingen b) a) Tilldelningsbeslut c) b) Teckna avtal	LOU	a) Beslutsnivå 1 b) a) Beslutsnivå 1 c) b) Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Fastställande av förfrågningsunderlag utifrån riktlinjerna är verkställighet Ordförande/AU ger förvaltningschef i uppdrag om att teckna avtal
11.8	Beslut om avbrytande av upphandling	LOU	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	
11.9	Teckna avtal med ny utförare av hemtjänst enligt Lagen om valfrihetssystem	LOV	Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	
11.10	Teckna lokalhyresavtal för högst 3 år		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Längre avtal beslutas av KS- AU (Förhyrning av enstaka bostadslägenheter för andrahandsuthyrning inom socialtjänsten är verkställighet)
11.11	Avtal om sponsring upp till 0,5 basbelopp. Gäller både sponsring från kommunens sida och mottagande sponsring.		Beslutsnivå 2 Beslutsnivå 3	Riktlinjerna avseende sponsring ska beaktas

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
11.12	Godkännande av utökad läsbehörighet i portalen för förskrivning av hjälpmedel		Medicinsk ansvarig för rehabilitering	
11.13	Ansökan statsbidrag		Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Administrativa enheten
11.14	Ansökan EU-bidrag		Beslutsnivå 4 Beslutsnivå 5	Administrativa enheten

12. Sociala stiftelser och fonder

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
12.1	Beslut om utdelning ur Social samlingsstiftelse för Eslövs kommun		Beslutsnivå 2	
12.2	Beslut om utdelning ur Ove och Dagny Steinwalds Handikappfond		Beslutsnivå 2	
12.3	Beslut om utdelning ur Eslövs kommuns samlingsstiftelse för trivsel och trevnad		Beslutsnivå 2	
12.4	Beslut om utdelning ur G.J. Coyets donationsstiftelse		Beslutsnivå 2	
12.5	Beslut om utdelning ur Ove och Dagny Steinwalds Minnesfond		Enhetschef Ölycke	

13. Beslut som enligt ~~10 kap.~~ 30 kap. SoL kan delegeras till utskott men inte till tjänsteman

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	
13.1	Beslut om att föra talan i förvaltningsrätt om	~~SoL 10:4, 2 st~~ SoL 30 kap 6-9 §§, hänvisningar till 9	Beslutsnivå 2	

	återkrav enligt ~~9 kap. 1 §~~ 33 kap. 1 § SoL.	~~kap. 3 §~~ 33 kap. 4-5 §§ om att föra talan om återkrav enligt ~~9 kap. 1 §~~ 33 kap. 1 § SoL		
--	--	---	--	--

14. Dödsboanmälan m.m

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
14.1	Dödsboanmälan	20 kap. 8a § ÄB	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	
14.2	Tillfällig dödsboförvaltning	18 kap. 2 § ÄB	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Kommunen har rätt till ersättning för kostnaderna av dödsboet enligt fastställd taxa (KF § 155, 2011)
14.3	Beslut att ordna gravsättning	5 kap. 2 § begravningslagen	~~Beslutsnivå 5~~ Beslutsnivå 6	Kommunen har rätt till ersättning för kostnaderna av dödsboet enligt fastställd taxa (KF § 166, 2011)

C. Kompletterande beslutanderätt - förordnande

Beslutanderätten får användas när nämndens beslut inte kan avvaktas. Beslut ska anmälas vid nämndens nästkommande sammanträde.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
C.1	Beslut om omedelbart omhändertagande av ungdom under 20 år	6 § LVU	1. Nämndens ordförande 2. Vice ordförande 3. 2:e vice ordförande	I angiven ordning
C.2	Beslut om hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden	11 § LVU	1. Nämndens ordförande 2. Vice ordförande 3. 2:e vice ordförande	I angiven ordning
C.3	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden	11 § LVU	1. Nämndens ordförande 2. Vice ordförande 3. 2:e vice ordförande	I angiven ordning

C.4	Beslut om att begära polishandräckning för att genomföra läkarundersökning	43 § p. 1 LVU	1. Nämndens ordförande 2. Vice ordförande 3. 2:e vice ordförande	Beslutet kan endast fattas av arbetsutskottet i sin helhet eller av ordföranden. Får inte delegeras till annan ledamot.
C.5	Beslut om att begära polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU	43 § p. 2 LVU	1. Nämndens ordförande 2. Vice ordförande 3. 2:e vice ordförande	I angiven ordning
C.6	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	1. Nämndens ordförande 2. Vice ordförande 3. 2:e vice ordförande	I angiven ordning

2025-06-04

Otto Graudums

+4641362155

otto.graudums@eslov.se

Vård och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Revidering av riktlinjer för alkoholservering, försäljning av tobak, servering och försäljning av folköl, handel med vissa receptfria läkemedel samt gårdsförsäljning av alkoholdrycker

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att revidera Eslövs kommuns riktlinjer avseende alkoholservering m. m. enligt förvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning

Den 1 juni 2025 träder nya regler om gårdsförsäljning av alkoholdrycker i kraft. Lagändringarna påkallar att Vård och Omsorg gör tillägg i Eslövs kommuns riktlinjer för alkoholservering m. m (antagna av vård- och omsorgsnämnden den 23 september 2015, VoO.2015.0290).

Beslutsunderlag

- Förslag till revidering av riktlinjer för alkoholservering, försäljning av tobak, servering och försäljning av folköl, handel med vissa receptfria läkemedel samt gårdsförsäljning

Beredning

Ansvarig handläggare bedömer att Eslövs kommuns riktlinjer avseende alkoholservering m.m. bör revideras på så sätt att riktlinjerna kompletteras med text enligt bilagt förslag. Den bilagda texten utgör ett sammandrag av det nya regelverket som har utarbetats av Folkhälsomyndigheten.

Beslutet skickas till

Handläggaren

Ingrid Westerlund

Otto Graudums

Förvaltningschef

Utredningssekreterare

RIKTLINJER FÖR

- Alkoholservering
- **Gårdsförsäljning**
- Försäljning av tobak
- Servering av och detaljhandel med folköl
- Handel med receptfria läkemedel

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Alkoholservering	3
Handläggningstider... ..	3
Ansöknings- och tillsynsavgifter.....	4
Kommunens informationsskyldighet.....	4
Kunskapskrav	5
Remissyttranden	6
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	7
Kommunens tillsynsverksamhet.....	8
Villkor vid meddelande av serveringstillstånd	9
Serveringstider	9
Uteserveringar... ..	10
Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten och slutna sällskap.....	11
Ordning och nykterhet.....	12
Gemensamt serveringsutrymme	13
Gårdsförsäljning	13
Försäljning av tobak.....	15
Servering av och detaljhandel med folköl	16
Handel med receptfria läkemedel	17

Bakgrund

Enligt alkohollagen är kommunen skyldig att fastställa riktlinjer för hur ansökningar och andra handlingar om serveringstillstånd handläggs och bedöms. Riktlinjerna ska redogöra kommunens ställningstagande enligt alkohollagen, samt redogöra för de lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövning.

Syftet med riktlinjerna är att skapa en förutsebarhet för hur en ansökan av serveringstillstånd kommer att behandlas samt att främja likabehandling bland ansökningarna som inkommer till kommunen.

Riktlinjerna bör vara politiskt förankrade och ska fastställas av kommunens ledning. Vidare bör de revideras varje mandatperiod. Riktlinjerna ska kompletteras med en detaljerad årlig tillsynsplan.

Riktlinjerna har utformats enligt Statens folkhälsomyndighets (FHM:s) modell för kommunala riktlinjer för alkoholservering. Vidare har förvaltningen kompletterat med riktlinjer för försäljning av tobak och folköl samt handel med receptfria läkemedel. Under varje rubrik redovisas först vilka rättsregler som gäller och därefter kommunens riktlinjer.

Alkoholservering

Handläggningstider

Rättsregel

Enligt 5§ alkoholförordningen, ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan inkommit. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen gått ut.

Riktlinjer

- Om en inkommen ansökan/anmälan inte är fullständig ska sökanden informeras omgående om vilka ytterligare uppgifter och/eller handlingar som behövs för att ärendet ska kunna slutföras.

- Efter det att ansökan är komplett har kommunen som målsättning att fatta beslut inom
 - Sex veckor om ärendet avser stadigvarande serveringstillstånd.
 - Fyra veckor om det avser tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten.
 - Två veckor om det avser tillfällig servering till slutna sällskap.
- Vid anmälan av ägarförändringar i bolag med serveringstillstånd bör besked om kommunens syn på bolagets lämplighet efter ägarförändringen lämnas inom
 - Sex veckor om ägarförändringen berör minst 50 % av delägarna.
 - Fyra veckor om ägarförändringen berör mindre än 50 % av delägarna.
 - Fyra veckor om anmälan avser andra förändringar av betydelse för tillsynen.
- Godkännande av lokal vid catering bör lämnas inom två veckor förutsatt att sökanden redan har ett stadigvarande tillstånd för catering.

Ansöknings- och tillsynsavgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10§ alkohollagen rätt att ta ut avgifter för ansökningar om tillstånd, för tillsyn av serveringsställen och av försäljningsställen som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl. Avgifterna ska följa en taxa som beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinjer

Se särskilda dokument med avgiftstaxor.

Kommunens informationsskyldighet

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 9§ alkohollagen har kommunen skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinjer

Informationsskyldigheten uppfylls bland annat genom följande:

- Ansökningsblanketter, dessa riktlinjer, avgiftstaxor mm finns tillgängliga på kommunens hemsida under fliken "Företagare".
- Kommunen har som målsättning att årligen anordna utbildning i Ansvarsfull alkoholservering för serveringspersonal.
- Restauranger och krogar i Eslöv har möjlighet att gå med i det drogforebyggande nätverket "Krogar Mot Knark".
- Individuellt utformad information om gällande regler mm lämnas vid besök på serveringsstället– se nedan under "Förebyggande tillsyn".

- Medverkan vid framtagande av alkoholpolicys.
- Rådgivning och information lämnas av kommunens tillståndshandläggare på telefon 0413-621 55.

Kunskapskrav

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 12§ 2 stycket alkohollagen ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Enligt Statens Folkhälsomyndighets föreskrifter om kunskapsprov FHIFS 2010:7 ska prov framtagna av Statens Folkhälsomyndighet användas. Proven består av fyra delprov och för godkänt resultat krävs rätt svar på 75 % av frågorna inom varje delprov. Vid underkänt resultat ska sökanden ges möjlighet till två omprov.

Undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillstånd för servering eller för provsmakning görs för den som;

1. Tidigare har avlagt prov och har tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan.
2. Inte har tillstånd men som högst tre år före en ny ansökan inges har avlagt godkänt prov som minst motsvarar den nya ansökan.
3. Inte har avlagt prov men som i samma kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta, eller
4. Inte har avlagt prov men som i en annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och kan dokumentera flera års erfarenhet utan anmärkningar.

Kommunen får göra undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap om ansökan avser ett enstaka tillfälle.

Riktlinjer

- Tillstånd ges bara till den som genomgått ett kunskapsprov med godkänt resultat såvida inte något av undantagen enligt 1-4 ovan är tillämpliga.
- När sökanden är ett bolag eller annan juridisk person ska minst hälften av de personer som har betydande inflytande i serveringsrörelsen (delägare, firmatecknare m.fl.) genomgå kunskapsprov.
- Om inte godkänt resultat erhålls på sammanlagt tre försök ska ärendet avslutas med att ansökan avslås.
- Vid ny ansökan om tillstånd efter ett avslag eller efter återkallad ansökan ges möjlighet till ytterligare provtillfällen bara om sökanden gör troligt att han eller hon inhämtat tillräckliga kunskaper för att uppnå godkänt resultat.
- Vid anmälan om ägarförändringar i bolag med serveringstillstånd ska minst hälften av delägarna visa att de har godtagbara kunskaper i alkohollagstiftningen. Nyttillkomna delägare kan göra detta antingen genom att genomgå kunskapsprov eller uppvisa utbildningsbevis från utbildning som anordnats enligt f.d. Alkoholinspektionens måldokument 2000:3 för restauratörsutbildningar eller visa att de omfattas av ovannämnda undantagsregler 1-4.

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11§ alkohollagen ska kommunen hämta in Polismyndighetens yttrande vid en prövning av stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till slutna sällskap. Polismyndighetens yttrande ska också inhämtas vid ansökningar om tillfälliga tillstånd för servering av alkohol till allmänheten, om det inte rör sig om små arrangemang. Enligt 8 kapitlet 16§ ska de lokaler som används för stadigvarande alkoholservering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer

- Kommunen lägger stor vikt vid Polismyndighetens yttrande dels när det gäller sökandenas personliga lämplighet, dels Polismyndighetens syn på risker för eventuella ordningsstörningar.
- Vid bedömningen av personlig lämplighet beaktas inte enbart laglydnad utan även t.ex. om sökanden blivit omhändertagen enligt lagen om vård av berusade.

- Normalt tillämpas tre års karenstid innan det kan bli aktuellt att bevilja ett serveringstillstånd. Vid brottslighet som medfört fängelse räknas karenstiden från det straffet avtjänats.
- Yttrande begärs från Skatteverket om sökanden och, om sökanden är ett bolag begärs yttrande på delägarna i detta.
 - Sökanden ska vara registrerad för F-skatt, mervärdesskatt och arbetsgivare.
 - Vid bedömningen av personlig och ekonomisk lämplighet beaktas t.ex. skatteskulder, restföringar och systematiska underskott på skattekontot.
 - Enstaka brister som rättats till ska inte utgöra hinder för att bevilja ett serveringstillstånd.
 - Om sökanden tidigare varit engagerad i bolag som gått i konkurs görs en särskild utredning av omständigheterna kring denna.
- Yttrande hämtas också in från Miljö- och Samhällsbyggnad. Ett grundkrav är att livsmedelsanläggningen ska vara registrerad. Stor vikt läggs vid deras synpunkter på riskerna för störningar för boende i närheten av serveringsstället.
- Yttrande kan även begäras från Kronofogdemyndigheten.
- Vid ansökningar som avser stadigvarande tillstånd ska sökanden lämna in en handling som visar att lokalerna är lämpliga ur brandskydds- och utrymningssynpunkt. Samma sak gäller ansökningar om tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten om serveringen ska ske inomhus.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 17§ alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Riktlinjer

- Stor vikt läggs vid Polismyndighetens yttrande när det gäller risker för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet. Detta gäller särskilt om risker som är relaterade till specifika arrangemang eller geografiska platser.

- Stor vikt läggs vid yttrandet från Miljö- och Samhällsbyggnad när det gäller risker för störningar för närboende.
- Serveringstillstånd lämnas inte vid arrangemang som anordnas i samband med ungdomsidrott eller till föreningar med omfattande ungdomsverksamhet.
- Vid serveringsställen i närheten av skolor, ungdomsgårdar och andra lokaler där många barn och/eller ungdomar vistas ska stor restriktivitet gälla vid beviljande av serveringstillstånd. T.ex. kan serveringstiden begränsas till andra tider än då barn- och ungdomsverksamheten pågår.

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kapitlet 2§ och 3 § alkohollagen.

Riktlinjer

- *Förebyggande tillsyn* omfattar bland annat förанmällda besök på serveringsstället för information och diskussion om hur gällande regler ska tillämpas. Utbildning för serveringspersonal enligt konceptet Ansvarsfull Alkoholservering omfattar alkoholens medicinska effekter, praktisk tillämpning av alkohollagen, information från Polismyndigheten och konflikthantering. Restauranger och krogar i Eslöv har också möjlighet att gå med i det drogförebyggande nätverket ”Krogar Mot Knark”.
- Med *Inre tillsyn* menas kontroll av att tillståndshavarna uppfyller kraven på personlig och ekonomisk lämplighet. Detta görs genom förfrågningar till andra myndigheter t.ex. Polismyndighet och Skatteverket.
- Med *Yttre tillsyn* menas oanmällda tillsynsbesök på serveringsställena. Dessa görs oftast på kvällstid tillsammans med Polismyndigheten.
- Vid *Samordnad tillsyn* görs tillsynen tillsammans med flera andra myndigheter t.ex. Räddningstjänsten, Skatteverket och Tullverket. Tillsyn enligt ISAK- metoden kan förekomma. Metoden syftar till att fastställa förekomsten av illegala drycker på serveringsstället.
- All tillsyn ska dokumenteras i särskilda protokoll eller anteckningar. Tillståndshavarna har alltid rätt att få ta del av vad som antecknats.
- Syftet med tillsyn är främst att i samråd med tillståndshavarna uppnå förbättringar. Om allvarliga brister framkommer kan det dock bli aktuellt

med sanktioner i form av erinran, varning eller, vid upprepade eller särskilt allvarliga brister, återkallande av tillståndet.

- Om sanktioner aktualiseras öppnas ett så kallat tillsynsärende. Med det menas att tillståndshavaren underrättas om att en utredning påbörjats och att denne också får möjlighet att bemöta och förklara de påtalade bristerna.
- Beslut om erinran, varning eller återkallelse kan överklagas till Förvaltningsrätten i Malmö.
- Varje år görs en tillsynsplan med redovisning av planerad omfattning och inriktning av tillsynen. Tillsynsplanen ska överlämnas till länsstyrelsen för kännedom.

Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid, så kallad provotid.

Riktlinjer

Serveringstillstånd kan lämnas med särskilda villkor när det gäller

- Serveringstider
- Uteserveringar
- Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten

Villkorens innebörd redovisas närmare under respektive rubrik.

Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelserna i 8 kapitlet 19§ alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelserna om

serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken, och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan.

När kommunen prövar en restaurangs serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

Riktlinjer

Normal serveringstid enligt 8 kapitlet 19§ alkohollagen är mellan klockan 11:00 och 01:00. Serveringstid utanför normaltiden benämns utökad serveringstid. Vid ansökningar om utökad serveringstid görs en särskild prövning av riskerna för störningar, oordning, onykterhet och andra olägenheter. Vid prövningen ska yttrandena från Polismyndigheten och Miljö- och Samhällsbyggnad väga tungt.

- Serveringstid före klockan 11:00 och efter klockan 03:00 beviljas inte.
- Vid utökad serveringstid kan provotid på serveringstillståndet ges.
- Vid serveringstider efter klockan 01:00 kan tillståndet ges med villkor om att förordnade ordningsvakter anlitas.
- Vid serveringstid efter klockan 01:00 utgår en extra tillsynsavgift på grund av utökade tillsynskostnader.
- Serveringstid på uteserveringar ges till senast klockan 01:00. På uteserveringar i nära anslutning till bostadsområden kan ytterligare begränsningar av serveringstiden bli aktuella.
- Uteserveringar ska vara utrymda från gäster senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14§ första stycket alkohollagen ska ett serveringsställe avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd.

Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, t.ex. dem som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en

särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Riktlinjer

- Se ovan under rubrik Serveringstider om de särskilda villkor som gäller för uteserveringar.
- För uteserveringar på offentlig plats krävs även tillstånd av Polismyndigheten och av markägaren. Uteserveringen ska utformas enligt deras anvisningar dock med följande särskilda villkor.
 - Uteservering ska vara effektivt avgränsad så att ingen tvekan uppstår om vad som ingår i serveringsstället.
 - Avgränsningen ska utformas så att tillståndshavaren kan kontrollera att ingen serverad alkohol tas med från uteserveringen och att ingen annan alkohol konsumeras på uteserveringen.
 - Uteserveringen ska vara utformad så att enbart gäster har tillträde till denna.
- Uteserveringen ska vara överblickbar från restaurangen.

På uteserveringen ska finnas bord och stolar. Gästerna ska kunna bli serverade både mat och dryck på uteserveringen.

Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten och slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2§ alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

- Tillfälliga tillstånd kan ges för enstaka tillfälle eller kortare period. Ansökningar som avser regelbundet återkommande arrangemang kommer att prövas enligt de regler som gäller för stadigvarande tillstånd.
- Ansökningar som avser hel säsong kommer att prövas som ansökan om stadigvarande tillstånd årligen under viss period.
- Tillfälliga tillstånd lämnas bara för i ansökan specificerade datum och serveringstider.

- Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten ges inte för servering av spritdrycker utan enbart för servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker.
- Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten ges inte med serveringstid längre än till klockan 01.00.
- Om serveringen avser utomhusarrangemang ska serveringen ske på avgränsade ytor med samma villkor som gäller för permanenta uteserveringar.
- Med slutet sällskap avses en förening eller annan grupp eller sällskap av människor där deltagarna har en annan intressegemenskap än det aktuella arrangemanget. Deltagarna i arrangemanget ska vara kända i förväg och medlemskap i föreningen/sällskapet får inte kunna tecknas i omedelbar anslutning till det aktuella arrangemanget.
- Handläggningstiden för en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten kan beräknas till fyra veckor om sökanden är en restaurang som redan har ett permanent tillstånd. I andra fall kan handläggningstiden beräknas till sex veckor efter det att fullständiga ansökningshandlingar lämnats in.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kapitlet alkohollagen, och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet. I lagens 1 kapitel 11§ andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kapitlet om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

3 kapitlet 5§ och 8 kapitlet 20§ handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kapitlet 5§ ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning, och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kapitlet 20§ ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undvikas.

Riktlinjer

- Tillståndshavarna bör se till att all ansvarig serveringspersonal får möjlighet att delta i de utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering som kommunen anordnar.

- På alla serveringsställen bör finnas en konkret och aktuell alkohol- och drogpolicy som också är väl känd av all personal.
- Vid tillsyn av serveringsställen har kontroll av ordning, nykterhet och säkerhet högsta prioritet. Särskild vikt läggs vid att alkoholserveringen sker återhållsamt och personalens förmåga att hantera konfliktsituationer.
- Servering av större mängder alkohol, t.ex. helflaskor med starksprit, till enskilda personer eller grupper är inte tillåten. Serveringspersonalen ansvarar alltid för att serveringen sker återhållsamt och att ingen alkohol serveras till den som är ”märkbart påverkad” (berusad) av alkohol eller andra berusningsmedel.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

I 8 kapitlet 14§ andra stycket ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer

- För att kunna ansöka om gemensamt serveringsutrymme krävs att sökandena redan har eller samtidigt ansöker om ett eget permanent eller tillfälligt serveringstillstånd. Det innebär att varje sökande ska ha ett eget serveringsställe som uppfyller alkohollagens krav på serveringslokaler, kök och matutbud.
- Det gemensamma serveringsutrymmet ska vara avskilt från såväl de egna serveringsställena som omgivande utrymmen.

Gårdsförsäljning

Rättsregler

Förutsättningarna för att kunna få ett tillstånd för gårdsförsäljning är, enligt alkohollagen, att tillverkaren är juridiskt och ekonomiskt oberoende av andra tillverkare av alkoholdrycker, tillverkarens årsproduktion inte överstiger viss volym samt att försäljningen sker från den plats där den karaktärsgivande delen av tillverkningen av den aktuella alkoholdrycken sker. Tillverkare av vin ska dessutom tillverka vinet av druvor som uteslutande kommer från tillverkarens egna odlingar. Den som fått tillstånd för gårdsförsäljning av alkoholdrycker ska ha ett egenkontrollprogram för att kontrollera att reglerna för försäljningen följs.

Programmet ska bifogas när ansökan om tillstånd skickas till kommunen. Utöver detta ska samma regler gälla som för den som ansöker om serveringstillstånd, det vill säga att;

- Tillståndshavaren ska vara både ekonomiskt och personligt lämplig
- Sökanden ska ha avlagt ett prov för att visa på tillräckliga kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter.
- Innan kommunen meddelar tillstånd ska ett yttrande från Polismyndigheten tas in.

Ett tillstånd för gårdsförsäljning kan inte gälla tills vidare, utan ska gälla för en viss tid. Eftersom regleringen är tidsbegränsad kan ett tillstånd som längst gälla fram till den 31 maj 2031.

Enligt lagen gäller följande krav vid gårdsförsäljning; Gårdsförsäljning får enbart ske till konsumenter som har deltagit i ett kostnadsbelagt besöksarrangemang under minst 30 minuter som har anknytning till den alkoholdryck som tillståndet gäller. I samband med arrangemanget ska information lämnas om alkoholens skadeverkningar. Det finns begränsningar för hur stor mängd varje person får köpa. Precis som vid övrig detaljhandel är åldersgränsen 20 år för att få köpa alkoholdrycker. Försäljningen ska ske från ett avgränsat utrymme som tillståndshavaren disponerar. Det finns inget krav på att ha en lokal inomhus. Flera tillståndshavare får inte ha ett gemensamt utrymme för gårdsförsäljning. Däremot kan lokalerna för tillverkning delas med andra småskaliga tillverkare.

Försäljning får aldrig ske tidigare än klockan 10:00 eller senare än 20:00. I övrigt får kommunen avgöra under vilka tider som försäljning får ske. Försäljning får ske alla veckodagar. Tillståndshavaren eller en försäljningsansvarig person ska alltid vara närvarande och ha tillsyn över försäljningen. Priset på de drycker som säljs får inte sättas lägre än tillverkningskostnaden samt ett skäligt påslag.

Riktlinjer

- Eslövs kommun medger försäljningstid mellan klockan 10:00 – 20:00. Kommunen kan i fall då det är påkallat, efter samråd med polismyndigheten, besluta om kortare försäljningstid.

Försäljning av tobak

Rättsregler

Enligt 19a § tobakslagen ansvarar kommunen och Polismyndigheten för tillsynen av försäljning av tobak. Tobaksvaror (cigaretter, cigarrer, piptobak, snus, tuggtobak, vattenpiptobak) får inte säljas till den som inte har fyllt 18 år. Därför ska det på varje försäljningsställe för tobaksvaror finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om åldersgränsen.

Tobaksvaror som säljs till konsumenter får inte tillhandahållas i form av lösa cigaretter eller i förpackningar om färre än 19 cigaretter enligt 12 b §. En näringsidkare får inte enligt 12 c § tillhandahålla tobaksvaror för försäljning till konsumenter utan att först ha anmält försäljningen till den kommun där försäljningen ska ske.

Näringsidkaren ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram, enligt 12 c §.

En tobaksvara får inte i näringsverksamhet tillhandahållas konsumenter inom landet, om den saknar svenska varningstexter eller innehållsdeklaration eller om text eller deklaration är uppenbart oriktig. Kommersiella meddelanden inne på försäljningsställen (skyltar, annonser) som inte är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av tobak är tillåtna under förutsättning att de i den omfattning det är möjligt placeras så att de inte är synliga från utsidan av försäljningsstället.

Vid allvarliga eller upprepade överträdelser av bestämmelserna i denna lag får kommunen förbjuda en näringsidkare som tillhandahåller tobaksvaror för försäljning till konsumenter att fortsätta försäljningen eller, om förbud får anses vara en alltför ingripande åtgärd, meddela varning.

Från och med 1 maj 2015 ändras lagen så att kommuner kan utföra kontrollköp av tobak, folköl och receptfria läkemedel. Ett kontrollköp innebär att en person över 18 år med ett ungdomligt utseende testar om det går att handla tobak, folköl eller läkemedel utan legitimation. Vid samtalet efter kontrollköpet kan kommunen försäkra sig om att näringsidkaren med personal har förstått regelverket på området och utveckla skälen till varför det finns en åldersgräns.

En tillsynsmyndighet får besluta att en tobaksvara ska tas om hand om den bjuds ut till försäljning eller uppenbart är avsedd att bjudas ut till försäljning i strid med denna lag eller anslutande föreskrifter.

Riktlinjer

- Kommunen och Polismyndigheten har ansvar för tillsyn av detaljhandel med tobak.
- Kommunen ska bedriva regelbundna tillsynsbesök. Kontrollköpsomgångar genomförs årligen.
- Informationen och rådgivningen inriktas på
 - Vikten av att ingen försäljning sker till ungdomar under 18 år.
 - Framtagning och utdelning av informationsmaterial.
 - Granskning av egenkontrollprogram.
 - Genomgång med butiksansvariga av gällande regler.
- Kommunen ska årligen ta fram en tillsynsplan för tobakstillsyn.
- Uppdaterat årligt register på försäljningsställen ska handläggas av tillståndshandläggaren.
- Avgifter för detaljhandel av tobak redovisas i separat dokument om kommunala tillsynstaxor.

Servering av och detaljhandel med folköl

Rättsregel

Med folköl avses en dryck som framställts på maltbas och som innehåller mer än 2,25 men högst 3,5 volymprocent alkohol.

Enligt 5 kapitlet 5§ och 8 kapitlet 8§ alkohollagen är detaljhandel med respektive servering av folköl tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel;

1. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien.
2. som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat respektive samtidigt serveras mat.

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl ska anmäla verksamheten till den kommun där försäljningen sker. Försäljning får inte påbörjas förrän anmälan har gjorts.

Anmälningsskyldigheten för servering av folköl gäller inte den som har serveringstillstånd.

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och svara för att personalen har

erforderliga kunskaper om vad som gäller för försäljningen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program.

Riktlinjer

- Kommunen och Polismyndigheten har ansvar för tillsyn av detaljhandel med och servering av folköl. Kontrollköpsomgångar genomförs årligen.
- Informationen och rådgivningen inriktas på
 - Vikten av att ingen försäljning sker till ungdomar under 18 år.
 - Framtagning och utdelning av informationsmaterial.
 - Granskning av egenkontrollprogram.
 - Genomgång med butiksansvariga av gällande regler.
- Avgifter för detaljhandel med och servering av folköl redovisas i separat dokument om kommunala tillsynstaxor.

Handel med receptfria läkemedel

Rättsregler

Enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730) ska den som vill sälja dessa receptfria läkemedel först göra en anmälan till Läkemedelsverket innan försäljningen påbörjas. Kommunen har enligt denna lag kontrollansvaret på den lokala försäljningen av dessa läkemedel.

Riktlinjer

Kommunens kontroll över handel med vissa receptfria läkemedel ska i första hand inriktas på att;

- Kontrollera och besöka handlare som har anmält handel med receptfria läkemedel till Läkemedelsverket.
- Kontrollera efterlevnaden av regelverket.
- Rapportera till Läkemedelsverket om brister upptäcks i samband med kontroll enligt denna lag. Läkemedelsverket meddelar kommunerna kontinuerligt vilka försäljningsställen som anmält försäljning till verket.
- Kontrollera så att läkemedlen inte säljs till den som inte fyllt 18 år. Kontrollköpsomgångar genomförs årligen.
- Avgifter för handel med vissa receptfria läkemedel redovisas i separat dokument om kommunala tillsynstaxor.

Eslövs kommuns riktlinjer avseende

- Alkoholservering
- Försäljning av tobak
- Servering av och detaljhandel med folköl
- Handel med receptfria läkemedel

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Alkoholservering	3
Handläggningstider.....	3
Ansöknings- och tillsynsavgifter	4
Kommunens informationsskyldighet.....	4
Kunskapskrav	5
Remissyttranden	6
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	7
Kommunens tillsynsverksamhet.....	8
Villkor vid meddelande av serveringstillstånd.....	9
Serveringstider	9
Uteserveringar.....	10
Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten och slutna sällskap	11
Ordning och nykterhet.....	12
Gemensamt serveringsutrymme.....	13
Försäljning av tobak	13
Servering av och detaljhandel med folköl	15
Handel med receptfria läkemedel.....	16

Bakgrund

Enligt alkohollagen är kommunen skyldig att fastställa riktlinjer för hur ansökningar och andra handlingar om serveringstillstånd handläggs och bedöms. Riktlinjerna ska redogöra kommunens ställningstagande enligt alkohollagen, samt redogöra för de lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövning.

Syftet med riktlinjerna är att skapa en förutsebarhet för hur en ansökan av serveringstillstånd kommer att behandlas samt att främja likabehandling bland ansökningarna som inkommer till kommunen.

Riktlinjerna bör vara politiskt förankrade och ska fastställas av kommunens ledning. Vidare bör de revideras varje mandatperiod. Riktlinjerna ska kompletteras med en detaljerad årlig tillsynsplan.

Riktlinjerna har utformats enligt Statens folkhälsomyndighets (FHM:s) modell för kommunala riktlinjer för alkoholservering. Vidare har förvaltningen kompletterat med riktlinjer för försäljning av tobak och folköl samt handel med receptfria läkemedel. Under varje rubrik redovisas först vilka rättsregler som gäller och därefter kommunens riktlinjer.

Alkoholservering

Handläggningstider

Rättsregel

Enligt 5§ alkoholförordningen, ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan inkommit. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen gått ut.

Riktlinjer

- Om en inkommen ansökan/anmälan inte är fullständig ska sökanden informeras omgående om vilka ytterligare uppgifter och/eller handlingar som behövs för att ärendet ska kunna slutföras.

- Efter det att ansökan är komplett har kommunen som målsättning att fatta beslut inom
 - Sex veckor om ärendet avser stadigvarande serveringstillstånd.
 - Fyra veckor om det avser tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten.
 - Två veckor om det avser tillfällig servering till slutna sällskap.
- Vid anmälan av ägarförändringar i bolag med serveringstillstånd bör besked om kommunens syn på bolagets lämplighet efter ägarförändringen lämnas inom
 - Sex veckor om ägarförändringen berör minst 50 % av delägarna.
 - Fyra veckor om ägarförändringen berör mindre än 50 % av delägarna.
 - Fyra veckor om anmälan avser andra förändringar av betydelse för tillsynen.
- Godkännande av lokal vid catering bör lämnas inom två veckor förutsatt att sökanden redan har ett stadigvarande tillstånd för catering.

Ansöknings- och tillsynsavgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10§ alkohollagen rätt att ta ut avgifter för ansökningar om tillstånd, för tillsyn av serveringsställen och av försäljningsställen som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl. Avgifterna ska följa en taxa som beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinjer

Se särskilda dokument med avgiftstaxor.

Kommunens informationsskyldighet

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 9§ alkohollagen har kommunen skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinjer

Informationsskyldigheten uppfylls bland annat genom följande:

- Ansökningsblanketter, dessa riktlinjer, avgiftstaxor mm finns tillgängliga på kommunens hemsida under fliken "Företagare".

- Kommunen har som målsättning att årligen anordna utbildning i Ansvarsfull alkoholservering för serveringspersonal.
- Restauranger och krogar i Eslöv har möjlighet att gå med i det drogförebyggande nätverket ”Krogar Mot Knark”.
- Individuellt utformad information om gällande regler mm lämnas vid besök på serveringsstället– se nedan under ”Förebyggande tillsyn”.
- Medverkan vid framtagande av alkoholpolicys.
- Rådgivning och information lämnas av kommunens tillståndshandläggare på telefon 0413-621 55.

Kunskapskrav

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 12§ 2 stycket alkohollagen ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Enligt Statens Folkhälsomyndighets föreskrifter om kunskapsprov FHIFS 2010:7 ska prov framtagna av Statens Folkhälsomyndighet användas. Proven består av fyra delprov och för godkänt resultat krävs rätt svar på 75 % av frågorna inom varje delprov. Vid underkänt resultat ska sökanden ges möjlighet till två omprov.

Undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillstånd för servering eller för provsmakning görs för den som;

1. Tidigare har avlagt prov och har tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan.
2. Inte har tillstånd men som högst tre år före en ny ansökan inges har avlagt godkänt prov som minst motsvarar den nya ansökan.
3. Inte har avlagt prov men som i samma kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta, eller
4. Inte har avlagt prov men som i en annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och kan dokumentera flera års erfarenhet utan anmärkningar.

Kommunen får göra undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap om ansökan avser ett enstaka tillfälle.

Riktlinjer

- Tillstånd ges bara till den som genomgått ett kunskapsprov med godkänt resultat såvida inte något av undantagen enligt 1-4 ovan är tillämpliga.
- När sökanden är ett bolag eller annan juridisk person ska minst hälften av de personer som har betydande inflytande i serveringsrörelsen (delägare, firmatecknare m.fl.) genomgå kunskapsprov.
- Om inte godkänt resultat erhålls på sammanlagt tre försök ska ärendet avslutas med att ansökan avslås.
- Vid ny ansökan om tillstånd efter ett avslag eller efter återkallad ansökan ges möjlighet till ytterligare provtillfällen bara om sökanden gör troligt att han eller hon inhämtat tillräckliga kunskaper för att uppnå godkänt resultat.
- Vid anmälan om ägarförändringar i bolag med serveringstillstånd ska minst hälften av delägarna visa att de har godtagbara kunskaper i alkohollagstiftningen. Nyttillkomna delägare kan göra detta antingen genom att genomgå kunskapsprov eller uppvisa utbildningsbevis från utbildning som anordnats enligt f.d. Alkoholinspektionens måldokument 2000:3 för restauratörsutbildningar eller visa att de omfattas av ovannämnda undantagsregler 1-4.

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11§ alkohollagen ska kommunen hämta in Polismyndighetens yttrande vid en prövning av stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till slutna sällskap. Polismyndighetens yttrande ska också inhämtas vid ansökningar om tillfälliga tillstånd för servering av alkohol till allmänheten, om det inte rör sig om små arrangemang. Enligt 8 kapitlet 16§ ska de lokaler som används för stadigvarande alkoholservering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer

- Kommunen lägger stor vikt vid Polismyndighetens yttrande dels när det gäller sökandenas personliga lämplighet, dels Polismyndighetens syn på risker för eventuella ordningsstörningar.
- Vid bedömningen av personlig lämplighet beaktas inte enbart laglydnad utan även t.ex. om sökanden blivit omhändertagen enligt lagen om vård av berusade.

- Normalt tillämpas tre års karenstid innan det kan bli aktuellt att bevilja ett serveringstillstånd. Vid brottslighet som medfört fängelse räknas karenstiden från det straffet avtjänats.
- Yttrande begärs från Skatteverket om sökanden och, om sökanden är ett bolag begärs yttrande på delägarna i detta.
 - Sökanden ska vara registrerad för F-skatt, mervärdesskatt och arbetsgivare.
 - Vid bedömningen av personlig och ekonomisk lämplighet beaktas t.ex. skatteskulder, restföringar och systematiska underskott på skattekontot.
 - Enstaka brister som rättats till ska inte utgöra hinder för att bevilja ett serveringstillstånd.
 - Om sökanden tidigare varit engagerad i bolag som gått i konkurs görs en särskild utredning av omständigheterna kring denna.
- Yttrande hämtas också in från Miljö- och Samhällsbyggnad. Ett grundkrav är att livsmedelsanläggningen ska vara registrerad. Stor vikt läggs vid deras synpunkter på riskerna för störningar för boende i närheten av serveringsstället.
- Yttrande kan även begäras från Kronofogdemyndigheten.
- Vid ansökningar som avser stadigvarande tillstånd ska sökanden lämna in en handling som visar att lokalerna är lämpliga ur brandskydds- och utrymningssynpunkt. Samma sak gäller ansökningar om tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten om serveringen ska ske inomhus.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 17§ alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Riktlinjer

- Stor vikt läggs vid Polismyndighetens yttrande när det gäller risker för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet. Detta gäller särskilt om risker som är relaterade till specifika arrangemang eller geografiska platser.

- Stor vikt läggs vid yttrandet från Miljö- och Samhällsbyggnad när det gäller risker för störningar för närboende.
- Serveringstillstånd lämnas inte vid arrangemang som anordnas i samband med ungdomsidrott eller till föreningar med omfattande ungdomsverksamhet.
- Vid serveringsställen i närheten av skolor, ungdomsgårdar och andra lokaler där många barn och/eller ungdomar vistas ska stor restriktivitet gälla vid beviljande av serveringstillstånd. T.ex. kan serveringstiden begränsas till andra tider än då barn- och ungdomsverksamheten pågår.

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kapitlet 2§ och 3 § alkohollagen.

Riktlinjer

- *Förebyggande tillsyn* omfattar bland annat föranmälda besök på serveringsstället för information och diskussion om hur gällande regler ska tillämpas. Utbildning för serveringspersonal enligt konceptet Ansvarsfull Alkoholservering omfattar alkoholens medicinska effekter, praktisk tillämpning av alkohollagen, information från Polismyndigheten och konflikthantering. Restauranger och krogar i Eslöv har också möjlighet att gå med i det drogforebyggande nätverket ”Krogar Mot Knark”.
- Med *Inre tillsyn* menas kontroll av att tillståndshavarna uppfyller kraven på personlig och ekonomisk lämplighet. Detta görs genom förfrågningar till andra myndigheter t.ex. Polismyndighet och Skatteverket.
- Med *Yttre tillsyn* menas oanmälda tillsynsbesök på serveringsställena. Dessa görs oftast på kvällstid tillsammans med Polismyndigheten.
- Vid *Samordnad tillsyn* görs tillsynen tillsammans med flera andra myndigheter t.ex. Räddningstjänsten, Skatteverket och Tullverket. Tillsyn enligt ISAK-metoden kan förekomma. Metoden syftar till att fastställa förekomsten av illegala drycker på serveringsstället.
- All tillsyn ska dokumenteras i särskilda protokoll eller anteckningar. Tillståndshavarna har alltid rätt att få ta del av vad som antecknats.
- Syftet med tillsyn är främst att i samråd med tillståndshavarna uppnå förbättringar. Om allvarliga brister framkommer kan det dock bli aktuellt

med sanktioner i form av erinran, varning eller, vid upprepade eller särskilt allvarliga brister, återkallande av tillståndet.

- Om sanktioner aktualiseras öppnas ett så kallat tillsynsärende. Med det menas att tillståndshavaren underrättas om att en utredning påbörjats och att denne också får möjlighet att bemöta och förklara de påtalade bristerna.
- Beslut om erinran, varning eller återkallelse kan överklagas till Förvaltningsrätten i Malmö.
- Varje år görs en tillsynsplan med redovisning av planerad omfattning och inriktning av tillsynen. Tillsynsplanen ska överlämnas till länsstyrelsen för kännedom.

Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid, så kallad provotid.

Riktlinjer

Serveringstillstånd kan lämnas med särskilda villkor när det gäller

- Serveringstider
- Uteserveringar
- Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten

Villkorens innebörd redovisas närmare under respektive rubrik.

Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelserna i 8 kapitlet 19§ alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelserna om

serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken, och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan.

När kommunen prövar en restaurangs serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

Riktlinjer

Normal serveringstid enligt 8 kapitlet 19§ alkohollagen är mellan klockan 11:00 och 01:00. Serveringstid utanför normaltiden benämns utökad serveringstid. Vid ansökningar om utökad serveringstid görs en särskild prövning av riskerna för störningar, oordning, onykterhet och andra olägenheter. Vid prövningen ska yttrandena från Polismyndigheten och Miljö- och Samhällsbyggnad väga tungt.

- Serveringstid före klockan 11:00 och efter klockan 03:00 beviljas inte.
- Vid utökad serveringstid kan provotid på serveringstillståndet ges.
- Vid serveringstider efter klockan 01:00 kan tillståndet ges med villkor om att förordnade ordningsvakter anlitas.
- Vid serveringstid efter klockan 01:00 utgår en extra tillsynsavgift på grund av utökade tillsynskostnader.
- Serveringstid på uteserveringar ges till senast klockan 01:00. På uteserveringar i nära anslutning till bostadsområden kan ytterligare begränsningar av serveringstiden bli aktuella.
- Uteserveringar ska vara utrymda från gäster senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14§ första stycket alkohollagen ska ett serveringsställe avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, t.ex. dem som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en

särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Riktlinjer

- Se ovan under rubrik Serveringstider om de särskilda villkor som gäller för uteserveringar.
- För uteserveringar på offentlig plats krävs även tillstånd av Polismyndigheten och av markägaren. Uteserveringen ska utformas enligt deras anvisningar dock med följande särskilda villkor.
 - Uteservering ska vara effektivt avgränsad så att ingen tvekan uppstår om vad som ingår i serveringsstället.
 - Avgränsningen ska utformas så att tillståndshavaren kan kontrollera att ingen serverad alkohol tas med från uteserveringen och att ingen annan alkohol konsumeras på uteserveringen.
 - Uteserveringen ska vara utformad så att enbart gäster har tillträde till denna.
- Uteserveringen ska vara överblickbar från restaurangen.

På uteserveringen ska finnas bord och stolar. Gästerna ska kunna bli serverade både mat och dryck på uteserveringen.

Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten och slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2§ alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

- Tillfälliga tillstånd kan ges för enstaka tillfälle eller kortare period. Ansökningar som avser regelbundet återkommande arrangemang kommer att prövas enligt de regler som gäller för stadigvarande tillstånd.
- Ansökningar som avser hel säsong kommer att prövas som ansökan om stadigvarande tillstånd årligen under viss period.
- Tillfälliga tillstånd lämnas bara för i ansökan specificerade datum och serveringstider.

- Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten ges inte för servering av spritdrycker utan enbart för servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker.
- Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten ges inte med serveringstid längre än till klockan 01.00.
- Om serveringen avser utomhusarrangemang ska serveringen ske på avgränsade ytor med samma villkor som gäller för permanenta uteserveringar.
- Med slutet sällskap avses en förening eller annan grupp eller sällskap av människor där deltagarna har en annan intressegemenskap än det aktuella arrangemanget. Deltagarna i arrangemanget ska vara kända i förväg och medlemskap i föreningen/sällskapet får inte kunna tecknas i omedelbar anslutning till det aktuella arrangemanget.
- Handläggningstiden för en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten kan beräknas till fyra veckor om sökanden är en restaurang som redan har ett permanent tillstånd. I andra fall kan handläggningstiden beräknas till sex veckor efter det att fullständiga ansökningshandlingar lämnats in.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kapitlet alkohollagen, och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet. I lagens 1 kapitel 11§ andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kapitlet om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

3 kapitlet 5§ och 8 kapitlet 20§ handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kapitlet 5§ ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning, och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kapitlet 20§ ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undvikas.

Riktlinjer

- Tillståndshavarna bör se till att all ansvarig serveringspersonal får möjlighet att delta i de utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering som kommunen anordnar.

- På alla serveringsställen bör finnas en konkret och aktuell alkohol- och drogpolicy som också är väl känd av all personal.
- Vid tillsyn av serveringsställen har kontroll av ordning, nykterhet och säkerhet högsta prioritet. Särskild vikt läggs vid att alkoholserveringen sker återhållsamt och personalens förmåga att hantera konfliktsituationer.
- Servering av större mängder alkohol, t.ex. helflaskor med starksprit, till enskilda personer eller grupper är inte tillåten. Serveringspersonalen ansvarar alltid för att serveringen sker återhållsamt och att ingen alkohol serveras till den som är ”märkbart påverkad” (berusad) av alkohol eller andra berusningsmedel.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

I 8 kapitlet 14§ andra stycket ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer

- För att kunna ansöka om gemensamt serveringsutrymme krävs att sökandena redan har eller samtidigt ansöker om ett eget permanent eller tillfälligt serveringstillstånd. Det innebär att varje sökande ska ha ett eget serveringsställe som uppfyller alkohollagens krav på serveringslokaler, kök och matutbud.
- Det gemensamma serveringsutrymmet ska vara avskilt från såväl de egna serveringsställena som omgivande utrymmen.

Försäljning av tobak

Rättsregler

Enligt 19a § tobakslagen ansvarar kommunen och Polismyndigheten för tillsynen av försäljning av tobak. Tobaksvaror (cigaretter, cigarrer, piptobak, snus, tuggtobak, vattenpiptobak) får inte säljas till den som inte har fyllt 18 år. Därför ska det på varje försäljningsställe för tobaksvaror finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om åldersgränsen.

Tobaksvaror som säljs till konsumenter får inte tillhandahållas i form av lösa cigaretter eller i förpackningar om färre än 19 cigaretter enligt 12 b §. En näringsidkare får inte enligt 12 c § tillhandahålla tobaksvaror för försäljning till konsumenter utan att först ha anmält försäljningen till den kommun där försäljningen ska ske.

Näringsidkaren ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram, enligt 12 c §.

En tobaksvara får inte i näringsverksamhet tillhandahållas konsumenter inom landet, om den saknar svenska varningstexter eller innehållsdeklaration eller om text eller deklaration är uppenbart oriktig. Kommersiella meddelanden inne på försäljningsställen (skyltar, annonser) som inte är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av tobak är tillåtna under förutsättning att de i den omfattning det är möjligt placeras så att de inte är synliga från utsidan av försäljningsstället.

Vid allvarliga eller upprepade överträdelser av bestämmelserna i denna lag får kommunen förbjuda en näringsidkare som tillhandahåller tobaksvaror för försäljning till konsumenter att fortsätta försäljningen eller, om förbud får anses vara en alltför ingripande åtgärd, meddela varning.

Från och med 1 maj 2015 ändras lagen så att kommuner kan utföra kontrollköp av tobak, folköl och receptfria läkemedel. Ett kontrollköp innebär att en person över 18 år med ett ungdomligt utseende testar om det går att handla tobak, folköl eller läkemedel utan legitimation. Vid samtalet efter kontrollköpet kan kommunen försäkra sig om att näringsidkaren med personal har förstått regelverket på området och utveckla skälen till varför det finns en åldersgräns.

En tillsynsmyndighet får besluta att en tobaksvara ska tas om hand om den bjuds ut till försäljning eller uppenbart är avsedd att bjudas ut till försäljning i strid med denna lag eller anslutande föreskrifter.

Riktlinjer

- Kommunen och Polismyndigheten har ansvar för tillsyn av detaljhandel med tobak.
- Kommunen ska bedriva regelbundna tillsynsbesök. Kontrollköpsomgångar genomförs årligen.

- Informationen och rådgivningen inriktas på
 - Vikten av att ingen försäljning sker till ungdomar under 18 år.
 - Framtagning och utdelning av informationsmaterial.
 - Granskning av egenkontrollprogram.
 - Genomgång med butiksansvariga av gällande regler.
- Kommunen ska årligen ta fram en tillsynsplan för tobakstillsyn.
- Uppdaterat årligt register på försäljningsställen ska handläggas av tillståndshandläggaren.
- Avgifter för detaljhandel av tobak redovisas i separat dokument om kommunala tillsynstaxor.

Servering av och detaljhandel med folköl

Rättsregel

Med folköl avses en dryck som framställts på maltbas och som innehåller mer än 2,25 men högst 3,5 volymprocent alkohol.

Enligt 5 kapitlet 5§ och 8 kapitlet 8§ alkohollagen är detaljhandel med respektive servering av folköl tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel;

1. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien.
2. som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat respektive samtidigt serveras mat.

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl ska anmäla verksamheten till den kommun där försäljningen sker. Försäljning får inte påbörjas förrän anmälan har gjorts.

Anmälningsskyldigheten för servering av folköl gäller inte den som har serveringstillstånd.

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och svara för att personalen har

erforderliga kunskaper om vad som gäller för försäljningen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program.

Riktlinjer

- Kommunen och Polismyndigheten har ansvar för tillsyn av detaljhandel med och servering av folköl. Kontrollköpsomgångar genomförs årligen.
- Informationen och rådgivningen inriktas på
 - Vikten av att ingen försäljning sker till ungdomar under 18 år.
 - Framtagning och utdelning av informationsmaterial.
 - Granskning av egenkontrollprogram.
 - Genomgång med butiksansvariga av gällande regler.
- Avgifter för detaljhandel med och servering av folköl redovisas i separat dokument om kommunala tillsynstaxor.

Handel med receptfria läkemedel

Rättsregler

Enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730) ska den som vill sälja dessa receptfria läkemedel först göra en anmälan till Läkemedelsverket innan försäljningen påbörjas. Kommunen har enligt denna lag kontrollansvaret på den lokala försäljningen av dessa läkemedel.

Riktlinjer

Kommunens kontroll över handel med vissa receptfria läkemedel ska i första hand inriktas på att;

- Kontrollera och besöka handlare som har anmält handel med receptfria läkemedel till Läkemedelsverket.
- Kontrollera efterlevnaden av regelverket.
- Rapportera till Läkemedelsverket om brister upptäcks i samband med kontroll enligt denna lag. Läkemedelsverket meddelar kommunerna kontinuerligt vilka försäljningsställen som anmält försäljning till verket.
- Kontrollera så att läkemedlen inte säljs till den som inte fyllt 18 år. Kontrollköpsomgångar genomförs årligen.
- Avgifter för handel med vissa receptfria läkemedel redovisas i separat dokument om kommunala tillsynstaxor.

2025-05-22

Otto Graudums

+4641362155

otto.graudums@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Revidering av taxebestämmelser avseende servering av alkohol på grund av nya regler i alkohollagen (2010:1622) om tillstånd för gårdsförsäljning

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bestämma avgifter för handläggning och tillsyn enligt Alkohollag (2018:2088) enligt följande.

- Ansökan om tillstånd för gårdsförsäljning; 7 800 kr.
- Ansökan om tillstånd för gårdsförsäljning, då sökanden innehar stadigvarande serveringstillstånd; 3 600 kr.
- Årlig tillsynsavgift för innehavare av tillstånd för gårdsförsäljning; 4 100 kr
- Årlig tillsynsavgift för innehavare av tillstånd för gårdsförsäljning som även innehar stadigvarande serveringstillstånd; 1 000 kr.

Ärendebeskrivning

Från och med den 1 juni 2025 gäller nya regler i alkohollagen (2010:1622) om tillstånd för s.k. gårdsförsäljning. Enligt 5a kap, 17 § alkohollagen får kommunen ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljning enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Kommunen får också ta ut en avgift för tillsyn av den som har tillstånd att bedriva gårdsförsäljning.

Beslutsunderlag

- Förslag till revidering av taxebestämmelser avseende servering av alkohol på grund av nya regler i alkohollagen (2010:1622) om tillstånd för gårdsförsäljning
- Sammanställning över beslutade taxor i skånska kommuner

Beredning

Förutsättningarna för att kunna få ett tillstånd för gårdsförsäljning är, enligt alkohollagen, att tillverkaren är juridiskt och ekonomiskt oberoende av andra tillverkare av alkoholdrycker, tillverkarens årsproduktion inte överstiger vissa volymer volym samt att försäljningen sker från den plats där den karaktärsgivande delen av tillverkningen av den aktuella alkoholdrycken sker. Tillverkare av vin ska dessutom tillverka vinet av druvor som uteslutande kommer från tillverkarens egna odlingar.

Den som fått tillstånd för gårdsförsäljning av alkoholdrycker ska ha ett egenkontrollprogram för att kontrollera att reglerna för försäljningen följs. Programmet ska bifogas när ansökan om tillstånd skickas till kommunen.

Utöver detta ska samma regler gälla som för den som ansöker om serveringstillstånd, det vill säga att tillståndshavaren ska vara både ekonomiskt och personligt lämplig sökanden ska ha avlagt ett prov för att visa på tillräckliga kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter. Innan kommunen meddelar tillstånd ska ett yttrande från Polismyndigheten begäras in.

Ansvarig handläggare gör följande bedömning. Den arbetsinsats som handläggning av den nya ärendetypen motsvarar i allt väsentligt den arbetsinsats som handläggning av ärenden om stadigvarande serveringstillstånd förutsätter. Taxan för ansökan om tillstånd för gårdsförsäljning bör därför motsvara den befintliga taxan avseende ansökan om stadigvarande serveringstillstånd, dvs. 7 800 kr.

Handläggning av ansökan som kommer från en verksamhet som redan innehar stadigvarande serveringstillstånd kan förväntas innefatta något färre arbetsmoment. Därmed bör avgift som motsvarar *ändring av permanent tillstånd* tas ut, dvs. 3 600 kr.

Beträffande årlig tillsynsavgift för innehavare av tillstånd för gårdsförsäljning bör tillsynsavgiften motsvara den lägsta tillsynsavgift som debiteras innehavare av stadigvarande serveringstillstånd, dvs. 4 100 kr.

När en innehavare av stadigvarande serveringstillstånd också innehar tillstånd för gårdsförsäljning bör tillsynsavgift för gårdsförsäljning uttas som en extra avgift om 1 000 kr.

Principerna för avgiftsuttaget ligger i linje med motsvarande avgifter som beslutats i ett antal andra kommuner (se bilaga).

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Otto Gaudums
Utredningssekreterare

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Taxebestämmelser avseende servering av alkohol och gårdsförsäljning samt försäljning av folköl, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, receptfria läkemedel samt tobak

1) Denna taxa gäller avgifter för Vård- och omsorgsnämndens kostnader för prövning av ansökan om serveringstillstånd **samt tillstånd för gårdsförsäljning** (ansökningsavgift) och för löpande tillsyn av verksamhetsutövare med serveringstillstånd **och gårdsförsäljning** (årlig tillsynsavgift) samt för löpande tillsyn av försäljning av folköl (årlig tillsynsavgift) enligt alkohollagen (2010:1622) samt föreskrifter som meddelas med stöd av denna lag.

Denna taxa gäller avgifter för Vård- och omsorgsnämndens kostnader för prövning av tillstånd enligt Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (ansökningsavgift) samt för löpande tillsyn av försäljning av tobak och liknande produkter (tillsynsavgift).

Denna taxa gäller avgifter för Vård- och omsorgsnämndens kostnader för löpande tillsyn av försäljning av vissa receptfria läkemedel enligt 23 § Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel samt föreskrifter som meddelas med stöd av denna lag.

2) Vård- och omsorgsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa fastställda avgifterna med en procentsats som motsvarar de senaste tolv månadernas förändring i konsumentindex räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret. Basår för indexuppräkningsår är oktober (2012). Avgifterna avrundas till närmaste hundratal kronor.

3) Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Vård- och omsorgsnämnden. Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, kontrollbehovet, nedlagd handläggningstid eller andra omständigheter, får avgift enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas.

4) Avgiften ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten som föranleder avgiften.

5) Ansökningsavgiften ska vara betald innan handläggningen av ansökan påbörjas. Ansökningsavgiften ska täcka kommunens kostnader för prövning av ansökan. Ansökningsavgiften återbetalas inte om ansökan avslås.

6) Näringsidkare med permanent tillstånd för servering av alkoholdrycker **och/eller gårdsförsäljning** ska betala årlig tillsynsavgift. Kommunens handläggningstid avseende tillsyn innefattar den sammanlagda tid som används för administration, utredningar, samråd med andra myndigheter, inspektioner i verksamheter och kontroller i övrigt, kommunikering med tillståndshavare, resor samt beslut.

7) Årlig tillsynsavgift tas ut efter den avgiftsklass som framgår av årsomsättningen enligt tabellen nedan. Avgiften är beroende av försäljningen av alkoholdrycker enligt inlämnad restaurangrapport, som ska lämnas en gång per år enligt särskilda bestämmelser. Om restaurangrapporten inte inlämnats efter två skriftliga

påminnelser, uttas avgift enligt högsta avgiftsklassen. För varje påminnelse uttas avgift om 500 kronor.

8) För verksamheter med utökad serveringstid efter klockan 01.00 tillkommer en avgift om 1 000 kronor per år.

9) Fast avgift (årsavgift) för planerad årlig kontroll vid försäljning av **en** av varugrupperna folköl eller e-cigarett/påfyllningsbehållare eller vissa receptfria läkemedel tas ut med 1 000 kronor per år och försäljningsställe.

För verksamhetsutövare som har försäljning av **två** av varugrupperna folköl, e-cigarett/påfyllningsbehållare, vissa receptfria läkemedel ska den samlade årsavgiften vara 1 500 kronor per år och försäljningsställe.

För verksamhetsutövare som har försäljning av samtliga **tre** varugrupperna folköl, e-cigarett/påfyllningsbehållare och vissa receptfria läkemedel ska den samlade årsavgiften vara 2 000 kronor per år och försäljningsställe.

10) Årsavgiften gäller kalenderår och ska betalas i förskott. Årsavgift ska betalas från och med det år verksamheten anmäls, eller, om verksamheten bedrivits utan anmälan, från och med det år som Vård- och omsorgsnämnden fick kännedom om verksamheten.

11) Utöver årsavgiften kan avgift tas ut för extra kontroll i form av timavgift. Timavgiften är 700 kr per timme nedlagd handläggningstid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halv timme nedlagd handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som använts för administration, samråd med andra myndigheter, inspektioner och kontroller i övrigt, resor samt beslut.

12) Kontrollåtgärder som utförs med anledning av klagomål eller som uppföljning av konstaterade brister eller som uppföljning av meddelade förelägganden eller förbud, ingår inte i årsavgiften.

13) Timavgift tas inte ut för kontroller som sker med anledning av klagomål som visar sig vara obefogat, om verksamhetsutövaren samtidigt uppfyllt lagstiftningens krav på egenkontroll inom det område som klagomålet avser.

14) Denna taxa är senast reviderad i enlighet med beslut enligt kommunfullmäktiges protokoll 2019 § 98.

Bilagor:

Bilaga 1: Avgifter för ansökan om eller ändring av serveringstillstånd

Bilaga 2: Avgifter för årlig tillsyn baserad på årsomsättning av alkoholförsäljning

Bilaga 3: Avgifter för ansökan om tillstånd för handel med tobaksvaror

Bilaga 4: Avgifter för årlig tillsyn avseende försäljning av varugrupperna folköl, e-cigarettor och påfyllningsbehållare, receptfria läkemedel samt tobak

Bilaga 1

Avgifter för ansökan om eller ändring av serveringstillstånd

Avgifter tillstånd	Pris 2018	
Nytt permanent tillstånd	7 800 kr	
Tillstånd för gårdsförsäljning	7 800 kr	
Nytt permanent tillstånd, inklusive cateringverksamhet	9 300 kr	
Ändring av permanent tillstånd (tider, lokaler, alkoholutbud)	3 600 kr	
Ansökan om tillstånd för gårdsförsäljning, innehavare av stadigvarande serveringstillstånd	3 600 kr	
Ändrade ägarförhållanden/styrelse (mer än 50 %), ändrad bolagsform	4 700 kr	
Ändrade ägarförhållanden/styrelse (högst 50 %)	2 600 kr	
Tillfällig ändring i permanent tillstånd (t ex utökad serveringstid vid enstaka tillfälle)	1 900 kr	
Tillfälligt tillstånd för utskänkning till allmänheten		
a) innehavare av permanent tillstånd i kommunen		
Ett dygn	3 200 kr	
Två dygn	3 600 kr	
Tre eller fler dygn	5 000 kr	
varav 700 kronor är tillsynsavgift*		
b) övriga	5 400 kr	
Ett dygn	6 200 kr	
Två dygn	7 200 kr	
Tre eller fler dygn		
varav 1 400 kronor är tillsynsavgift*		
Tillfälligt tillstånd slutet sällskap	1 000 kr	
Kunskapsprov, per gång	600 kr	

*tillsynsavgiften återbetalas om ansökan avslås

Bilaga 2

Avgifter för årlig tillsyn baserad på årsomsättning av alkoholförsäljning

Avgiftsnivå tillsyn	Årsomsättning av alkohol (kr)	Pris 2018	
1	- 250 000	4 100 kr	
2	250 001 - 500 000	5 400 kr	
3	500 001 - 1 000 000	6 200 kr	
4	1 000 001 - 2 000 000	7 800 kr	
5	2 000 001 - 4 000 000	8 800 kr	
6	4 000 001 - 6.000.000	9 800 kr	
7	6 000 001 -	11 400 kr	

Övriga tillsynsavgifter	Pris 2018	
Påminnelseavgift vid ej inlämnad restaurangrapport	500 kr	
Tilläggsavgift för utökad serveringstid efter kl. 01.00	1000 kr	
Årlig tillsynsavgift för innehavare av tillstånd för gårdsförsäljning	4 100 kr	
Årlig tillsynsavgift för innehavare av tillstånd för gårdsförsäljning som även innehar stadigvarande serveringstillstånd	1 000 kr	

Bilaga 3

Avgifter för ansökan om tillstånd för handel med tobaksvaror

Avgifter tillstånd	Ny avgift 2019	
Ansökan om tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror	4 100 kr	
Ansökan om tillstånd för partihandel med tobaksvaror	4 500 kr	

Bilaga 4

Avgifter för årlig tillsyn avseende försäljning av varugrupperna folköl, e-cigarettor och påfyllningsbehållare, receptfria läkemedel samt tobak

Avgifter för årlig tillsyn avseende försäljning av varugrupperna folköl, e-cigarettor och påfyllningsbehållare samt receptfria läkemedel

Avgiftsnivå	Verksamhetens omfattning	Pris 2018	
1	Försäljning av en varugrupp	1 000 kr	
2	Försäljning av två varugrupper	1 600 kr	
3	Försäljning av samtliga tre varugrupper	2 100 kr	

Avgifter för årlig tillsyn avseende handel med tobak

	Verksamhet	Ny avgift 2019	
	Årlig tillsynsavgift detaljhandel med tobaksvaror	2 100 kr	
	Årlig tillsynsavgift partihandel med tobaksvaror	2 500 kr	

Övriga avgifter

	Pris 2018	
Avgift för extra kontroll, per handläggningstimme	700 kr/timme	

2025-06-05

Otto Graudums

+4641362155

otto.graudums@eslov.se

Vård och Omsorg

Sammanställning över beslutade taxor i Skånska kommuner

Undertecknad handläggare har genomfört en undersökning av beslutade taxor avseende ansöknings- respektive tillsynsavgifter för gårdsförsäljningstillstånd i jämförelse med motsvarande taxor för stadigvarande serveringstillstånd. Följande har noterats den 5 juni 2025;

Malmö Stad

Ansökningsavgift för tillstånd för gårdsförsäljning	10 000 kr
Ansökningsavgift för stadigvarande serveringstillstånd	10 000 kr

Helsingborgs Stad

Ansökningsavgift för tillstånd för gårdsförsäljning	10 000 kr
Ansökningsavgift för stadigvarande serveringstillstånd	10 000 kr
Tillsynsavgift Gårdsförsäljning	4 300 kr
Tillsynsavgift Stadigvarande serveringstillstånd	4 300 kr

Höganäs kommun

Ansökningsavgift för tillstånd för gårdsförsäljning	14 095 kr
Ansökningsavgift för stadigvarande serveringstillstånd	14 095 kr
Tillsynsavgift Gårdsförsäljning	3 504 kr
Tillsynsavgift Stadigvarande serveringstillstånd (lägsta)	3 504 kr

Hässleholms kommun

Ansökningsavgift för tillstånd för gårdsförsäljning	8 200 kr
Ansökningsavgift för stadigvarande serveringstillstånd	8 200 kr

Otto Graudums
Utredningssekreterare

2025-06-10

Camilla Nilsson

+4641362986

camilla.nilsson2@eslov.se

Vård och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse, Ekonomisk månadsrapport, maj 2025

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna upprättad ekonomisk månadsrapport för maj 2025 och översända den till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har upprättat en ekonomisk månadsrapport för maj 2025 innehållande resultatrapport, driftredovisning och verksamhetsmått.

Kommentarer till ekonomiskt utfall baseras på de siffror som redovisas samt information från budgetuppföljningar med enhetschefer och statistik över beslutade insatser från myndigheten.

Beslutsunderlag

- Ekonomisk månadsrapport, maj 2025
- Ekonomisk månadsrapport, maj 2025 bilagor

Beredning

Vård och omsorgsnämnden redovisar per 31 maj ett överskott på 1,5 mnkr att jämföra med aprils utfall som var 1,9 mnkr.

Under maj har hemvårdsenheterna, Solhällan och Kärråkra gjort inköp av mobiltelefoner för 740 tkr. Fler inköp av mobiltelefoner är att vänta kommande månader.

Socialtjänst över 18år redovisar per siste maj ett underskott på 17 tkr vilket är ett trendbrott från tidigare månaders positiva utfall. Det är dock ett utfall helt enligt den prognos som sattes vid vårprognos tillfället.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Camilla Nilsson o Sofia Barring
Controller

Vård och omsorgsnämnden

Ekonomisk månadsrapport avseende, maj

Ordförande:	Tony Hansson
Förvaltningschef:	Ingrid Westerlund
Budgetavvikelse, utfall (mnkr)	1,5 mnkr

Kommentarer till utfallet

Vård och omsorgsnämnden redovisar per 31 maj ett överskott på 1,5 mnkr att jämföra med aprils utfall som var 1,9 mnkr.

Äldreomsorgen totalt redovisar ett underskott för perioden på 1,4 mnkr. Under maj har hemvårdsenheterna, Solhällan och Kärråkra gjort inköp av mobiltelefoner för 740 tkr. Fler inköp av mobiltelefoner är att vänta kommande månader.

Merparten av enheterna inom funktionsnedsättning redovisar positiva resultat. Under maj har nya scheman som är anpassade till vaken natt börjat gälla på någon enhet vilket kommer att synas i de ekonomiska siffrorna kommande månader. Socialpsykiatrien redovisar fortsatt ett underskott. Ett underskott som är kopplat till de externa placeringarna.

Socialtjänst över 18år redovisar per siste maj ett underskott på 17 tkr vilket är ett trendbrott från tidigare månaders positiva utfall. Det är dock ett utfall helt enligt den prognos som sattes vid vårprognos tillfället.

Förvaltningsövergripande har i maj erhållit 392 tkr från Länsstyrelsen kopplat till förvaltningens personliga ombud. Här kommer kostnadsmatchning ske succesivt under året.

Verksamhetsmått

Fortsatt ser vi en förhållandevis låg beläggningen på Ölyckes korttidsboende, medan antalet verkställda boendebeslut inom SÄBO är på väg upp till full kapacitet.

Inom socialpsykiatrien så är en extern placering avslutad men nya beslut är på gång in i verksamheten så ingen förändrad prognos för enheten.

Ekonomiska tabeller

DRIFTREDOVISNING	Budget Helår			Budget	Utfall Period			Avvikelse	Förbrukn %
Vård och Omsorg	kostnad	intäkt	netto	Period	kostnad	intäkt	netto		netto
Politisk verksamhet	-1 377	0	-1 377	-574	-462	0	-462	112	33,55%
Alkohol tillsyn	-47	257	210	88	-32	15	-17	-105	-8,10%
Äldreomsorg	-441 546	58 896	-382 650	-156 094	-223 292	65 766	-157 526	-1 432	41,17%
LSS	-285 163	52 662	-232 501	-94 061	-114 889	22 592	-92 297	1 765	39,70%
Socialpsykiatri	-35 990	4 954	-31 037	-12 932	-15 703	2 136	-13 566	-634	43,71%
Socialtjänst över 18 år	-35 639	5 458	-30 181	-12 575	-15 594	3 002	-12 592	-17	41,72%
Förvaltningsgemensamt	-48 390	395	-47 995	-19 998	-20 315	1 240	-19 075	923	39,74%
Ekonomiskt bistånd	-64 269	7 700	-56 569	-23 570	-29 070	6 363	-22 707	863	40,14%
	-912 421	130 322	-782 100	-319 716	-419 357	101 114	-318 242	1 475	

Resultatrapport	Budget Helår	Period	Utfall maj	Förbrukning %	
				Helår	Period
Intäkter	130 321	54 301	101 115	78%	186%
Kostnader	-912 421	-374 017	-419 356	46%	112%
Personalkostnader	-543 585	-220 335	-260 286	48%	118%
Lokalkostnader	-83 040	-34 600	-35 382	43%	102%
Övriga driftkostnader	-285 018	-118 757	-123 517	43%	104%
Kapitalkostnader	-778	-324	-171	22%	53%
Nettokostnader	-782 100	-319 716	-318 241	41%	100%
Kommunbidrag	-782 100	-319 716	-319 716		
Årets resultat			1 475		

Resultatrapport	Budget		Utfall	Förbrukning %	
	Helår	Period	maj	Helår	Period
Intäkter	130 321	54 301	101 115	78%	186%
Kostnader	-912 421	-374 017	-419 356	46%	112%
Personalkostnader	-543 585	-220 335	-260 286	48%	118%
Lokalkostnader	-83 040	-34 600	-35 382	43%	102%
Övriga driftkostnader	-285 018	-118 757	-123 517	43%	104%
Kapitalkostnader	-778	-324	-171	22%	53%
Nettokostnader	-782 100	-319 716	-318 241	41%	100%
Kommunbidrag	-782 100	-319 716	-319 716		
Årets resultat			1 475		

DRIFTREDOVISNING	Budget Helår			Budget	Utfall Period			Avvikelse	Förbrukn %
Vård och Omsorg	kostnad	intäkt	netto	Period	kostnad	intäkt	netto		netto
Politisk verksamhet	-1 377	0	-1 377	-574	-462	0	-462	112	33,55%
Alkoholtillsyn	-47	257	210	88	-32	15	-17	-105	-8,10%
Äldreomsorg	-441 546	58 896	-382 650	-156 094	-223 292	65 766	-157 526	-1 432	41,17%
LSS	-285 163	52 662	-232 501	-94 061	-114 889	22 592	-92 297	1 765	39,70%
Socialpsykiatri	-35 990	4 954	-31 037	-12 932	-15 703	2 136	-13 566	-634	43,71%
Socialtjänst över 18 år	-35 639	5 458	-30 181	-12 575	-15 594	3 002	-12 592	-17	41,72%
Förvaltningsgemensamt	-48 390	395	-47 995	-19 998	-20 315	1 240	-19 075	923	39,74%
Ekonomiskt bistånd	-64 269	7 700	-56 569	-23 570	-29 070	6 363	-22 707	863	40,14%
	-912 421	130 322	-782 100	-319 716	-419 357	101 114	-318 242	1 475	

Verksamhetsmått 2025

	januari	februari	mars	april	maj	juni	juli	augusti	september	oktober	november	december
Hemvård												
Beviljad tid	13 958	13 719	13 795	13 595	13 993							
Utförd tid	11 634	10 347	11 236	10 609	10 833							
Antal trygghetslarm	913	940	955	944	944							
Antal personer med hemgångsstöd (HGT)	28	24	19	20	24							
SÄBO												
Antal i kö	1	5	4	5	11							
Antal som väntat mer än tre månader	0	0	0	0	0							
Antal verkställda boendebeslut	246	248	245	245	251							
Omsättningstal	8	7	3	6	2							
Kapacitet boendeplatser	253	253	253	253	253							
Antal externa boendebeslut	7	7	7	7	7							
Antal verkställda trygghetsboendebeslut	15	16	16	20	22							
Antal verkställda korttidsdygn internt	438	324	300	381	380							
Antal verkställda korttidsdygn externt	0	0	0	0	0							
Beläggning Ölycke	79,93%	67,26%	55,83%	72,04%	68,46%							
LSS												
Antal timmar med betalningsansvar SFB, personlig assistans	4 089	4 176	4 437	4 437	4 350							
Antal timmar med betalningsansvar LSS, personlig assistans	4 288	4 288	4 083	3 859	3 859							
Antal verkställda boendebeslut	175	176	169	169	167							
Antal i kö till boende	7	8	7	7	8							
Antal som väntat mer än tre månader	5	7	7	7	6							
Antal externa boendebeslut	4	5	5	5	5							
Antal personer med daglig verksamhet, verkställda beslut	208	207	207	208	204							
Socialpsykiatri												
Antal verkställda boendebeslut	37	37	37	37	36							
Antal i kö till boende	0	1	1	1	1							
Antal som väntat mer än tre månader	0	0	0	0	1							
Antal beslut om boendestöd	81	83	79	79	78							
Antal externa placeringar	12	12	12	12	11							
Socialtjänst över 18 år												
Antal vård dygn enligt LVU (IFO vuxen)	0	0	0	0	0							
Antal vård dygn enligt LVM (IFO vuxen)	62	56	62	60	25							
Antal vård dygn skyddat boende	245	225	179	164	155							
Antal vård dygn enligt Sol (IFO vuxen)	466	274	373	307	307							
Antal personer inom primär behandling	5	6	7	9	4							
Antal personer inom efterbehandling	7	6	3	4	4							
Antal andrahandskontrakt	47	48	48	48	48							
Ekonomiskt bistånd												
Antal nya ärende ekonomiskt bistånd	54	54	52	41	51							
Antal hushåll som beviljats ek bistånd	400	391	394	395	384							
Genomsnitt kr/utbetal/hushåll som beviljats beslut	10 206	10 318	11 291	9 131	10 935							
Kostnad beviljat bistånd	4 082 361	4 034 760	4 448 545	3 606 791	4 198 889							
Antal inbokade nybesök budget- och skuldrådgivning	8	8	11	6	17							
Antal pågående ärende budget- och skuldrådgivning	295	289	248	253	265							
Personal												
Hälsotalet	93,3%	92,5%	92,8%	93,9%								
Andel heltid inom SÄBO	72,9%	88,3%	89,3%	89,8%								
Andel heltid inom Hemvård	96,2%	96,7%	96,2%	96,2%								
Andel heltid inom LSS	82,1%	83,1%	82,9%	84,1%								

Verksamhetsmått 2024

	januari	februari	mars	april	maj	juni	juli	augusti	september	oktober	november	december
Hemvård												
Beviljad tid	13 369	12 440	13 136	12 001	12 513	12 828	13 159	12 649	13 149	13 378	13 192	13 852
Utförd tid	10 140	9 430	9 680	9 603	10 100	9 451	10 339	9 826	9 866	10 674	10 433	11 110
Antal trygghetslarm	925	899	888	898	881	908	912	904	923	932	938	946
Antal personer med hemgångsstöd (HGT)	29	19	15	20	21	24	26	15	21	24	21	27
SÄBO												
Antal i kö	4	15	12	12	21	11	19	20	14	12	8	11
Antal som väntat mer än tre månader	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0
Antal verkställda boendebeslut	253	259	253	259	252	253	254	252	255	257	256	250
Omsättningstal	7	12	4	4	2	9	6	6	8	5	8	13
Kapacitet boendeplatser	253	253	253	253	253	253	253	253	253	253	253	253
Antal externa boendebeslut	6	6	5	6	6	7	7	7	7	6	6	7
Antal verkställda trygghetsboendebeslut	3	4	12	12	12	12	12	13	15	15	15	16
Antal verkställda korttidsdygn internt	346	344	386	292	311	371	465	457	436	414	427	375
Antal verkställda korttidsdygn externt	0	0	0	0	0	0	0	0	29	31	30	31
Beläggning Ölycke	56,10%	64,56%	66,67%	48,15%	49,46%	63,89%	80,11%	81,72%	77,04%	76,88%	80,93%	67,74%
LSS												
Antal timmar med betalningsansvar SFB, personlig assistans	4 263	4 263	4 176	4 176	4 176	4 176	4 176	4 002	4 002	4 089	4 089	4 089
Antal timmar med betalningsansvar LSS, personlig assistans	4 358	4 358	4 187	4 187	4 187	4 531	4 531	4 531	4 288	4 288	4 288	4 288
Antal verkställda boendebeslut	167	166	167	166	166	167	168	168	164	170	163	174
Antal i kö till boende	7	7	8	5	6	7	8	8	8	7	8	8
Antal som väntat mer än tre månader	6	6	7	5	5	5	5	6	7	6	6	6
Antal externa boendebeslut	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Antal personer med daglig verksamhet, verkställda beslut	198	198	196	190	192	197	197	202	204	210	206	211
Socialpsykiatri												
Antal verkställda boendebeslut	38	38	37	37	38	39	38	38	38	35	37	37
Antal i kö till boende	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
Antal som väntat mer än tre månader	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0
Antal beslut om boendestöd	70	76	71	72	76	75	77	80	82	89	85	81
Antal externa placeringar	13	13	10	10	10	13	12	11	10	10	12	16
Socialtjänst över 18 år												
Antal vård dygn enligt LVU (IFO vuxen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antal vård dygn enligt LVM (IFO vuxen)	42	29	11	0	0	0	0	31	30	60	70	64
Antal vård dygn skyddat boende	216	176	186	195	236	154	217	173	289	283	244	216
Antal vård dygn enligt SoL (IFO vuxen)	482	411	548	568	545	511	538	312	344	371	428	463
Antal personer inom primär behandling	7	7	9	5	7	7	6	5	4	3	2	3
Antal personer inom efterbehandling	4	3	4	5	5	4	5	7	7	8	8	8
Antal andrahandskontrakt	61	64	66	67	67	59	59	58	57	51	51	47
Ekonomiskt bistånd												
Antal nya ärende ekonomiskt bistånd	45	38	46	37	42	50	43	50	53	59	43	44
Antal hushåll som beviljats ek bistånd	360	356	363	364	369	355	363	372	387	394	391	381
Genomsnitt kr/utbetal/hushåll som beviljats beslut	10 472	10 098	11 039	10 558	10 737	9 083	12 476	10 290	9 427	11 403	8 914	11475
Kostnad beviljat bistånd	3 769 863	3 594 783	4 007 216	3 843 125	3 961 783	3 224 413	4 528 886	3 828 002	3 648 365	4 492 976	3 485 534	4371994
Antal inbokade nybesök budget- och skuldrådgivning	10	23	13	19	13	15	6	21	13	17	22	5
Antal pågående ärende budget- och skuldrådgivning	257	274	277	288	294	302	294	298	299	286	306	301
Personal												
Hälsotalet	89,1%	89,0%	90,9%	91,6%	90,4%	92,6%	93,4%	94,2%	92,9%	91,60%	93,40%	94,00%
Andel heltid inom SÄBO	74,3%	74,1%	72,9%	71,7%	71,8%	72,1%	71,9%	72,1%	71,9%	71,4%	68,90%	69,10%
Andel heltid inom Hemvård	93,3%	94,2%	95,3%	93,6%	95,1%	95,1%	95,1%	95,6%	95,6%	95,6%	95,30%	95,90%
Andel heltid inom LSS	78,7%	78,4%	80,1%	79,2%	81,4%	80,4%	80,1%	81,2%	81,8%	82,1%	81,80%	81,30%

2025-05-28

Marieth Roos-Ekelund

+4641362984

marieth.roos-ekelund@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Kvalitetsberättelse 2024

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna upprättad Kvalitetsberättelse för år 2024.

Ärendebeskrivning

Enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2011:9 – ”Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete” – bör årligen en sammanhållen kvalitetsberättelse upprättas. I den ska det framgå hur arbetet har bedrivits under det gångna året, vilka åtgärder som vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet och vilka resultat som uppnåtts.

Enligt SOSFS 2011:9 består ledningssystemets grundläggande uppbyggnad av *processer och rutiner* samt *samverkan*. Det systematiska förbättringsarbetet sker genom *riskanalys*, *egenkontroll* samt *avvikelser*, *klagomål och synpunkter*. Det är förvaltningens arbete under 2024 med dessa områden som kvalitetsberättelsen konkret och kortfattat ska beskriva samt analysera. Vidare redogörs för en del av de mätningar och undersökningar förvaltningen deltar i samt domar, tillsyn från IVO och icke verkställda beslut. Avslutningsvis en sammanfattande bedömning med identifierade förbättringsområden samt en kort uppföljning av hur arbetet med föregående års identifierade förbättringsområden har skett.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Kvalitetsberättelse 2024
- Kvalitetsberättelse 2024

Beredning

Kvalitetsberättelsen har identifierat följande förbättringsområden:

- Säkerställa framtagandet av processer och rutiner samt göra dem lätta att hitta och använda i det dagliga arbetet.

- Översyn kring dokumentet "Ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete".
- Fortsätta arbetet med planer för systematiskt kvalitetsarbete samt kvalitetsuppföljningar på enhetsnivå. Riskanalyser vad gäller risken för att inte nå kvalitet sker inom ramen för detta.
- Avsaknad av ett system för systematiskt kvalitetsarbete efter det att Hypergene avvecklades.
- Översyn vad gäller om förvaltningen har de skriftliga avtal om samverkan med andra aktörer som krävs.
- Utvecklingsarbete avseende hanteringen av avvikelser och lex Sarah.
- Säkerställa att aggregerad analys av avvikelser sker och dokumenteras.

Beslutet skickas till

Handläggare

Ingrid Westerlund
Tf förvaltningschef

Marieth Roos Ekelund
Socialt ansvarig samordnare

KVALITETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2024

Upprättad kvalitetsberättelse för Vård och Omsorg, verksamhetsår 2024, redogör för hur det systematiska kvalitetsarbetet bedrivits under året samt vilka förbättringsområden som har identifierats.

Inledning

Enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2011:9 – ”Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete” – bör en sammanhållen kvalitetsberättelse upprättas årligen. I den ska framgå hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet har bedrivits under det gångna året, vilka åtgärder som vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet och vilka resultat som uppnått. Kvalitetsberättelsen ska vara till nytta för verksamheten vad gäller att identifiera förbättringsområden, planera kommande arbete samt göra prioriteringar kring vad som är mest angeläget att göra.

Kvalitet definieras som när en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt de lagar och föreskrifter som styr verksamheten (SOSFS 2011:9 2 kap. 1 §).

Enligt SOSFS 2011:9 består ledningssystemets grundläggande uppbyggnad av processer och rutiner samt samverkan. Vidare att det systematiska förbättringsarbetet sker genom riskanalys, egenkontroll samt avvikelser, klagomål och synpunkter. Det är förvaltningens arbete under 2024 med dessa områden som kvalitetsberättelsen konkret och kortfattat ska beskriva samt analysera.

Kvalitetsberättelsen fördelas på följande rubriker:

- Processer och rutiner
- Samverkan
- Riskanalys
- Egenkontroller
- Avvikelser, klagomål och synpunkter
- Mätningar och undersökningar
- Domar, tillsyn från andra myndigheter, icke verkställda beslut
- Sammanfattande bedömning och identifierade förbättringsområden

Processer och rutiner

Den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska identifiera, beskriva och fastställa de processer i verksamheten som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet (SOSFS 2011:9). I varje process ska de aktiviteter som ingår dels identifieras, dels ska dess inbördes ordning tydliggöras. Därutöver ska rutiner upprättas där ett bestämt tillvägagångssätt beskrivs för hur aktiviteten ska utföras och vem som ansvarar för den.

Under 2023 säkerställdes upprättade processers aktualitet. Förvaltningens utvecklingsledare och kommunens lösningsarkitekt har därefter arbetat vidare med att ta fram ett nytt verktyg/system för upprättande av processer. Kopplat till det ”nya” intranätet som planeras kommer detta system innebära avsevärda förbättringar vad gäller processers funktionalitet och tydlighet. Utifrån detta pågående utvecklingsarbete samt de förändringar, och därmed behov av nya samt reviderade processer, som väntar om ny socialtjänstlag träder i kraft 2025-07-01 så har inga nya processer upprättats under 2024.

Ny rutin för arbetet med genomförandeplaner har tagits fram i verksamhet funktionsnedsättning. I samband med införande av nya funktioner i verksamhetssystemet har en rutin för bruket av HSL-uppdrag, delad journalanteckning samt vård-begäran upprättats. Vidare har rutin för kamera-tillsyn vid förvaltningens boende för äldre samt rutin för avvikelserapportering vid suicid/försök till suicid införts under 2024. Rutin för behörighetsstyrning är påbörjad och kommer avslutas under 2025. Ett antal rutiner har uppdaterats och reviderats. I samband med detta har anpassning till riktlinjen för ”Styrdokument i Eslövs kommun” som antogs av kommunstyrelsen 2021 skett.

Med tanke på de omfattande förändringar i socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft vid halvårsskiftet 2025 finns ett behov av att ett antal nya processer och rutiner upprättas samt att revideringar av existerande sker. Det finns fortsatt ett behov av att se över dokumentet ”Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom Vård och Omsorg” då delar av detta är inaktuellt.

Systematiskt kvalitetsarbete, per verksamhet

Under 2024 har respektive verksamhetschef i samarbete med SAS upprättat en plan för systematiskt kvalitetsarbete per verksamhet. Ett antal kvalitetsuppföljningar har skett på enhetsnivå där det specificerats vad varje enhet ska arbeta vidare med under kommande år. Syftet är att tydliggöra det kvalitetsarbete som kontinuerligt pågår. Under 2025 är avsikten att fortsätta utveckla arbetssättet och det kan leda till framtagande av process och/eller rutin.

Samverkan

En del av de personer som kommer i kontakt med vård- och omsorgsnämnden har sammansatta behov som kräver samverkan och samarbete såväl internt inom och mellan nämnder som externt med andra myndigheter och aktörer. Samverkan är då en nödvändighet för att uppnå kvalitet för brukaren. Samverkansskyldigheten regleras i olika lagar och föreskrifter, exempelvis i förvaltningslagen, socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det ska finnas processer och rutiner som säkerställer hur samverkan ska bedrivas med andra verksamheter och inom förvaltningen.

Förvaltningens medarbetare samverkar dagligen med brukare, närstående och med kollegor. Inom äldreomsorgen finns en väl utvecklad team-samverkan mellan olika medarbetare som alla har brukarens behov i centrum. En annan form av intern samverkan är skattningar i BPSD-registret (BPSD = Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens) samt Senior Alert. Inom hemtjänsten är det sedan 2022 lag om att brukare ska erbjudas fast omsorgskontakt och denne har ett specifikt ansvar för samverkan.

Förvaltningen samverkar med Barn- och Utbildningsförvaltningen avseende EU-projektet ”Rikta” som vänder sig till vuxna som står långt ifrån arbetsmarknaden. Två andra exempel på projekt som drivs av de två förvaltningarna är de som har fokus på samsjuklighet, stöd till föräldrar med kognitiva svårigheter och suicidprevention samt strategin ”Från försörjningsstöd till egen försörjning” som pågår sedan 2020.

Förvaltningen samverkar med externa aktörer såsom Kriscentrum och Sociala jouren för att säkerställa tillgänglighet gentemot den enskilde.

Omställningsarbetet avseende ”ny” socialtjänstlag sker i samverkan mellan Vård och Omsorg samt Barn och Utbildning.

Socialstyrelsen presenterar varje år en sammanställning av vilka skriftliga överenskommelser om samverkan som finns mellan förvaltningens enheter och andra myndigheter. Förvaltningen svarar ofta att sådana saknas. Inför ny socialtjänstlag kan det vara värdefullt att göra en översyn kring vilka överenskommelser om samverkan som ska formaliseras skriftligt.

Riskanalys

Den som bedriver socialtjänst ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. Varje identifierad risk ska analyseras med en bedömning kring hur sannolikt det är att negativ händelse inträffar samt vilka konsekvenserna skulle kunna bli. Riskanalys innebär att verksamheten är framåtblickande och förebyggande.

Det sker kontinuerligt riskanalyser avseende exempelvis brukare, bemanning, boende, arbetsmiljö, organisationsförändringar, förändringar i arbetssätt/olika system med mera. En gång per år ansvarar ledningsgruppen för att göra en riskanalys som bildar underlag för intern kontroll. År 2024 lyftes bland annat följande risker fram i denna övergripande riskanalys:

- risk för brister om alltför stor andel av arbete utförs av icke ordinarie medarbetare
- risk för att Hemgångsteam ej används på det sätt som är avsett
- risk för felaktiga utbetalningar inom ekonomiskt bistånd.
- brister i basal omvårdnad.
- risk för att ej leva upp till kraven på en kunskapsbaserad socialtjänst

Ovan nämnda risker hanteras genom intern kontroll. Andra identifierade risker hanteras genom egenkontroll.

En riskanalys avseende risken för att inte nå kvalitet har utförts på enhetsnivå i samband med kvalitetsuppföljningar. Detta arbete kan utvecklas under 2025.

Egenkontroller

Enligt 5 kap. 2 § SOSFS 2011:9 ska egenkontroller göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet.

Egenkontroll kan innebära jämförelser med andra verksamheter, jämförelser över tid av den egna verksamheten, målgruppsundersökningar, granskning av dokumentation, undersökning av medarbetares bemötande med mera.

Med start i juni 2022 upprättas årligen ”Plan för egenkontroll”. Under 2024 har följande egenkontroller genomförts:

- **Avvikelsehantering** – generellt hanteras avvikelser enligt socialtjänstlagen och LSS inom korrekt tidsspann. SAS söker upp de enhetschefer som inte hanterat avvikelser enligt rutin och det visar sig då att det stora flertalet avvikelser är hanterade i praktiken men inte dokumenterade i systemet. Vid enstaka tillfällen har det visat sig vara en risk att avvikelser inte blivit hanterade i korrekt tid vilket talar för fortsatt behov av egenkontroll. Det har också uppdagats problematik kring att avvikelser rapporteras på fel lagrum vilket diskuterats vid MAS/MAR/SAS-möten. Arbete för att komma tillrätta med att en del avvikelser inte hanteras i korrekt tid samt att avvikelser rapporteras i fel lagrum har pågått under 2024 och kommer fortsätta under 2025.
- **Skydds- och begränsningsåtgärder:** Under 2024 har arbetsterapeut på funktionsnedsättning, MAR och SAS granskat fyra enheter avseende sammanlagt 20 brukare. Två granskningsformulär har tagits fram – ett avseende boendet i sig och ett som avser brukare. Det har framkommit generella begränsningsåtgärder såsom begränsning av mat/fika-tider, avstängda spisar, låsta gemensamhetsutrymmen, låst ingång med mera. Behov av utbildningsinsatser samt diskussioner har uppmärksammats. Under hösten har arbetsterapeut arbetat vidare med specifika boenden, som inte granskats, men där det uppmärksammats bruk av begränsningsåtgärder. Under 2025 planeras för fortsatt egenkontrollarbete inom funktionsnedsättning samt att påbörja arbetet inom äldreomsorgen.

- **Genomförandeplaner:** Enligt rutin ska genomförandeplan påbörjas inom två veckor efter att insats inletts och vara slutförd inom en månad. Egenkontroll för hur länge det dröjer från inflyttning på särskilt boende för äldre till att genomförandeplan är upprättad har utförts avseende perioden 2023-01-01 – 2024-06-30. Under aktuell period var det 125 beslut som verkställdes. Resultatet visar på brister i följsamhet till rutin. Enbart 55 brukare hade fått sina genomförandeplaner upprättade inom 40 dagar och 19 inom 40-60 dagar. Resultatet har redovisats till ansvariga enhetschefer och kommer tas upp vid dokumentationsombudsträff under 2025. Ny egenkontroll planeras utföras hösten 2025 avseende perioden 2024-07-01 – 2025-06-30.
- **Loggning/behörighet:** Arbete för att ta fram en rutin för behörighetsstyrning har pågått under 2024 och avslutas under 2025. Därefter kommer egenkontroller för att granska följsamhet till rutin att införas.
- **Rapporteringsskyldighet / avvikelser, uppföljning på APT:** – enligt rutin ska medarbetare informeras om rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah i samband med anställning samt därefter årligen. Enkät har skickats ut till enhetschefer och där framgår att man känner en trygghet i att nyanställda får informationen men att det kan förekomma brister i den årliga genomgången. De flesta enhetschefer anger att de flera gånger per år tar upp avvikelser och lex Sarah på APT.
- **Fast omsorgskontakt:** När fast omsorgskontakt infördes beslutade ansvariga enhetschefer att det på två ställen i verksamhetssystemet skulle framgå vem som är fast omsorgskontakt för aktuell brukare. Egenkontroller, senast i maj 2024, visar att två enheter följer rutinen och att två ej gör det. Socialstyrelsens enkätundersökning visar att tre hemvårdsområden svarat på frågan om hur många brukare en medarbetare i snitt är fast omsorgskontakt för. Snittet var 8,1 brukare, 8,2 brukare samt 17,3 brukare. Under 2025 ska egenkontroll avseende kvalitetsaspekter utföras. Verksamhetssystemet införde vid årsskiftet en funktion som underlättar att följa bruket av fast omsorgskontakt.
- **Kontinuiteten, hemvården:** Mäts via KKiK-mått och visade en negativ utveckling under 2024 jämfört med 2023.

- **Icke verkställda beslut – risk för:** boendesamordnare och förste biståndsbedömare har månatliga genomgångar för att säkerställa att alla beslut verkställs. Inget att anmärka på har uppdagats under 2024..
- **Larmnyckelskåp, hemvården:** Valfärdstekniker kontrollerar varje vecka att alla larmnycklar finns på plats. Under 2024 var alla larmnycklar på plats vid kontrollen.
- **Privata medel:** LSS-samordnare och SAS har under året granskat sammanlagt 26 brukares privata medel. Det förekommer frekvent avvikelser gentemot gällande rutin och vissa brister förekommer i samtliga brukares hantering. Bristerna bedöms inte innebära att brukare blivit av med ekonomiska medel men i och med de brister som finns går detta inte att säkerställa fullt ut. Under året har förekommit ett flertal lex Sarah-utredningar avseende att brukare lidit ekonomisk förlust men dessa händelser har med något undantag uppmärksammas utanför ramen för intern kontroll. Vid granskning har en del märkliga situationer uppdagats: inköp av presentkort, inköp via Klarna-app, att medarbetares e-mail står på kvitto med mera. Det har visat sig att man har arbetat för att lösa situationen till det bästa för brukaren men avsteg från rutin har skett och det kan innebära en risk för att medarbetare kan beskyllas för oegentligheter. Fortsatta egenkontroller och stöd till verksamheterna planeras ske under 2025.

Avvikelser, lex Sarah samt klagomål och synpunkter

Alla som utför uppdrag och arbetsuppgifter som regleras genom socialtjänstlagen eller LSS ska medverka till att den verksamhet som bedrivs och de insatser som genomförs är av god kvalitet. Att rapportera avvikelser är en del av det.

Lex Sarah kallas den skyldighet som alla anställda har att rapportera missförhållanden och brister. Det gäller också praktikanter, uppdragstagare och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.

Vidare ska den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ta emot och utreda synpunkter och klagomål på verksamhetens kvalitet.

Inkomna rapporter, klagomål och synpunkter ska sammanställas och analyseras i syfte att se mönster eller trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet samt åtgärda dessa.

Avvikelser enligt socialtjänstlagen, LSS och lex Sarah

Under år 2024 har sammanlagt 810 SoL/LSS-avvikelser inrapporterats vilket går att jämföra med de senaste årens 711, 897, 865 respektive 1 571 avvikelser.

Verksamhet funktionsnedsättning har rapporterat 475 avvikelser, verksamhet äldreomsorg 221 avvikelser och verksamhet Hälsa och Bistånd 49 avvikelser. Antalet avvikelser har ökat i samtliga verksamheter jämfört med föregående år – funktionsnedsättning med 10, äldreomsorg med 65 samt Hälsa och Bistånd som går från 24 till 49 avvikelser.

Avvikelseerna rör främst brister i utförandet av insatser eller att insatser inte har utförts. Åtgärder som vidtagits handlar framför allt om samtal på APT, samtal med enskilda medarbetare, ändringar i rutiner och genomförandeplaner. Detta avviker inte på något sätt ifrån tidigare år.

Under år 2024 har 27 lex Sarah-utredningar slutförts vilket går att jämföra med föregående års 40, 53, 37 respektive 23 utredningar. De 27 utredningarna inkluderar sammanlagt 41 lex Sarah-rapporter och 7 avvikelser.

Två av rapporterna resulterade i anmälan till IVO då det bedömdes föreligga risk för ett allvarligt missförhållande.

Av övriga utredningar bedömdes 17 röra sig om ett missförhållande och 8 att missförhållande ej förelåg. Det var främst händelser kring hantering av privata medel som bedömdes vara missförhållande.

Avvikelser suicid/suicidförsök

Som tidigare nämnts har en rutin för avvikelserapportering vid suicid/suicidförsök införts i början av 2024. Denna avvikelsetyp särskiljer sig då den ska rapporteras oavsett om den som får kännedom om det inträffade anser att verksamheten har brustit eller ej. SAS och MAS ansvarar för att utreda avvikelserna i syfte att avgöra om det finns något förvaltningen hade kunnat göra för att undvika att situationen uppstod.

Under 2024 har två avvikelser enligt ovan inrapporterats. Utredningarna visar på att ett grundligt förebyggande arbete har skett.

Åtgärder

Under år 2024 har 292 åtgärder registrerats i samband med att avvikelser enligt SoL/LSS handläggs. Detta är fler än föregående års 266 åtgärder men mindre än året dessförinnan då det registrerades 329 åtgärder. Åtgärderna fördelas i kategorier enligt nedan:

• Arbetsrättsliga åtgärder	8
• Händelsenära åtgärder	50
• Information och kommunikation	140
• Omgivning och organisation	20
• Riktlinjer, processer och rutiner	53
• Teknik, utrustning och apparatur	16
• Utbildning och kompetens	5

Klagomål och synpunkter

År 2024 har sammanlagt 66 klagomål och synpunkter inrapporterats att jämföra med 47, 41 samt 43 klagomål och synpunkter föregående år.

Av klagomålen/synpunkterna var det 14 som rörde Äldreomsorgen, 26 avsåg Funktionsnedsättning och 24 Hälsa och Bistånd. Ett klagomål rör övergripande verksamhet och ett skulle ha lämnats till en vårdcentral.

Ett stort antal synpunkter kommer ifrån två enskilda individer. Resterande rör framför allt brister i utförande av insatser. Ansvariga enhetschefer har besvarat klagomålen och synpunkterna samt vid behov vidtagit åtgärder.

Analys

SAS har sedan några år tillbaka tagit fram halvårsrapporter och helårsrapport som verksamheterna kan använda för aggregerad analys. Från 2025 kommer den aggregerade analysen dokumenteras av SAS utifrån krav från IVO.

Det finns ett generellt behov av en djupare analys kring hanteringen av avvikelser samt vad som blir resultatet av vidtagna åtgärder. Samma

problematik tenderar att återkomma vilket indikerar att lösning ej nåtts. Likaså bör lex Sarah-utredningar ske med fler involverade än vad som sker idag. Som tidigare nämnts finns även behov av att säkerställa att avvikelser utreds och att de rapporteras i korrekt lagrum. Fördjupad kunskap och samsyn om vilka situationer som ska avvikelse-rapporteras behövs då liknande enheter har väldigt olika antal rapporterade avvikelser. Återkommande är också brist i att journalföra att en avvikelse inträffat.

Mätningar och undersökningar

Förvaltningen deltar årligen i ett antal mätningar och undersökningar. Här nedan lyfts ett antal resultat fram på en övergripande nivå.

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK)

KKiK är ett nätverk av kommuner som med stöd av SKR och RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser) rapporterar in vissa nyckeltal för att kunna göra jämförelser gentemot varandra. Syftet är att utveckla kvaliteten på de kommunala tjänsterna. De KKiK-mått som främst är relevanta för förvaltningen är:

- **Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänstmottagare möter under 14 dagar:** Eslövs medelvärde är nu 18 personer vilket är en negativ utveckling från föregående års 15, 16 och 18.
- **Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut om försörjningsstöd, medelvärde:** Är nu 33 dagar att jämföra med tidigare års 11, 14 och 26 dagar. Ändrat arbetssätt anges som förklaring till resultatet.
- **Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel %** är nu 76 % vilket är en negativ utveckling jämfört med föregående års 82, 73 och 80%.

”Så tycker de äldre om äldreomsorgen”

Helhetsbedömningen vad gäller särskilt boende för äldre visar ett försämrat resultat jämfört med år 2023 – 75 % gentemot 84 %. År 2022 var måttet 72 %.

Helhetsbedömningen avseende hemvården var 84 % och har därmed förbättrats något jämfört med år 2022 då måttet var 82 % och är nu tillbaka på samma nivå som 2022.

Enhetscheferna inom äldreomsorgen har i uppdrag att analysera sitt resultat ihop med sina medarbetare och vid behov vidta åtgärder.

Brukarundersökningar, övriga verksamheter

Funktionsnedsättning samt de myndighetsutövande enheterna inom Hälsa och Bistånd deltog inte i brukarundersökning år 2024. Verksamhet funktionsnedsättning avser att medverka under 2025.

Domar, tillsyn från andra myndigheter, icke verkställda beslut

Domar

Det har under år 2024 inte inkommit domar som visar på brister i förvaltningens myndighetsutövning. Generellt fastställer domstolen det beslut nämnden fattat.

Tillsyn från andra myndigheter

IVO har under 2024 genomfört sin författningsreglerade tillsyn av bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Detta år var tillsynens fokus ifall barn/ungdom riskerar hot, våld och övergrepp från andra boende eller från personal. Tillsynen avslutades efter det att IVO angett som brist att kontrollera registerutdrag vid anställning på ett boende och brist på att sammanställa analys av inrapporterade avvikelser, synpunkter och klagomål på det andra boendet. IVO var nöjd med de åtgärder som hade eller planerades att vidtas.

Icke verkställda beslut

Varje kvartal rapporterar förvaltningen icke verkställda beslut till IVO.

Verksamhet funktionsnedsättning har under året rapporterat främst beslut om boende som inte verkställs inom tre månader. Även verksamhet äldreomsorg haft ett antal beslut om särskilt boende för äldre som inte verkställts inom tre månader. Generellt kan sägas att brukarna beviljas andra

insatser i avvaktan på verkställighet samt att det händer att brukarna tackar nej till föreslaget boende och därmed förlängs verkställighetstiden.

Sammanfattande bedömning och identifierade förbättringsområden

Under året har systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 bedrivits. Den åtgärdsplan som verkställdes under 2023 har fortsatt under 2024 haft påverkan på och ändrat förutsättningarna för kvalitetsarbetet. Förslag om ändringar i socialtjänstlagen föreslås träda i kraft 2025-07-01 vilket ställer ytterligare krav på kvalitetsarbetet.

Kvalitetsberättelsen har identifierat ett antal förbättringsområden där fortsatt arbete bör ske under 2025. Följande förbättringsområden finns:

- Säkerställa framtagandet av processer och rutiner samt göra dem lätta att hitta och använda i det dagliga arbetet.
- Översyn kring dokumentet "Ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete".
- Fortsätta arbetet med planer för systematiskt kvalitetsarbete samt kvalitetsuppföljningar på enhetsnivå. Riskanalyser vad gäller risken för att inte nå kvalitet sker inom ramen för detta.
- Avsaknad av ett system för systematiskt kvalitetsarbete efter det att Hypergene avvecklades.
- Översyn vad gäller om förvaltningen har de skriftliga avtal om samverkan med andra aktörer som krävs.
- Utvecklingsarbete avseende hanteringen av avvikelser och lex Sarah.
- Säkerställa att aggregerad analys av avvikelser sker och dokumenteras.

Uppföljning av de förbättringsområden som identifierades i Kvalitetsberättelsen för år 2023

- *Behov av att beskriva och följa det systematiska kvalitetsarbetet på verksamhetsnivå tydligare än tidigare. Påbörjat genom plan för systematiskt kvalitetsarbete samt kvalitetsuppföljningar.*
- *Behov av att omarbeta styrdokument utifrån riktlinjen "Styrdokument i Eslövs kommun". Har påbörjats succesivt i samband med att styrdokument uppdateras.*
- *Förbättringsarbete avseende dokumentation samt att verksamhetssystemets funktioner används. Påbörjat. Funktionsnedsättningar har infört vård-begäran, äldreomsorg har påbörjat införandet. Aktivitetsplaneraren är införd. Delad journalanteckning är införd.*
- *Behov av förberedelser inför "ny" socialtjänstlag 2025. Har skett brett över förvaltningens verksamheter.*
- *Fortsatt behov av utvecklingsarbete, intranät samt hur medarbetare kan ta del av processer och styrdokument. Avvaktar beslut kring system och intranät. Delvis påbörjat då förslag på rutin kring publicering har tagits fram.*
- *Behov av översyn avseende arbetet med avvikelser och aggregerad analys. Är fortsatt aktuellt under 2025.*
- *"Ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete" behöver omarbetas utifrån rådande förutsättningar. SAS har sommaren 2024 tagit fram en reviderad version. Arbetet avstannade därefter på grund av att eventuell ny socialtjänstlag kommer kräva nya revideringar.*

2025-05-26

Anette Alvarsson

+4641362748

anette.alvarsson@eslov.se

Ange beslutsinstans

Tjänsteskrivelse. Årsredovisning av åtagandeplan för ökad egenförsörjning

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden har tagit del av årsredovisning 2, 2024/2025 för "Åtagandeplan för ökad egenförsörjning" och lägger den till handlingarna

Ärendebeskrivning

Förvaltningarna Barn och Utbildning och Vård och Omsorg har uppdragits att årligen redovisa resultaten för den antagna *Åtagandeplan för ökad egenförsörjning* utöver att också årligen göra en delårsredovisning under de tre år planen ska genomsyra arbetet för primärt arbetsmarknadsenheten, enheten för ekonomiskt bistånd, gymnasieskolan och vuxenutbildningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse. Årsredovisning av Åtagandeplan för ökad egenförsörjning
Årsredovisning 2: 2024/2025 Åtagandeplan för ökad egenförsörjning
Åtagandeplan för ökad egenförsörjning, antagen av kommunstyrelsen 2023-10-03

Beredning

Åtagandeplanen som antogs 2023 utgör en central del av det prioriterade arbetet inom ramen för arbetsmarknadsenhetens och enheten för ekonomiskt bistånds arbete med att utveckla arbetet för medborgare som behöver stöd för att nå egenförsörjning. Utöver de två enheterna är både gymnasieskolans och vuxenutbildningens verksamheter tydligt berörda av olika delar av åtagandeplanen.

Målet med åtagandeplanen och dess 7 åtaganden, förutom huvudmålet att minska volymen individer som har behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning, är att skapa långsiktigt hållbar samverkan mellan verksamheterna som gör att individens stegförflyttning prioriteras.

Efter det andra årets arbete med att realisera åtagandeplanens mål går det att konstatera att målet med långsiktigt hållbar samverkan mellan verksamheterna har uppnåtts. Det går också att identifiera positiva effekter inom ramen för de flesta åtaganden där fler Eslövsbor kommer i aktiviteter och kommer i, eller närmar sig, egenförsörjning.

Beslutet skickas till

Enhetschef för ekonomiskt bistånd

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Anette Alvarsson
Verksamhetschef

ÅRSREDOVISNING 2: 2024/2025

ÅTAGANDEPLAN FÖR ÖKAD EGENFÖRSÖRJNING

1. Inledning och bakgrund

Åtagandeplanen som antogs i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden vid juninämnderna 2023 utgör en central del av det prioriterade arbetet inom ramen för Arbetsmarknadsenhetens (AME) och Enheten för ekonomiskt bistånd (EEB) arbete med att utveckla arbetet med medborgare som behöver stöd för att nå egenförsörjning. Utöver de två enheterna är både gymnasieskolans (Gy) och vuxenutbildningens (Vux) verksamheter tydligt berörda av olika delar av åtagandeplanen.

Åtagandeplanens 7 olika åtaganden har identifierats och tagits fram av personalen och ledningen för de fyra olika, direkt berörda, verksamheterna. Målet med åtagandeplanen, förutom huvudmålet att minska volymen individer som har behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning, är att skapa långsiktigt hållbar samverkan mellan verksamheterna som gör att individens stegförflyttning prioriteras.

Vid tidpunkten när åtagandeplanen formulerades, i mars 2023, hade Eslövs kommun 513 individer som uppbar ekonomiskt bistånd. Kostnaden för det ekonomiska biståndet vid samma tillfälle uppgick till 3,4 miljoner kronor i månaden. När vi nu är två år senare är motsvarande resultat för 2025 den att 563 individer uppbar ekonomiskt bistånd och den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd uppgick till 3,975 miljoner kronor i månaden (Vid mätningen som gjordes 2024 var den totala snittkostnaden per månad 3,75 miljoner kronor).

Orsaken till att den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd har ökat sedan 2023 går att härleda till att det politiskt på nationell nivå tagits beslut om att öka riksnormen för ekonomiskt bistånd och dessutom har hyrorna hos de stora hyresvärdarna i Eslövs kommun ökat med ca 5 %. Med detta i beaktande så motsvarar 2023 års 3,4 miljoner kronor i månaden ungefär de 3,75 – 4 miljonerna som betalats ut 2024 och 2025.

Att vi har fler biståndstagare idag jämfört med de tidigare åren beror bland annat på att gruppen ukrainare numera ingår i statistiken.

När åtagandeplanen formulerades fanns inte några utredningar eller beslut om att på nationell nivå införa ett aktivitetskrav för individer som uppbar

ekonomiskt bistånd. November 2024 presenterades en sådan utredning och när utredningens förslag blir lagstiftning, 1/7-26, kommer delar av åtagandeplanen påverkas i hög grad. Signalerna från remittenterna av utredningen inklusive SKR är att man ser positivt på förslagen och att organisationer som Eslövs kommuns arbetsmarknadsenhet och ekonomiskt bistånd kommer att behöva utveckla arbetet för att möta de nya kraven.

De 7 olika åtagandena som redovisas nedan i årsredovisningen är:

1. Aktivitet från dag ett
2. Inrätta individuella motkrav för individer som uppbär ekonomiskt bistånd
3. Matcha individer som får nystartsjobb mot faktiska arbeten
4. Placera klienter från AME, EEB och SFI på språkpraktik
5. Samverka genom RIKTA för stegförflyttning för klienter inom målgrupp 3¹
6. Samverka runt elever på SFI som har långsam progression
7. Samverka runt elever på IMA som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap

Sammanfattning av resultaten under första året

Ett övergripande syfte med att skapa en åtagandeplan har varit att skapa samordnade insatser för de Eslövsbor som är i, eller riskerar hamna i, utanförskap i form av arbetslöshet och behov av ekonomiskt bistånd för att klara sitt uppehälle. Resultaten av de sju identifierade åtaganden under det andra året av åtagandeplanens planerade 3 år är fortsatt positiva på helheten.

I de åtaganden som gäller fördjupat samarbete mellan berörda avdelningar såsom åtagande 5, 6 och 7 kan vi se att verksamheterna har ett nära och djupt samarbete både på individnivå och på strategisk nivå. Dessa åtaganden har fört med sig att verksamheterna har utvecklat en struktur för att kontinuerlig samarbeta. Detta behöver fortsätta att vara i fokus men målet är nått.

Vi ser också att inom ramen för åtagande 1 till 4 så får vi ut fler individer till olika former av aktiviteter och fler individer har dessutom fått stöd i att göra stegförflyttningar för att närma sig studier eller arbete.

¹ Målgrupp 3 innebär individer som bedöms vara mycket långt ifrån att kunna uppbära ett eget arbete

Åtagande 1: Aktivitet² från dag ett – Arbetslösa och individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd ska ges en aktivitet inom 48 – 72 h efter sitt nybesök (första mötet)

Under perioden 240701-250430 har 494 st nya hushåll ansökt om ekonomiskt bistånd vid ett eller flera tillfällen vilket är marginellt färre än förra året. 166 st nya arbetsmarknadsuppdrag har remitterats från EEB till AME under perioden. Under samma period har 368 individer någon gång varit inskriven hos AME vilket är 44 individer fler än förra året. Siffrorna kan inte per automatik ställas i paritet till varandra då EEB har att beakta hushåll medan AME arbetar med individer.

Bakgrund

Om en individ ska få ekonomiskt bistånd följer redan idag alltid krav på bidragstagaren att denne ska göra allt i sin förmåga att bli självförsörjande. Därigenom är inte åtagandet ”Aktivitet från dag ett” någonting som ställer några nya formella krav på bidragstagaren. Åtagandet syftar till att kommunen ska skapa aktiviteter som tydligare innebär att individer har sysselsättning under den period man står utanför arbetsmarknaden. Under detta år har ett antal olika aktiviteter skapats för målgruppen.

Fortfarande har ingen bidragstagare ännu blivit erbjuden aktivitet från dag ett i det syfte som åtagandet är menat. AME har dock fått tillgång till lokaler för att husera dessa aktiviteter och genom den kommande lagstiftningen kring Aktivitetskrav kommer en flora av aktiviteter som rimmar med den lagstiftningen syfte att genomföras där.

EEB och AME har tillsammans med bland annat vuxenutbildningen initierat olika samarbeten och verksamheter som genererar aktiviteter för målgruppen.

Åtagande 2: Inrätta individuella motkrav för individer som uppbär ekonomiskt bistånd och som har arbetsförmåga (och i samverkan med Arbetsförmedlingen inkludera de som är inskrivna i Rusta och Matcha)

Under den aktuella perioden har antalet individer som varit inskriven på EEB rört sig mellan 537 som lägst (augusti 2024) till 564 som mest (april

² Begreppet Aktivitet skiljer sig i detta sammanhang från möte, kartläggning och annat som sker inom det ordinarie arbetet på AME och EEB när vi möter och arbetar med klienter.

2025). Detta är ca 100 fler än föregående år men denna differens kan härstamma från att verksamhetssystemet som EEB använder sig av (Life Care) numera ger statistiskt underlag vilket det inte gjorde förra året.

Under perioden har 764 individer varit aktuella inom EEB. 368 personer har under samma period varit aktuella på AME och haft en aktivitet primärt via dem. Därutöver tillkommer ca 40 st deltagare som haft insats via Rikta under perioden (dvs ca 406 st i aktivitet via kommunal regi) Resterande individer har även de en planering mot självförsörjning, dock är det inte än aktuellt med insatser som är direkt kopplade mot arbetsmarknaden. Dessa volymer motsvarar resultatet från förra året.

Bakgrund

Alla individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd kan inte komma i fråga för att ta del av insatser hos bland annat AME. Det finns en stor grupp individer som är illa rustade för att kunna uppnå egenförsörjning och som därför behöver riktade insatser för att "kläs på" innan det kan bli aktuellt med insatser i direkt koppling till arbetsmarknaden. Som exempel på när deltagande i kommunal arbetsmarknadsinsats inte kan vara aktuellt kan nämnas individer som pga. psykisk eller fysisk ohälsa har kontakt och planering med vården, individer som har aktivt missbruk, individer som utsatts för våld i nära relation och som därav fått fly sitt hem och sökt skydd och så vidare. Denna grupp individer behöver istället insatser på en annan nivå och ofta av andra utförare än kommunens egna verksamheter.

Under aktuell period har 298 st individer avslutats inom EEB då de gått vidare till självförsörjning via primärt antingen arbete, studier, annan ersättning via socialförsäkringssystemet eller vidare till annan kommun.

Åtagande 3: Säkerställ att individer som får nystartsjobb och andra arbetsmarknadspolitiska anställningar matchas mot faktiska arbeten och kommande rekryteringsbehov

20 individer har via arbetsmarknadsanställningar (lönestöd, lönebidrag, nystartsjobb och introduktionsjobb) gått vidare till anställningar utanför AME's budget och 1 individ har gått vidare till studier. Det är 11 personer fler än förra mätperioden. Vid mätperiodens tidpunkt var 36 individer inne i ett lönestöd. Detta är 18 personer fler än förra mätperioden.

Alla dessa personer har genom lönestöd kommit att helt eller i stor grad klara sin egen försörjning vilket i sin tur innebär minskad volym utbetalad ekonomiskt bistånd likväl som en ökad skatteintäkt för kommunen.

Bakgrund

För att kunna bedriva arbetsmarknadsanställningar har AME fått till sig en riktad budget om fyra miljoner kronor. Dessa medel investeras i att klienter på AME kan erbjudas lönestöd i form av nystartsjobb, lönebidrag och introduktionsjobb vilket i sin tur visat sig vara ekonomisk positivt för kommunen då insatsen leder till minskat utbetalt ekonomiskt bistånd under lång tid (både under perioden av nystartsjobb och genom att klienter kvalificeras till A-kassa) och ökad inkomst genom ökade skatteintäkter.

AME arbetar aktivt med att öka antalet individer ut i arbete efter lönestöd genom att skapa nya samarbetsformer och nätverk. Som exempel på detta har AME utvecklat samarbetet med Arbetsförmedlingen som detta år resulterat i två jobbspår. Ett jobbspår innebär en kombination av praktik och arbetsmarknadsutbildning innan anställning med Nystartsjobb och introduktionsjobb sker. AME har även samarbetat med näringslivet och ökat kontakterna med företag i framför allt Eslöv och Lund. Internt har AME drivit och/eller utvecklat flera verksamheter så som gröna gruppen, skolkaféerna, Våfflan, flyttservice internt inom kommunen, återbruket och andra aktiviteter på gamla brandstationen. Detta har bidragit att AME har kunnat kompetensutveckla fler deltagare som har blivit mer anställningsbara.

Nystartsjobb och andra lönestödsformer finns som verktyg för de klienter som ligger ganska nära att kunna komma ut i arbetslivet men som behöver få in en fot och få arbeta upp ett konkurrenskraftigt CV. Insatsen är en av de viktigaste och mest effektiva åtgärder kommunen har. Genom att AME har möjlighet att erbjuda detta påskyndas individens inträde på arbetsmarknaden. Det är av stor vikt att AME har denna insats för att klara av att ställa om personer som varit i långvarig arbetslöshet till att nå egenförsörjning.

Åtagande 4: Placera klienter från AME, EEB eller SFI på språkpraktik

Under mätperioden 1/7-24 till 30/4-25 har 27 individer placerats på språkpraktik. I den volymen inbegrips inte de som har SFI och språkpraktik

men som samtidigt ej uppbär ekonomiskt bistånd. Detta är en viss minskning från föregående år (30 individer 2024). Minskningen kan bero på att antalet individer på SFI har minskat över året från i snitt 218 elever per månad till 194 elever i snitt per månad. Samtidigt är kopplingen mellan antal elever på SFI och klienter på AME inte helt tydlig eller självklar.

Ett skäl till att fler individer ej har språkpraktik är att det har visat sig svårt att rekquirera språkpraktikplatser inom kommunen. AME har dessutom valt att titta extra noga på denna målgrupp individer för att inom ramen för arbetsträning försöka identifiera vad som hindrar dem att nå en progression inom både språklig utveckling som fysisk förmåga. I år har 27 individer placerats i arbetsträning varav en stor del också språktränas i den kontexten.

Arbetet med att få till fler språkpraktikplatser är dock prioriterat då detta är en viktig metod för att nå utveckling för målgruppen.

Bakgrund

De flesta som får en språkpraktik via AME har haft identifierade svårigheter att lära sig svenska språket och behöver därför ett komplement i sin språkliga utveckling i form av en språkpraktik. Många elever på SFI eller andra Eslövsbor som står långt ifrån arbetsmarknaden och som har långsam språklig progression gynnas av en språkpraktik för att lära sig mer svenska och för att bryta en eventuell passivisering eller isolering. I många fall får personerna utöver ökad språklig kompetens en kompetensutveckling inom ett yrke och något att skriva i sitt CV plus en referens som i sin tur underlättar jobbsökandet.

Av de som fått språkpraktik går att identifiera att deras språkliga förmåga generellt utvecklats. Någon individ som fått språkpraktik har också, efter språkpraktiken, fått ett arbete med lönestöd.

Förra perioden var två tredjedelar av alla språkpraktiker i AME:s egna verksamheter. Den här mätperioden är det 9 individer som har haft språkpraktik i AME:s verksamheter, 3 individer har haft språkpraktik i övrig kommunal verksamhet och resterande har varit placerade hos privata aktörer. Arbetsmarknadsenheten har under hösten 2024 och våren 2025 satsat på kontakter med näringslivet och därför har AME haft fler praktiker externt än förra mätperioden. Projektet Kompetenslots har även bidragit till fler platser.

Aktiviteten språkpraktik är viktig för individers utveckling därför finns det behov av att fler individer kan erbjudas sådana platser. För att detta ska kunna bli en verklighet behöver fler förvaltningar inom Eslövs kommun ta emot klienter som har behov av språklig utveckling genom språkpraktikplatser. Detta kan också bidra positivt vid framtida rekryteringsbehov i verksamheterna. Arbetsmarknadsenheten har påbörjat ett arbete med att inspirera fler förvaltningar att ta emot språkpraktikanter. Ett informationsblad har skickats ut våren 2025 som redan har bidragit till att förvaltningar har tagit kontakt med AME och kan tänka sig erbjuda en språkpraktik.

Förutom språkpraktik erbjuder Arbetsmarknadsenheten två praktikformer till. Arbetsträning är en av formerna där deltagaren får möjlighet att testa sin arbetsförmåga eller arbetsträna för att återgå till arbetsmarknadens förfogande. Under perioden har 27 individer haft arbetsträning. 8 av dem har haft arbetsträning inom AME:s egna verksamheter och resterande har arbetstränat hos privata företag. En annan form av praktik är arbetspraktik där syftet är att få mer kompetens och arbetsvana. Under mätperioden har 37 individer haft arbetspraktik varav 8 har varit inom AME:s egna verksamheter, 6 individer hos andra kommunala förvaltningar och resten hos privata företag.

Åtagande 5: Samverka genom ESF-projektet RIKTA för att skapa stegförflyttning för klienter inom målgrupp 3

Sedan projektstart 230101 till och med 250430 har 68 deltagare skrivits in i projektet. Vid föregående års redovisning hade 45 individer skrivits in. Detta är en ökning med 23 deltagare. Av deltagarna har totalt 20 individer genomgått en komplett arbetsterapeutisk bedömning, av dessa har 4 deltagare lämnat in en ansökan om sjukersättning, på hel- eller deltid, till Försäkringskassan.

Av de 45 aktiva deltagarna som är inskrivna i projektet under april månad 2025 är där totalt 12 deltagare som har oklar arbetsförmåga och behöver kartläggas vidare. Cirka 25 % av de avslutade deltagarna har skrivits ut till andra typer av insatser än arbete eller studier. De deltagare som kvarvarar i projektet har genomgått stegförflyttningar men är fortsatt inte till arbetsmarknadens förfogande.

Bakgrund

Bakgrunden till att projektet RIKTA startades var att hitta nya sätt att arbeta med målgruppen långtidsarbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden och/eller har bristande progression på SFI. Projektet kommer att avslutas vid årsskiftet 2025/2026 efter 3 år som projekt. Projektet rapporterar kvartalsvis sina resultat till ESF med förbestämda kriterier/indikatorer. De huvudsakliga projektmålen är att deltagarna ska nå arbete eller påbörja studier, och/eller att göra stegförflyttningar mot en egen hållbar försörjning. För att visualisera detta och kunna mäta stegförflyttningar, både för projektets resultat och för individerna som deltar i projektet, görs regelbundna mätningar tillsammans med projektmedarbetarna och deltagarna.

Just nu pågår en extern utvärdering av projektet som kommer att ligga till grund för en implementeringsplan av arbetsmetoderna i ordinarie verksamhet på Enheten för ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknadsenheten. Utvärderingen förväntas vara klar i början av sommaren.

De flesta av deltagarna i RIKTA saknar referensramar och har bristande arbetsmarknad- och samhällskunskaper. Det kan röra sig om förståelse för hur det är och vad det innebär att ha ett arbete, vilka olika yrken det finns på arbetsmarknaden men även bristande förståelse för hur samhället är uppbyggt och fungerar. Vägen till anställningsbarhet för klienterna är ofta längre än vad vi trodde, trots den kartläggning som låg till grund för ansökan om ekonomiska medel hos ESF. Arbetsgivares krav för anställning är för deltagarna svåra att nå upp till, även om viljan och motivationen finns.

De deltagare som har arbetstränat/haft språkpraktik under längre perioder (även i kombination med andra insatser) och som inte utvecklar sina kunskaper i det svenska språket, tappar motivationen. De är besvikna på att inte komma vidare och förtroendet för medarbetarna i projektet minskar.

Vissa av deltagarna upplevs som ”insatströtta”.

Kvartalsrapporten som lämnades in till ESF vid årsskiftet 2024/2025, efter en analys på målgruppen i projektet, var att 48 % behöver fortsatt stöd i att få bättre kunskaper i det svenska språket för att öka sin anställningsbarhet. Deltagarnas språkliga förmåga i det svenska språket är svag i relation till de krav som ställs på arbetsmarknaden. Det begränsar även möjligheterna till att tillgodogöra sig insatser, ha en fungerande dialog med vården och använda skattningsverktyg som BIP (en metod projektet arbetar med för att bland annat mäta stegförflyttningar).

Deltagare i RIKTA har ofta flertalet hinder som står i vägen för egenförsörjning. Utöver de ovan beskrivna kan vi identifiera ett tydligt

digitalt utanförskap. Detta medför utmaningar för att vara en del av vårt samhälle och som då även påverkar deras ställning på arbetsmarknaden.

Åtagande 6: Samverka runt elever på SFI med långsam progression

Under perioden 1/7–24 och 30/4–25 har medarbetare hos SFI, EEB och i förekommande fall AME samverkat runt 48 individer. Dessa individer har huvudsakligen varit inskrivna på studieväg 1³ eller studieväg 2⁴. Skälet till samverkan runt just dessa individer har till största del berott på bristande, eller ingen, progression i studierna, dålig närvaro eller hälsoskäl som påverkar studierna. Nytt för året är att Vuxenutbildningen, EEB och AME också har initierat samverkan kring strategiska frågor för verksamheterna. Dessa samverkansmöten är numera en integrerad del av hur vuxenutbildningen samverkar med EEB och AME.

Bakgrund

Under perioden 240701–250430 har SFI hållit trepartssamtal om 48 elever med EEB och/eller AME. Dessutom har man initierat övergripande samverkan med ett flertal gånger rörande jobbspår, språkpraktik och aktivitetskravet. Orsak till de individuella trepartssamtalen handlar oftast om elevers bristande progression och kommande utskrivning från SFI. Vid trepartssamtal som rör enskild individ informerar vuxenutbildningen om vilka åtgärder de vidtagit för att hjälpa elever med studierna och vad vuxenutbildningen rekommenderar eleven att göra för att utveckla språket. Vanligt är att ha trepartssamtal med eleven för att tillsammans med EEB klargöra för eleven vad som gäller i form av närvaro och progression när eleven är aktuell för ekonomiskt bistånd och studerar på SFI. Ofta sker trepartssamtal när elever är på väg ut från vuxenutbildningen men vid några tillfällen har samtalen lett till att elever klarat sina SFI-kurser. Vuxenutbildningen (SFI) har samverkat med AME gällande jobbspår. Resultatet av samverkan blev att 6 SFI-elever + 1 gruv-elev började på jobbspår Vård och 3 SFI-elever började på jobbspår Café. Det fanns tolv platser på jobbspåret och majoriteten av platserna fylldes på av elever från SFI/gruv. Eleverna påbörjade sin utbildning i mars/april och i augusti ska de kombinera arbete med studier. En gång i månaden genomförs ett möte som kallas ”Individsamverkan AME/EEB/SFI”. Då träffas verksamheterna för att ta upp frågor om gemensamma individer samt delger varandra information.

³ Studieväg 1 är den studieväg de läser som har ingen eller mycket liten studiebakgrund.

⁴ Studieväg 2 är den studieväg de läser som har viss studiebakgrund motsvarande ca mellanstadiet.

Effekten av samverkan är att elever får hjälp med motivationsstärkande aktiviteter, ändrade studietider, förflyttning till utbildning för hörselskadade och liknande aktiviteter. Ibland ger detta effekt och ibland inte. När effekten uteblir har dock mottagande enhet, EEB eller AME, en bättre förståelse för elevens situation.

Åtagande 7: Samverka runt elever på IMA som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap

Under perioden 1/7 till 30/4 har det samverkats runt 59 individer som är elever på IMA eller är klienter hos KAA. Detta är en kraftig ökning från föregående års 29 individer. Av dessa har dock inga elever blivit antagna till nationellt program och men 4 individer har antagits till programinriktat val (IMV). Ett skäl till att det ser ut så statistiskt kan vara att KAA har tagit över denna målgrupps ansökning till utbildningar och därför finns det en mörkertal av individer som nog har sökt vidare till nationella program. 22 individer har kommit ut i aktiviteter via KAA eller AME.

Bakgrund

De som samverkar runt denna målgrupp är biträdande rektor för IMA, studie och vägledare IMA, KAA-handläggare, representant från Fördjupat stöd (fd Ung Kompetens), biträdande enhetschef AME, kvalitetscontroller BoU, socialsekreterare mottaget.

Syftet med samverkansgruppen är att skapa bättre kommunikation mellan olika funktioner för att bidra till att hitta bra lösningar för individer, samt att sprida information och kunskap mellan verksamheterna för att få fler unga i studier/arbete.

Volymen som samverkats runt har ökat och blivit ganska stor under åtagandeplanens andra år men det är i viss mån fortsatt för kort tid att se långsiktiga resultat på individnivå. Vi ser dock att volymökningen kan bero på att KAA och IMA har fördjupat samarbetet kring dessa ungdomar där del av ungdomarnas planering är utbildning och annan del handlar om praktik. Många av de individer som samverkas runt har stora och komplexa hinder för att de ska kunna på ett enkelt sätt gå vidare till reguljär utbildning eller arbete. Många av ungdomarna som är aktuella för samverkan har haft flera års skolfrånvaro och -misslyckanden och har hamnat i ett långvarigt utanförskap, som inkluderar psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet. Stegförflyttningen för dessa ungdomar är långsam och går ibland t.o.m. i negativ riktning. Nämnas kan att annan myndighet nu ansvarar för 12% av

de ungdomar vi samverkat kring. Här behövs fortsatt analys av hur vi arbetar med dessa ungdomar.

Framåtsyftande arbete under åtagandeplanens år 3

Åtagandeplanens övergripande syfte vid antagandet 2023 var att utveckla arbetet med medborgare som behöver stöd för att nå egenförsörjning. Konkreta mål för åtagandeplanen var att minska volymen av individer som har behov av ekonomiskt bistånd som sin försörjning och att skapa långsiktig hållbar samverkan mellan verksamheterna som gör att individernas stegförflyttning prioriteras.

Efter två år går det att se att målet kring hållbar samverkan har uppnåtts. Det är viktigt att fortsätta arbeta tillsammans för att säkerställa att samverkan fortsatt är god men strukturerna för detta är nu på plats.

Målet att minska antalet individer som har ekonomiskt bistånd som sin försörjning har inte ännu uppnåtts. Dock går det att se att volymen individer i behov ökar. Det går dock att se att fler individer får insatser och aktiviteter som stödjer dem att ta steg bort ifrån beroende av ekonomiskt bistånd.

Under åtagandeplanens sista år kan det vara av vikt att samtidigt som arbetet med de sju åtagandena ska fortgå planera att möta behov av olika former av förändringar och utveckling som kommer av det kommande aktivitetskravet.

Under det sista året startas ett arbete för att skapa en genomförandeplan för aktivitetskravet. Ett sådant arbete ska inbegripa deltagare från alla berörda enheter.

ÅTAGANDEPLAN FÖR ÖKAD EGENFÖRSÖRJNING 2023-06-13

Åtagandeplan för ökad egenförsörjning: En handlingsplan för Eslövs kommun

1. Bakgrund

I mars månad 2023 uppbär 513 personer försörjningsstöd i Eslövs kommun. Alla dessa personer är över 18 år och ska därmed stå till arbetsmarknadens förfogande. Endast 7 av de 513 är inskrivna i etableringen. Kostnaden för det totala försörjningsstödet i Eslövs kommun uppgår till 3,4 miljoner under mars månad 2023. De senaste åren har behovet av ekonomiskt bistånd inte ökat numerärt i personer men dock har den monetära summan av det ekonomiska biståndet ökat i perioder på grund av uppskrivning av riksnormen för försörjningsstöd.

Det finns flera olika förklaringar till individers behov av försörjningsstöd. Det kan vara faktorer som ligger på individuell likväl som på gruppnivå. Exempel kan vara att försörjningsstödstagare ofta har ofullständig eller oavslutad skolgång (både grundskola och gymnasial utbildning), bristande integration, ofullständig eller oavslutad SFI, psykosociala problem. Dessutom ser vi att arbetsmarknaden ställer allt högre krav på individen att ha goda svenskkunskaper även för enklare jobb vilket fungerar som ett hinder för många arbetssökande.

Som ett verktyg för att minska individers utanförskap och behov av försörjningsstöd antog både Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GoV) och Vård- och omsorgsnämnden (VoO) i maj 2020 en åtgärdsplan kallad *Strategisk plan från försörjningsstöd till egenförsörjning*. Planen innehöll 12 åtgärder varav 11 stycken var genomförda vid utgången av 2022 (en åtgärd hade ej kunnat genomföras då förutsättningarna för denna åtgärd hade förändrats genom politiska beslut på nationell nivå). Båda berörda nämnder lade åtgärdsplanen och redovisningen av dessa åtaganden till handlingarna på deras respektive nämndsmöte i december 2022. Samtidigt uppdrog båda nämnderna åt respektive förvaltning att upprätta en ny gemensam åtagandeplan i syfte att fortsätta öka andelen Eslövsbor i egenförsörjning och minska utbetalningarna av försörjningsstöd.

Ansvariga chefer på GoV och VoO skapade en styrgrupp för arbetet och organiserade workshops, arbetsplatsmöten och andra insatser för att inkludera medarbetarna på enheten för ekonomiskt bistånd (EEB), arbetsmarknadsenheten (AME), SFI och IM-programmet på gymnasieskolan för att dessa skulle bidra till att gemensamt identifiera ett antal områden kring målgruppen där samverkan kan utvecklas och där samverkande insatser bedöms kunna åstadkomma både ökad andel i egenförsörjning och minskade utbetalningar i försörjningsstöd.

Arbetet som bedrivits av personalen och ledningen inom berörda enheter har resulterat i sju olika aktiva förslag på aktiviteter som syftar till att bromsa behovet av försörjningsstöd och öka graden av egen försörjning.

2. Bakomliggande orsaker till utanförskap

Det finns många olika orsaker som var och en för sig kan innebära att en individ hamnar i en situation där hen behöver söka försörjningsstöd. De individer som vid korta och enstaka perioder behöver samhällets stöd utgör i sig inte en större svårighet för kommunens förvaltningar att stötta och hjälpa vidare till stabil egenförsörjning. Det är istället de individer som av olika skäl är illa rustade för att kunna uppnå egenförsörjning som är den målgrupp för de åtaganden och insatser som denna handlingsplan lyfter fram.

Orsaker som är typiska för den aktuella målgruppen kan vara ofullständig eller oavslutad skolgång (grundskola, gymnasieskola och SFI), bristande integration och psykosociala orsaker. Inte sällan går det att hos individerna i fråga identifiera flera av dessa orsaker till deras utanförskap och behov av ekonomiskt bistånd.

2.1 Ofullständig eller oavslutad skolgång

En stor grupp av de med ofullständig skolgång är de 10 % - 15 % av alla 16-åringar som årligen går ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet. I Eslöv handlar det om mellan 60 och 120 ungdomar varje år. Drygt hälften av dessa blir aktuella för Introduktionsprogrammen IM-A (individuellt alternativ) och IM-S (språkintröduktion). De ungdomar inom denna grupp som inte påbörjar gymnasiestudier på ett introduktionsprogram faller under

det kommunala aktivitetsansvaret. Många av ungdomarna som går ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet har en komplex bakgrund, vilket kan innebära höga trösklar för att återgå till studier.

Den andra stora gruppen som har ofullständig skolgång är en stor del av de som går på SFI. Många av SFI-deltagarna saknar utbildning eller har låg utbildningsnivå från sina hemländer. Som exempel kan nämnas att vid kartläggning inom vuxenutbildningen visar det sig att en stor grupp kvinnor (ca 20 %) som startade SFI helt saknade någon form av utbildning.

En stor grupp av de studerande inom vuxenutbildning har svårigheter att fullfölja sina studier på grund av bristande grundförutsättningar, bristande skolbakgrund, ekonomiska faktorer, familjeskäl, bristande motivation och psykosociala faktorer.

2.2 Bristande integration

Utan svenskt personnummer kan en nyanländ inte påbörja etableringsprogrammet, vilket betyder att den nyanlända inte får ersättning från Arbetsförmedlingen. I avvaktan på att etableringsprogrammet kan påbörjas är det kommunens ansvar att bära kostnaden för den nyanländes försörjning. Kommunen ersätts för kostnaderna för ekonomiskt bistånd i efterhand, men inte fullt ut. Det uppstår alltså en kostnad för kommunen före etableringstiden.

Många av de nyanlända som kommer till Eslövs kommun har en låg utbildningsbakgrund med sig. Detta innebär att det tar lång tid för individer att klara av sin SFI-utbildning. 2022 tog det för elever som läser på studieväg 1 (de med mycket låg studiebakgrund) över 2 600 timmar (lektioner) för att bli klara med SFI D. Detta går att översätta till att det tar över 4 år i snitt för denna grupp elever att klara av det första, och kanske det störste, hindret för att kunna få en fast anställning.

2.3 Psykosociala faktorer Missbruk, psykiatrisk problematik inklusive neuropsykiatriska funktionshinder och kognitiva svårigheter kräver en tät samverkan med Försäkringskassan och sjukvården. Dessa två aktörer är också av stor vikt när det gäller rehabilitering av enskilda individer. Det är av stor vikt att identifiera dessa personer så att de kan beredas utvecklingstjänst, lönebidrag eller eventuellt en tillsvidareanställning som trygghetsanställd istället för att de ska ingå i gruppen som uppbär försörjningsstöd under lång tid.

2.4 Övergångar mellan studier och arbete Efter etableringstiden har många svårt att finna ett arbete. I samhället i stort, och så också i Eslöv, råder stor brist på så kallat ”enkla jobb” utan krav på utbildning och erfarenhet. Av de som får arbete efter etableringstiden är en viss majoritet män, enligt AF:s statistik. Kvinnor har lättare att klara studierna men män har lättare att få arbete efter studierna.

Efter SFI-studier behöver många läsa mer svenska, grundläggande och/eller gymnasial, vilket innebär att den enskilde måste ta CSN-lån. Många nyanlända är rädda för att ta lån för vidare studier. Arbetsförmedlingen satsar därför på att utöka möjligheten att studera på vuxenutbildningen med aktivitetsstöd.

Arbetsmarknadsutbildningar i AF:s regi ger ersättning till den enskilde från AF, och innebär inga kostnader för den enskilde. Studier inom kommunala vuxenutbildningen, inklusive yrkesvuxutbildningar, förutsätter däremot att den enskilde tar lån via CSN för att finansiera sitt uppehälle under studietiden. Medan det främst är män som deltar i arbetsmarknadsutbildningar i AF:s regi, är det främst kvinnor som deltar på yrkesvuxutbildningar. Dessa skillnader har lyfts fram bland annat av Lars Stjernqvist i hans utredning om planering och dimensionering av gymnasial utbildning (SOU 2020:33).

2.5 Organisatoriska faktorer

Efter omorganisationen av AF och utflyttning från lokalkontoret i Eslövs kommun 2017 har ett arbete med att få till en fungerande samverkan mellan kommunen och AF bedrivits. Samverkansformer finns på olika nivåer men trots detta har individsamverkan mellan kommunen och AF blivit sämre och genomför i princip inte längre. Detta är ett faktum som tjänstemän i Eslöv lyfter frekvent som ett mycket stort problem. Sedan januari 2023 ingår Eslöv i en övergripande samverkan med AF där vi fortfarande väntar på att se konkreta effekter. Det går att identifiera små ljuspunkter som indikerar att förbättringar från myndighetens sida kan komma.

Kommunen såväl som andra arbetsgivare har höga utbildningskrav på de flesta tjänster, vilket skapar höga trösklar in på arbetsmarknaden för individen. Det blir svårt att få det första jobbet för såväl unga som nyanlända.

3. Gemensamma, övergripande, åtaganden för förändring

Eslövs kommun har en relativt stor grupp individer som uppbär försörjningsstöd. Detta innebär en ekonomisk belastning som innebär att kostnader för försörjningsstöd blir en belastning när kommunen i stort har stora ekonomiska utmaningar. För att kunna satsa mer på kommunens välfärdsinsatser behöver volymen försörjningsstöd över tid minska.

För att få till en önskvärd förändring, minskad volym försörjningsstöd, har det identifierats att samordnade insatser behöves för att stödja gruppen som uppbär försörjningsstöd så att de kan nå egenförsörjning. Målgruppen är i stora delar densamma Enheten för ekonomiskt bistånd, Arbetsmarknadsenheten, SFI och introduktionsprogrammen på Carl Engströmgymnasiet varvid det blir naturligt att dessa fyra verksamheter får ett direkt ansvar för förändringen. Samtidigt är frågan om försörjningsstöd och förflyttningen av individer i utanförskap ett gemensamt ansvar för alla kommunens förvaltningar.

Genom att tillsammans, över verksamhets och förvaltningsgränserna, samverka kring målgruppen tror vi att fler individer kan rustas för att gå ut i egenförsörjning. Sättet för denna samverkan är att över verksamhetsgränserna identifiera ett antal åtaganden som kan påverka volymen individer som behöver försörjningsstöd och samtidigt stärka målgruppens ställning på arbets- och utbildningsmarknaden. I kapitel 4 listas de åtaganden som sommaren 2023 anses ge störst effekt för detta mål.

4. Förslag på åtaganden

Åtagande 1: *"Aktivitet¹ från dag ett" – Arbetslösa och individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd ska ges en aktivitet inom 48 – 72 h efter sitt nybesök (första mötet).*

Syfte:

Detta åtagande syftar till att motverka utanförskap. Genom att ge arbetslösa individer olika former av aktiviteter kan de komma in i sammanhang som stärker deras förmåga att ta sig ut ur utanförskapet. Dessutom kan den enskilde individen få erfarenheter genom aktiviteterna som gör att hen kommer närmare arbetsmarknaden.

Planerad uppföljning

- Antal individer som registrerats för ett första möte hos EEB
- Andel individer som är i aktivitet via primärt AME

Huvudansvar:

AC GoV, Enhetschefer på EEB och AME

Delansvar:

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar vilka bistår genom att identifiera uppdrag och arbetsuppgifter för målgruppen, så kallat "enkla jobb".

¹ Begreppet Aktivitet skiljer sig i detta sammanhang från möte, kartläggning och annat som sker inom det ordinarie arbetet på AME och EEB när vi möter och arbetar med klienter.

Redovisning:

Åtagande 2: *Inrätta individuella motkrav för individer som uppbär ekonomiskt bistånd och som har arbetsförmåga (och i samverkan med Arbetsförmedlingen inkludera de som är inskrivna i Rusta och Matcha)*

Syfte

Detta åtagande syftar till att motverka utanförskap och passivitet hos den som uppbär ekonomiskt bistånd men ej har någon eller full sysselsättning. Att som individ bli passiviserad vid arbetslöshet är vanligt och ofta ett sätt att fördjupa sitt utanförskap. Genom att den som uppbär motkrav för att erhålla ekonomiskt bistånd kan risken för passivisering minskas och den enskilde individen kan också få motivation att söka sig vidare till egenförsörjning. Ett ytterligare syfte är att åtagandet kan bidra till fördjupad samverkan med Arbetsförmedlingen och de fristående aktörerna inom Rusta och Matcha.

Planerad uppföljning

- Antal individer som ingår i aktivitet som motkrav för att erhålla ekonomiskt bistånd
- Antal individer som ingår i aktivitet som motkrav för att erhålla ekonomiskt bistånd utöver att de också ingår i Rusta och Matcha
- Antal deltagare i aktivitet i förhållande till antalet aktiva individer hos EEB
- Redogörelse för vad de som inte ingår i aktivitet har för sysselsättning/planering

Huvudansvar:

VC VoO, Enhetschefer på EEB och AME

Delansvar:

Arbetsförmedlingen som genom samverkansavtal godkänner att individer inom Rusta och Matcha parallellt med den åtgärden kan ingå i kommunala aktiviteter.

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar vilka bör identifiera uppdrag och arbetsuppgifter för målgruppen, så kallat ”enkla jobb” och dessutom ta emot deltagare ute i verksamheterna.

Redovisning:

Åtagande 3: *Säkerställ att individer som får nystartsjobb och andra arbetsmarknadspolitiska anställningar matchas mot faktiska arbeten och kommande rekryteringsbehov*

Syfte

Detta åtagande syftar till att stödja både individer och arbetsgivare genom att individer som är lämpliga för en viss typ av arbete i möjligaste mån får ett sådant nystartsjobb eller anställningsstödsformer via Arbetsförmedlingen på en arbetsplats där det finns en realistisk chans att få anställning eller där erfarenheten av arbete på arbetsplatsen kan ge individen en sådan erfarenhet som gör att hen kan ta sig vidare till ett sådant yrke eller till studier. Dessutom är detta en möjlighet för att möta kommunens framtida behov av arbetstagare.

Planerad uppföljning

- Antal individer som efter nystartsjobb fått en fast anställning antingen på den plats de har haft nystartsjobbet på eller inom det yrke de arbetade på när de hade nystartsjobb
- Redovisning av uppföljning av klienterna genom arbetsmarknadssekreterare

Huvudansvar:

AC GoV och Enhetschef AME

Delansvar:

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar som bör identifiera uppdrag och arbetsuppgifter för målgruppen och dessutom ta emot deltagare inom ramen för Nystartsjobb.

Näringslivsstrateg och näringslivskontoret i samspel med AME.

Redovisning:

Åtagande 4: Placera klienter från AME, EEB eller SFI på språkpraktik

Syfte

Detta åtagande syftar till att genom språkpraktik utveckla klienternas språk både i det vardagliga och i det professionella sammanhanget och att på så sätt både skapa meningsfull sysselsättning för individen och att rusta individen att komma närmare arbetsmarknaden. Dessutom kan praktik vara en del av kommunens övergripande rekryteringsprocess

Planerad uppföljning

- Antal individer från AME, EEB och SFI som har placerats på språkpraktik

Huvudansvar:

AC GoV, EC på AME och Rektor för vuxenutbildningen

Delansvar:

Förvaltningschefer för kommunens alla förvaltningar som bör identifiera uppdrag och praktikplatser för målgruppen och dessutom ta emot deltagare

Redovisning:

Åtagande 5: Samverka genom ESF-projektet RIKTA för att skapa stegförflyttning för klienter inom målgrupp 3²

Syfte

Detta åtagande syftar till att på övergripande nivå få deltagare att göra en stegförflyttning från mycket långt ifrån arbetsmarknaden till att komma närmare densamma. Projektet har som mål att arbeta med totalt 80 deltagare varav 40 kvinnor och 40 män under

² Målgrupp 3 är personer som har långvarigt behov av försörjningsstöd och står långt ifrån arbetsmarknaden.

projektperioden. I förlängningen är syftet att minska behovet av försörjningsstöd hos målgruppen. Målet är att efter tre år ska 60 % av deltagarna fått ett arbete eller är inskriven i någon form av studier. Övriga 40% ska ha gjort stegförflyttningar närmre arbete eller studier.

Planerad uppföljning

- Antal deltagare som blivit inskrivna i projektet
- Identifiera antalet individer som skulle kunna vara aktuella för annan långsiktig försörjning, till exempel sjukersättning.
- Antal deltagare som gått vidare till arbete eller studier

Huvudansvar:

VC VoO och EC AME

Redovisning:

Åtagande 6: Samverka runt elever på SFI som har långsam progression

Syfte

Detta åtagande syftar till att stödja individen i att långsiktigt göra stegförflyttningar närmare utbildnings- eller arbetsmarknaden. Dessutom är åtagandet en metod för att identifiera olika hinder för den enskilde så att hen kan klara av sin utbildning genom att erbjuda ett multikompetent team³ som kan identifiera åtgärder för individen.

Planerad uppföljning

- Antal elever som samverkats runt
- Andel av dessa som har slutfört SFI

Huvudansvar:

AC GoV och Rektor Carl Engström Vuxenutbildning

³ Ett multikompetent team består av olika befättningshavare från bland annat SFI, AME, EEB och andra verksamheter. Det kan också innebära att tjänstepersoner från FK eller AF ingår i teamet.

Redovisning:

Åtagande 7: *Samverka runt elever på IMA som riskerar hamna i långvarigt utanförskap (IMA, KAA, Ung Kompetens och Familjeenheten)*

Syfte

Detta åtagande syftar till att stödja individen i att långsiktigt göra stegförflyttningar närmare utbildnings- eller arbetsmarknaden. Dessutom är åtagandet en metod för att identifiera olika hinder för den enskilde så att hen kan klara av sin utbildning genom att erbjuda ett multikompetent team som kan identifiera åtgärder för individen.

Planerad uppföljning

- Antal elever som samverkats runt
- Andel av dessa som har slutfört IMA och antagits till Nationellt program
- Andel av dessa som kommit ut i aktiviteter via KAA eller AME

Huvudansvar:

AC GoV, EC AME och Rektor Carl Engström Vuxenutbildning

Redovisning:

5. Redovisning av åtaganden

Resultaten av de olika åtagandena ska redovisas till VoO-nämnden och GoV-nämnden två gånger årligen. Vid decembernämnden redovisas delårsaktivitet och frekvenserna av genomförda aktiviteter. Vid juninämnden redovisas helårsaktiviteter och jämför år för år. Detta innebär följande redovisningschema i nämnderna:

- December 2023 – De 7 åtagandena och dess frekvenser
- Juni 2024 – Årsberättelse med jämförelse med basåret 2023
- December 2024 – De 7 åtagandena och dess frekvenser
- Juni 2025 – Årsberättelse med jämförelse med 2023 och 2024
- December 2025 – De 7 åtagandena och dess frekvenser
- Juni 2026 – Årsberättelse med jämförelse med 2023, 2024 och 2025.

Vid varje redovisning bör en återkoppling göras visavi förändringar av resultaten för åtaganden.

2025-05-27

Marcus Lind

+4641362356

marcus.lind@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna förslag till Vattentjänstplan för Eslövs kommun utan erinran.

Ärendebeskrivning

Enligt förändring i Lagen om allmänna vattentjänster (2006: 412) som trädde i kraft 2023-01-01 ska varje kommun ta fram en vattentjänstplan. Planen ska innehålla den långsiktiga planeringen för kommunalt vatten och avlopp samt redogöra för åtgärder som behövs för att säkerställa den allmänna anläggningens funktion vid ökad belastning i form av skyfall. Vattentjänstplanen ska enligt Lagen om allmänna vattentjänster samrådas med myndigheter och invånare som har väsentligt intresse av planen.

Vattentjänstplanen har varit ute på samråd från och med 30 oktober 2024 till och med den 8 januari 2025. Planförslaget har reviderats utifrån inkomna synpunkter och en granskningshandling har tagits fram. Kommunstyrelsen i Eslövs kommun beslutade den 6 maj 2025 att godkänna utställning av Vattentjänstplan för granskning.

Beslutsunderlag

Vattentjänstplan för Eslövs kommun

Samrådsredogörelse vattentjänstplan

Undersökning av betydande miljöpåverkan - vattentjänstplan

Beredning

Förvaltningen har granskat förslag till vattentjänstplan för Eslövs kommun och har inga synpunkter.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Marcus Lind
Enhetschef Administrativa
enheten

Granskning

Förslag till Vattentjänstplan Eslövs kommun

Granskningstid 26 maj – 27 juni 2025

Förslag till Vattentjänstplan för Eslövs kommun finns tillgängligt för granskning från den 26 maj till och med den 27 juni 2025.

Enligt förändring i Lagen om allmänna vattentjänster (2006: 412) som trädde i kraft 2023-01-01 ska varje kommun ta fram en vattentjänstplan. Planen ska innehålla den långsiktiga planeringen för kommunalt vatten och avlopp samt redogöra för åtgärder som behövs för att säkerställa den allmänna anläggningens funktion vid ökad belastning i form av skyfall.

Vattentjänstplanen har varit ute på samråd från och med 30 oktober 2024 till och med den 8 januari 2025. Planförslaget har reviderats utifrån inkomna synpunkter och en granskningshandling har tagits fram. Kommunstyrelsen i Eslövs kommun beslutade den 6 maj 2025 att godkänna utställning av Vattentjänstplan för granskning.

Handlingar

Samrådsredogörelse och handlingar till Vattentjänstplanen hittas på kommunens hemsida: eslov.se/vatten

Synpunkter

Eventuella synpunkter framförs via e-tjänst enligt följande länk

<https://sjalvservice.eslov.se/oversikt/overview/185>

Synpunkter kan också lämnas skriftligen till Kommunledningskontoret, Eslövs kommun, 241 80 Eslöv. Synpunkter på vattentjänstplanen ska skriftligen lämnas över till Eslövs kommun **senast den 27 juni 2025**.

Sändlista granskning Vattentjänstplan

Myndigheter

Länsstyrelsen Skåne
Boverket
Havs- och vattenmyndigheten
Naturvårdsverket
Södra Östersjöns vattendistrikt

Kommunägda bolag

Sydvatten
VA SYD

Organisationer

Kävlingeån vattenråd
Ringsjön vattenråd
Saxån-Braåns vattenråd
Rönneåns vattenråd

Kommuner och Regionen

Region Skåne
Lunds kommun
Malmö Stad
Burlövs kommun
Lomma kommun
Höörs kommun
Hörby kommun
Klippans kommun
Sjöbo Kommun
Kävlinge kommun
Svalöv kommun

Nämnder Eslövs kommun

Kommunstyrelsen
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Servicenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Barn- och familjenämnden
Kultur- och fritidsnämnden

VATTENTJÄNSTPLAN – ESLÖVS KOMMUN

Eslövs kommuns vattentjänstplan sträcker sig till 2037.
Granskningsförslag 2025-05-06

Innehåll

Ordlista	6
Sammanfattning	9
Inledning	14
Allmänna vattentjänster	14
Vattentjänstplan.....	15
Syfte med Eslövs vattentjänstplan	15
Vattentjänstplanens tidshorisont	15
Uppföljning av vattentjänstplanen	15
Processen för framtagande av vattentjänstplanen	16
Eslövs vattentjänstplan och Eslövs kommande klimatanpassningsplan ..	17
Eslövs vatten	17
Faktorer som påverkar behovet av utbyggnad, förändring och förnyelse av den allmänna VA-anläggningen.....	19
Befolkningen ökar och bebyggelsen förändras i Eslövs kommun	19
VA-anläggningens återstående livslängd	20
Lagstiftning och styrande regelverk.....	21
Klimatförändringar.....	22
Ansvar kopplat till den allmänna VA-anläggningen.....	23
Kommunens ansvar	23
VA-huvudmannens ansvar	24
Sydvattens ansvar.....	25
Fastighetsägarens ansvar	25
Länsstyrelsens ansvar	25
Status på och utveckling av den befintliga anläggningen	25
Dricksvatten	25

Nuläge	25
Långsiktig plan för den allmänna dricksvattenanläggningen.....	28
Sammanfattning av åtgärder för dricksvattenförsörjning som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):	30
Spillvatten	32
Nuläge	32
Långsiktig plan för den allmänna spillvattenanläggningen	36
Sammanfattning av åtgärder för spillvattenhantering som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):	39
Sammanfattning av åtgärder för spillvattenhantering efter 2037:.....	41
Dagvatten	42
Nuläge	42
Långsiktig plan för den allmänna dagvattenanläggningen.....	45
Sammanfattning av åtgärder för dagvattenhantering som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):	46
Kontinuitetsarbete inklusive skyfallsplanering	47
Skyfallsåtgärder för att upprätthålla allmänna VA-anläggningens funktion	47
Vattenverk	48
Ledningsnät för dricksvatten.....	49
Avloppsreningsverk	49
Ledningsnät för spill	49
Ledningsnät för dagvatten samt öppna dagvattenanläggningar	50
Åtgärder utanför den allmänna VA-anläggningen.....	52
Skyfallssäkring av fastighetsägarens egna VA-installation	52
VA-förutsättningar i kommunens orter och byar	53
Billinge - nuläge	53
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Billinge.....	53
Eslövs tätort - nuläge.....	53
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Eslövs tätort.....	54
Flyinge och Gårdstånga – nuläge	54

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Flyinge och Gårdsstånga	55
Harlösa – nuläge	56
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Harlösa	57
Hurva - nuläge	57
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Hurva	58
Kungshult – nuläge	58
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Kungshult	59
Löberöd – nuläge	59
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Löberöd	60
Marieholm – nuläge	60
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Marieholm	61
Stehag - nuläge	62
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Stehag	63
Stockamöllan - nuläge	63
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Stockamöllan	64
Örtofta, Vaggarp och Toftaholm – nuläge	64
Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Örtofta, Vaggarp och Toftaholm	65
VA-utbyggnadsplan	66
Metodik	66
Spillvatten	69
Dricksvatten	70
Dagvatten	71
Kommunövergripande karta	72
Tidsplan för VA-utbyggnadsområden	73
Tidsplan för utredningsområdena	73
VA-utbyggnadsområde	74
Arup/Kungabacken	76
Berga (Kastberga/Nr-3vägen)	78
Bosarps Jär	81

Högseröd	84
Östra Karaby	87
Brödåkra/Utteröd.....	90
Utredningsområde	92
Stehags Kyrkby	93
Uppföljningsområde.....	95
Billinge Norra.....	96
Östra strö	98
Öslöv	100
Hunneberga	102
Öslövs Ry.....	104
Gullarp närliggande.....	106
Västra Strö närliggande.....	109
Stabbarp närliggande.....	112
Vattentjänstplanens konsekvenser	114
Ekonomiska konsekvenser	114
Miljökonsekvenser	115
Sociala konsekvenser	115
Lagstiftning och styrande regelverk	116
Lag om allmänna vattentjänster	117
Plan- och bygglag.....	117
Miljöbalken	117
EU:s vattendirektiv.....	118
EU:s dricksvattendirektiv.....	118
EU:s förordning om återanvändning av vatten	118
EU:s avloppsdirektiv	118
Ökad beredskap för att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster	119

Ordlista

Allmän VA-anläggning är en anläggning för vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna (för produktion, distribution och omhändertagande) inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns ”den allmänna VA-anläggningen”. En allmän VA-anläggning kan även benämnas kommunal VA-anläggning. Kommunen ska enligt LAV ha bestämmande inflytande över den allmänna VA-anläggningen. Den måste därmed helt eller till största delen ägas och bestämmas över av kommunen.

Allmän VA-försörjning avser VA-försörjning inom allmänt verksamhetsområde för VA. Allmän VA-försörjning kan även benämnas kommunal VA-försörjning.

ARV är en förkortning på avloppsreningsverk.

Avloppsvatten är samlingsnamn för spillvatten och dagvatten.

Avtalsanslutning innebär att ett eller flera hushåll är anslutna till allmänt vatten och/eller avlopp och har ett avtal som styr nyttjandet av tillhandahållna VA-tjänster. Hushåll med avtalsanslutning ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt VA.

Dagvatten är tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion t.ex. regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten.

Dikningsföretag är en form av samfällighet där fastighetsägare har gått ihop för att avvattna mark. Dikningsföretag har bildats sedan 1800-talets slut för att dränera landskapet och göra det mera ekonomiskt användbart (oftast för odling). Området som genom avvattningen har ökat i ekonomiskt värde kallas för båtnadsområde. Idag bildas nästan inga nya dikningsföretag, men bestämmelser i äldre företag gäller tills de officiellt har ändrats eller upphävts.

Enskild VA-försörjning avser VA-försörjning utanför allmänt verksamhetsområde för VA.

Enskild VA-anläggning är en anläggning eller annan anordning för vatten eller avlopp som inte ingår i kommunal VA eller allmän VA. Enskilda anläggningar kan finnas för ett hushåll, för flera hushåll tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

Kombinerat ledningsnät innebär att spillvatten och dagvatten leds till samma ledningar. Idag byggs inte ledningsnätet på det viset utan dagvatten och spillvatten avleds i olika ledningar. Dock finns många kombinerade områden kvar.

LAV Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, den lag som reglerar allmänna vattentjänster.

Recipient är en sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.

Redundans i dricksvattenförsörjningen innebär att försörjningssystemet klarar att förse området med dricksvatten även om det inträffar ett avbrott någonstans i systemet.

Skyfall är kraftiga regn som kommer under en kort tid. De är större än vad den allmänna VA-anläggningen ska kunna hantera och innebär därför att vatten rinner på ytan.

Spillvatten är förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning m.m.

Statusklassning av vattenförekomster innebär att tillståndet i vattenförekomsten bedömts utifrån kriterier och gränsvärden som fastlagts i vattendirektivet. För grundvattenförekomster bedöms kemisk och kvantitativ status (vattentillgång) och för ytvattenförekomster bedöms kemisk och ekologisk status. Målet är att vattenförekomsterna ska uppnå ”god status” i samtliga avseenden.

VA är ett samlingsnamn för vatten och avlopp.

Vattenförekomst är, enligt vattenförvaltningsförordningen, den minsta enheten för beskrivning och bedömning av vatten. Vattenförekomster presenteras i den nationella databasen VISS (VattenInformationssystem i Sverige). I databasen finns uppgifter om bland annat statusklassificeringar,

miljökvalitetsnormer, riskbedömningar och bedömningar av vattenmiljöproblem.

Grundvattenförekomster är grundvattenmagasin där det pågår eller är möjligt att göra vattenuttag som är större än $10\text{m}^3/\text{dygn}$ eller som förser minst 50 personer med dricksvatten.

Ytvattenförekomster är sjöar med en yta större än $0,5\text{ km}^2$ eller vattendrag som har ett tillrinningsområde större än 10 km^2 .

Vattentjänster innebär dricksvattenförsörjning och bortledande och omhändertagande av avlopp. Dricksvattenförsörjning är tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning. Avlopp är bortledande och omhändertagande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning. Allmänna vattentjänster brukar ibland kallas för ”kommunalt vatten och avlopp” för att skilja det från till exempel privat brunn och enskild avloppsanläggning.

Verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning samt och/eller dagvatten. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

Sammanfattning

En vattentjänstplan innehåller kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Eslövs vattentjänstplan pekar i huvudsak ut åtgärder som ska påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont, det vill säga till 2037, men redovisar även förändringar som planeras på längre sikt. Planeringen görs för att möta de behov som uppstår till följd av befolkningsförändringar, förändringar i lagstiftning, klimatförändringar samt att VA-anläggningen har en begränsad livslängd och kapacitet. Planen innehåller även var verksamhetsområde för vattentjänster behöver utökas och allmänt VA ska byggas ut. Vidare innehåller planen en bedömning av vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Verksamhetsområde för spillvatten föreslås införas i områdena:

- Bosarps Jär
- Arup/Kungabacken
- Högseröd
- Berga
- Östra Karaby
- Brödåkra/Utteröd

Vattentjänstplanen redovisar dels vilka områden som har behov av att lösa en eller flera vattentjänster genom den allmänna VA-anläggningen och dels tidsplan för utbyggnad av allmänt VA.

Vattentjänstplanen beskriver åtgärder som ska genomföras av såväl VA SYD som av kommunen och av Sydvatten AB. De åtgärder som genomförs av Sydvatten AB beskrivs kort i denna plan, men beslutas inom ramen för den politiska styrningen av Sydvatten AB. Åtgärder som ska genomföras av VA SYD beskrivs också i denna plan men beslutas inom ramen för den politiska styrningen av VA SYD. Nedan presenteras en sammanfattning av åtgärder kopplat till den långsiktiga planeringen för dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Åtgärderna beskrivs närmare i kapitlet *Status och utveckling av den befintliga anläggningen*. I nedanstående lista har aktiviteter som genomförs kontinuerligt i linjeverksamheten uteslutits.

Kommunens långsiktiga planering för dricksvattenförsörjning omfattar följande åtgärder:

VA SYDs åtgärder som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):

- Ny överföringsledning för dricksvatten Södra Sandby-Flyinge-Hurva. Nedläggning av Hurva Vattenverk. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förnyelse av dricksvattennätet (pågår). Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar inom östra Eslövs tätort. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar i samband med exploatering. Ansvaret ligger inom VA SYDs ansvar.
- Sammankoppling av dricksvattensystemet i sydöstra kommundelen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram dimensionsplan för dricksvattennätet i kommunen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram strategiska ledningsnätplaner för Eslövs tätort och systemet i sydöstra kommundelen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Eslövs kommun.

Sydvattens åtgärder:

- Säkra kvaliteten på befintliga råvattentäkter. Denna åtgärd behöver olika aktörer arbeta med men den åtgärd som åsyftas här ligger inom Sydvattens ansvarsområde.
- Öka robustheten på överföringssystemet mellan produktion och Eslövs kommun. Åtgärden ligger inom Sydvattens ansvarsområde.
- Verka för att minska vattenanvändningen. Åtgärden ligger inom Sydvattens ansvarsområde men behöver ske i samverkan med VA SYD och Eslövs kommun.

Kommunens långsiktiga planering för spillvattenhantering omfattar följande åtgärder:

VA SYDs åtgärder som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):

- Utredda och fortsätta åtgärda tillskottsproblematiken i kommunen. Detta gäller för alla orter i kommunen utom Eslövs tätort. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men kräver även åtgärder av privata fastighetsägare på deras egna VA-installation.
- Förnyelse av spillvattennätet (pågår). Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Separering av ledningsnätet i Eslövs tätort (pågår). Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utredda och utföra tillfälliga lösningar för Harlösa ARV. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ny överföringsledning för spillvatten Harlösa-Södra Sandby. Nedläggning av Harlösa ARV. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ny överföringsledning och pumpstation för spillvatten Södra Sandby-Flyinge-Hurva. Nedläggning av Flyinge ARV. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar i samband med exploatering. Ansvaret ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utredda och utföra ombyggnad av Södra Sandby ARV (i Lunds kommun) inom befintligt tillstånd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram strategiska ledningsnätsplaner för Eslövs tätort och systemet i sydöstra kommundelen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Tillståndsprocess för utökning av Södra Sandby ARV (i Lunds kommun). Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Tillståndsprocess för utökning av Ellinge ARV. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Arup/Kungabacken. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Berga. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Bosarps Jär. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.

- Utbyggnad av spillvatten till Högseröd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Östra Karaby. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Brödåkra/Utteröd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Eslövs kommun.
- Fortsätta testa strategier och metoder för återanvändning av spillvatten. Åtgärden genomförs av VA SYD.

VA SYDs övriga åtgärder efter vattentjänstplanens tidshorisont:

- Överföringsledning för vatten och spillvatten Hurva-Löberöd samt nedläggning av Hurvas och Löberöds ARV. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ombyggnad av Södra Sandby ARV (i Lunds kommun) inom nytt tillstånd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ombyggnad av Ellinge ARV inom nytt tillstånd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.

Kommunens långsiktiga planering för dagvattenhantering omfattar följande åtgärder:

VA SYDs åtgärder som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):

- Genomförande av åtgärder för dagvattenrening uppströms Långakärr. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Genomförande av åtgärder för rening av dagvatten från Eslövs tätort vid Krondammen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar i samband med exploatering för att skapa förutsättningar för den nya bebyggelsen. Ansvaret ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Eslövs kommun.

Åtgärder med delat ansvar mellan Eslövs kommun och VA SYD:

- Genomföra översyn av kapacitet, ansvarsförhållanden och driftsfrågor för dikningsföretag som används för avledning av dagvatten och renat spillvatten. Ansvar för åtgärden ligger på VA SYD och Eslövs kommun.
- Utredning av ansvar för öppna dagvattenanläggningar. Ansvar för åtgärden ligger på VA SYD och Eslövs kommun.

Läshänvisning

Vattentjänstplanen är indelad i 6 kapitel.

Kapitel 1 - Inledning, finns grundläggande information om allmänna vattentjänster, vattentjänstplanens syfte samt process för framtagande.

Kapitel 2 - Befintlig anläggning, beskriver nuläget och den långsiktiga utvecklingen för den befintliga allmänna VA-anläggningen. I detta kapitel beskrivs också åtgärder för att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion vid skyfall.

Kapitel 3 - Beskriver VA-förutsättningar i kommunens orter och byar kopplat till kommunens översiktsplanering.

Kapitel 4 - Kommunens VA-utbyggnadsplan med bedömning av vilka områden som har eller inte har ett behov av en eller flera allmänna vattentjänster men även vilka områden där behovet behöver utredas vidare.

Kapitel 5 - Beskriver vattentjänstplanens miljömässiga, ekonomiska och sociala konsekvenser.

Kapitel 6 - Lagstiftning och styrande regelverk, beskriver de lagar och regelverk som påverkar allmänt VA.

Inledning

Allmänna vattentjänster

Kommunen har enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) skyldighet att ordna vattenförsörjning och avlopp för viss bebyggelse. Skyldigheten gäller om det finns ett behov sett till människors hälsa och behovet av att skydda miljön. Det är kommunfullmäktige i kommunen som fattar beslut om vilka fastigheter som har behov av tillgång till allmänt (kommunalt) vatten och avlopp. Den bedömningen görs med stöd av LAV. Det område där kommunen har beslutat att det finns behov av kommunalt vatten och avlopp kallas för verksamhetsområde.

Kommunen förser fastigheter inom verksamhetsområdet med vatten och avlopp genom en allmän VA-anläggning som ägs, byggs ut och underhålls av kommunens VA-huvudman. Det kan vara kommunen själv eller en annan organisation, till exempel ett aktiebolag eller ett förbund, men kommunen måste ha ”rättsligt bestämmande inflytande” över VA-anläggningen. Det innebär att kommunen ensam eller tillsammans med andra kommuner alltid ska ha en majoritet av beslutsmakten över VA-huvudmannen. I Eslövs kommun är det sedan 2012 kommunalförbundet VA SYD som är huvudman för den allmänna VA-anläggningen.

Kommunen kan välja att bygga ut vatten och avlopp utöver det som man har ett strikt ansvar för enligt LAV. Då inrättas inte verksamhetsområde och fastigheterna som ansluts blir istället avtalsanslutna. Avtalsanslutna omfattas inte av bestämmelserna i Lag om allmänna vattentjänster utan rättigheter och skyldigheter regleras istället genom separata avtal mellan VA SYD och fastighetsägaren.

VA-verksamheten finansieras genom avgifterna i VA-taxan. Avgifterna är uppdelade i anläggningsavgiften och bruksavgiften.

Anläggningsavgifter ska täcka kostnader för anslutning av nya kunder och är en engångsavgift. Bruksavgiften ska täcka kostnaden för drift och underhåll av den allmänna VA-anläggningen, till exempel ledningsnät, reningsverk och andra anläggningar. Avgiften ska också täcka kostnader för investeringar i den allmänna VA-anläggningen.

Vattentjänstplan

I juni 2022 beslutade Sveriges riksdag, som en följd av propositionen Väger till hållbara vattentjänster (2021/22:208), om ändringar i lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Till 6 § LAV gjordes tillägg som innebär att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan. Planen ska enligt den lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2023 redogöra för:

- Kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.
- Kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Vattentjänstplanen är inte juridiskt bindande.

Syfte med Eslövs vattentjänstplan

Vattentjänstplanens syfte är att tydliggöra utvecklingen av en långsiktig VA-försörjning i enlighet med lagkravet. Vattentjänstplanen ska också verka som underlag för kommunens planering och tydliggöra ansvarsfördelningen kopplat till allmänt VA mellan Eslövs kommun, VA SYD och fastighetsägare.

Vattentjänstplanens tidshorisont

Vattentjänstplanen har en tidshorisont på 12 år. Enligt lagstiftningen ska planen ange kommunens långsiktiga planering och förarbetena till lagändringen anger att 12 år är en lämplig tidshorisont. Huvuddelen av de åtgärder som redovisas planeras att påbörjas under dessa 12 år, men några åtgärder som beskrivs planeras att påbörjas efter vattentjänstplanens tidshorisont.

Uppföljning av vattentjänstplanen

Enligt LAV 6 a§ ska vattentjänstplanens aktualitet prövas av Kommunfullmäktige minst vart fjärde år. Detta ska ske i början av varje mandatperiod, i samband med att Eslövs kommun följer upp kommunens översiktsplan. Vattentjänstplanen innehåller en rad åtgärder, som är beskrivna utifrån vad som ska påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont 2037 och vad som ska utföras efter. För att vattentjänstplanen ska kunna verka som ett underlag för kommunens långsiktiga planering är det av vikt att arbeta vidare med åtgärdslistorna, där kommunen och VA SYD tillsammans tittar på möjliga tidsplaner och prioriteringar för att synka

organisationernas arbete så mycket som möjligt. Det är även viktigt att åtgärdslistorna sedan följs upp och kontinuerligt uppdateras för att fånga upp eventuella ändringar. Arbetet med att titta närmare på vattentjänstplanens åtgärder, både vad gäller prioritering, tidsaspekter och uppföljning ska ske inom ramen för Eslövs vatten. Eslövs vatten har ansvar för att årligen återkomma med uppföljning av arbetet med åtgärder i vattentjänstplanen till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Processen för framtagande av vattentjänstplanen

Vattentjänstplanen tas fram genom ett samarbete mellan Eslövs kommun och VA SYD. Från Eslövs kommun har förvaltningarna Kommunledningskontoret och Miljö och Samhällsbyggnad medverkat. Den långsiktiga planeringen av allmänna vattentjänster är komplex och ett nära samarbete mellan parterna har därmed varit en väsentlig del i framtagandeprocessen. Planen har ställts ut för samråd enligt 6 c § LAV för att samla in synpunkter från berörda fastighetsägare, myndigheter och grannkommuner. Samrådssynpunkterna har sedan sammanställts och besvarats i en samrådsredogörelse. Vattentjänstplanen har ändrats utifrån inkomna synpunkter och ny information som kommit in. Den ändrade planen ställs nu ut för granskning. Efter granskningen kommer mindre justeringar göras om det finns behov av detta och därefter kan vattentjänstplanen antas av Eslövs kommunfullmäktige.

Eslövs vattentjänstplan och Eslövs översiktsplan

Vattentjänstplanen är ett viktigt underlag för såväl kommunens arbete med översiktsplanering som detaljplanering då den visar vilka förutsättningar det finns för kommande exploateringen utifrån ett VA-perspektiv. Om kommunen i översiktsplanen har med utbyggnadsområden där det inte finns kapacitet i det allmänna VA-nätet behöver det framgå vilka investeringar som behövs för att en exploatering ska vara möjlig och efterföljande detaljplaneprocesser behöver sedan hantera frågan. Samtidigt fungerar översiktsplanen som ett underlag till vattentjänstplanen genom att visa vilka områden som kommunen, utifrån ett planeringsperspektiv, vill prioritera för VA-utbyggnad.

Eslövs vattentjänstplan och Eslövs kommande klimatanpassningsplan

Eslövs kommun är i processen att ta fram en klimatanpassningsplan som syftar till att utveckla klimatanpassningsarbetet och därigenom öka kommunens förmåga att hantera klimatrelaterade väderhändelser.

Vattentjänstplanen och kommande klimatanpassningsplan angränsar till varandra i några avseende. I syfte att tydliggöra gränsdragningarna för de två planerna vad gäller skyfallsåtgärder kopplat till de allmänna VA-anläggningarna beskrivs åtgärder som helt ägs av VA SYD, vad gäller skydd för själva anläggningen, i vattentjänstplanen. Åtgärder som ägs av kommunen som handlar om åtgärder utanför den allmänna VA-anläggningen, exempelvis åtgärder som att identifiera framkomlighet till och från anläggningen, beskrivs i kommande klimatanpassningsplan. Det är viktigt att vid revideringar av planerna se över hur de förhåller sig till varandra och uppdatera vid behov.

Eslövs vatten

Eslövs vatten är en strategisk chefsgrupp för samordning, långsiktig gemensam planering kopplat till kommunens och VA-systemets utveckling och för ökad transparens mellan Eslövs kommun och VA SYD. År 2019 beslutade Eslövs vatten att fem strategiska planer skulle arbetas fram, VA-utbyggnadsplan, dagvatten- och översvämningsplan, nödvattenplan, sjö- och vattendragsplan samt vattenförsörjningsplan. Alla planerna är inte framtagna än. Eslövs vatten ansvarar för att kontinuerligt se över behov, revidering och uppföljning av vattenstrategiska planer som berör både VA SYD och Eslövs kommun. Utifrån lagkravet på att alla kommuner ska ha en aktuell vattentjänstplan, inkluderas även vattentjänstplanen inom ramen för Eslövs vatten. Nedan beskrivs planerna inom Eslövs vatten närmare.

Vattentjänstplan

Vattentjänstplanen syftar till att tydliggöra utvecklingen av den långsiktiga VA-försörjningen och verka som ett underlag för kommunens planering. Planen ska också tydliggöra ansvarsfördelningen kopplat till allmänt VA mellan Eslövs kommun och VA SYD. En del av den långsiktiga planeringen för VA-försörjning omfattar var VA behöver byggas ut och verksamhetsområde för VA behöver utökas. Därför omfattar vattentjänstplanen även det som nuvarande VA-utbyggnadsplan innehåller.

VA-utbyggnadsplan

När vattentjänstplanen antas i kommunfullmäktige ersätter den Eslövs kommun befintliga VA-utbyggnadsplan från 2015 och dess bilaga i sin helhet.

Dagvatten- och översvämningsplan

Eslövs kommunfullmäktige antog dagvatten- och översvämningsplan för Eslövs kommun 2020. Syftet med planen är att hitta bättre sätt att hantera dagvatten och skyfall i både planering och genomförande. Planen syftar också till att uppnå samsyn och en tydlig ansvarsfördelning kring dagvatten- och översvämningsfrågor mellan VA SYD och Eslövs kommun. Dagvatten- och översvämningsplanen innehåller flertal viktiga ställningstagande och strategier som i olika utsträckning har koppling till åtgärder i vattentjänstplanen. För att undvika dubbelstyrning har strategierna i dagvatten- och översvämningsplanen inte inkluderats i vattentjänstplanen. Planerna angränsar dock till varandra och därmed är det viktigt att vid revideringar av planerna se över hur de förhåller sig till varandra och uppdatera vid behov.

Nödvattenplan

Eslövs kommun har sedan 2023 en nödvattenplan. Syftet med nödvattenplanen är att tydliggöra ansvarsfördelning mellan VA SYD och Eslövs kommun avseende nödvatten och en övergripande plan på hur samhällets skyddsvärden ska upprätthållas vid en störning i dricksvattenleveransen.

Sjö- och vattendragsplan

Arbetet med att ta fram en sjö- och vattendragsplan påbörjades inom ramen för Eslövs vatten. När Eslövs kommun sedan började arbeta fram en miljöstrategi med tillhörande naturplan, miljöplan och klimat- och energiplan togs beslutet att delar av sjö- och vattendragsplanen i stället skulle omarbetas till ett kunskapsunderlag och finns som bilaga 2c till miljöstrategin, *Vattenmiljö i Eslövs kommun – kunskapsunderlag*.

Vattenförsörjningsplan

En vattenförsörjningsplan är inte framtagen. Vattenförsörjningsplanen ska redovisa hur vattenförsörjningen inom och utanför verksamhetsområde för dricksvatten ska säkerställas. Vattentjänstplanen omfattar delar av vattenförsörjningsplanen angående de områden som ligger inom gällande eller föreslaget verksamhetsområde för dricksvatten.

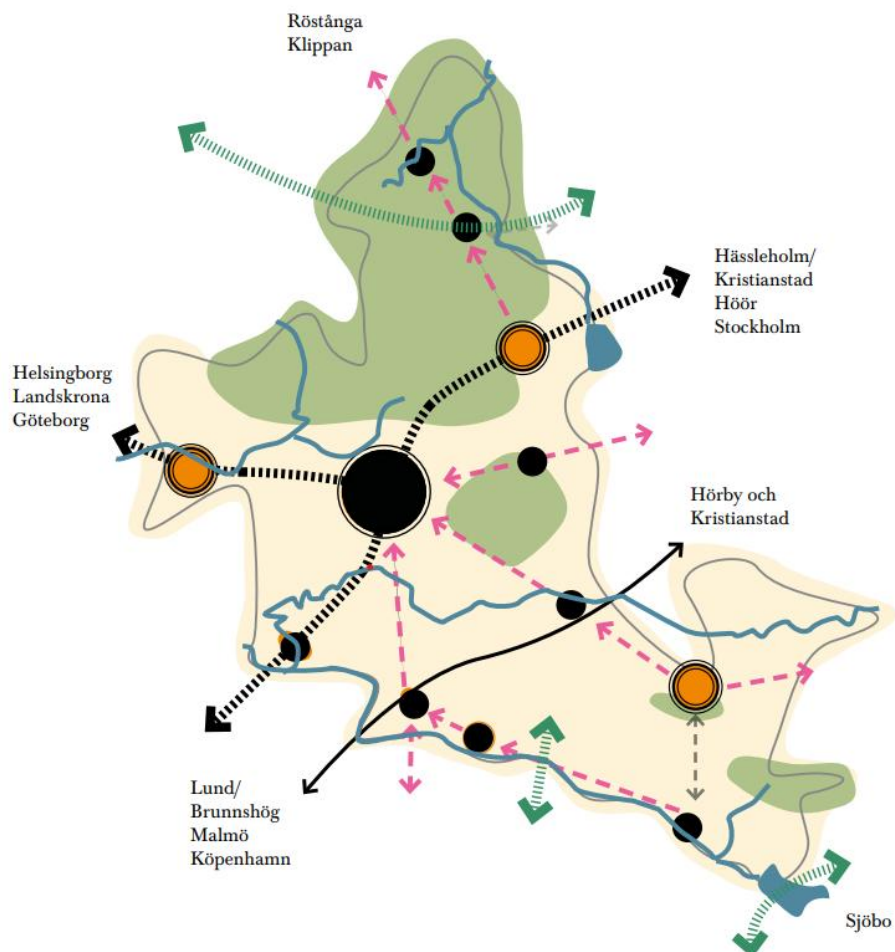
Faktorer som påverkar behovet av utbyggnad, förändring och förnyelse av den allmänna VA-anläggningen

Flera faktorer skapar ett behov av att förändra och förnya den allmänna VA-anläggningen. Faktorerna är beskrivna utifrån läget i Eslövs kommun men det är faktorer Eslövs VA-anläggning delar med stora delar av Sverige och världen. Nedan beskrivs dessa faktorer kort. Sist i planen finns mer information om lagstiftning och regelverk som styr förvaltningen och utvecklingen av den allmänna VA-anläggningen.

Befolkningen ökar och bebyggelsen förändras i Eslövs kommun

Ny bebyggelse planeras i flera av kommunens orter. Eslövs tätort ska kunna växa med 2800 bostäder fram till 2035 och ytterligare 950 bostäder i Östra Eslöv efter 2035. Dessutom planeras ett nytt verksamhetsområde nordost om Eslöv tätort. Kommunens orter planeras också att kunna växa och tillkommande planerad bebyggelse finns i bland annat Vaggarp, Marieholm, Gårdstånga, Stehag, Löberöd och Flyinge (Översiktsplan för Eslöv, antagen 2018).

När kommunens invånare blir fler innebär det att den allmänna VA-anläggningen behöver anpassas för att till exempel kunna leverera mer dricksvatten samt avleda och rena mer spillvatten. Ökad befolkning genom att nya områden byggs eller genom förtätning inom befintlig bebyggelse innebär också oftast att marken hårdgörs mer än innan vilken ökar belastningen på dagvattenssystemet. Ny bebyggelse påverkar VA-anläggningen i olika utsträckning beroende på var den tillkommer och vilka förutsättningar som finns på platsen. Kapacitet i ledningsnätet, förutsättningarna i diken och vattendrag som tar emot dagvatten och spillvatten och reningsverkens storlek skiljer sig åt i kommunens olika orter. I avsnittet *VA-förutsättningar i kommunens orter och byar* beskrivs VA-anläggningens status och förutsättningar för ytterligare bebyggelse.

Övergripande utvecklingsstrategi för Eslövs kommun, från översiktsplan 2018.

VA-anläggningens återstående livslängd

Den allmänna VA-anläggningen som är i bruk idag i Eslövs kommun har byggts ut under en period på mer än hundra år, framför allt under femtio-, sextio- och sjuttio-talet. Anläggningen åldras och underhåll, förnyelse och uppgradering är nödvändigt för att kunna leverera vatten och avlopp även i framtiden. När förnyelsearbetet inte genomförs i rätt tid ökar risken för läckor både in i och ut ur ledningarna. Ledningar som inte underhålls innebär också risk för plötsliga driftsstörningar, vilket innebär att akuta och dyra reparationsarbeten måste göras. Ur ett samhällsekonomiskt och

miljömässigt perspektiv är det alltså viktigt att genomföra förnyelsearbeten i rätt tid. Ett mått på i vilken grad förnyelse sker är den så kallade förnyelsetakten. I Eslövs kommun var förnyelsetakten för spillvatten- och dricksvattenledningar 0,36% under perioden 2017-2021 och 0,17% på dagvattenledningarna under samma period. Takten har varierat över tid, beroende på tillståndet på det befintliga ledningsnätet; vilken ålder det är på ledningarna inte den enda parametern som skapar ett förnyelsebehov. Gamla ledningar kan vara minst lika väl fungerande som nya. Förnyelsetakten i Eslövs kommun har ökat de senaste åren jämfört med tidigare men takten behöver fortsätta öka för att investeringsskulden inte ska öka.

Ledningsnätet åldras och måste förnyas

Lagstiftning och styrande regelverk

Allmänna vattentjänster styrs av både svensk och europeisk lagstiftning och direktiv. Svensk lagstiftning som styr allmänna vattentjänster är framför allt Lag om allmänna vattentjänster, Livsmedelslagen, Miljöbalken samt Plan- och bygglagen. Under den långa tid som samhället har tagit hand om vattenförsörjning och hantering av avlopp har lagstiftning och krav ändrats väsentligt. Svensk lagstiftning ska även integrera Europaparlamentets och Europarådets direktiv. När parlamentet antar direktiv som rör vattentjänster och som innebär hårdare krav jämfört med svensk lagstiftning eller praxis så

innebär detta att förutsättningarna för att leverera vattentjänster förändras. VA-anläggningen byggs för att fungera i upp emot 100 år. Därför är det viktigt att vid nybyggnation och förnyelse ta både nuvarande lagstiftning och kommande förändringar i lagstiftning som det finns kunskap om i beaktande.

Klimatförändringar

Mänskligheten går mot en framtid där den pågående globala uppvärmningen kommer medföra större problem för människor och samhällen runt om i världen. Den direkta konsekvensen är fler perioder med extremväder, såsom torka eller kraftig nederbörd med översvämningar som följd. Stora fluktuationer i vädret kommer inträffa allt oftare. Detta leder till ökad belastning på och krav på klimatanpassning av VA-systemet. Flera av dessa problem upplever vi redan idag men med ett förändrat klimat ökar både intensiteten i extremhändelser och antalet tillfällen det sker på.

De klimatförändringar som framför allt i närtid kommer att påverka den allmänna VA-anläggningen i Eslövs kommun är ökad nederbörd under vissa perioder och torka under andra perioder. Den ökade nederbörden innebär i första hand att dagvattenledningsnätet överbelastas. Dagvattenledningar i befintliga områden är byggda med en mindre kapacitet än de ledningar som läggs idag. Kombinationen av att äldre dagvattenledningar byggdes med en mindre kapacitet och framtidens kraftigare regn innebär att det finns risk att det oftare kommer att ske marköversvämningar, det vill säga att ledningsnätet är överfullt. Det finns inga lagkrav på att anpassa det befintliga ledningsnätet till dagens standard och framtidens kraftigare regn. Om det finns felkopplingar inne på privata fastigheter och dagvatten därmed leds till spillvattenledningar kan även spillvattennätet överbelastas med källaröversvämningar, bräddningar på ledningsnätet och i pumpstationer samt försämrad rening på reningsverken till följd. Detta är redan idag ett problem i Eslövs kommun men ökade regnmängder i samband med klimatförändringar kommer att förvärra dessa problem.

Klimatförändringarna ökar även risken för riktigt stora regn, skyfall. Hur den allmänna VA-anläggningen påverkas och åtgärder för att säkra den allmänna VA-anläggningens funktion vid ett skyfall behandlas i denna plan (se mer under delkapitlet *Kontinuitetsarbete inklusive skyfallsplanering*).

Även höga vattennivåer i sjöar och vattendrag i kommunen skapar utmaningar för VA-anläggningen, både idag och på sikt. Det handlar framför allt om att förutsättningarna för avledning av dagvatten och renat spillvatten förändras.

I nuläget innebär torka i första hand att efterfrågan på vatten ökar. Konsekvensen av detta är att efterfrågan kan överskrida kapaciteten för att bereda och distribuera dricksvatten. På längre sikt kan torka ge större problem med vattentillgång. Utöver torkans påverkan på dricksvattenförsörjningen kan klimatförändringen i form av höjda temperaturer och förändrade nederbördsmönster resultera i kvalitetsförändringar på råvatten som kan medföra behov av annan beredningsprocess för att producera ett bra dricksvatten. Torka påverkar även tillgången till grundvatten, i Hurva finns det problemet redan idag. Låga nivåer av grundvatten kan medföra att tillgången på råvatten påverkas, eftersom den konkurrerar med uttag av vatten för bevattning av jordbruksmark. Det kan göra att områden i kommunen som idag bedöms kunna lösa sin dricksvattenförsörjning med enskilda brunnar, i framtiden behöver allmänt dricksvatten. Kraftiga förändringar av grundvattennivåer, såväl låga som höga nivåer, kan även innebära att markstabiliteten blir sämre. Detta påverkar livslängden på ledningar och innebär ökade underhållskostnader.

Ansvar kopplat till den allmänna VA-anläggningen

Kommunens ansvar

Kommunen har enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) skyldighet att ordna vattenförsörjning och avlopp för viss bebyggelse. Skyldigheten gäller om det finns ett behov sett till människors hälsa och behovet av att skydda miljön. Det är kommunfullmäktige i kommunen som fattar beslut om vilka fastigheter som har behov av tillgång till allmänt vatten och avlopp. Det område där kommunen har beslutat att det ska finnas kommunalt vatten och avlopp kallas för verksamhetsområde.

Kommunen förser fastigheter inom verksamhetsområdet med vatten och avlopp genom en allmän VA-anläggning som ägs, byggs ut och underhålls av kommunens VA-huvudman.

Kommunen kan själv vara VA-huvudman, men uppdraget kan också läggas ut på ett bolag eller ett förbund. I Eslöv är det VA SYD som är VA-

huvudman. VA SYD är ett kommunalförbund och ägs förutom av Eslövs kommun även av Burlövs kommun, Lomma kommun, Lunds kommun, Malmö stad och Svedala kommun. Oavsett vilken typ av organisation som är VA-huvudman ska kommunen ensam eller tillsammans med andra kommuner alltid ha en majoritet av beslutsmakten över VA-huvudmannen.

Förutom det ansvar som kommunen har enligt LAV är kommunen också fastighetsägare och har där samma ansvar och rättigheter som övriga fastighetsägare, se nedan under Fastighetsägares ansvar.

Plan- och bygglagen, PBL (2010:900), reglerar kommunens fysiska planering av mark och vatten i form av översiktsplanering och detaljplanering. Varje kommun har ett ansvar och planmonopol för att planera sina mark- och vattenområden. Mark och vatten ska användas till det som är mest lämpligt och hänsyn ska tas till både enskilda och allmänna intressen. Lokalisering av bebyggelse ska ske med hänsyn till möjligheterna för vatten- och avloppsförsörjning.

Kommunen ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken på bland annat mindre avloppsreningsverk, enskilda avlopp och ledningsnät.

VA-huvudmannens ansvar

VA SYD är VA-huvudman i Eslövs kommun. Som VA-huvudman ansvarar VA SYD för den allmänna VA-anläggningen. Den allmänna VA-anläggningen består bland annat av ledningar, pumpstationer, tryckstegringsstationer, avloppsreningsverk, vattenverk och öppna dagvattenanläggningar. Som VA-huvudman ska VA SYD se till att den allmänna VA-anläggningen fungerar, med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Dricksvatten är ett livsmedel som ska klara högt ställda kvalitetskrav och det ska vara tillräckligt bra tryck i ledningarna. Spillvatten ska kunna ledas bort från fastigheter och renas enligt de krav som tillsynsmyndigheten ställer. Dagvatten ska också ledas bort så att det inte orsakar översvämningar under normala förhållanden och även renas vid behov. Det finns inga lagkrav på att anpassa det befintliga ledningsnätet till dagens standard och framtidens kraftigare regn. Om en fastighetsägare får skador på sin fastighet utreds orsaken och om den allmänna VA-anläggningen visat sig ha brister kan VA SYD behöva betala ersättning för hela eller delar av den ekonomiska skada som fastighetsägaren lidit.

Sydvattens ansvar

Eslövs kommun är sedan 1966 delägare i Sydvatten. Bolagets uppdrag är att producera dricksvatten till de 17 ägarkommunerna med totalt 1 miljon invånare. Sydvatten äger och driver Bolmentunneln, de två vattenverken Ringsjöverket och Vombverket samt huvudledningssystemet för distributionen av dricksvatten. Sydvatten distribuerar vatten till bolagets delägarkommuner som ansvarar för ledningsnätet inom respektive kommun.

Fastighetsägarens ansvar

Fastighetsägaren har ansvar för ledningar och egna vatten- och avloppsinstallationer inom fastigheten. Med fastighet menas hela tomten, inte bara byggnader. Detta gäller också anordningar för skydd mot inträngande avloppsvatten, till exempel bakvattenstopp av olika slag. Ansvaret gäller från anslutningspunkten i gatan som brukar ligga ungefär en halv meter utanför tomtgränsen. Fastighetsägaren har ansvar för att avvattna sin tomt. Det innebär att ta hand om vattnet som faller på den egna fastigheten och leda det till anslutningspunkten.

Länsstyrelsens ansvar

Länsstyrelsen utövar tillsynen över att kommunen fullgör skyldigheten enligt 6 § att tillgodose behovet av vattentjänster, det vill säga att kommunen bygger ut allmänt VA där det finns behov.

Status på och utveckling av den befintliga anläggningen

I detta kapitel beskrivs nuläget och den långsiktiga planen för den allmänna VA-anläggningen som tjänar bebyggelsen i Eslövs kommun. De åtgärder som beskrivs i den långsiktiga planen ska genomföras av VA SYD om inget annat nämns. Åtgärderna kräver dock samarbete med bland annat Eslövs kommun.

Dricksvatten

Nuläge

Merparten av det dricksvatten som VA SYD distribuerar i Eslövs kommun produceras av Sydvatten. Eslövs kommun är sedan 1966 delägare i Sydvatten. Bolagets uppdrag är att producera dricksvatten till de 17

ägarkommunerna med totalt 1 miljon invånare. Sydvatten äger och driver Bolmentunneln, de två vattenverken Ringsjöverket och Vombverket samt huvudledningssystemet för distributionen av dricksvatten. Sydvatten distribuerar vatten till bolagets delägarkommuner som ansvarar för ledningsnätet inom respektive kommun.

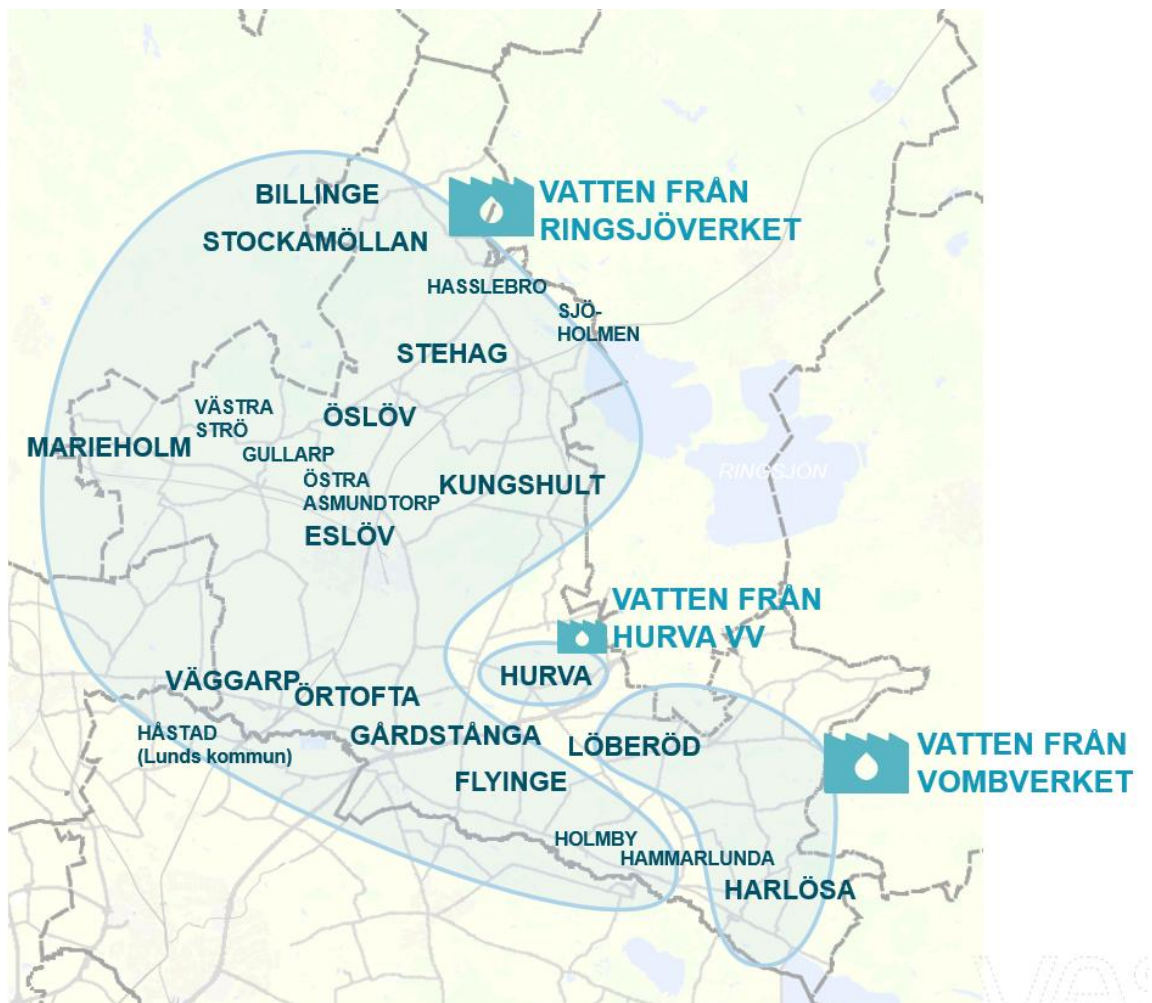
VA SYD förser kunder i Eslövs kommun med knappt 3 miljoner m³ dricksvatten årligen. Ungefär hälften av vattnet förbrukas av hushåll och hälften av verksamheter.

Eslövs tätort, Billinge, Stockamöllan, Hasslebro, Stehag, Sjöholmen, Marieholm, Örtofta/Väggarp, Kungshult, Flyinge, Gårdstånga, Västra Strö, Gullarp, Stabbarp, Holmby och Hammarlunda får vatten som har producerats vid Sydvattens anläggning Ringsjöverket i Stehag i Eslövs kommun. Här renas råvatten som kommer från sjön Bolmen i södra Småland. Löberöd och Harlösa får vatten från Vombverket i Lunds kommun. Där renas råvatten från den intilliggande Vombsjön.

Orten Hurva har ett eget vattenverk som hämtar råvatten från en brunn belägen i tätorten. Brunnen kan i nuläget inte försörja samhället under sommartid om inte bevattningsförbud införs. Förutsättningarna för att borra en ny brunn är dåliga enligt de bedömningar som gjorts.

Samtliga råvattentäkter som används för produktion av dricksvatten till VA SYDs kunder i Eslövs kommun är skyddade med vattenskyddsområde.

Den äldsta kända ledningen för dricksvatten som är i bruk är från 1922 och den ligger i Eslövs tätort. Dricksvattenledningsnätet i Eslövs kommun har i huvudsak byggts ut sedan 40-talet med en topp under 60-talet. Även under 2000-talet har en stor utbyggnad av dricksvattenanläggningen skett i samband med att bebyggelsen har byggts ut i Eslövs olika orter och byar.

Bilden visar från vilka vattenverk de olika orterna i Eslövs kommun får sitt dricksvatten.

Generellt är dricksvattenförsörjningen för VA SYDs kunder i Eslövs kommun, förutom till Hurva (se ovan), tillfredsställande. Systemet är byggt så att försörjningen är säker, både vid normala förhållanden och om vatten till exempel behöver stängas av på något ställe. Billinge och Stockamöllan hade tidigare egna vattenverk men dessa har ersatts av dricksvatten från Ringsjöverket. Åtgärder har även gjorts för att förbättra redundansen i dricksvattenförsörjning för Eslövs tätort.

För Gårdstånga finns begränsad kapaciteten i ledningsnätet. Det får som konsekvens att det finns problem med trycket hos vissa kunder.

Status på VA SYDs dricksvattenledningsnät i Eslövs kommun har bedömts utifrån hur mycket vattenförluster som finns på ledningsnätet. 2023 var vattenförlusterna drygt 10% från det allmänna ledningsnätet. Vattenförluster beror i huvudsak på skicket på ledningarna som i sin tur beror på till exempel ledningarnas ålder, hur ledningsnätet har skötts, om det utsatt för till exempel snabba temperatursvängningar och om ledningarna utsatts för rörelser i marken. Oftast behöver vattenförlusterna åtgärdas genom att ledningarna förnyas. Det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet men ledningsnätets status är sällan något som märks för VA SYDs kunder utan detta påverkar framför allt VA SYD i form av kostnader för vatten som läcker ut innan det når kunderna. Förnyelsetakten i Eslövs kommun de senaste åren har varit 0,9 km/år eller 0,36 % av vattenledningsnätet (snittvärde 2017–2021). Det nationella snittet på förnyelse av dricksvattennätet är 0,52%¹. Med den förnyelsetakt som finns idag ökar riskerna för skador på ledningar och mark men även, om delar av ledningsnätet blir trycklöst, att grundvatten läcker in och förorenar dricksvattnet.

Nödvattenförsörjning

Vid händelse av att den ordinarie dricksvattenanläggningen inte fungerar, är ur bruk eller att vattnet är förorenat och föroreningen inte kan kokas bort, kan vatten behöva distribueras på annat sätt för att i möjligaste mån upprätthålla dricksvattenförsörjning till allmänhet och prioriterade verksamheter. Sedan hösten 2023 har Eslövs kommun en nödvattenplan som ska användas som stöd inför, under och efter ett avbrott i vattenleveransen. Nödvattenplanen har tagits fram gemensamt av kommunen och VA SYD.

Långsiktig plan för den allmänna dricksvattenanläggningen

Sydvatten arbetar med att säkra kvaliteten på och skyddet av råvattnet samt med att skapa ett robust system för överföring till VA SYD. Vidare planerar Sydvatten för att Bolmen ska bli den primära råvattentäkten för båda sina vattenverk varvid Vombsjön kommer ha funktionen av en reservvattentäkt. Skyddet av råvattnet innebär att vattenskyddet runt råvattentäkterna ska utvecklas genom samarbete med kommuner och övriga intressenter kring vattentäkter. Övervakning av föroreningar i vattenmiljön,

¹ Svensk vattens investeringsrapport 2023

På kort sikt planeras VA SYDs vattenverk i Hurva att läggas ner och Hurva planeras att kopplas samman med orter som redan i dag får sitt dricksvatten från Vombverket. På lång sikt planeras en omkoppling av distributionsnätet i sydöstra delen av Eslövs kommun. Orterna Löberöd, Harlösa, Flyinge, Gårdstånga, Hammarlunda och Holmby kommer då att försörjas från både Ringsjöverket och Vombverket. Åtgärderna syftar till att öka dricksvattenförsörjningens robusthet i orterna och att Hurva ska få lika god tillgång till dricksvatten som övriga orter i kommunen.

Förnyelsetakten på ledningsnätet behöver öka de kommande åren för att minska risken för driftstörningar och avbrott och för att inte investeringsskulden ska öka. En ökad förnyelsetakt syftar också till att minska vattenförlusterna.

VA SYD arbetar med olika planer för planering av åtgärder på den allmänna VA-anläggningen i Eslövs kommun. Bland annat kommer VA SYD att ta fram en dimensionsplan för dricksvattennätet i Eslövs kommun.

Dimensionsplanen ska identifiera de delar av ledningsnätet där åtgärder behöver göras och även ge förslag på om ledningar behöver annan dimension. De förstärkningar som behöver göras bör till stor del sedan kunna genomföras i samband med exploateringar och andra projekt, till exempel ombyggnad av gator eller omläggning av andra ledningar. VA SYD tar även fram en strategisk ledningsnätsplan för samtliga vattenslag. Ledningsnätsplanen identifierar var större åtgärder behövs för att upprätthålla ledningsnätets funktion.

I samband med exploateringar behöver ofta förstärkningar på dricksvattennätet utföras. Detta gäller bland annat i östra Eslöv och Vaggarp.

Både Sydvatten och VA SYD har ett långsiktigt arbete med att minska dricksvattenförbrukningen.

Sammanfattning av åtgärder för dricksvattenförsörjning som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):

- Ny överföringsledning för dricksvatten Södra Sandby-Flyinge-Hurva. Nedläggning av Hurva Vattenverk. Åtgärden syftar till att lösa stabil vattentillgång för Hurva samt att skapa större redundans för orternas dricksvattenförsörjning. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förnyelse av dricksvattennätet. Åtgärden syftar till att minska läckage och risker för driftstörningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar inom östra Eslövs tätort. Åtgärden syftar till att möjliggöra utbyggnaden av östra Eslöv. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar i samband med exploatering för att skapa förutsättningar för den nya bebyggelsen. Ansvaret ligger inom VA SYDs ansvar.

- Sammankoppling av dricksvattensystemet i sydöstra kommundelen. Åtgärden syftar till att öka redundansen för dricksvattenförsörjningen i orterna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram dimensionsplan för dricksvattennätet i kommunen. Åtgärden syftar till att ge vägledning för VA SYDs åtgärder på dricksvattennätet. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ta fram strategiska ledningsnätsplaner för Eslövs tätort och systemet i sydöstra kommundelen. Åtgärden syftar till att identifiera strategiskt viktiga åtgärder på ledningsnätet. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden syftar till att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion även vid skyfall. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Eslövs kommun.
- Säkra kvaliteten på befintliga råvattentäkter. Denna åtgärd behöver olika aktörer arbeta med men den åtgärd som åsyftas här ligger inom Sydvattens ansvarsområde
- Öka robustheten på överföringssystemet mellan produktion och Eslövs kommun. Åtgärden ligger inom Sydvattens ansvarsområde
- Verka för att minska vattenanvändningen Åtgärden ligger inom Sydvattens ansvarsområde men behöver ske i samverkan med VA SYD och Eslövs kommun.

Spillvatten

Nuläge

Rening av spillvatten

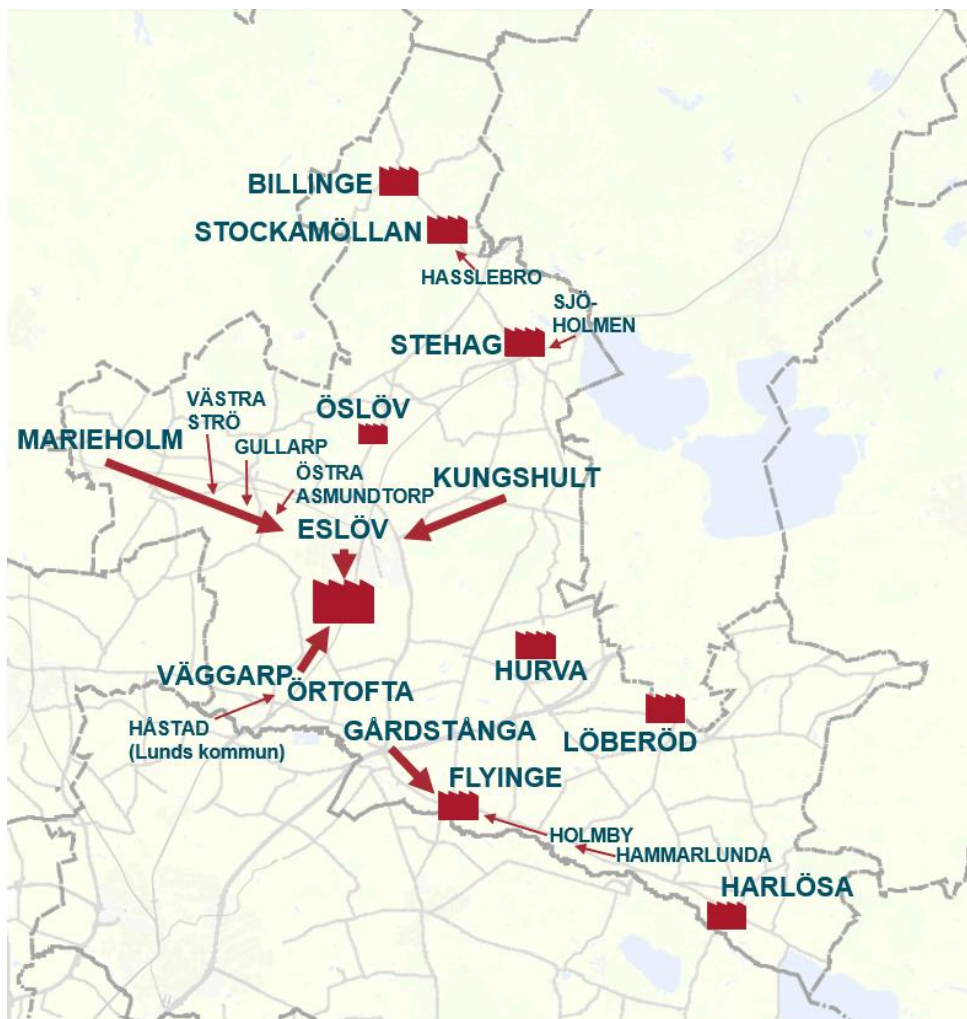
I Eslövs kommun finns ett flertal avloppsreningsverk, ARV, av olika storlekar. Ellinge är kommunens största avloppsreningsverk och det tar emot spillvatten från Eslövs tätort, Gullarp, Östra Asmundtorp, Stabbarp, Västra Strö, Kungshult, Marieholm och Örtofta. Inom upptagningsområdet finns även verksamheter som har stor påverkan på Ellinge, framför allt Orkla food.

I Eslövs kommun finns även åtta mindre avloppsreningsverk, alla byggda under 1960- och 70-talet. Dessa verk är mycket olika stora, från Öslövs ARV med drygt 35 anslutna personer till Flyinge ARV med knappt 1500 personer anslutna (siffror från 2024). Det renade vattnet från avloppsreningsverken leds till vattendragen Eslövsbäcken, Bråån, Rönne å och Kävlingeån.

Nya, hårdare krav på rening och ökande belastning innebär att Eslövs avloppsreningsverk behöver byggas om. Det arbetet har pågått sedan 2018. De flesta avloppsreningsverken är endast byggda för avskiljning av organiskt material medan det idag även krävs rening av fosfor. Ombyggnad har skett av Billinge ARV och Stockamöllans ARV.

Ellinge ARV har idag en bra rening och uppfyller de krav som ställs på verket. Bedömd ökad belastning från både ny bebyggelse och utökning av Orkla Food innebär dock att verket behöver byggas om på sikt, där nya krav i EUs avloppsdirektiv troligen också kommer ställa krav på utökad rening.

Till verken leds, förutom spillvatten, också stora mängder regn- och grundvatten, så kallat tillskottsvatten (se mer om tillskottsvatten under ledningsnät nedan). Stora mängder tillskottsvatten innebär att allt vatten som kommer in till verken inte kan renas. Avloppsreningsverken behöver antingen byggas för att kunna hantera stora flöden eller så behövs åtgärder på ledningsnätet. I vissa fall behövs båda dessa åtgärder eftersom det inte helt går att bygga bort problemen med tillskottsvatten.

Bilden visar var spillvatten från orterna i Eslövs kommun renas.

Ledningsnät

Ledningsnätet för spillvatten består av ledningar och pumpstationer och dessa ska leda bort spillvatten från enskilda fastigheters förbindelsepunkt till avloppsreningsverken. Spillvatten fördröjs i vissa orter i magasin för att inte överbelasta pumpstationer och ledningar nedströms.

Ett åldrande ledningsnät

Stora delar av ledningsnätet byggdes under rekordåren på 1960 och 1970-talet men det finns även betydligt äldre ledningar. Det material som använts för spillvatten historiskt är betong. På senare år har andra material börjat användas i större skala, bland annat för att kunna utföra schaktfri renovering av ledningarna. Allteftersom ledningarnas ålder ökar, ökar problemen med

tillskottsvatten och eftersom ledningarna är av betong finns även risk för att ledningarna ska kollapsa när de åldras. Förnyelsetakten i Eslövs kommun de senaste åren har varit 0,7 km/år eller 0,36% av det spillvattennätet (snittvärde 2017–2021). Det nationella snittet på förnyelse av spillvattenledningar är 0,51%². Om förnyelsetakten fortsätter att ligga på samma nivå även framåt så ökar risken för att ledningarna kollapsar men framför allt ökar problemen med tillskottsvatten.

De östra delarna av Eslövs tätort utreddes specifikt i samband med framtagande av fördjupningen av översiktsplanen för östra Eslöv. Utredningen bekräftar bilden av ett stort behov av ökad förnyelse av ledningsnätet.

Kombinerade områden

Ledningsnätet för spillvatten ska oftast inte ta emot regn men i vissa områden är ledningsnätet byggt för att ta emot både spillvatten och dagvatten. Ledningar där både spillvatten och regn och dräneringsvatten går till samma ledningar kallas kombinerat ledningsnät. Kombinerade ledningsnät byggdes fram till 1960-talet. Eslövs tätort och Löberöd har områden med kombinerat ledningsnät. Totalt är 16% av ledningsnätet i Eslövs tätort kombinerat. I Löberöd handlar det om mindre områden. I Eslövs tätort har separering gjorts i samband med andra arbeten. Detta har tydligt avlastat de stora ledningsstråken i orten.

Tillskottsvatten

Regn och dräneringsvatten men även grundvatten kan ta sig in i spillvattennätet även om det inte är avsett. Detta kallas för tillskottsvatten. Orsaken till tillskottsvatten kan vara felkopplade husgrundsdräneringar, felkopplade tak- och gatuytor och otäta ledningar på både privat och allmän mark. Tillskottsvatten innebär stora belastningar på pumpstationer och avloppsreningsverk men ökar även risken för källaröversvämningar och bräddningar av orenat avloppsvatten till recipienten. I Eslövs kommun är spillvattennätet starkt påverkat av tillskottsvatten vilket även påverkar avloppsreningsverken. Värst är det i Billinge där ca 90% av det vatten som kommer in till avloppsreningsverket är tillskottsvatten men många andra av

² Svenskt vattens investeringsrapport 2023

kommunens verk har runt 80% tillskottsvatten. I Marieholm innebär mängderna tillskottsvatten att det sker bräddning av stora mängder spillvatten vid Marieholms pumpstation.

Tillskottsvatten är en av de största utmaningarna för VA-anläggningens funktion i Eslövs kommun. Vissa åtgärder har gjorts på det allmänna spillvattenledningarna men undersökningar i områden med mycket tillskottsvatten visar att det behövs ett fortsatt förnyelsearbete på allmänna ledningar och åtgärder inne på enskilda fastigheter. I samband med att åtgärder för att minska tillskottsvatten utreds behöver även påverkan på dagvattenssystemet undersökas så att problemet förvärras någon annan stans.

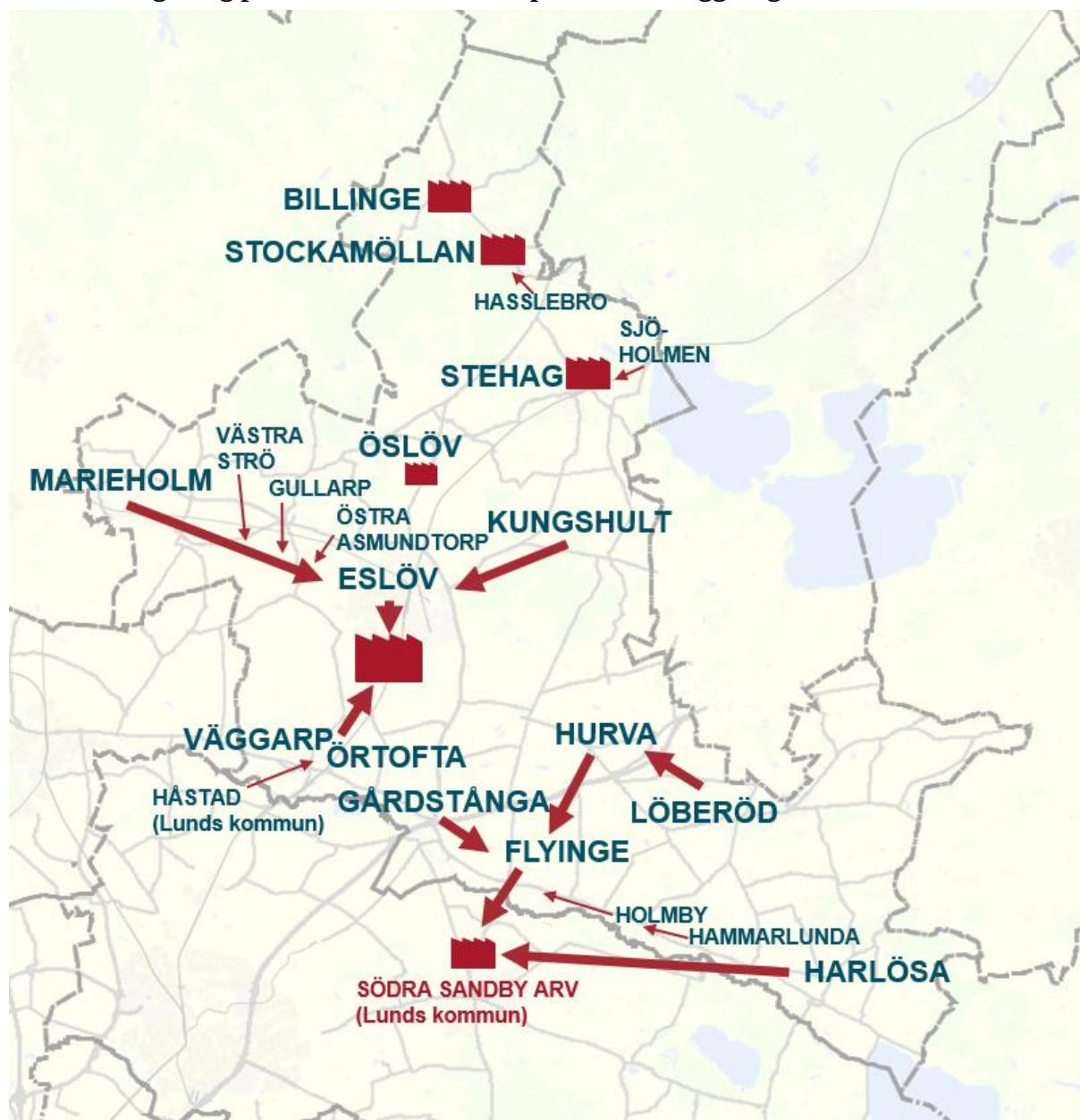
Återvinning av slam

Ellinge har under 2023 mottagit slam från övriga ARV i kommunen men även från stora livsmedelsindustrier och från Sjölanda ARV, Källby ARV och Södra Sandby ARV. På Ellinge ARV pågår ett projekt, testbed Ellinge, vars huvudsakliga syfte är att skapa underlag till svenska VA-verks vägval för hållbar slamhantering- och avsättning. Projektet är en pilotstudie där torkning och pyrolys³ ska ske av avloppsslam från olika avloppsreningsverk. Projektet ska:

- Erhålla drifterfarenheter och optimera driftbetingelser för torkning och pyrolys av olika typer av avloppsslam.
- Skapa nya, bättre marknadsanpassade gödselprodukter av avloppsslam.
- Skapa en innovationsplattform för framtida, alternativ slamhantering.

³ Pyrolys är en upphettning av organiskt material i en syrefri miljö där fosfor stannar kvar i slammet och där en del av kolet inte försvinner som koldioxid och bidrar till växthusgasutsläpp.

Långsiktig plan för den allmänna spillvattenanläggningen

Bilden visar kommunens långsiktiga plan för hantering av spillvatten.

Avloppsreningsverk

VA SYDs långsiktiga plan för spillvattenrening är att ha kvar de mindre avloppsreningsverk som finns i norra delen av kommunen, det vill säga Billinge ARV, Stockamöllan ARV och Stehags ARV. De har eller ska byggas om för att klara dagens krav på rening, befolkningsökning och även

för att till viss del kunna ta emot en del tillskottsvatten. Stockamöllan ARV klarar reningskraven för dagens och planerad bebyggelse men åtgärder för att komma tillrätta med tillskottsvatten behöver göras för att undvika ännu en ombyggnad av verket på sikt. Stehags ARV planeras byggas om. Även Öslövs ARV planeras behållas men anläggningen behöver åtgärdas, vilket är under utredning.

I södra kommundelen föreslås Ellinge ARV finnas kvar. Utredning om framtida Ellinge ska starta 2025. Behovet av eventuell tillbyggnad beror till stor del på livsmedelsindustrin Orkla, vars spillvatten behandlas på Ellinge. Så länge befolkningsökning sker som prognostiserat och om Orkla inte utökar eller ändrar sitt innehåll i avloppsvattnet (framförallt kväveinnehåll) så behöver Ellinge ARV inte byggas om inom vattentjänstplanens tidshorisont, det vill säga inte innan 2037. Ökade reningskrav på till exempel läkemedelsrening och förändrad belastning kan innebära att verket behöver stå klart tidigare och arbetet med nytt tillstånd behöver komma igång innan 2037.

I sydöstra kommundelen planeras alla avloppsreningsverk att på sikt läggas ner och spillvatten ska föras över till Södra Sandbys avloppsreningsverk i Lunds kommun. De åtgärder som ligger inom vattentjänstplanens tidshorisont är nedläggning av Flyinge och Harlösa ARV men på sikt planeras även Löberöds och Hurva ARV att läggas ner. För att klara befolkningsökningen och stora mängder tillskottsvatten byggs Löberöds ARV om, en ombyggnad som pågår. Det kommer även att behövas åtgärder på Harlösa ARV i väntan på överföringen till Södra Sandby ARV.

Södra Sandby ARV behöver byggas om för att klara den framtida belastningen på verket. En första ombyggnad sker inom det tillstånd som finns för avloppsreningsverket men som inte tagits i bruk och planeras påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont. Den ombyggnaden behövs dels för att verket ska klara befolkningsökningen i Södra Sandby men även för att kunna klara att ta emot spillvatten från Flyinge, Gårdstånga och Harlösa i Eslövs kommun och från Revinge och Revingehed i Lunds kommun. På sikt behövs ett nytt tillstånd för Södra Sandby ARV för att verket ska klara den planerade befolkningsökningen i anslutna orter och för att kunna ta emot spillvatten från Löberöd och Hurva. När den andra ombyggnaden behöver ske beror på hur befolkningsökningen blir i orterna. Arbetet med att söka nytt tillstånd kommer att behöva startas inom vattentjänstplanens tidshorisont.

Ledningsnät

Det har genomförts ett flertal utredningar för att definiera problem och föreslå åtgärder för ledningsnätet i Eslövs kommun. VA SYD ska ta fram en strategisk ledningsnätsplan för Eslövs tätort och även för sydöstra kommundelen, vilket på sikt kommer öka kunskapen om det långsiktiga behovet som finns för ledningsnätet i kommunen. Den strategiska ledningsnätsplanen kommer också ge möjlighet att testa hur olika scenarier, som till exempel minskning av tillskottsvatten från kringliggande orter eller separering av det kombinerade ledningsnätet. I samband med exploateringar behöver ofta förstärkningar på spillvattennätet utföras.

Ett åldrande ledningsnät

Förnyelsebehovet beror på ledningarnas status. Förnyelsetakten behöver fördubblas de kommande åren för att minska risken för driftstörningar och avbrott. En ökad förnyelsetakt syftar också till att minska problemen med tillskottsvatten.

Kombinerat ledningsnät

För att Eslövs tätort ska kunna fortsätta att expandera, inte minst i östra Eslöv, behöver separering av kombinerade ledningar fortsätta.

Tillskottsvatten

Ortsspecifika mätningar och utredningar avseende tillskottsvatten har genomförts i Marieholm och Stehag där tillskottsvattenproblematiken är stor. Därefter behöver Hurva, Stockamöllan, Löberöd, Harlösa, Billinge och Kungshult utredas och åtgärder vidtas. Generellt finns det ett stort behov av att minska mängden tillskottsvatten i ledningsnätet. Innan överföring av spillvatten till Södra Sandbys ARV kan ske behöver åtgärder för att minska tillskottsvatten i orterna i sydöstra kommundelen utföras. För Kungshult behöver tillskottsvattenproblematiken minska för att utbyggnad av Berga (Kastberga/Nr 3-vägen) ska kunna ske.

VA-utbyggnad

Ett antal samhällen eller bebyggelsegrupper har konstaterats ha ett behov av allmänt spillvatten. Till dessa områden ska spillvatten byggas ut. Se vidare om denna bedömning i delen om VA-utbyggnad.

Sammanfattning av åtgärder för spillvattenhantering som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):

- Utredda och fortsätta åtgärda tillskottsproblematiken i kommunen. Detta gäller för alla orter i kommunen utom Eslövs tätort. Åtgärden syftar till att minska belastningen på avloppsreningsverk, minska bräddningar och minska risk för källaröversvämningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men kräver även åtgärder av privata fastighetsägare på deras egna VA-installation.
- Förnyelse av spillvattennätet. Åtgärden syftar till att minska tillskottsvattenproblematiken och risken för driftsstörningar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Separering av ledningsnätet i Eslövs tätort. Åtgärden syftar till att minska flödesbelastningen på Ellinge ARV och minska risken för källaröversvämningar i Eslövs tätort. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ny överföringsledning för spillvatten Harlösa-Södra Sandby. Nedläggning av Harlösa ARV. Åtgärden syftar till att skapa en långsiktig lösning för spillvattenhanteringen för Harlösa. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ny överföringsledning och pumpstation för spillvatten Södra Sandby-Flyinge-Hurva. Nedläggning av Flyinge ARV. Åtgärden syftar till att skapa en långsiktig lösning för spillvattenhanteringen för Flyinge och Gårdstånga samt förbereda för nedläggning av Hurva ARV. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar i samband med exploatering för att skapa förutsättningar för den nya bebyggelsen. Ansvaret ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utredda och utföra tillfälliga lösningar för Harlösa ARV. Åtgärden syftar till att förbättra reningen innan överföring till Södra Sandby ARV kan ske. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Färdigställa ombyggnaden av Löberöds ARV. Åtgärden syftar till att förbättra reningen så att avloppsreningsverket klarar krav på rening för den befolkningsökning som pekas ut i översiktsplanen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utredda ombyggnad av och bygga om Stehags ARV. Åtgärden syftar till att förbättra reningen så att avloppsreningsverket klarar krav på rening för den befolkningsökning som pekas ut i översiktsplanen. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utredda och utföra ombyggnad av Södra Sandby ARV inom befintligt tillstånd. Åtgärden syftar till att skapa utrymme för

bebyggelseutveckling inom de närmaste 10-15 åren. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.

- Ta fram strategiska ledningsnätsplaner för Eslövs tätort och systemet i sydöstra kommundelen. Åtgärden syftar till att identifiera strategiskt viktiga åtgärder på ledningsnätet. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Tillståndsprocess för utökning av Södra Sandby ARV. Åtgärden syftar till att skapa en långsiktig lösning för spillvattenhanteringen för orterna kring Kävlingeån i Eslövs och Lunds kommun. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Tillståndsprocess för utökning av Ellinge ARV. Åtgärden syftar till att skapa förutsättningar för bebyggelse- och verksamhetsutveckling inom Ellinges upptagningsområde samt att klara nya krav på rening. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Arup/Kungabacken. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Bråån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Berga/Kastberga. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Saxån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Bosarps Jär. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Saxån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Högseröd. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Bråån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Östra Karaby. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Bråån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Utbyggnad av spillvatten till Brödåkra/Utteröd. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Kävlingeån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden syftar till att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion även vid skyfall. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Eslövs kommun.

- Fortsätta testa strategier och metoder för återanvändning av spillvatten. Åtgärden genomförs av VA SYD.

Sammanfattning av åtgärder för spillvattenhantering efter 2037:

- Överföringsledning för vatten och spillvatten Hurva-Löberöd samt nedläggning av Hurvas och Löberöds ARV. Åtgärden syftar till att skapa en långsiktig lösning för spillvattenhanteringen för Hurva och Löberöd. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ombyggnad av Södra Sandby ARV inom nytt tillstånd. Åtgärden syftar till att skapa en långsiktig lösning för spillvattenhanteringen för orterna kring Kävlingeån i Eslövs och Lunds kommun. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Ombyggnad av Ellinge ARV inom nytt tillstånd. Åtgärden syftar till att skapa förutsättningar för bebyggelse- och verksamhetsutveckling inom Ellinges upptagningsområde. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.

Dagvatten

Nuläge

Avledning av dagvatten i ledningar och öppna lösningar

Dagvattnet samlas upp och avleds via ledningar och diken till de olika recipienterna i kommunen. Dagvatten avleds idag till kommunens alla större vattendrag samt till mindre bäckar, diken och privata ledningar.

Dagvattensystemen är lokala och dagvatten från en ort leds inte till en annan, som spillvatten, utan via ett eller flera utlopp till närliggande vattendrag och diken.

Bilden visar till vilka vattendrag som dagvatten leds till från de olika orterna i kommunen.

Dagvattensystemen i Eslövs kommun är utbyggda i många olika etapper och av olika aktörer. Det innebär att det är mycket olika status för dagvattenanläggningen i kommunen. I en del av byarna, till exempel Flyinge, Gårdsstånga, Kungshult och Harlösa, är inte dagvattennätet utbyggt i hela verksamhetsområdet eller så är fastigheter inom verksamhetsområdet inte anslutna till dagvattennätet. I vissa fall avleds dagvatten istället från fastigheterna via spillvattennätet vilket är en av orsakerna till kommunens problem med tillskottsvatten.

Dagvattenledningar i befintliga områden är byggda med en mindre kapacitet än de ledningar som läggs idag eftersom andra krav ställt historiskt på kapaciteten i ledningsnätet. Kombinationen av att äldre dagvattenledningar byggda utifrån andra krav, att mer bebyggelse har kopplats in och framtidens regn förväntas bli kraftigare innebär att det oftare kommer att ske marköversvämningar, det vill säga att ledningsnätet är överfullt. Det är därför viktigt att göra så mycket som möjligt för att inte öka avrinningen till ledningsnätet så att dagvattenanläggningen belastas ytterligare.

Störst utbyggnad av dagvattennätet skedde på 1960 och 1970-talet, och det material som främst användes är betong. Det är först på senare år som andra material har börjat användas i större skala på dagvattennätet vilket till stor del är relaterat till användningen av schaktfria metoder vid förnyelse. Förnyelsetakten i Eslövs kommun de senaste åren har varit 0,3 km/år eller 0,17 % av det dagvattenförande ledningsnätet (snittvärde 2017–2021). Det nationella snittet på förnyelse av spillvattenledningar är 0,29%⁴.

Det finns ett 40-tal öppna dagvattendammar och diken för fördröjning dit dagvatten från VA SYDs ledningsnät leds. Ägandeskap för en del av dessa är oklart, och det är inte säkert att de faller under VA SYDs ansvar. Strax under hälften är placerade i Eslövs tätort, resterande finns i byarna. Det finns ett stort behov av åtgärder i de öppna anläggningarna på grund av historiskt eftersatt underhållsarbete. Det arbetas löpande med underhållsarbete och prioritering sker av de största behoven, till exempel rensning av sediment, röjning/gallringsbehov på grund av igenväxning samt lagning av erosionsskador.

En hel del dagvatten i Eslövs kommun, i synnerhet från byarna, leds till recipienter via dikningsföretag. Status och ägandeskap för dessa

⁴ Svenskt vattens investeringsrapport 2023.

dikningsföretag är inte alltid kartlagt. Även Bråån och Saxån är till viss del dikningsföretag, detta gäller även Kävlingeån fram till Håstad. Hur dikningsföretag ska hanteras behöver utredas, bland annat vad gäller kapacitet, ansvarsförhållanden och driftsfrågor.

Vid separering av det kombinerade ledningsnätet i Eslövs tätort behöver dagvatten fördröjas för att inte riskera ökade problem med översvämning inne i tätorten och skador på recipienten.

Dagvattenkvalitet

När dagvatten rinner över en yta för det med sig de föroreningar som ansamlats på den ytan. Dagvattens sammansättning varierar och beror bland annat på markanvändning, trafikintensitet, mänsklig aktivitet och vilka byggnadsmaterial som används. Föroreningshalterna varierar också beroende på årstid, mellan olika regn och t.o.m inom ett och samma regntillfälle. Exempel på föroreningar som finns i dagvattnet är näringsämnen, tungmetaller och oljor. När dagvattnet leds till recipienterna kan dagvattenföroreningar bidra till en negativ påverkan på recipientens ekosystem. Fosfor används som indikatorparameter för föroreningar i dagvatten eftersom det är en låg mätosäkerhet och det finns många referensvärden på fosfor från olika markanvändning. Mätningar visar att höga fosforhalter ofta korrelerar med höga halter av andra föroreningar.

Flera av recipienterna i Eslöv är så kallade vattenförekomster som klassats enligt EUs ramdirektiv för vatten. Direktivet syftar till att vi ska ta hand om våra vattenresurser så att denna och kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. För vattenförekomsterna finns det miljö kvalitetsnormer som anger vilken kvalitet vattenförekomsten ska ha nått vid en viss tidpunkt. Vattenförekomsterna i Eslöv ska nå en god status till år 2027. Idag uppnår ingen av vattenförekomsterna en god status, en av anledningarna till detta är att näringsämnena är för höga i jämförelse med miljö kvalitetsnormerna. Då vattenförekomster ofta sträcker sig över kommungränser utförs mycket av Eslövs kommuns vattenförvaltningsarbete i samverkan med andra kommuner och aktörer, bland annat genom vattenråd. Eslövs kommun är aktiv i fyra vattenråd: Ringsjöns vattenråd, Kävlingeåns vattenråd, Saxån-Brååns vattenråd och Rönne ås vattenråd. I vattenråden samlas olika aktörer för att gemensamt arbeta för bättre ekologisk status i vattenförekomsterna.

Dagvattnet anges som en av flera betydande påverkanskällor till att en god status inte nås, och därför behöver mängden dagvattenföroreningar till recipienten minskas. Detta kan ske antingen genom rening av dagvatten eller åtgärder för att undvika att förorenat dagvatten uppstår från första början.

Från hela Eslövs kommun (all markanvändning) släpps 17 000 kgP/år. Av denna mängd beräknas dagvatten från Eslövs tätort stå för 590 kg fosfor per år, dagvatten från Marieholm för drygt 60 kg fosfor per år och dagvatten från övriga orter mellan 6 och 40 kg fosfor per år.

Utbyggnad enligt översiktsplanen kommer att bidra med ytterligare 100 kg fosfor per år, från dagvatten, i hela kommunen, varav 61 kg fosfor per år från dagvatten från Eslövs tätort.

Det finns inga befintliga reningsanläggningar för dagvatten i Eslövs kommun, den rening som sker gör det som en positiv bieffekt av fördröjning av dagvatten.

Långsiktig plan för den allmänna dagvattenanläggningen

Avledning av dagvatten i ledningar och öppna lösningar

Liksom ledningsnätet för dricksvatten och spillvatten behöver dagvattenledningarna förnyas. Förnysetakten i förhållande till dagens takt behöver mer än fördubblas. Dagvattennätet är generellt yngre än spillvattennätet och det är först på lite längre sikt som det stora förnyelsebehovet finns. Dagvatten har dessutom en mindre påverkan på materialet än spillvatten har vilket gör att livslängden på ledningarna är längre. Förnyelsen syftar, liksom för dricksvatten- och spillvattenledningar, till att minska risken för driftstörningar och avbrott.

Eftersom dikningsföretag är en mycket viktig del av avledningen av dagvatten men det finns oklarheter både kring förvaltning av dikningsföretag i dag och framtiden behöver dessa utredas. Även ägandeskapet för vissa öppna anläggningar behöver utredas.

I samband med exploateringar behöver ofta förstärkningar på dagvattensystemet utföras.

VA SYD har utrett behovet av rening av dagvatten från befintlig bebyggelse i Eslövs tätort. Tillsammans med Eslövs kommun har platser för reningsanläggningar för dagvatten pekats ut. Åtgärd för att minska föroreningsbelastningen till Långakärr är prioriterad eftersom det är ett Natura 2000-område. Därefter är Krondammen prioriterad. Eftersom föroreningsbelastningen från befintlig bebyggelse är så låg i kommunens övriga orter och byar finns inga planer på reningsanläggningar för dagvatten utöver de som planeras i Eslövs tätort.

Eslövs kommun har som beskrivits tidigare en dagvatten- och översvänningsplan som antogs av kommunfullmäktige 2020. Dagvatten- och översvänningsplanen innehåller många viktiga strategier men för att undvika dubbelstyrning har vattentjänstplanen inte inkluderat dem i sin helhet. I arbetet med dagvatten är det viktigt att förhålla sig till både vattentjänstplanen och dagvatten- och översvänningsplanen i syfte att skapa förbättrade dagvatten- och skyfallslösningar i befintlig miljö och säkerställa en hållbar dagvattenhantering vid ny bebyggelse genom ett helhetsperspektiv.

Återanvändning av dagvatten

VA SYD har flera projekt där återanvändning av dagvatten testas, både för användning av hushåll och av VA SYD och medlemskommunerna. Det arbetet behöver fortsätta för att minska belastningen på dagvattenanläggningen och även för att minska dricksvattenanvändningen.

Sammanfattning av åtgärder för dagvattenhantering som påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont (2037):

- Genomförande av åtgärder för dagvattenrening uppströms Långakärr. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Natura 2000-området. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Genomförande av åtgärder för rening av dagvatten från Eslövs tätort vid Krondammen. Åtgärden syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Saxån. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar.
- Förstärkningar i samband med exploatering för att skapa förutsättningar för den nya bebyggelsen. Ansvaret ligger inom VA SYDs ansvar.
- Genomföra översyn av kapacitet, ansvarsförhållanden och driftsfrågor för dikningsföretag som används för avledning av

dagvatten och renat spillvatten. Åtgärden syftar till att skapa en säkrare och effektivare förvaltning av diktningföretag som används för avledning av vatten från bebyggelsen. Ansvar för åtgärden ligger på VA SYD och Eslövs kommun.

- Utredning av ansvar för öppna dagvattenanläggningar. Åtgärden syftar till att säkerställa rätt åtgärder och skötsel av anläggningarna. Ansvar för åtgärden ligger på VA SYD och Eslövs kommun.
- Kartering av anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall samt åtgärdsplanering för att minska riskerna. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men åtkomst till anläggningsdelar behöver utredas och åtgärdas i samverkan med Eslövs kommun.

Kontinuitetsarbete inklusive skyfallsplanering

Kontinuitetshandling inom VA SYD handlar om att planera för att upprätthålla leveransen av allmänna vattentjänster på en acceptabel nivå. Oavsett vilken störning verksamheten utsätts för, till exempel översvämning, strömbrott, uteblivna leveranser av nödvändig materiel, ska VA SYD ha en beredskap för att leverera vattentjänster. Med en plan för kontinuitetshandling kan organisationen snabbare återhämta sig från och mildra konsekvenserna av en händelse. Det innebär kortare störningsperioder och minskar förlust av personella, ekonomiska, funktionella eller andra värden.

Planeringen för att upprätthålla den allmänna VA-anläggningens funktion är en del av kontinuitetsarbetet. Eftersom det finns ett uttalat krav på att vattentjänstplaner ska innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall, beskrivs skyfallsplanering specifikt nedan. På lite längre sikt måste VA-anläggningen anpassas för att hantera även torka, stigande havsnivåer och eventuellt andra klimatförändringar. Det är därför angeläget att dessa risker utreds till kommande aktualisering av vattentjänstplanen.

Skyfallsåtgärder för att upprätthålla allmänna VA-anläggningens funktion

Vid ett skyfall ska VA-anläggningens avsedda funktion upprätthållas: avloppsreningsverk ska fortsätta rena spillvatten, dricksvatten ska levereras, avloppsledningar, såväl spillvattenledningar som dagvattenledningar, ska kunna avleda de volymer de är dimensionerade för. Därför behöver vissa skyfallsåtgärder genomföras på den allmänna VA-anläggningen. De största riskerna för att den allmänna VA-anläggningen vid skyfall är överbelastning

på det spillvattenförande ledningsnätet på grund av kombinerade områden och felkopplingar, översvämningar av vissa anläggningsdelar till exempel elinstallationer i pumpstationer samt att personal inte kommer fram till viktiga anläggningsdelar för att vägar är översvämmade.

En del skyfallsåtgärder kan bara genomföras utanför den allmänna VA-anläggningen. Därför är det viktigt att kommunens skyfallsplanering är väl samordnad med VA SYDs behov av att förebygga störningar till följd av skyfall.

Inga detaljerade utredningar är gjorda för åtgärderna. I åtgärderna pekas inte några enskilda anläggningar ut. Åtgärderna beskrivs istället nedan per anläggningstyp.

Faktaruta - Kraftiga regn och skyfall

Skyfall är kraftiga regn som kommer under en kort tid. De är större än vad den allmänna VA-anläggningen ska kunna hantera och innebär därför att vatten rinner på ytan. Skyfall orsakar ofta översvämningar. I och med klimatförändringarna kommer tillfällena med skyfall att komma oftare och de kommer även att bli kraftigare.

Översvämningar kan också uppstå genom att det regnar mycket under en lång period och marker blir mättade. Under vintern kan det förstärkas av att marken är frusen.

Ett skyfall definieras av SMHI som ett mycket intensivt regn där det faller minst 50 mm regn på en timme eller en mm per minut. Vid planläggning enligt PBL brukar ett så kallat 100-årsregn användas som ett värsta scenario.

Vattenverk

Risker för störningar i produktionen hänger framför allt ihop med marköversvämningar inom verken.

Åtgärder för att upprätthålla dricksvattenproduktionen vid skyfall:

- Åtgärda eventuella marköversvämningar inom vattenverken som påverkar verkens funktion. Hurva vattenverk ska på sikt läggas ner. Sydsvatten ansvarar för skyfallssäkring av Ringsjöverket och Vombverket.

Ledningsnät för dricksvatten

Riskerna för dricksvattennätet vid skyfall bedöms som små. Utsatta delar är ventilkammare, reservoarer och tryckstegringsstationer som kan översvämmas.

Åtgärder för att upprätthålla dricksvattendistributionen vid skyfall:

- Identifiera anläggningsdelar som är utsatta vid skyfall och vid behov ta fram platsspecifika åtgärder.

Avloppsreningsverk

Eftersom ledningsnätet för spillvatten påverkas av regnvatten även vid skyfall kommer större flöden att ledas till avloppsreningsverken vid dessa tillfällen. Verken är inte utformade för att klara extrema mängder vatten och har olika säkerhetsanordningar för att hantera detta. Till exempel leds inkommande avloppsvatten till tillfälliga dammar men i vissa fall leds även orenat avloppsvatten förbi avloppsreningsverket och direkt ut i recipienten vid mycket kraftiga regn.

Vid skyfall kan marken inom och intill avloppsreningsverken översvämmas vilket kan innebära att vatten ytledes rinner in i reningsanläggningen och begränsar dess funktion.

De avloppsreningsverk som ligger nära vattendrag riskerar att översvämmas när vattennivån i vattendragen stiger.

Åtgärder för att upprätthålla avloppsrening vid skyfall:

- I viss mån säkerställa reservvolymen så att orenat avloppsvatten som trots separering och åtgärder mot tillskottsvatten leds till avloppsreningsverken, inte leds till recipienten. Det går dock inte att helt säkerställa att förbiledning inte kommer att ske vid skyfall.
- Åtgärda eventuella marköversvämningar inom avloppsreningsverken som påverkar verkens funktion.
- Skydda avloppsreningsverken mot höga flöden i intilliggande vattendrag.

Ledningsnät för spill

Vid kraftig nederbörd finns risk för att spillvattennätet fylls med dagvatten. Detta sker genom att ytvatten leds ner i spillvattensystemet via brunnar i källartrappor och liknande på privata fastigheter. Det kan också rinna ner i spillvattenledningar via det gatubrunnar i områden med kombinerat ledningsnät. Konsekvenserna blir att ledningsnätet överbelastas och översvämningar sker i enskilda fastigheter och i extrema fall att

avloppsvatten tränger upp genom brunnar i t ex gator. Vid lokala regn kan dämning ske i ett par fastigheter eller i ett kvarter, men vid större skyfall kan hela stadsdelar påverkas.

Pumpstationer för avloppsnätet

Pumpar riskerar att hamna under vatten då pumpstationer får ta emot för mycket vatten. Pumparna är ofta dränkbara, däremot tål inte elutrustningen att hamna under vatten. Elinstallationer måste säkras på de pumpstationer som riskerar att hamna under vatten vid ett skyfall. Vissa pumpstationer har bräddutlopp som ligger så högt att det inte sker någon bräddning förrän stora delar av pumpstationens avrinningsområde står under vatten. Detta innebär att bräddning måste ske genom pumpning för att undvika källaröversvämning via spillvattennätet.

Åtgärder för att upprätthålla spillvattendistributionen vid skyfall:

- På lång sikt bör det spillvattenförande nätet anpassas så att inte dagvatten leds in till spillvattenledningar. Framför allt handlar det om att bygga bort kombinerade ledningar.
- Det behövs även åtgärder på enskilda fastigheter så att dagvatten inte är inkopplat på spillvattennätet.
- Pumpstationer som riskerar att påverkas vid skyfall behöver identifieras och åtgärdas.
- VA SYDs reservkraftsstrategi för pumpstationer behöver uppdateras och ses över.

Ledningsnät för dagvatten samt öppna dagvattenanläggningar

Dagvattenanläggningen ska vara anpassat för att hantera normala regn. Tidigare har systemet byggts för att kunna hantera ett regn som faller i genomsnitt var tionde år. Nya delar av anläggningen byggs för att klara regn om faller i genomsnitt var tionde-trettionde år, beroende på typ av bebyggelsen. Detta är alltså VA-huvudmannens ansvar. Större regn än vad den allmänna VA-anläggningen ska hantera kommer att stanna kvar på markytan och rinna till lågpunkter. Det finns inte lagkrav på att den allmänna VA-anläggningen ska vara anpassad för kraftigare regn, så kallade skyfall. Det hade varit oerhört kostsamt om ledningsnätet dimensionerades upp så att det kunde avleda ett skyfall. Vid kraftig nederbörd kommer dagvattenledningar att fyllas så vatten antingen inte kan rinna ner i brunnar eller så att vatten trycker upp genom brunnar. Själva ledningsnätet kommer att avleda de mängder det är dimensionerat för och vid skyfall går det inte att undvika att det sker marköversvämningar, på privata fastigheter och på till exempel allmänna gator. Vid kraftiga regn kan även vatten tränga in i dränering in i hus på privata fastigheter. Där dagvatten avleds till diken kan kraftiga regn innebära att vattnet får höga hastigheter och orsakar

erosionsskador i diket. Det kan till och med innebära att diket rasar helt och att avledningen inte kan ske och att vattnet istället svämmas över på marken kring diket.

Vid skyfall kan även öppna anläggningar för fördröjning och rening av dagvatten sättas igen genom att jord och vegetation samlas vid in- och utlopp. Detta kan i sin tur leda till att avledningen inte kan ske. Höga flöden till anläggningar som renar dagvatten kan även innebära att förorenat sediment spolats ut i recipienten.

Vid kraftiga regn kan vattennivån i de vattendrag, dammar och sjöar som dagvatten leds till, bli så höga att dagvattnet inte kan rinna ut från ledningsnätet. Istället trycker vatten från recipienten upp i ledningsnätet och orsakar översvämningar i bebyggelsen. Detta sker även vid långvariga regn som orsakar höga vattennivåer i recipienter.

Åtgärder för att upprätthålla dagvattenavledning, fördröjning och rening vid skyfall:

- Förebyggande åtgärder bör göras där det erfarenhetsmässigt finns en risk för igensättning av in- och utlopp.
- Diken behöver utformas så att de inte skadas av höga flöden. Det kan till exempel handla om att göra om konventionella diken till tvåstegsdiken. Generellt behöver diken skötas och slänter som skadas behöver åtgärdas så att de inte riskerar att kollapsa. Många gånger är det dikningsföretag som ska utföra dessa åtgärder.
- Dammar för rening och fördröjning behöver utformas och skötas så att de inte skadas vid skyfall.
- Utlopp till recipienter där vattennivån riskerar att orsaka stora skador på bebyggelsen om vatten trycker upp behöver förses med bakvattenstopp och det behöver troligen även installeras pumpar som vid höga flöden pumpar dagvatten förbi bakvattenstoppen till recipienten.
- I vilken grad dagvattenanläggningen ska åtgärdas behöver bli föremål för en diskussion mellan kommunen och VA SYD utifrån vilka konsekvenser skyfall och efterföljande höga flöden i vattendrag får. Till exempel kan det vara prioriterat att minska översvämningar från dagvattennätet i byggnader framför marköversvämningar från dagvattennätet på gator. Detta är en avvägning mellan målen att minska störning på samhället och att begränsa utgifterna för förnyelse eller förbättring av ledningsnätet.

Åtgärder utanför den allmänna VA-anläggningen

Utöver de åtgärder som kan behövas på den allmänna VA-anläggningen kan det behövas åtgärder som styr undan vatten från anläggningsdelar och som säkrar personalens framkomlighet. Att säkra skydd av och framkomligheten till samhällsviktig verksamhet är i huvudsak kommunens ansvar men VA SYD har kunskapen om vilka delar av VA-anläggningen som är kritiska och VA SYD behöver därför identifiera sådana åtgärder så att de kan bli en del av kommunens klimatanpassningsarbete.

Övriga åtgärder för att upprätthålla VA-anläggningens funktion vid skyfall:

- Identifiera behov av att styra bort vatten från viktiga anläggningsdelar. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men behöver sedan användas i kommunens klimatanpassningsarbete för att skydda samhällsviktig verksamhet.
- Identifiera åtkomstvägar till viktiga anläggningsdelar som behöver vara farbara även vid skyfall. Åtgärden ligger inom VA SYDs ansvar men behöver sedan användas i kommunens klimatanpassningsarbete för att skydda samhällsviktig verksamhet.

Skyfallssäkring av fastighetsägarens egna VA-installation

Fastighetsägaren har ansvar för att säkerställa funktionen för ledningar och vatten- och avloppsinstallationer inom fastigheten. Ansvaret gäller från förbindelsepunkten som brukar ligga ungefär en halv meter utanför fastighetsgränsen. Fastighetsägaren ansvarar för att avvattna sin tomt, det vill säga att ta hand om vattnet som faller på fastigheten och leda det till förbindelsepunkten. Fastighetsägaren ansvarar även för anordningar för skydd mot inträngande avloppsvatten, till exempel bakvattenstopp av olika slag. För att förhindra att undvika att dagvatten tränger upp i dräneringsledningarna runt huset bör dräneringsvatten pumpas, detta gäller framförallt fastigheter med källare. Fastighetsägaren ska separera avloppssystemet inom fastigheten om VA SYD anlagt separerat system i gatan. Detta innebär att dagvatten inte längre får belasta spillvattenledningsnätet. Fastighetsägaren har ansvar för att vidta förebyggande åtgärder och skydda sin fastighet, även mot ytligt rinnande vatten.

VA-förutsättningar i kommunens orter och byar

I detta avsnitt av vattentjänstplanen beskrivs det övergripande läget för den allmänna VA-anläggningen i Eslövs tätorter. Dessutom beskrivs förutsättningarna för bebyggelseutveckling enligt Översiktsplan för Eslövs kommun avseende vatten och avlopp:

Billinge - nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Bilinge produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden. Även ledningsnätet har god kapacitet generellt men det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet.

Spillvatten

Spillvatten från Bilinge renas i Bilinge ARV. Avloppsreningsverket byggdes om och stod klart 2023. Ledningsnätets status är oklar men den mycket stora mängden tillskottsvatten till Bilinge ARV tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen av Bilinge är verksamhetsområde för dagvatten. Dagvatten avleds till största delen till Rönne å men ett mindre område avleds till Billabäck via ett dikningsföretag. Dikningsföretagets status och begränsningar är oklara.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Bilinge

Det finns, med vissa lokala åtgärder, förutsättningar för bebyggelseutveckling i enlighet med enligt gällande översiktsplan i Bilinge. Vid förtätning eller bebyggelseutveckling som avleds till dikningsföretaget behöver begränsningar för vad som får ledas till detta utredas. Dikningsföretagets begränsningar innebär troligtvis att fördröjning av dagvatten behöver ske. Översiktsplanen anger 40 nya bostäder. Det finns inget pågående planuppdrag.

Eslövs tätort - nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Eslövs tätort produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden. Även ledningsnätet har god kapacitet

generellt men det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet. Redundansåtgärder har genomförts för att trygga Eslövs vattenförsörjning. En ny tryckstegringsstation i södra Eslövs tätort kvarstår att uppföra.

Spillvatten

Spillvatten från Eslövs tätort leds till Ellingeverket som har god kapacitet i dagsläget men på sikt behöver verket byggas om för att klara ökad belastning och nya reningskrav.

Ledningsnätet har till vissa delar begränsad kapacitet och behov av förnyelse, särskilt i centrala och östra Eslöv. Problem finns med tillskottsvatten och kombinerade ledningar. Mycket av tillskottsvattnet kommer från Marieholm.

Dagvatten

Eslövs tätort har platser som drabbas av översvämningar och ett dagvattensystem vars kapacitet är begränsat. Delar av Eslöv saknar också separerat dagvattensystem, istället finns här kombinerade system där dagvatten leds tillsammans med avloppsvatten.

Dagvatten från befintlig bebyggelse i Eslövs tätort behöver renas innan det når recipienterna Bråån och Saxån.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Eslövs tätort

På ett övergripande plan finns det förutsättningar för bebyggelseutveckling i enlighet med gällande översiktsplan men det behövs i de flesta fall lokala åtgärder på samtliga distributionsnät i samband med exploatering. I östra Eslöv behövs större åtgärder vilket utbyggnaden behöver samordnas med.

Översiktsplanen anger 2800 nya bostäder för Eslövs tätort och detaljplaneprocesser pågår i såväl västra som östra Eslöv. Det är därmed viktigt att åtgärder synkas med pågående och kommande projekt.

Flyinge och Gårdstånga – nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Flyinge och Gårdstånga produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden.

Försörjningen av dricksvatten till Flyinge är tillfredställande men det finns kapacitetsproblem till Gårdstånga. Behov finns även av förnyelse av ledningsnätet.

Spillvatten

Spillvatten från Flyinge och Gårdstånga renas i Flyinge ARV som också renar spillvatten från Hammarlunda och Holmby. Verket har till viss del problem med att klara de krav på rening som ställs och det finns även problem med tillskottsvatten som kommer till verket. På sikt planeras spillvatten från Flyinge föras över till Södra Sandby ARV i Lunds kommun. Överföringsledning från Flyinge är byggd men för att kunna lägga ner Flyinge ARV behöver Södra Sandby ARV byggas om.

Ledningsnätet i Flyinge och Gårdstånga är till stora delar ett duplikatsystem som är byggt på 1960-talet. Det finns problem med tillskottsvatten även om problemet inte är lika stort som i många andra orter i Eslövs kommun. För att kunna dimensionera det nya avloppsreningsverket i Södra Sandby för en rimlig belastning bör mängden tillskottsvatten minska.

Ledningsnätets status är oklar men mängden tillskottsvatten tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen av Flyinge och Gårdstånga är verksamhetsområde för dagvatten men det är oklart i vilken grad fastigheter har anslutits till dagvattennätet eller om de istället är anslutna till spillvattennätet alternativt avleder dagvatten direkt till Kävlingeån eller diken. Hammarlunda och Holmby är inte verksamhetsområde för dagvatten. Dagvatten från Flyinge avleds till stora delar via ett dikningsföretag som går igenom byn, till Kävlingeån. Dagvatten från Gårdstånga avleds direkt till Kävlingeån.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Flyinge och Gårdstånga

På grund av statusen på Flyinge ARV finns det inte förutsättningar för ytterligare bebyggelse i anslutna orter i dagsläget, utöver den bebyggelse som redan föreslås i pågående detaljplaner 2024. Ytterligare bebyggelse kan troligen komma till först efter att Flyinge och Gårdstånga är anslutna till Södra Sandby ARV. För ny bebyggelse i Gårdstånga behövs dessutom förstärkningar på dricksvattennätet. Dikningsföretagets utsläppskrav kräver omfattande fördröjning av dagvatten för nya områden.

Flyinge är en ort där kommunen har något högre planeringstakt än vad översiktsplanen anger. I dagsläget finns drygt 200 nya bostäder i pågående planer, medan översiktsplanen anger upp till 150 nya bostäder till 2035. Översiktsplanen konstaterar, på samma sätt som vattentjänstplanen, att det inte finns någon kapacitet för spillvatten innan Flyinge blir kopplat till Södra Sandbys ARV. Översiktsplanen beskriver att Flyinge ska kopplas till Södra Sandbys ARV efter 2020.

I Gårdstånga har kommunen tagit fram en detaljplan som medger 30 bostäder där exploatering pågår. Översiktsplanen anger ytterligare 20 nya bostäder. Översiktsplanen konstaterar, på samma sätt som vattentjänstplanen, att det inte finns någon kapacitet för spillvatten innan Gårdstånga blir kopplat till Södra Sandbys ARV. Översiktsplanen beskriver att Gårdstånga ska kopplas till Södra Sandbys ARV efter 2020. Översiktsplanen anger också att kapaciteten på dricksvatten i Gårdstånga är god, vilket skiljer sig från vattentjänstplanens slutsats om att det finns kapacitetsproblem.

Harlösa – nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Harlösa produceras i Vombverket som har god kapacitet under normala förhållanden.

Även ledningsnätet har god kapacitet generellt men det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet.

Spillvatten

Spillvatten från Harlösa har tidigare renats på P7 Revingehed i Lunds kommun. Harlösa har stora mängder tillskottsvatten som vilket tidvis ger kraftigt förhöjda flöden till avloppsreningsverket. Avtalet om överföring av spillvatten till P7 sades upp och sedan 2023 finns en tillfällig lösning i Harlösa. På sikt ska spillvatten från Harlösa ledas till Södra Sandby ARV men det krävs både en ny överföringsledning och ombyggnad av Södra Sandby ARV innan det kan ske. Nya tillfälliga lösningar för spillvattenhanteringen från Harlösa kommer att behövas.

Ledningsnätet i Harlösa är till stora delar ett duplikatsystem. Det finns stor påverkan av tillskottsvatten. För att kunna dimensionera det nya

avloppsreningsverket i Södra Sandby för en rimlig belastning bör mängden tillskottsvatten minska.

Ledningsnätets status är oklar men mängden tillskottsvatten tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen av Harlösa är verksamhetsområde för dagvatten men det är oklart i vilken grad fastigheter har anslutits till dagvattennätet eller om de istället är anslutna till spillvattennätet. Dagvatten från Harlösa avleds till stora delar via ett dike längs gamla järnvägen till Kävlingeån. Mindre delar avleds till Harlösabäcken som delvis går igenom privata fastigheter. Harlösabäcken leder sedan ut i Kävlingeån.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Harlösa

På grund av statusen på Harlösa ARV finns det inte förutsättningar för ytterligare bebyggelse. Ytterligare bebyggelse kan först komma till efter att Harlösa är anslutet till Södra Sandby ARV.

Översiktsplanen anger 40 nya bostäder. Sedan dess har cirka 100 lägenheter blivit byggda på befintliga planer. Kommunen har inga pågående detaljplaneprocesser. Översiktsplanen konstaterar, precis som vattentjänstplanen, att det inte finns kapacitet för spillvatten men att åtgärder för att lösa kapacitetsfrågan är prioriterade.

Hurva - nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Hurva produceras i Hurva vattenverk som har problem med att förse bebyggelsen med tillräckliga mängder vatten under sommarhalvåret. Det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet.

Spillvatten

Spillvatten från Hurva renas i Hurva ARV. Avloppsreningsverket klarar utsläppskraven, men de stora mängderna tillskottsvatten gör dock att vatten leds förbi reningssteg i avloppsreningsverket.

Ledningsnätets status är oklar men mängden tillskottsvatten tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen men inte hela Hurva är verksamhetsområde för dagvatten. I södra delen av orten hanteras dagvatten enskilt. Det dagvatten som hanteras av VA SYD leds till Bråån via ett dikningsföretag. Dikningsföretagets status och begränsningar är oklara.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Hurva

På grund av dricksvattenproblem är det inte lämpligt med mer bebyggelse i Hurva förrän orten är inklopplat på det övergripande dricksvattennätet och orten inte längre är beroende av vatten från Hurva vattenverk.

Vid förtätning eller bebyggelseutveckling behöver även dikningsföretaget som tar emot dagvatten från orten utredas. Dikningsföretagets begränsningar innebär troligtvis att fördröjning av dagvatten behöver ske.

Översiktsplanen anger 50 nya bostäder, men konstaterar precis som vattentjänstplanen att det inte är möjligt med någon exploatering innan både dricksvatten och spillvatten har fått en ökad kapacitet.

Kungshult – nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Kungshult produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden. Även ledningsnätet har god kapacitet generellt men det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet.

Spillvatten

Spillvatten från Kungshult renas i Ellingeverket som har god kapacitet i dagsläget men på sikt behöver verket byggas om för att klara ökad belastning och nya reningskrav.

Spillvatten från Kungshult pumpas till Ellingeverket. Ledningsnätet i byn bedöms vara kraftig påverkat av tillskottsvatten vilket innebär att det inte finns tillräcklig kapacitet i överföringen av spillvatten in till Eslövs tätort. Åtgärder som minskar kapacitetsproblemet behöver genomföras för att minska problem som finns i Kungshult idag för att kunna koppla in VA-utbyggnadsområdet Kastberga. Ledningsnätets status är oklar.

Dagvatten

Större delen av Kungshult är verksamhetsområde för dagvatten. Dagvatten avleds till ett dikningsföretag med oklar status och begränsning.

En del fastigheter inom verksamhetsområde för dagvatten är eventuellt inte anslutna till dagvattennätet.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Kungshult

På grund av kapacitetsproblem i överföringsledningen för spillvatten är det inte lämpligt med ytterligare bebyggelse eller inkopplingar i Kungshult eller mellan Kungshult och Eslövs tätort. Det innebär att VA-utbyggnad till Berga behöver invänta åtgärder som ökar kapaciteten på överföringsledningen.

Avledning av dagvatten från Kungshult behöver utredas innan ytterligare bebyggelse kan kopplas på dagvattensystemet i orten.

Översiktsplanen anger 20 nya bostäder. Översiktsplanen konstaterar liksom vattentjänstplanen att det finns en kapacitetsbrist i överföringsledningar för spillvatten och att det måste bli åtgärdat innan en eventuell exploatering.

Löberöd – nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Löberöd produceras i Vombverket som har god kapacitet under normala förhållanden. Även ledningsnätet har god kapacitet generellt men det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet.

Spillvatten

Spillvatten från Löberöd renas i Löberöds ARV. Verket har problem med att klara de krav på rening som ställs och verket ska byggas om. Det nya avloppsreningsverket planeras vara i drift 2025. På längre sikt planeras spillvatten från Löberöd föras över till Södra Sandby ARV i Lunds kommun.

Löberöds ledningsnät är till stora delar ett duplikatsystem som är byggt på 1960-talet. Kombinerat system finns i ett par gator. Trots att dagvattensystemet finns i större delen av Löberöd bedöms spillvattennätet vara kraftigt påverkat av tillskottsvatten. Det nya avloppsreningsverket i

Löberöd kommer att byggas för att ta emot de stora mängderna tillskottsvatten. På sikt behöver tillskottsvattenmängderna i ledningsnätet minska för att stora mängder vatten inte ska behöva hanteras i Södra Sandby ARV.

Ledningsnätets status är oklar men mängden tillskottsvatten tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen av Löberöd är verksamhetsområde för dagvatten. Dagvatten från östra halvan av Löberöd leds via ett dikningsföretag till Bråån och västra halvan via ett dikningsföretag till Kävlingeån. En del fastigheter inom verksamhetsområde för dagvatten är troligen inte anslutna till dagvattennätet utan leder sitt dagvatten till spillvattennätet.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Löberöd

I och med att Löberöds ARV inom kort är ombyggt finns förutsättningar för ytterligare bebyggelse i orten. Det finns också förutsättningar för att ansluta de två VA-utbyggnadsområdena Arup/Kungabacken och Högseröd.

Översiktsplanen anger 170 nya bostäder och det finns pågående planer/exploateringsprojekt för cirka 60 stycken. Översiktsplanen konstaterar att det inte finns någon kapacitet för spillvattnet innan åtgärder genomförs på avloppsreningsverket. Ombyggnaden av Löberöds ARV färdigställs under 2025.

Marieholm – nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Marieholm produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden. Även ledningsnätet har god kapacitet generellt men det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet. Åtgärder har gjorts för att förstärka dricksvattendistributionen för orten.

Kopplat till utvecklingen av Tegelbruksområdet behövs en del förstärkningar. Dessa behöver göras innan utbyggnaden av bebyggelse inom Tegelbruksområdet.

Spillvatten

Spillvatten från Marieholm renas i Ellingeverket som har god kapacitet i dagsläget men på sikt behöver verket byggas om för att klara ökad belastning och nya reningskrav.

Marieholm avleds med självfall till Marieholms pumpstation där det pumpas till Eslöv. Närliggande Reslöv avleds med självfall till Reslövs pumpstation där spillvatten lyfts till Marieholms ledningsnät.

I Marieholm finns mycket stor andel tillskottsvatten vilket medför källaröversvämningar, bräddning vid Marieholms pumpstation och att VA SYD pumpar stora mängder vatten till Ellinge. Tillskottsvatten påverkar även ledningsnätet i Eslövs tätort negativt när det leds genom tätorten till Ellinge.

Ledningsnätets status är oklar men den mycket stora mängden tillskottsvatten tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

I princip hela Marieholm är verksamhetsområde för dagvatten.

Dagvattensystemet består av många små avrinningsområden som avleds med självfall till Ottabäck eller Saxån. Flera fastigheter har egen avledning till respektive recipient. En del fastigheter inom verksamhetsområdet är därför inte anslutna till dagvattennätet. Vid Saxån har dikningsföretag problem med höga flöden.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Marieholm

På grund av de stora mängderna tillskottsvatten i spillvattennätet är det inte lämpligt att ansluta fler innan åtgärder har genomförts. Vilka åtgärder som ska genomföras behöver utreds men det handlar med stor sannolikhet om både åtgärder på den allmänna VA-anläggningen och inne på privata fastigheter.

Exploateringsområden nära Saxån är problematiska ur ett dagvattenperspektiv eftersom avledningen till Saxån riskerar att sättas ur spel vid höga flöden i ån. Detta innebär dyra och energikrävande lösningar för VA SYD men det innebär även risker för översvämning via dagvattensystemet för enskilda fastighetsägare. Vid exploatering längs Saxån behöver möjligheten att avleda dagvatten undersökas.

Översiktsplanen anger upp till 250 nya bostäder i Marieholm fram till 2035. Enligt översiktsplanen är kapaciteten för spillvatten god. Detta skiljer sig från vattentjänstplanen, som konstaterar att det inte finns tillräckligt med kapacitet för spillvattnet.

Stehag - nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Stehag produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden.

Visst behov finns av förnyelse av ledningsnätet. En del områden har lägre tryck än andra eftersom Stehag har stor höjdvariation. Det finns inget behov av att åtgärda detta i dagsläget.

Spillvatten

Spillvatten från Stehag renas i Stehags ARV. Dit leds även spillvatten från Ringsjöbaden och Sjöholmen. Stehags ARV klarar inte de reningskrav som finns på verket och verket planeras byggas om för att klara dagens och ökad belastning. Stehags ARV belastas även av tillskottsvatten.

Utredning för ombyggnation pågår. Nytt ARV beräknas kunna tas i drift 2028. För att kunna dimensionera det nya avloppsreningsverket för en rimlig belastning behöver mängden tillskottsvatten minska.

Ledningsnätets status är oklar men mängden tillskottsvatten till Stehags ARV tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen av Stehag är verksamhetsområde för dagvatten. Huvuddelen av dagvatten avleds till Blegebäcken som rinner igenom orten, bäcken är delvis kulverterad.

Dagvatten från del av ortens södra delar avleds till en mindre bäck. Dagvatten från ytterligare ett område avleds till åkerdränering med oklart ansvarsförhållande.

En del fastigheter inom verksamhetsområde för dagvatten är eventuellt inte anslutna till dagvattennätet.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Stehag

På grund av statusen på Stehags ARV finns det inte förutsättningar för ytterligare bebyggelse i Stehag förrän åtgärder har genomförts på avloppsreningsverket.

Översiktsplanen anger 180 nya bostäder till 2035. Det pågår en detaljplan för cirka 170 bostäder. I översiktsplanen står det att spillvattnet har begränsad kapacitet och att uppgradering av avloppsreningsverket planeras. I översiktsplanen framgår det dock inte om det är möjligt med någon exploatering innan uppgraderingen är gjord eller inte, eller när i tiden uppgraderingen är planerad till. Att utreda ombyggnad av och bygga om Stehags ARV är utpekad som en hög prioritet i vattentjänstplanen och arbetet har påbörjats.

Stockamöllan - nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Stockamöllan produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden.

Även ledningsnätet har god kapacitet generellt men det finns ett behov av förnyelse av ledningsnätet.

Spillvatten

Spillvatten från Stockamöllan renas i Stockamöllan ARV. Dit leds även spillvatten från Hasslebro och från Ringsjöanstalten. Stockamöllan ARV klarar de krav som ställs på verket av rening av BOD och totalfosfor, men har svårt att klara de mängder tillskottsvatten som kommer in till verket. För att undvika att ARV behöver byggas ut behöver mängden tillskottsvatten minska.

Ledningsnätets status är oklar men den mycket stora mängden tillskottsvatten till Stockamöllans ARV tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen av Stockamöllan är verksamhetsområde för dagvatten. Dagvatten avleds till största delen direkt till Rönne å men ett område avleds till Pysslingabäcken. För ett tredje område är avledningen oklar.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Stockamöllan

Det finns, med vissa lokala åtgärder, förutsättningar för bebyggelseutveckling i enlighet med enligt gällande översiktsplan, i Stockamöllan. Översiktsplanen anger 30 nya bostäder men det finns inget pågående planuppdrag.

Örtofta, Vaggarp och Toftaholm – nuläge

Dricksvatten

Dricksvatten till Örtofta, Vaggarp och Toftaholm produceras i Ringsjöverket som har god kapacitet under normala förhållanden.

Även ledningsnätet har relativt god kapacitet men det finns ett behov av förnyelse. Förslag finns att förstärka dricksvattenförsörjningen i samband med att området mellan Vaggarp och järnvägen byggs ut. Förstärkningen syftar till att både skapa bra förutsättningar för ny bebyggelse men även för att öka redundansen i Örtofta, Vaggarp och Toftaholm generellt.

Spillvatten

Spillvatten från Örtofta, Vaggarp och Toftaholm renas i Ellingeverket som har god kapacitet i dagsläget men på sikt behöver verket byggas om för att klara ökad belastning och nya reningskrav.

Spillvatten från Örtofta, Vaggarp och Toftaholm avleds med självfall till Örtofta pumpstation och pumpas därifrån till Ellinge. Till pumpstationen kommer stor andel tillskottsvatten och tillskottsproblematiken har ökat i och med att spillvatten från Håstad i Lunds kommun leds via Örtofta till Ellinge ARV.

Det finns behov av lokala åtgärder på ledningsnätet, bland annat bör en ledning under Bråån ersättas.

Ledningsnätets status är oklar men mängden tillskottsvatten tyder på ett förnyelsebehov.

Dagvatten

Större delen av Örtofta/Vaggarp och även närliggande Toftaholm är verksamhetsområde för dagvatten. Dagvatten från Örtofta och Toftaholm leds direkt till Kävlingeån. Dagvatten från Vaggarp avleds till Bråån. En del fastigheter inom verksamhetsområde för dagvatten är eventuellt inte anslutna till dagvattennätet.

Förutsättningar för bebyggelseutveckling i Örtofta, Vaggarp och Toftaholm

I och med utbyggnaden av orterna behövs lokala förstärkningar på både spillvatten- och dricksvattennätet. Det finns, med vissa lokala åtgärder, förutsättningar för bebyggelseutveckling i enlighet med enligt gällande översiktsplan, i Örtofta, Vaggarp och Toftaholm. Sedan översiktsplanen antogs har ytterligare förslag på ett stort antal bostäder kommit till i området. Förutsättningarna för denna ökade utbyggnad behöver studeras vidare ur ett VA-perspektiv och den stora utbyggnaden bedöms innebära stora och kostsamma åtgärder på VA-systemet. Övergripande åtgärder behöver genomföras innan den nya bebyggelsen kan anslutas.

Översiktsplanen anger 70 nya bostäder. I Vaggarp pågår ett planprogram för 150-400 bostäder, vilket är en högre planeringstakt än vad översiktsplanen anger. Det är därmed väsentligt att utredningar och eventuella åtgärder kopplat till VA synkas med det pågående planprogrammet.

VA-utbyggnadsplan

VA-utbyggnadsplanen har tagits fram i syfte att identifiera områden med befintlig bebyggelse som är i behov av utbyggnad av allmänna vattentjänster. VA-utbyggnadsplanen har därmed en viktig funktion i att tydliggöra för kommuninvånaren om kommunens ansvar att ordna allmänna vattentjänster enligt 6 § LAV.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster enligt 6 § LAV:

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

De olika områdena i VA-utbyggnadsplanen klassificeras utifrån utbyggnadsområde, utredningsområde eller uppföljningsområde, utifrån respektive vattentjänst (spillvatten, dricksvatten och dagvatten).

Nedan följer en kort beskrivning av respektive indelning.

VA-utbyggnadsområde: VA-utbyggnadsområde är de områden där kriterierna i 6 § LAV bedöms uppfyllas, där kommunal skyldighet att ordna en eller flera vattentjänster föreligger.

Utredningsområde: Om underlag saknas, är bristfälligt eller om det finns indikationer på problem med någon vattentjänst, behöver området utredas vidare för att kunna avgöra om kriterierna i 6 § LAV uppfylls eller inte.

Uppföljningsområde: Uppföljningsområden är de områden som inte bedöms uppfylla kraven i 6 § LAV. Områdena bevakas dock och om ny information tillkommit eller om förutsättningarna ändrats vid en revidering av planen kan en ny bedömning komma att göras.

Metodik

Bedömningsgrunder

Utifrån 6 § LAV har följande bedömningsgrunder tillämpats för att avgöra om kommunalt ansvar om allmänna vattentjänster föreligger för en viss bebyggelse eller inte:

Samhälle: Det ska vara ett större sammanhang (Enligt praxis menas ett större sammanhang ofta en samlad bebyggelse av 20 till 30 fastigheter och att avståndet mellan fastigheternas adresspunkter inte bör överstiga 100 meter, men det kan variera beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Hänsyn tas också till eventuellt fler planerade bostäder i området)

Miljö: Det ska finnas behov ur miljösynpunkt (Bedöms utifrån utsläppens belastning på recipienten, recipientens känslighet samt vilka naturgivna förutsättningar som råder för enskilda spillvattenanläggningar samt hantering av dagvatten)

Hälsa: Det ska finnas behov ur hälsoskyddssynpunkt (Bedöms utifrån dagvattnets samt enskilda spillvattenanläggningars påverkan på enskilt dricksvatten och skyddade dricksvattentäkter samt dricksvattnets kvalitet och kvantitet)

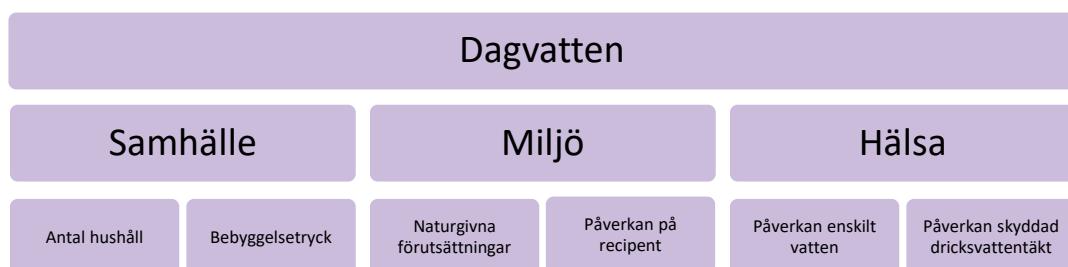
Eslövs kommuns VA-utbyggnadsplan från 2015 har fungerat som utgångspunkt för de inventerade och analyserade områden, men för att fånga upp förändringar i bebyggelsen har en ny GIS-analys utförts. GIS-analysens utgångspunkt är 100 meter mellan fastigheternas adresspunkt i respektive område. Varje område är samtidigt unikt och 100 meter är därmed mer en riktlinje där utvärderingar har gjorts i varje enskilt fall för att bedöma rimligheten i vad som inkluderas i en samlad bebyggelse. Mer detaljerade gränsdragningar för vilken bebyggelse som inkluderas eller inte i va-utbyggnadsområdena, görs senare i processen när ett verksamhetsområde ska inrättas. Gränsdragningar för verksamhetsområde tas fram gemensamt av kommun och VA SYD men det är kommunfullmäktige som tar det slutgiltiga beslutet.

Vattentjänsterna spill-, dricks-, och dagvatten har bedömts separat. Utgångspunkten i bedömningarna är Lagen om allmänna vattentjänster.

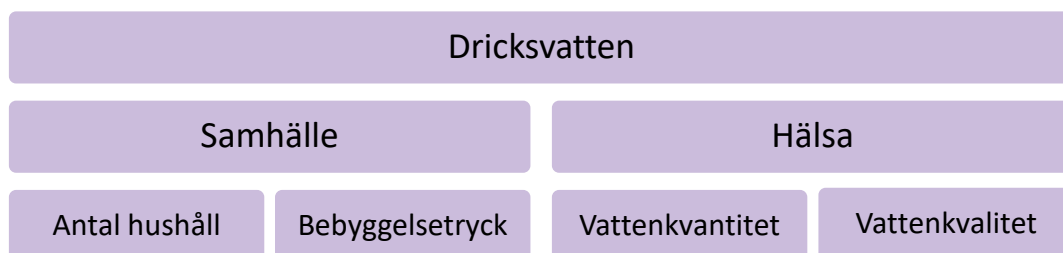
Modell för bedömning av spillvatten:

Modell för bedömning dagvatten:

Modell för bedömning av dricksvatten:

Ovanstående modeller tydliggörs ytterligare i tabellerna nedan.

Spillvatten

Samhälle - Spillvatten			
Antal hushåll		Bebyggelsestryck	
Bebyggelse ska ligga samlad och bör inte överstiga mer än 100 meter mellan adresspunkter.		Utpekat som utvecklingsområde i översiktsplanen, området har pågående eller planerade detaljplaner, eller planerad tillkommande bebyggelse.	
<20	Antalet fastigheter i området är färre än 20 stycken	Lågt	Bebyggelsestrycket i området är lågt och förväntas inte öka
20-60	Antalet fastigheter i området är mellan 20 och 60 stycken	Måttligt	Bebyggelsestrycket i området är måttligt
>60	Antal fastigheter i området är fler än 60 stycken	Högt	Bebyggelsestrycket i området är högt

Miljö - Spillvatten			
Naturgivna förutsättningar		Recipientens känslighet	
Naturgivna förutsättningar baseras på fastigheternas storlek, topografin i området, markförhållanden och generellt de fysiska förutsättningarna för möjlighet till att anordna enskilda spillvattenanläggningar. Exempelvis har mindre fastigheter, områden med en backig topografi och med en hög eller låg infiltrationskapacitet ofta sämre förutsättningar för att anordna enskilda spillvattenanläggningar.		Eslövs kommuns vattendrag och sjöar har idag stora miljöproblem på grund av övergödning, vilket bland annat beror på utsläpp av näringsämnen som kväve, fosfor och BOD, där enskilda utsläpp från spillvattenanläggningar är en stor bidragande faktor. Inga vattendrag i Eslövs kommun uppnår idag god ekologisk eller kemisk status. EUs ramdirektiv för vatten har som mål att alla vattenförekomster ska uppnå god ekologisk och kemisk status till år 2027. Hänsyn i bedömningen för recipientens känslighet tas därmed utifrån recipientens ekologiska och kemiska status, huruvida recipienten är nationellt värdefull eller särskilt nationellt värdefull utifrån natur och/eller fiske, samt närheten till skyddade områden enligt miljöbalken kap 7 (Ex. naturreservat eller Natura 2000).	
Lämpligt	Området har de naturgivna förutsättningarna för att anordna enskilda spillvattenanläggningar.	Mindre känslig	Recipienten är mindre känslig.
Måttligt lämpligt	Området har delvis de naturgivna förutsättningarna för att anordna enskilda spillvattenanläggningar.	Känslig	Recipienten är känslig.
Olämpligt	Området har inte de naturgivna förutsättningarna för att anordna enskilda spillvattenanläggningar.	Mycket känslig	Recipienten är mycket känslig.

Hälsa - Spillvatten

Påverkan enskilt vatten		Påverkan skyddad dricksvattentäkt	
Påverkan på enskilt vatten baseras på i vilken utsträckning som enskilda spillvattenanläggningar kan komma att påverka enskilda dricksvattenanläggningar. Exempelvis kan genomsläpplig mark medföra risk för negativ påverkan på enskild brunn.		Påverkan på skyddad dricksvattentäkt är baserad på i vilken utsträckning som enskilda spillvattenanläggningar kan komma att påverka skyddade dricksvattentäkter. Desto närmare avstånd till en skyddad dricksvattentäkt, desto större risk för påverkan.	
Låg	Låg påverkan	Låg	Låg påverkan
Måttlig	Måttlig påverkan	Måttlig	Måttlig påverkan
Stor	Stor påverkan	Stor	Stor påverkan

Dricksvatten

Samhälle - Dricksvatten

Antal hushåll		Bebyggelsetryck	
Bebyggelse ska ligga samlad och bör inte överstiga mer än 100 meter mellan adresspunkter.		Utpekat som utvecklingsområde i översiktsplanen, området har pågående eller planerade detaljplaner, eller planerad tillkommande bebyggelse.	
<20	Antalet fastigheter i området är färre än 20 stycken	Lågt	Bebyggelsetrycket i området är lågt och förväntas inte öka
20-60	Antalet fastigheter i området är mellan 20 och 60 stycken	Måttligt	Bebyggelsetrycket i området är måttligt
>60	Antalet fastigheter i området är fler än 60 stycken	Högt	Bebyggelsetrycket i området är högt

Hälsa - Dricksvatten

Vattenkvantitet		Vattenkvalitet	
Beaktar eventuella problem som är förknippade med vattenkapaciteten		Beaktar eventuella problem som är förknippade med vattenkvaliteten	
Tillräcklig kapacitet	I området finns tillräcklig kapacitet	Inga kända kvalitetsproblem	I området finns inga kända kvalitetsproblem
Delvis tillräcklig kapacitet	I området finns delvis tillräcklig kapacitet	Måttliga kvalitetsproblem	I området finns måttliga kvalitetsproblem
Otillräcklig kapacitet	I området råder otillräcklig kapacitet	Stora kvalitetsproblem	I området finns stora kvalitetsproblem

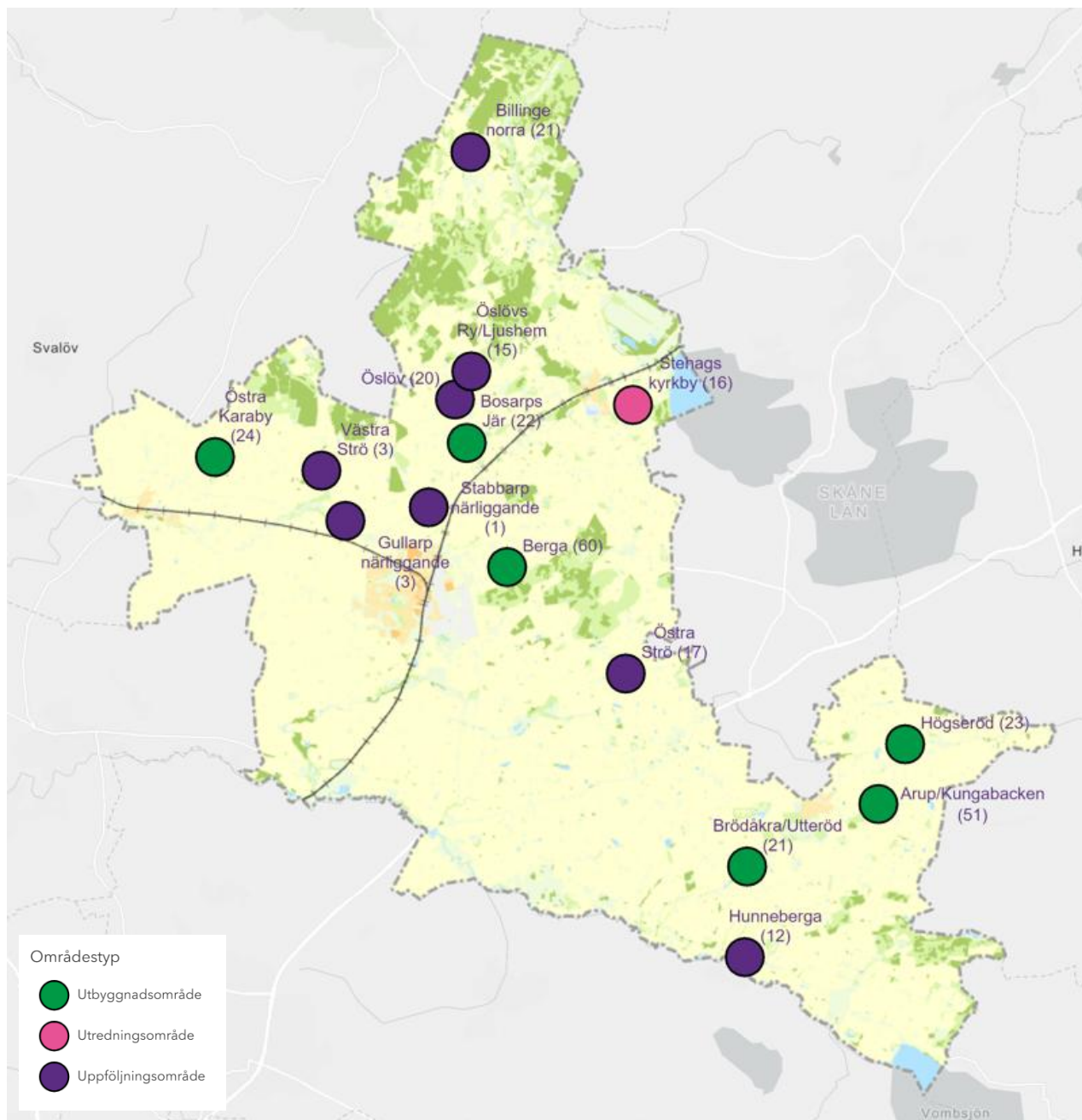
Dagvatten

Samhälle - Dagvatten			
Antal hushåll		Bebyggelsetryck	
Bebyggelse ska ligga samlad och bör inte överstiga mer än 100 meter mellan adresspunkter		Utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, området har pågående eller planerade detaljplaner, eller planerad tillkommande bebyggelse.	
<20	Antalet fastigheter i området är färre än 20 stycken	Lågt	Bebyggelsetrycket i området är lågt och förväntas inte öka
20-60	Antalet fastigheter i området är mellan 20 och 60 stycken	Måttligt	Bebyggelsetrycket i området är måttligt
>60	Antalet fastigheter i området är fler än 60 stycken	Högt	Bebyggelsetrycket i området är högt

Miljö - Dagvatten			
Naturgivna förutsättningar		Påverkan på recipient	
Baseras på infiltrationskapaciteten i området som bedöms utifrån vilka jordarter som finns i området, hur dagvattnet inom området påverkar annan angränsade bebyggelse genom exempelvis rinnvägar, huruvida det finns fastigheter med kända problem med dagvatten samt utifrån eventuella problem med stående vatten vid dimensionerande regn.		Eslövs kommuns vattendrag och sjöar har idag stora miljöproblem på grund av övergödning och inga vattendrag i kommunen uppnår god ekologisk eller kemisk status. Bedömningen baseras på dagvattnets utsläpp i fosfor som är beräknat på totala ytan av respektive område. Recipienterna är precis som vid bedömningen för spillvatten mycket känsliga men dagvattnets utsläpp i förhållande till spillvattnet är små och har därmed en betydligt lägre påverkan på recipienterna. Bedömningen för dagvatten är därmed baserad på dess påverkan på recipienten.	
Lämpligt	Området har de naturgivna förutsättningarna att ta hand om dagvattnet på respektive enskild fastighet.	Låg påverkan	Utsläppen är så små att påverkan på recipienten är låg.
Måttligt lämpligt	Området har delvis de naturgivna förutsättningarna att ta hand om dagvattnet på respektive enskild fastighet.	Måttlig påverkan	Utsläppen är ganska stora vilket har en måttlig påverkan på recipienten.
Olämpligt	Området har inte de naturgivna förutsättningarna att ta hand om dagvattnet på respektive enskild fastighet.	Stor påverkan	Utsläppen är stora vilket har en stor påverkan på recipienten.

Hälsa - Dagvatten			
Påverkan enskilt vatten		Påverkan skyddad dricksvattentäkt	
Påverkan på enskilt vatten baseras på i vilken utsträckning som dagvattnet kan komma att påverka enskilda dricksvattenanläggningar.		Påverkan på skyddad dricksvattentäkt är baserad på i vilken utsträckning som dagvattnet riskerar att förorena skyddade dricksvattentäkter.	
Låg	Låg påverkan	Låg	Låg påverkan
Måttlig	Måttlig påverkan	Måttligt	Måttlig påverkan
Stor	Stor påverkan	Stor	Stor påverkan

Kommunövergripande karta

Kommunövergripande karta över identifierade områden för VA-utbyggnadsplanen.

Tidsplan för VA-utbyggnadsområden

VA-utbyggnad spillvatten		
2026-2030	2031-2035	2036-2040
Bosarps Jär	Arup/Kungabacken Högseröd	Berga Östra Karaby Brödåkra/Utteröd

Tabellen ovan redogör tidsplan för när fastighetsägare i respektive VA-utbyggnadsområde kommer anslutas till allmänt VA. Tidsplanen är beskriven i en 5-års intervall eftersom förutsättningarna att ansluta sig till den befintliga anläggningen kan se olika ut, vad gäller exempelvis markförhållande, tillståndsansökningar och närhet till det befintliga nätet. VA SYD kommer kontakta berörda fastighetsägare när det är dags att påbörja projekteringen för respektive område.

Områdenas utbyggnadsordning grundar sig i behovsbedömningen som VA-utbyggnadsplanen redovisar och är därmed baserat på hur stort behovet är. Utbyggnadsordningen måste samtidigt koordineras och förhålla sig till andra projekt så att en så ekonomisk samhällsnytta som möjligt uppnås. Exempelvis innebär det att Arup/Kungabacken och Högseröd kommer utredas parallellt då de geografiskt ligger nära varandra och kan komma att ha en inverkan på varandra. Bergas utbyggnad är beroende av att åtgärder med tillskottsvatten genomförs i Kungshult, vilket innebär att utredningen av Berga måste samordnas med det.

Tidsplan för utredningsområdena

Utredningsområde dricksvatten
2026
Berga Östra Karaby Stehags Kyrkby

Utredningsområdena för dricksvatten innebär att kommunen under 2026 kommer att undersöka områdena vidare vad gäller behovet av allmänt dricksvatten, vilket handlar om att samla in information kring hur dricksvattnets kvalitet och kvantitet från fastigheter i respektive område ser ut.

VA-utbyggnadsområde

Utbyggnadsområden är de områden som bedöms ha behov av en eller flera allmänna vattentjänster och som då omfattas av kommunalt ansvar enligt 6 § LAV. Ett område kan bedömas som utbyggnadsområde inom en vattentjänst men exempelvis uppföljningsområde inom en annan vattentjänst. För samtliga områden som har bedömts som utbyggnadsområden har endast behov av allmänt spillvatten konstaterats. Inget område har bedömts omfattas av kommunalt ansvar för dagvatten eller dricksvatten. Under samrådet inkom uppgifter som indikerar på problem med dricksvatten i några områden, där Berga, Östra Karaby och Stehags Kyrkby därmed har lagts som utredningsområde vad gäller dricksvatten. Det innebär att mer information från områdena måste samlas in för att kunna göra en bedömning om det finns behov av allmänt dricksvatten eller inte. Områdena som bedömts som VA-utbyggnadsområde för spillvatten är Arup/Kungabacken, Berga, Bosarps Jär, Högseröd, Brödåkra/Utteröd och Östra Karaby. Nedan följer en beskrivning och motivering till bedömning av respektive område.

I väntan på utbyggnad

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tillsynsansvar för enskilda avloppsanläggningar vilket innebär att ställa krav på tillräckligt bra rening av avloppsvatten. För de områden som omfattas av utbyggnad krävs därmed riktlinjer kring vad som gäller för anläggningarna i väntan på utbyggnad. Tillsynsplanen för miljöbalkstillsynen innehåller följande riktlinjer:

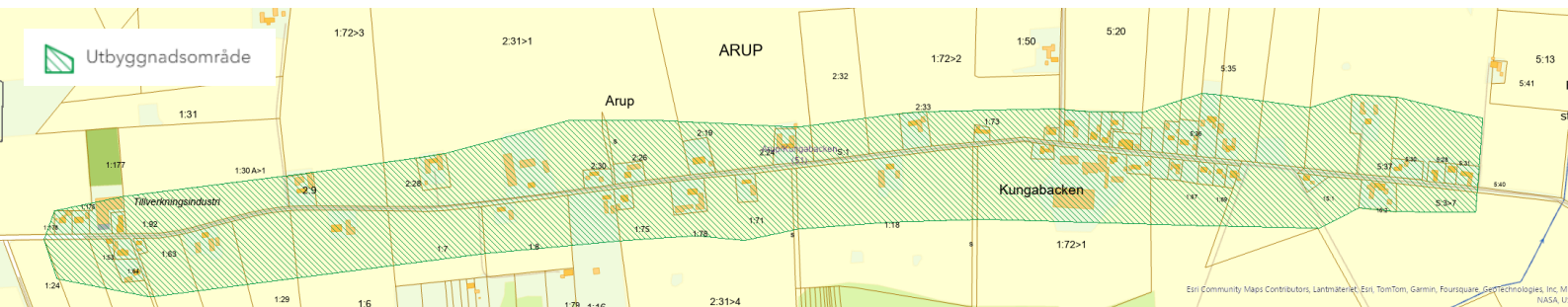
- I ett föreslaget VA-utbyggnadsområde, där utbyggnad beräknas ske inom en femårsperiod, ställs inga åtgärdskrav på befintliga avloppsanläggningar, om det inte finns särskilda omständigheter som motiverar krav i det enskilda fallet.
- Vid behov av nyanläggning av enskild avloppsanläggning i ett föreslaget VA-utbyggnadsområde, där utbyggnad beräknas ske inom en femårsperiod, är utgångspunkten att i första hand rekommendera

sökanden att avvakta tills den kommunala lösningen finns på plats. Om ny anläggning ändå ska tillåtas är en förutsättning att det inte ska medföra ytterligare risk för olägenheter i området eller belastning på recipienten, och tillstånd kan komma att tidsbegränsas.

- I föreslaget VA-utbyggnadsområde, där utbyggnad beräknas ske inom 5-10 år, är det motiverat att ställa krav på tillräcklig rening i väntan på kommunal lösning. Bedömning ska dock ske i varje enskilt fall baserat på belastning och eventuell befintlig anläggnings reningseffekt och förutsättningarna på platsen. Vid nyanläggning kan tillstånd tidsbegränsas, och valet av avloppslösning får inte medföra oacceptabel risk för olägenheter i området eller belastning på recipienten.

Arup/Kungabacken

Området är beläget i sydöstra delen av kommunen och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäkt.

Översiktskarta över Arup/Kungabacken (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Arup/Kungabacken bedöms ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Arup/Kungabacken bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Arup/Kungabacken bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 51 fastigheter.	51
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av sandig morän. Topografin i området är relativt platt. Fastigheterna i området är av varierad storlek, några är större med bättre förutsättningar för enskilda lösningar, medan andra fastigheter ligger mer samlat med sämre förutsättningar för enskilda lösningar.	Måttligt lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienterna Kävlingeån och Bråån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Kävlingeån klassas som nationellt särskilt värdefull ur fiskesynpunkt med arter som	Mycket känslig

		abborre, storvuxen gädda, havsöring, sandkrypare, lax, ål, utter och kungsfiskare. Bråån klassas som nationellt särskilt värdefull ur naturvårdssynpunkt med arter som lax, utter, kungsfiskare, grönling, sandkrypare, ål, tjockskalig målarmussla och toppig hattsnäcka.	
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		VA-utbyggnadsområde	

Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 51 fastigheter.	51
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Tillgången på grundvatten är generellt låg i området men det finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning		Uppföljningsområde	

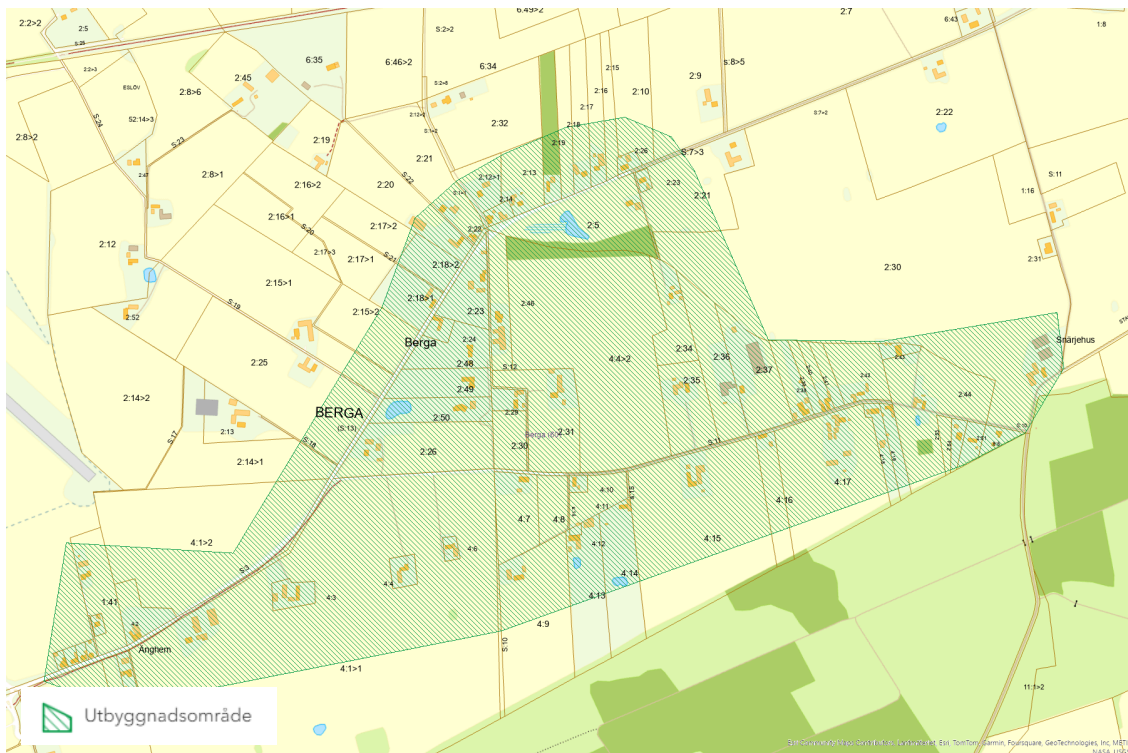
Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 51 fastigheter.	51
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av sandig morän. De flesta fastigheter är stora och dagvattnet anses inte ha någon påverkan på angränsande bebyggelse. Någon fastighet kan ha stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup och det finns inga uppgifter att någon fastighet skulle ha problem.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg

	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Berga (Kastberga/Nr-3vägen)

Området är beläget öster om Eslövs tätort och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. En del av fastigheterna är redan anslutna till det kommunala spillvattennätet via avtal. Resterande fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäkter.

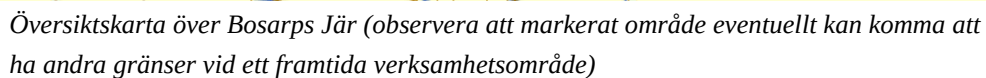
- Dricksvatten: Berga behöver utredas vidare innan en bedömning om behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster finns eller inte.
- Dagvatten: Berga bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 60 fastigheter.	60
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av morängrovler och lerig morän och har en viss genomsläpplighet. Topografin i området är relativt platt. Fastigheterna i området är av varierad storlek, några är större med bättre förutsättningar för enskilda lösningar, medan andra fastigheter ligger mer samlade med sämre förutsättningar. Vissa fastigheter har risk för översvämningsytor och vatten som rinner in från omkringliggande jordbruksmark.	Måttligt lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Saxån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Saxån klassas som nationellt särskilt värdefull ur natursynpunkt med arter som grönling, sandkrypare, havsöring, ål, tjockskalig målarmussla, kungsfiskare, utter	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		VA-utbyggnadsområde	

Dricksvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 60 fastigheter.	60
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns indikationer på kvantitetsproblem.	Delvis tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns indikationer på kvalitetsproblem.	Måttliga kvalitetsproblem
Bedömning		Utredningsområde	

Dagvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 60 fastigheter.	60
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av morängrovlera och lerig morän. Det finns rinnsstråk över en del fastigheter som kommer från omkringliggande jordbruksmark. Många fastigheter är stora men några kan ha stående vatten vid dimensionerande regn.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		Uppföljningsområde	

Området är beläget en bit norr om Eslövs tätort och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäkter.

- Spillvatten: Bosarps Jär bedöms ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Bosarps Jär bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Bosarps Jär bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 22 fastigheter.	22
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av glacial lera och isälvsediment grus och sand med genomsläpplig mark. Området har också periodvis högt grundvatten vilket kan påverka spillvattenanläggningarnas funktion negativt, vilket i sig medför en högre risk för utsläpp av föroreningar. Topografin i området präglas av en grusås. En del fastigheter är vattenmättade vissa delar av året, troligtvis på grund av utströmmande vatten från rullstensåsen. De flesta fastigheter är stora, men väldigt långsmala.	Olämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Saxån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Saxån klassas som nationellt särskilt värdefull ur natursynpunkt med arter som grönling, sandkrypare, havsöring, ål, tjockskalig målarmussla, kungsfiskare, utter.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Den genomsläppliga marken kan medföra risk på negativ grundvattenpåverkan.	Måttlig
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		VA-utbyggnadsområde	

Dricksvatten

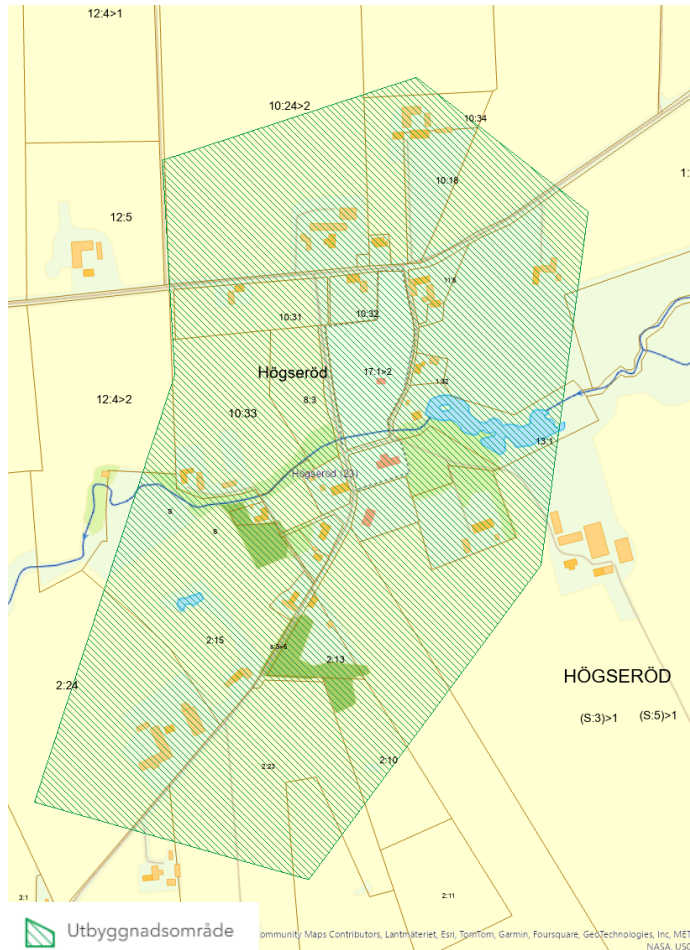
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 22 fastigheter.	22
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning		Uppföljningsområde	

Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 22 fastigheter.	22
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av glacial lera och isälvsediment grus och sand. De flesta fastigheterna är stora, men långsmala. En del fastigheter kan ha problem med stående vatten vid dimensionerat regn, men med relativt små vattendjup. Finns inga uppgifter på att någon fastighet skulle ha problem.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Högseröd

Området är beläget i sydöstra delen av kommunen och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäkter.

Översiktskarta över Högseröd (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Högseröd bedöms ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Högseröd bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Högseröd bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 23 fastigheter.	23
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av sandig morän. Topografin i området är tämligen platt. Området ligger i direkt anslutning till Bråån. Fastigheterna i området är av varierad storlek, några är större med bättre förutsättningar för enskilda lösningar, medan andra fastigheter ligger mer samlat med sämre förutsättningar för enskilda lösningar.	Måttligt lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Bråån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Bråån klassas som nationellt särskilt värdefull ur natursynpunkt med arter som lax, utter, kungsfiskare, grönling, sandkrypare, ål, tjockskalig målarmussla och toppig hattsnäcka.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	VA-utbyggnadsområde		

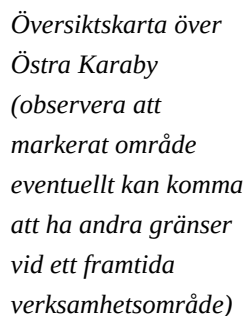
Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 23 fastigheter.	23
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning	Uppföljningsområde		

Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 23 fastigheter.	23
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekat som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består sandig morän. Någon fastighet kan ha rinnstråk över deras fastighet. En del fastigheter kan ha problem med stående vatten vid dimensionerat regn, men med relativt små vattendjup. Finns inga uppgifter på att någon fastighet skulle ha problem.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		Uppföljningsområde	

Området är beläget i västra delen av kommunen och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäkter.

- Spillvatten: Östra Karaby bedöms ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Östra Karaby behöver utredas vidare innan en bedömning om behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster finns eller inte.
- Dagvatten: Östra Karaby bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 24 fastigheter.	24
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av moränfinlera. De flesta fastigheter är stora. Topografin i området är backig. En del fastigheter är stora och ligger glest med bättre förutsättningar för enskilda lösningar, medan andra fastigheter är mindre och ligger mer samlat med sämre förutsättningar för enskilda lösningar.	Måttligt lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Saxån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Saxån klassas som nationellt särskilt värdefull ur natursynpunkt med arter som grönlång, sandkrypare, havsöring, ål, tjockskalig målarmussla, kungsfiskare, utter.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt	Låg
Bedömning			VA-utbyggnadsområde

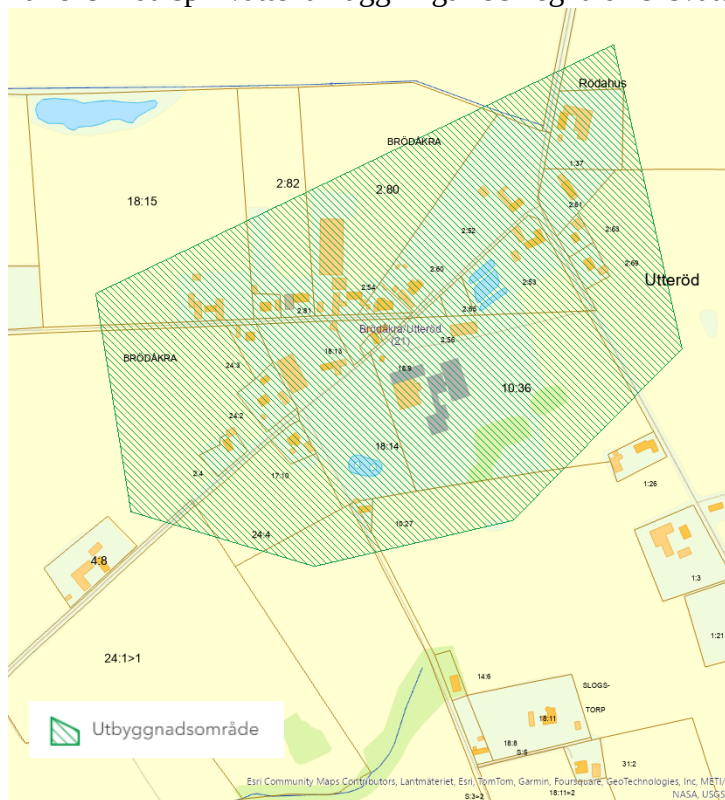
Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 24 fastigheter.	24
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns indikationer på kvantitetsproblem.	Delvis tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns indikationer på kvalitetsproblem	Måttliga kvalitetsproblem
Bedömning			Utredningsområde

Dagvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 24 fastigheter.	24
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av moränfinlera. Dagvattnet har låg påverkan på angränsande bebyggelse och finns inga kända uppgifter med problem på någon fastighet. För några fastigheter finns risk för stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Brödåkra/Utteröd

Området är beläget i sydöstra delen av kommunen och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäktar.

Översiktskarta över
Brödåkra/Utteröd
(observera att
markerat område
eventuellt kan komma
att ha andra gränser
vid ett framtida
verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Brödåkra/Utteröd bedöms uppfylla kriterierna enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Brödåkra/Utteröd bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Brödåkra/Utteröd bedöms inte uppfylla kriterierna enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 21 fastigheter.	21
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av sandig morän. Topografin i området är platt. De flesta fastigheterna är stora men några är små och dessa har sämre förutsättningar för enskilda lösningar.	Måttligt lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Kävlingeån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Kävlingeån klassas som nationellt särskilt värdefull ur fiskesynpunkt med arter som abborre, storvuxen gädda, havsöring, sandkrypare, lax, ål, utter och kungsfiskare.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		VA-utbyggnadsområde	

Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 21 fastigheter.	21
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning		Uppföljningsområde	

Dagvatten

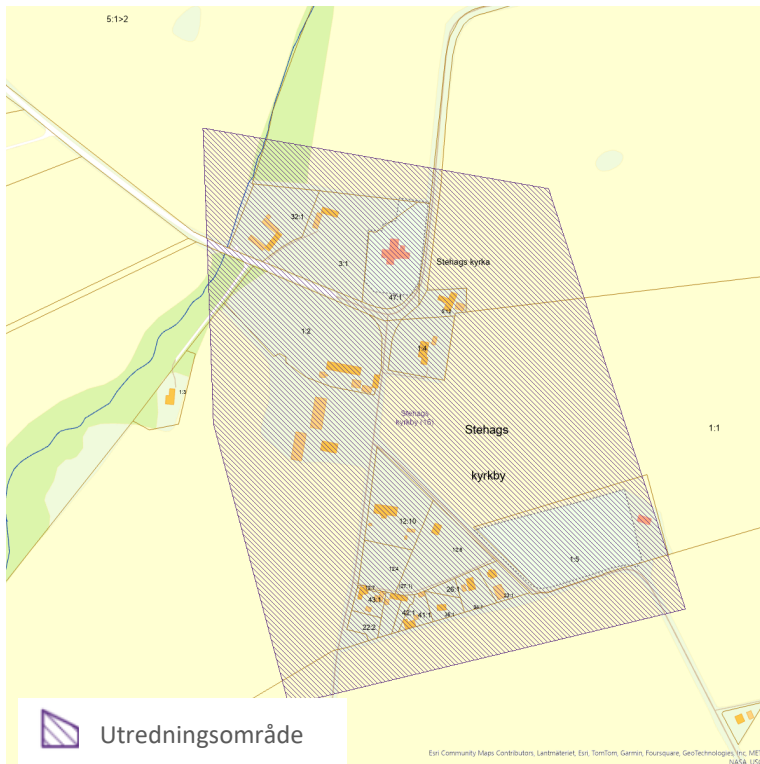
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 21 fastigheter	21
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av sandig morän. Dagvattnet har låg påverkan på angränsande bebyggelse och finns inga uppgifter med problem på någon fastighet. För några fastigheter finns risk för stående vatten vid dimensionerande regn.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Utredningsområde

Utredningsområde är de områden som det finns indikationer på problem med någon vattentjänst, men inte tillräckligt för att kunna avgöra om området uppfyller kriterierna i 6 § LAV eller inte. Områdena behöver därmed utredas vidare innan beslut kan tas. Under denna rubrik presenteras Stehags Kyrkby som är utredningsområde för dricksvatten. Östra Karaby och Berga är även de utredningsområde för dricksvatten men de presenteras i sin helhet i rubriken under VA-utbyggnadsområde eftersom de omfattas av utbyggnad för spillvatten.

Stehags Kyrkby

Området är beläget i norra delen av kommunen och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäktar.

Översiktskarta över Stehags Kyrkby (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Stehags Kyrkby bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Stehags Kyrkby behöver utredas vidare innan en bedömning om behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster finns eller inte.
- Dagvatten: Stehags Kyrkby bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 16 fastigheter.	16
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av morängrovlera. Topografin i området är backig. Området består av en del stora fastigheter som ligger mer glest med bättre förutsättningar för enskilda spillvattenlösningar men några fastigheter är mindre, ligger mer samlad och har något sämre förutsättningar för enskilda spillvattenlösningar	Måttligt lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Rönne å uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Rönne å klassas som nationell särskilt värdefullt ur både natur- och fiskesynpunkt med arter som lax, havsöring, ål, sandkrypare, kungsfiskare och utter.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 16 fastigheter.	16
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns indikationer på kvantitetsproblem	Delvis tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns indikationer på kvalitetsproblem	Måttliga kvalitetsproblem
Bedömning	Utredningsområde		

Dagvatten

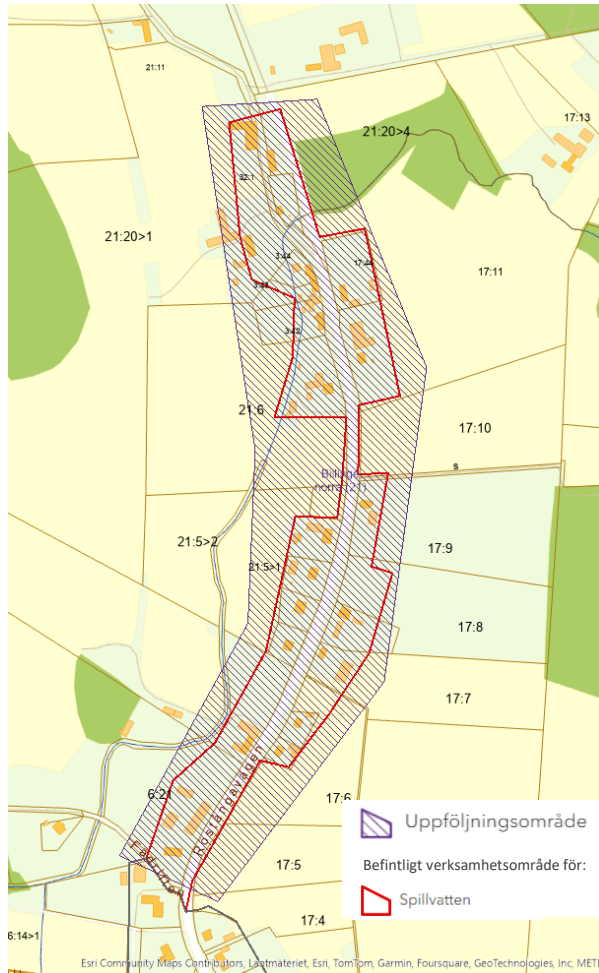
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 16 fastigheter.	16
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av morängrovlara. Dagvattnet kan ha påverkan på någon angränsande bebyggelse men det finns inga uppgifter på några fastigheter med kända problem och de flesta fastigheter är stora. För några fastigheter finns dock risk för stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		Uppföljningsområde	

Uppföljningsområde

Uppföljningsområde är de områden som idag inte anses uppfylla kraven för 6 § LAV, men som bevakas och följs upp vid en revidering av planen. Om förutsättningarna eller behovet för ett område då har ändrats, kan en annan bedömning komma att bli aktuell. Områdena som bedömts som uppföljningsområde är Billinge Norra, Östra Strö, Öslöv, Hunneberga, Öslövs Ry/Ljushem, Gullarp närliggande, Västra Strö närliggande och Stabbarp närliggande. Nedan följer en beskrivning och motivering till bedömning av respektive område.

Billinge Norra

Området är beläget i norra delen av kommunen och ingår i verksamhetsområde för spillvatten men inte för dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har egna dricksvattentäkter.

Översiktskarta över Bilinge Norra (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Ingår i verksamhetsområde för spillvatten.
- Dricksvatten: Bilinge Norra bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Bilinge Norra bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Dricksvatten

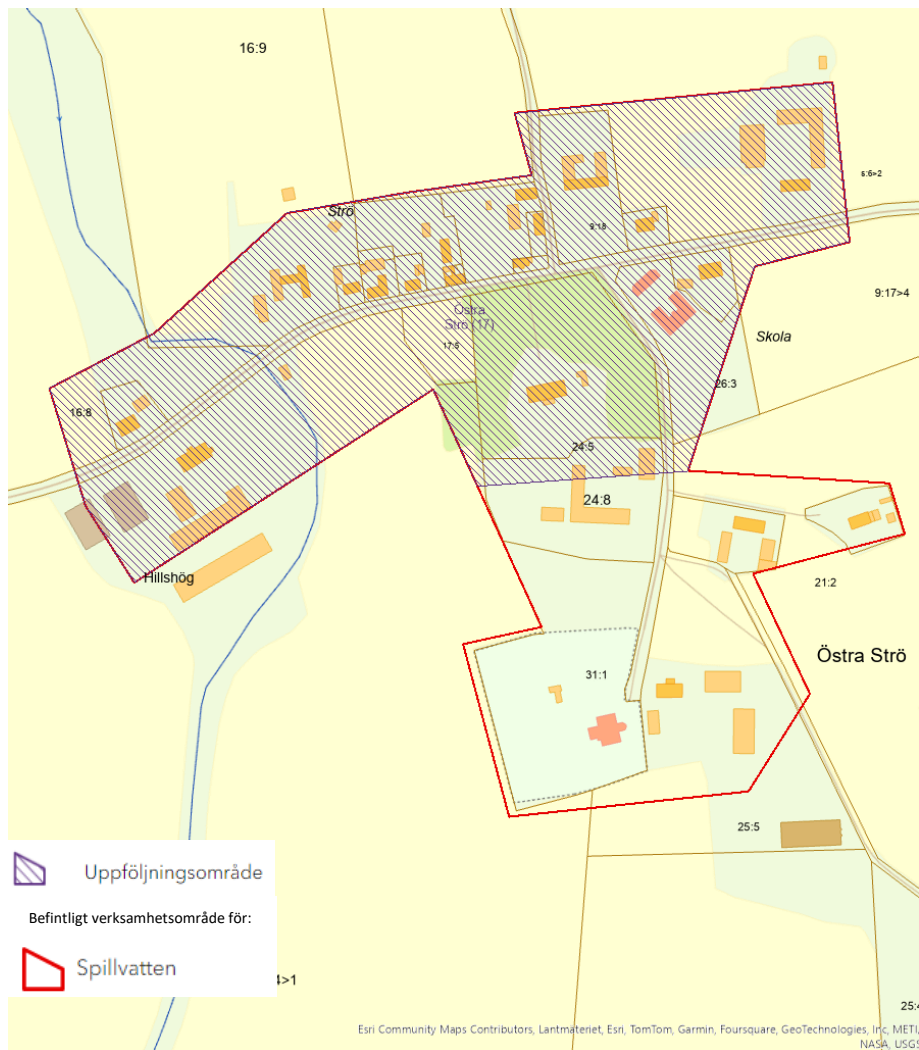
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 21 fastigheter.	21
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning	Uppföljningsområde		

Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 21 fastigheter.	21
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av lerig morän och svämsilt/lerslit. Dagvattnet avleds till obebyggd mark och finns inga kända uppgifter med någon fastighet som skulle ha kända problem. För några fastigheter finns dock risk för stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Östra strö

Området är beläget öster om Eslövs tätort och ingår i verksamhetsområde för spillvatten men inte för dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har egna dricksvattentäkter.

Översiktskarta över Östra Strö (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Ingår i verksamhetsområde för spillvatten.
- Dricksvatten: Östra Strö bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Östra Strö bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

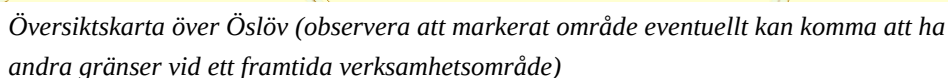
Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 17 fastigheter.	17
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning			Uppföljningsområde

Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 17 fastigheter.	17
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av sandig morän. Dagvattnet avrinner till obebyggd mark. För några fastigheter finns risk för stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup och fastigheterna är relativt stora.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning			Uppföljningsområde

Området är beläget norr om Eslövs tätort och ingår i verksamhetsområde för spillvatten men inte för dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har egna dricksvattentäkter.

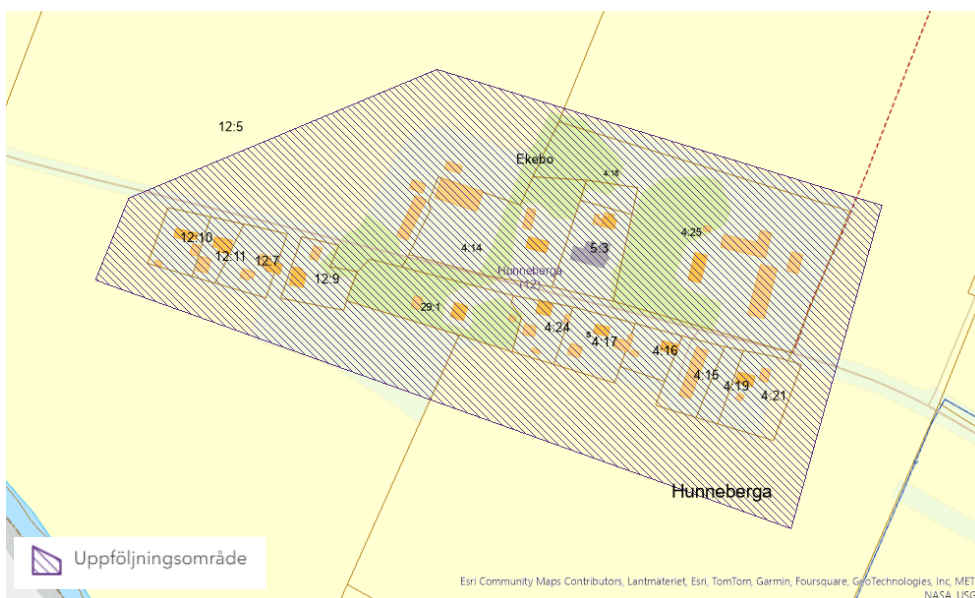
- Spillvatten: Ingår i verksamhetsområde för spillvatten.
- Dricksvatten: Öslöv bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Öslöv bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

100(119)

Dagvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 17 fastigheter.	17
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av lerig morän. Dagvattnet avrinner till obebyggd mark. För några fastigheter finns risk för stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup och fastigheterna är relativt stora.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Hunneberga

Området är beläget i sydöstra delen av kommunen och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäktar.

Översiktskarta över Hunneberga (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Hunneberga bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Hunneberga bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Hunneberga bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 12 fastigheter.	12
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg

Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av moränggrovler. Områdets topografi är relativt platt. Fastigheterna är stora med goda förutsättningar för enskilda spillvattenlösningar.	Lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Kävlingeån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Kävlingeån klassas som nationellt särskilt värdefull ur fiskesynpunkt med arter som abborre, storvuxen gädda, havsöring, sandkrypare, lax, ål, utter och kungsfiskare.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 12 fastigheter.	12
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning	Uppföljningsområde		

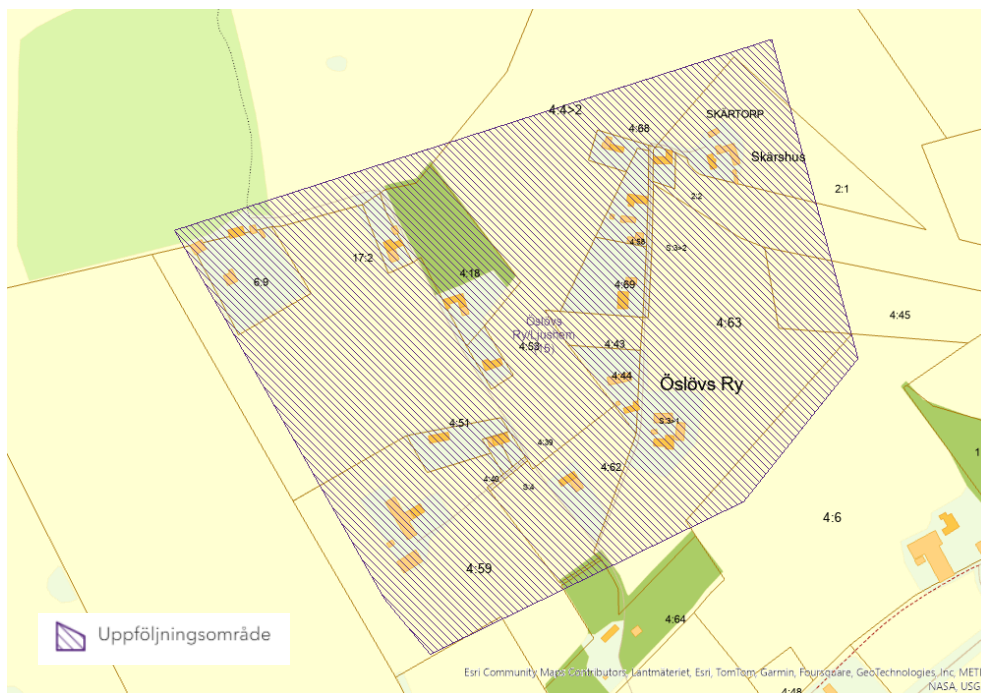
Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 12 fastigheter.	12
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av morängrovler. Fastigheterna är relativt stora och dagvattnet anses inte ha någon påverkan på angränsade bebyggelse. Någon fastighet kan ha stående vatten vid dimensionerad regn, men med små vattendjup och det finns inga kända uppgifter att någon fastighet skulle ha problem.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg

	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Öslövs Ry

Området är beläget en bit norr om Eslövs tätort och ingår inte i något verksamhetsområde för spill-, dricks- eller dagvatten. Samtliga fastigheter har enskilda spillvattenanläggningar och egna dricksvattentäkter.

Översiktskarta över Öslövs Ry/Ljushem (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Öslövs Ry bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Öslövs Ry bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Öslövs Ry bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten

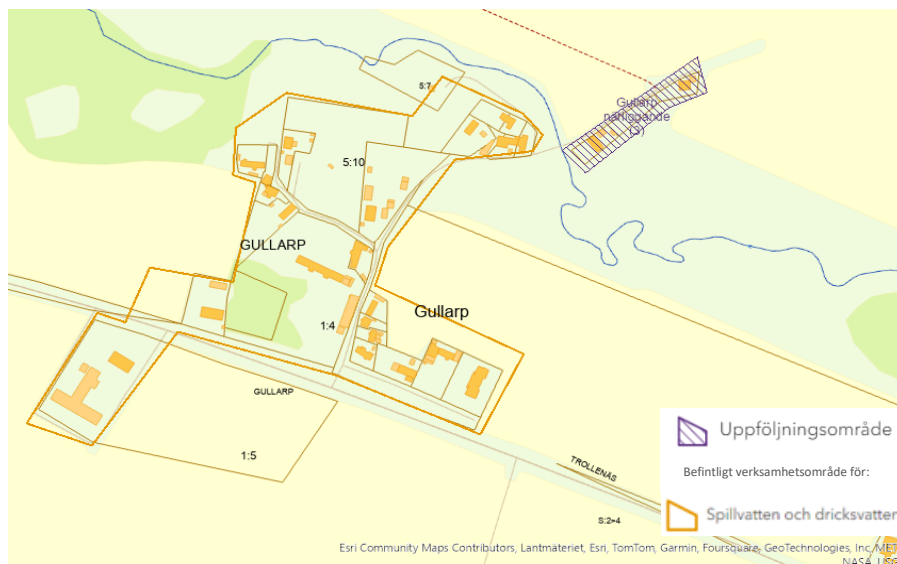
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 15 fastigheter.	15
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av morängrovler. De flesta fastigheterna är stora och ligger väldigt glest med goda förutsättningar för enskilda spillvattenanläggningar.	Lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Saxån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Saxån klassas som nationellt särskilt värdefull ur natursynpunkt med arter som grönling, sandkrypare, havsöring, ål, tjockskalig målarmussla, kungsfiskare, utter.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Dricksvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 15 fastigheter.	15
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning	Uppföljningsområde		

Dagvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 15 fastigheter.	15
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekat som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av morängrovlera. Dagvattnet har ingen påverkan på angränsade bebyggelse och det finns inga uppgifter om fastigheter med kända problem. För några fastigheter finns risk för stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup och fastigheterna är relativt stora.	Lämpligt
	Påverkan på recipienten	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	toppig hattsnäcka. Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Området är beläget nordväst om Eslövs tätort. De tre fastigheter som har utretts har idag enskilda spillvattenanläggningar och enskilda dricksvattentäkter. Övriga fastigheter i byn ingår i verksamhetsområde för spill- och dricksvatten.

106(119)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Gullarp närliggande bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Gullarp närliggande bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Gullarp närliggande bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 3 fastigheter.	3
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av moränfinlera och morängrovlera. Fastigheterna är stora med goda förutsättningar för enskilda spillvattenlösningar.	Lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Saxån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Saxån klassas som nationellt särskilt värdefull ur natursynpunkt med arter som grönlång, sandkryp, havsöring, ål, tjockskalig målarmussla, kungsfiskare, uter.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		Uppföljningsområde	

Dricksvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 3 fastigheter.	3
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekade som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem	Tillräcklig kapacitet

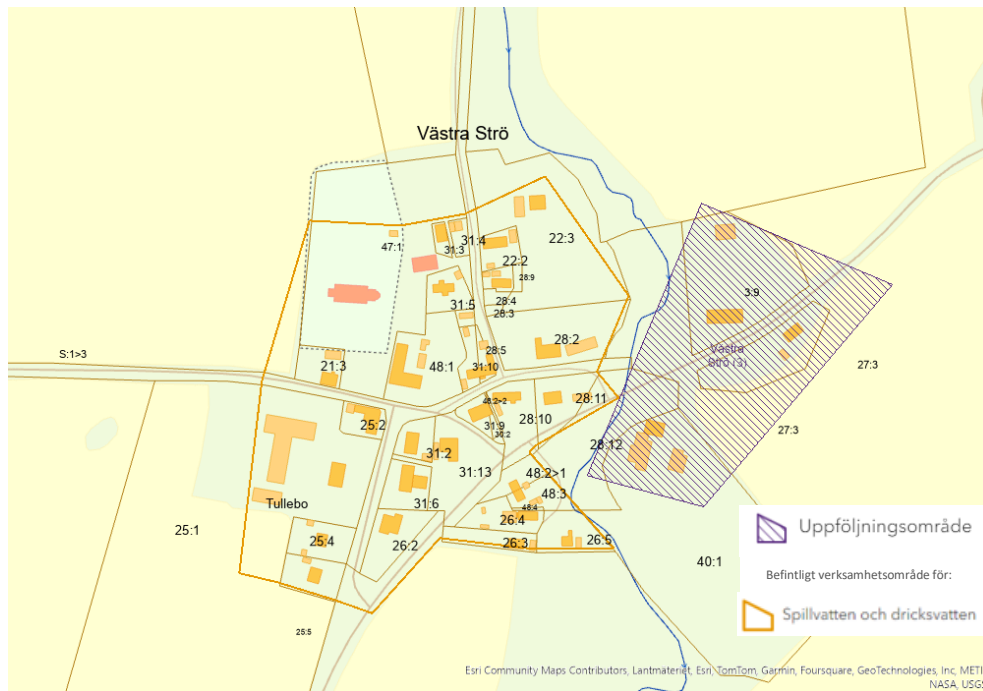
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning	Uppföljningsområde		

Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar ca 25 fastigheter (Bedömningen för dagvatten är utförd på hela Gullarp)	25
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av moränfinlera och morängrovlera. Kan finnas rinnstråk över fastigheter men flesta fastigheter är stora och finns inga kända problem med någon fastighet. För några fastigheter finns risk för stående vatten vid dimensionerande regn, men med små vattendjup.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	toppig hatsnäcka. Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning	Uppföljningsområde		

Västra Strö närliggande

Området är beläget nordväst om Eslövs tätort. De tre fastigheter som har utretts har idag enskilda spillvattenanläggningar och enskilda dricksvattentäkter. Övriga fastigheter i byn ingår i verksamhetsområde för spill- och dricksvatten.

Översiktskarta över Västra Strö (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Den samlade bedömningen:

- Spillvatten: Västra Strö närliggande bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dricksvatten: Västra Strö närliggande bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.
- Dagvatten: Västra Strö närliggande bedöms inte ha behov enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster.

Spillvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 3 fastigheter.	3
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av lerig morän. Fastigheterna är stora med goda förutsättningar för enskilda spillvattenlösningar.	Lämpligt
	Recipientens känslighet	Recipienten Saxån uppnår inte god ekologisk eller kemisk status. Saxån klassas som nationellt särskilt värdefull ur natursynpunkt med arter som grönling, sandkrypare, havsöring, ål, tjockskalig målarmussla, kungsfiskare, utter.	Mycket känslig
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		Uppföljningsområde	

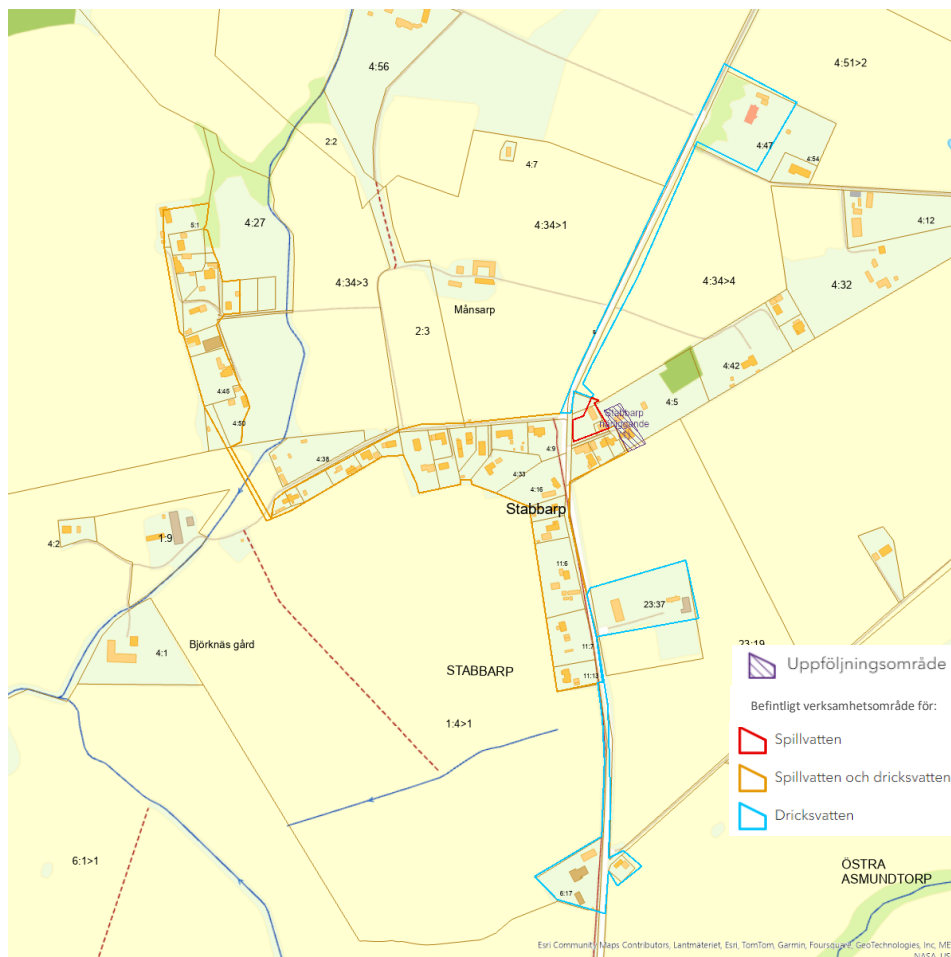
Dricksvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar 3 fastigheter.	3
	Bebyggelseutveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Hälsa	Vattenkvantitet	Finns inga kända uppgifter att det skulle finnas några kapacitetsproblem.	Tillräcklig kapacitet
	Vattenkvalitet	Finns inga kända uppgifter om problem med dricksvattnets kvalitet.	Inga kända kvalitetsproblem
Bedömning		Uppföljningsområde	

Dagvatten

Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar ca 30 fastigheter (Bedömningen för dagvatten är utförd på hela Västra Strö)	30
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av lerig morän. Kan finnas rinnstråk över fastigheter men flesta fastigheter är stora och finns inga kända problem med någon fastighet.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt	Låg
Bedömning		Uppföljningsområde	

Stabbarp närliggande

Stora delar av Stabbarp har befintligt verksamhetsområde för spill- och dricksvatten och några fastigheter har endast verksamhetsområde från dricksvatten.

Översiktskarta över Stabbarp (observera att markerat område eventuellt kan komma att ha andra gränser vid ett framtida verksamhetsområde)

Stabbarp pekades ut som uppföljningsområde i VA-utbyggnadsplanen från 2015 utifrån dels några enstaka fastigheter som inte hade verksamhetsområde för spill- eller dricksvatten i utkanten av byn men även utifrån möjlig utbyggnad av spillvatten till de fastigheter som omfattades av verksamhetsområde för dricksvatten. Den uppdaterade GIS-analysen visar att fastigheterna som undersöktes, utom en, har stora avstånd från byn och kan därmed inte inkluderas i samlad bebyggelse och bedömningen. Därmed

är det endast en fastighet som det idag rör sig om. Fastigheten verkar vara ansluten via kommunalt vatten och avlopp via avtal. Bedömningen för dagvatten har utförts på hela Stabbarp:

Dagvatten			
Samhälle	Antal fastigheter	Omfattar ca 30 fastigheter (Bedömningen för dagvatten är utförd på hela Stabbarp)	30
	Bebyggelse-utveckling	Området är inte utpekad som utvecklingsområde i översiktsplanen, det finns inga pågående eller planerade detaljplaner. Bebyggelsestrycket i området är därmed lågt och förväntas inte öka.	Låg
Miljö	Naturgivna förutsättningar	Området består av lerig morän. Kan finnas rinnstråk över fastigheter men flesta fastigheter är stora och finns inga kända problem med någon fastighet.	Lämpligt
	Påverkan på recipient	Dagvattnet tillför enligt en översiktlig beräkning så pass små föroreningar att det inte finns skäl att rena.	Låg påverkan
Hälsa	Påverkan på enskilt vatten	Inga kända uppgifter på att det skulle finnas en påverkan på det enskilda dricksvattnet.	Låg
	Påverkan skyddad dricksvattentäkt	Området ligger inte nära en skyddad dricksvattentäkt.	Låg
Bedömning		Uppföljningsområde	

Vattentjänstplanens konsekvenser

I detta kapitel beskrivs konsekvenserna av Eslövs vattentjänstplan. Det är i huvudsak beslut om utbyggnad av VA till befintlig bebyggelse som fastställs av vattentjänstplanen. Utredningar och åtgärder för den befintliga VA-anläggningen beskrivs i vattentjänstplanen men beslutas i andra sammanhang och konsekvenserna av dessa beskrivs därför mer översiktligt.

Ekonomiska konsekvenser

Utbyggnaden av VA till utpekad bebyggelse kommer att innebära kostnader för VA SYD och för de fastigheter som ansluts. Utbyggnaden finansieras med de anslutningsavgifter som fastighetsägarna betalar i och med att de ansluts till VA-anläggningen. Avgiften speglar ett snitt av kostnader för utbyggnad av VA-anläggningen och ett utbyggnadsområde kan bli dyrare eller billigare än snittet. Om kostnaden för utbyggnad av VA till befintlig bebyggelse såväl som till ny bebyggelse till exempel ökar i kommunen kommer även anslutningsavgifterna att öka.

För de områden där VA inte kommer att byggas ut kommer fastighetsägarna i många fall behöva åtgärda sina enskilda spillvattenanläggningar. Detta innebär en kostnad för respektive fastighetsägare. Tillsyn över enskilda anläggningar innebär även kostnad för kommunen och för fastighetsägarna som betalar avgifter för tillsynen. Den löpande driften av de enskilda anläggningarna innebär kostnader för fastighetsägarna. Att provta enskilt dricksvatten är också en kostnad för fastighetsägaren. Kommunen har inte någon tillsyn över enskilda dricksvattenbrunnar och har därför inte några kostnader för detta.

Den befintliga VA-anläggningen har behov av förbättring och förnyelse i alla delar. De största kostnaderna finns på avloppsreningsverken och på ledningsnätet. Ansvar för detta ligger på VA SYD och kostnaden hanteras inom Eslövs taxekollektiv för VA. Det stora behovet av åtgärder på den allmänna VA-anläggningen kommer att innebära höjd VA-taxa i Eslövs kommun. Denna utveckling ser likadan ut i resten av Sverige. Om inte åtgärder sker i tid ökar investeringsskulden och kostnader skjuts till kommande generationer.

Tillskottsvatten är en av de stora utmaningarna i Eslövs kommun. För att minska problemet behöver VA SYD åtgärda det allmänna ledningsnätet men det kommer även att krävas åtgärder på fastighetsägarnas installationer/anläggning. Detta kommer att innebära kostnader för enskilda

fastighetsägare. Att minska tillskottsvattnet kommer å andra sidan att minska kostnaderna för att pumpa spillvatten och även kostnader för ombyggnader av avloppsreningsverken och ledningsnäten för att kunna hantera tillskottsvattnet. En minskning i behovet av investeringar kan på sikt påverka hur VA-taxan behöver förändras.

Miljökonsekvenser

Eslövs kommuns vattendrag och sjöar har idag stora miljöproblem på grund av övergödning, vilket bland annat beror på utsläpp av näringsämnen som kväve, fosfor och BOD, där enskilda spillvattenanläggningar är en bidragande faktor. Inga vattendrag i Eslövs kommun uppnår idag god ekologisk eller kemisk status samt att de innehåller en del rödlistade och skyddade arter. EU:s ramdirektiv för vatten har dessutom som mål att alla vattenförekomster ska uppnå god ekologisk och kemisk status till år 2027. Utbyggnad av kommunalt VA innebär att små enskilda spillvattenanläggningar, vissa med dålig reningskapacitet, tas ur bruk. Istället renas spillvatten i större kommunala avloppsreningsverk med högre reningseffekt och med kontinuerlig tillsyn och kontroll. Detta medför minskade utsläpp av näringsämnen vilket bidrar till att recipienterna ges bättre förutsättningar att uppnå god ekologisk status, framför allt avseende övergödning. Risker för lokal förorening av grundvatten minskar också. Vad gäller utpekade åtgärder kopplat till den befintliga VA-anläggningen, är detta också faktorer som på sikt kommer vara positivt för miljön, exempelvis genom att högre krav på rening ställs. Dessa åtgärders miljöpåverkan beror dock på hur åtgärderna genomförs. Miljökonsekvenserna behöver därför bedömas i det fortsatta arbetet med respektive åtgärd. Vattentjänstplanen omfattas av 6 kap. i miljöbalken och därmed har en separat bedömning kring om planen bedöms ha en betydande miljöpåverkan eller inte utförts.

Sociala konsekvenser

Målbilden med vattentjänstplanen är att tydliggöra den långsiktiga VA-planeringen för alla aktörer, där förhoppningen är att det ska generera en större trygghet hos alla parter. När det kommer till VA-utbyggnadsplanen så tydliggör den vad som gäller kring kommunens långsiktiga planering av dricks-, spill-, och dagvatten. I de områden där allmänt VA kommer byggas ut kommer fastighetsägare inte längre ha enskild spillvattenanläggning och/eller dricksvattenbrunn. Den enskilde behöver då inte längre ta egna vattenprover för att vara säker på att deras dricksvatten uppnår god kvalitet

och då kvalitetskraven på kommunalt vatten är högre samt omfattar mer regelbunden kontroll än för enskilda dricksvattentäkter kommer anslutna hushåll få en säkrare dricksvattenförsörjning. Den enskilde behöver inte heller ansvara för att ha tillräcklig rening av sitt spillvatten. Färre enskilda spillvattenanläggningar och dricksvattentäkter minskar risken för förorening av dricksvattentäkter och genererar därmed positiva effekter för det allmänna hälsotillståndet. Samtidigt kan anslutning till allmänna VA-tjänster också innebära stor oro för den enskilde när det gäller finansieringen. VA SYD erbjuder således berörda att ansöka om en avbetalningsplan. Vattentjänstplanen anses inte direkt ha någon påverkan utifrån ett barnperspektiv.

Lagstiftning och styrande regelverk

Vattentjänster styrs i första hand av svensk lagstiftning genom Lag om allmänna vattentjänster, Plan- och bygglagen samt Miljöbalken. Svensk lagstiftning ska integrera Europaparlamentets och Europarådets direktiv. När parlamentet antar direktiv som rör vattentjänster och som innebär hårdare krav jämfört med svensk lagstiftning eller praxis så innebär detta att förutsättningarna för att leverera vattentjänster förändras. VA-anläggningen byggs för att fungera i upp emot 100 år. Därför är det viktigt att nybyggnation och förnyelse anpassa både för nuvarande lagstiftning och för de kommande förändringar i lagstiftning som det finns kunskap om.

Vattenförvaltning är ett samlingsord för det arbete som görs av svenska myndigheter och kommuner för att både säkra tillgången på dricksvatten och bevara naturliga vattenmiljöer. Det knyter ihop EU-direktiv med svensk lagstiftning genom miljökvalitetsnormer, krav på kvaliteten i vattnet.

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt styrinstrument för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser på miljöområdet, till exempel vid tillståndsprövning och tillsyn. Normerna är även styrande för den fysiska planeringen i kommunerna. De säger vilken status en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå god status, undantag kan lämnas i specifika fall. Det är förbjudet att försämra statusen och att vidta åtgärder som försämrar möjligheten att nå god status framöver.

Arbetet med vattenförvaltning sker i cykler på sex år. Den nuvarande löper 2021–2027. De åtgärdsprogram som tas fram till varje ny förvaltningscykel beskriver hur arbetet för att förbättra vattenmiljön ska genomföras.

Faktaruta Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer beskrivs med ekologisk och kemisk kvalitet. Den ekologiska kvaliteten hos en ytvattenförekomst klassificeras som ”hög”, ”god”, ”måttlig”, ”otillfredsställande” eller ”dålig”. Den kemiska kvaliteten hos en ytvattenförekomst klassificeras som ”god” eller ”uppnår ej god”.

Normerna för Skåne beslutas av länsstyrelsen Kalmar län som är vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt.

Läs mer om miljökvalitetsnormer på Havs- och vattenmyndighetens webbplats: www.havochvatten.se

Läs mer om statusen på vattnet i kommunen på Vatteninformationssystem Sverige: <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Lag om allmänna vattentjänster

Lagen syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Ett större sammanhang innebär normalt att det ska vara en samlad bebyggelse som omfattar minst 20 fastigheter. Det är kommunen som gör bedömningen av inom vilket område det behövs kommunalt vatten och avlopp för att skydda människors hälsa eller miljön. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och kan ställa krav på att kommunen reviderar sin bedömning. Där det finns ett behov av kommunalt vatten och avlopp är det kommunens VA-huvudman som har ansvar för att bygga ut vatten och avlopp.

Plan- och bygglag

Lagen syftar bland annat till att främja en samhällsutveckling med en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. I lagen anger att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Planläggningen ska bland annat ta hänsyn till naturvärden, miljö- och klimataspekter genom att tillgodose möjligheterna att ordna vattenförsörjning och avlopp.

Miljöbalken

Lagen syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Miljöbalken ska användas för att skydda människors hälsa och miljön.

EU:s vattendirektiv

Vattendirektivet innebär att alla medlemsländer ska använda samma regelverk för att förvalta sina vatten. I Sverige är EU-direktivet till största delen infört i miljöbalken, vattenförvaltningsförordningen, genom Havs- och vattenmyndighetens samt Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter (avseende grundvatten) och vattenmyndigheternas instruktioner. Inom arbetet med EU:s vattendirektiv har Sveriges sjöar, vattendrag och kustnära hav delats in i mindre enheter som kallas vattenförekomster, vattendirektivet gäller alla dessa vattenförekomster. För vattenförekomsterna görs en övergripande bedömning av hur vattnet mår. Öppet hav förvaltas enligt EU:s havsmiljödirektiv. Kravet på att förvalta vattenresursen innebär i förlängningen krav på avloppsreningsverk och på att rena dagvatten.

EU:s dricksvattendirektiv

Dricksvattendirektivet avser kvaliteten på dricksvatten för alla inom den Europeiska unionen. Målen med direktivet är att skydda människors hälsa från skadliga effekter av alla slags föroreningar av dricksvatten genom att säkerställa att vattnet är hälsosamt och rent samt att förbättra tillgången till dricksvatten. Direktivet ställer krav på medlemsstaterna att göra en bedömning av vattenläckagenivåer och potentialen för att minska dessa.

Medlemsstaterna ska införa en riskbaserad metod för vattensäkerhet. Metoden ska omfatta alla faser i vattenproduktionskedjan. Hur klimatförändringarna påverkar vattenresurserna ska också beaktas. Metoden ska innefatta en riskbedömning och riskhantering när det gäller tillrinningsområdena för uttagpunkterna för dricksvatten och för varje försörjningssystem som innefattar uttag, beredning, lagring och distribution av vatten till leveranspunkten som utförs av vattenleverantörerna.

EU:s förordning om återanvändning av vatten

Målet med förordningen är att skapa förutsättningar för att återanvända vatten genom att reglera minimikrav för vattenkvalitet och övervakning samt bestämmelser om riskhantering, för en säker användning av vattnet. Bakgrunden till direktivet är att skapa en mer robust vattenförsörjning där renat avloppsvatten används som en resurs.

EU:s avloppsdirektiv

Det direktiv som gäller i nuläget är från 1991. Men den 26 oktober 2022 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till omarbetat avloppsdirektiv. Direktivet syftar till att skydda miljön från skadlig

inverkan till följd av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse och vissa industrisektorer. Direktivet innehåller krav på att samla upp och rena avloppsvatten från tätbebyggelse över en viss storlek.

Enligt förslaget ska direktivet utökas till att, utöver nuvarande skydd för miljön, även innefatta skydd av människors hälsa, minskade växthusgasutsläpp, ökad styrning och transparens av sektorn, bättre tillgång till sanitet och övervakning av hälsoparametrar. Direktivet ska även bidra till bättre resursanvändning och att gradvis minska utsläpp av växthusgaser från avloppsreningsverk och öka energihushållningen.

Ökad beredskap för att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster

Regeringen beslutade den 18 augusti 2022 att en särskild utredare ska se över regelverk och ansvarsfördelning för att trygga leveransen av vattentjänster som dricksvatten och rening av avloppsvatten. Syftet är att höja beredskapen mot extremväder och stärka förmågan att leverera vattentjänster i händelse av kris och höjd beredskap, ytterst krig. Detta innebär ett ökat krav på att minska sårbarheten i hela systemet och bygga en ökad redundans, för att säkerställa leverans även vid underhållsarbeten eller andra driftsstörningar.

Samrådsredogörelse

Vattentjänstplan, Eslövs kommun

Kommunstyrelsen beslutade den 1 oktober 2024, § 138 att hålla Vattentjänstplan för Eslövs kommun tillgänglig för samråd. Planen har varit på samråd under tiden 30 oktober 2024 - 8 januari 2025. Berörda myndigheter samt fastighetsägare utifrån VA-utbyggnadsplanen har fått information om vattentjänstplanen skickad till sig och därmed fått möjlighet att lämna synpunkter på planen. Under samrådstiden har totalt 37 yttranden inkommit, varav 31 yttranden är med erinran och 6 utan erinran.

Yttranden

Inkomna yttranden med erinran (m.e) redovisas nedan efter tabellen. Länsstyrelsen yttrande redovisas i sin helhet medan resterande har sammanfattats. Kommunens kommentarer till yttrandena redovisas med kursiv indragen text efter respektive yttrande. Inkomna yttranden med ingen erinran (i.e) redovisas enbart i tabellen nedan.

1. Statliga myndigheter och regioner

1.1	Länsstyrelsen	m.e
1.2	Region Skåne	m.e
1.3	Boverket	i.e
1.4	Havs- och vattenmyndigheten	i.e

2. Kommunens nämnder, bolag och andra kommuner

2.1	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	m.e
2.2	Kultur- och fritidsnämnden	i.e
2.3	Vård- och omsorgsnämnden	i.e
2.4	Barn- och familjenämnden	i.e
2.5	Servicenämnden	i.e
2.6	Sydvatten	m.e
2.7	Malmö stad	m.e

3. Sakägare och övriga berörda

3.1	Privatperson 1	m.e
3.2	Privatperson 2	m.e
3.3	Privatperson 3	m.e
3.4	Privatperson 4	m.e
3.5	Privatperson 5	m.e
3.6	Privatperson 6	m.e
3.7	Privatperson 7	m.e
3.8	Privatperson 8	m.e

3.9	Privatperson 9	m.e
3.10	Privatperson 10	m.e
3.11	Privatperson 11	m.e
3.12	Privatperson 12	m.e
3.13	Privatperson 13	m.e
3.14	Privatperson 14	m.e
3.15	Privatperson 15	m.e
3.16	Privatperson 16	m.e
3.17	Privatperson 17	m.e
3.18	Privatperson 18	m.e
3.19	Privatperson 19	m.e
3.20	Privatperson 20	m.e
3.21	Privatperson 21	m.e
3.22	Privatperson 22	m.e
3.23	Privatperson 23	m.e
3.24	Privatperson 24	m.e
3.25	Privatperson 25	m.e
3.26	Privatperson 26	m.e

1. Statliga myndigheter och regioner

1.1 Länsstyrelsen

Allmänna synpunkter

Det är bra att ni har ett syfte med vattentjänstplanen och det framgår att den ska tydliggöra VA-försörjningen, verka som underlag för kommunens planering och inkluderar även en reviderad va-utbyggnadsplan.

I vissa delar av planen blir det något otydligt om de problem ni beskriver eller de åtgärder som föreslås är tänkt för Eslövs kommun eller generellt för VA i Sverige. Ni kan nu korta planen genom att fokusera på de problem som ska lösas i Eslövs kommun.

Kommentarer: I huvudsak beskrivs läget för VA-anläggningen i Eslövs kommun, de utmaningar och behov som tas upp är det som är aktuellt för Eslövs kommun. Texten har förtydligats och kortats något.

Det är något oklart om avsikten är att alla de konkreta åtgärder som listas inom ramen för vattentjänstplanens tidshorisont kommer vara slutförda till år 2037.

Kommentarer: Åtgärderna planeras att påbörjas inom vattentjänstplanens tidshorisont. Alla kommer inte att vara slutförda innan 2037. Planen har förtydligats avseende detta.

En vattentjänstplan ska innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. I planen presenteras inga åtgärder för anläggningarna i Eslövs kommun.

Kommentarer: Kontinuitetsarbetet är en prioriterad fråga för VA SYD. Den allmänna VA-anläggningen är en samhällsviktig verksamhet och VA SYD arbetar med att identifiera behov av åtgärder och genomföra dessa, så den allmänna VA-anläggningen ska fortsätta fungera även vid olika typer av störningar, till exempel skyfall. Vissa av dessa åtgärder behöver genomföras på själva VA-anläggningen och vissa behöver utföras utanför, för att skydda viktiga delar av VA-anläggningen. Det bedöms inte lämpligt att mer ingående beskriva sårbara delar av VA-anläggningen i en offentlig handling. Däremot behöver det fortsätta finnas en diskussion mellan kommunen och VA SYD om åtgärder för att säkerställa tillgången till rent vatten och hantering av avlopp vid olika typer av störningar.

Miljöbedömning

Det framgår av bilaga till vattentjänstplanen att Eslövs kommun har undersökt enligt § 5 i Miljöbedömningsförordningen om planen medför betydande miljöpåverkan.

Förvaltningsövergripande arbete

Det är bra att vattentjänstplanen har tagits fram genom ett samarbete mellan Eslövs kommun och VA SYD samt att det från kommunen har varit flera förvaltningar med i arbetet. Det är viktigt att ni försätter arbeta tydligt med ansvarsfördelningen och säkerställa att alla frågor som berör VA kommer ni arbete vidare med inom de enskilda förvaltningar eller de kommunala bolag.

Översiktsplan och detaljplanering

Det är bra att det framgår att vattentjänstplanen för Eslövs kommun kommer ha en koppling till kommunens översiktsplan och planarbete. Det kan dock framgå tydligare hur de båda processerna är tänkta att koordineras samt att det framgå tydligare att det inte går att planlägga för nya områden om det inte finns kapacitet i spillvattennätet eller tillräckligt med dricksvatten. Det är viktigt att framöver också koppla arbetet med vattentjänstplanen till det klimatanpassningsarbete som kommunen har påbörjat.

Kommentarer: Planen har kompletterats med ett förtydligande kring hur vattentjänstplanen förhåller sig till kommunens översiktsplan samt kommande klimatanpassningsplan.

Dricksvatten

Vattentjänstplanen inkluderar en informativ nulägesbeskrivning av dricksvatten, samt den långsiktiga planen framåt, vilket ger en bra överblick. Det är något oklart om avsikten är att alla åtgärder som listas för dricksvatten inom ramen för vattentjänstplanens tidshorisont kommer vara slutförda till år 2037.

Kommentarer: Angivelsen handlar om att åtgärderna planeras ha påbörjats inom vattentjänstplanens tidshorisont. Texten har förtydligats avseende detta.

Länsstyrelsen gör bedömningen att vissa av åtgärderna behöver exempelvis ske mer omgående än andra. Det kan tex handla om skydd av råvatten.

Kommentarer: De primära vattentäkterna som förser Eslövs kommun med dricksvatten, Bolmen och Vombsjön, är skyddade med vattenskyddsområde. Även vattentäkten i Hurva omfattas av vattenskyddsområde. Vattentjänstplanen har kompletterats med information om vattenskyddsområden för de primära vattentäkterna. Sydvatten som producerar dricksvatten för merparten av VA SYDs kunder i Eslövs kommun, arbetar på flera sätt med att säkra vattenkvalitén i råvattentäkterna.

Det är positivt att det framgår att nu gör ett långsiktigt arbete för att minska vattenförbrukningen. Som tillägg till nödvattenförsörjning behöver situationer med höjd beredskap också tas hänsyn till, vilket nämns i det allra sista stycket i planen. Följande skulle kunna läggas till i planen:

- Information om val av tidshorisont, år 2037.
- Information om vattenskyddsområden i kommunen.
- Hur stora vattenförlusterna generellt är på ledningsnätet.
- Tidshorisont för åtgärder för att upprätthålla dricksvattenförsörjningen vid skyfall

Kommentarer: Ett nytt avsnitt har lagts till som förklarar vattentjänstplanens tidshorisont. Vattenskyddsområden i kommunen finns för vattentäkten i Hurva. Texten om nuläge för dricksvatten är kompletterat med att de vattentäkter som används primärt för försörjning i kommunen är skyddade med vattenskyddsområde. Vattenförlusterna på dricksvattenledningsnätet var drygt 10% 2023 och har legat strax över 10% de senaste tre åren dess förinnan. Vattentjänstplanen har kompletterats med information om vattenförluster. Både VA SYD och Sydvatten arbetar med att säkra tillgången till dricksvatten, både vid normala driftförhållanden och vid störningar, till exempel skyfall.

Spillvatten

I vattentjänstplanen finns en bra nulägesbeskrivning av spillvattenanläggningarna samt den långsiktiga planen framåt. Tillskottsvatten är en av de största

utmaningarna Eslövs kommun. Vissa åtgärder har gjorts på det allmänna spillvattenledningarna men det är viktigt att saneringsplanen som det hänvisas till blir klar. Vattentjänstplanen behöver redovisa det största bidragen från avlopps- och spillvatten till respektive vattenförekomst samt vilken påverkan befintliga och framtida utsläpp kan innebära för respektive förekomst. I denna sammanställning bör det framkomma var bräddningar sker samt påverkan på recipienter vilket framöver kan påverka kommunens möjligheter för att släppa ut spillvatten från befintliga reningsverk eller om eventuella nyetableringar i kommunen kommer att krävas. Det därför ett viktigt underlag för om vattentjänstplanen ska kunna användas i framtiden för den fysiska planeringen.

Kommentarer:

VA SYD rapporterar årligen hur avloppsverksamheten har fungerat till tillsynsmyndigheten. För Ellinge ARV sker rapporteringen till Länsstyrelsen och för övriga avloppsreningsverk sker rapporteringen till Eslövs kommun. Detaljer kring miljöpåverkan finns i dessa miljö- och årsrapporter.

Dagvatten och skyfall

Det framgår att 2020 antog Eslövs kommunfullmäktige en "Dagvatten- och översvämningsplan" för Eslövs kommun. Det framgår dock att det i Eslövs kommun saknas detaljerade utredningar gjorda för åtgärderna kopplade till skyfall. I förslag till åtgärder pekas inte några enskilda anläggningar ut. Åtgärderna beskrivs i stället mera generellt. Det är viktigt att kommunen kommer i gång med det långsiktiga arbetet för att ha en hållbar hantering av dagvatten och skyfallsäkring av va-anläggningarna. Ni kan tex i den klimatanpassningsplan som kommunen arbetar med ta med konkreta tidsatta åtgärder kopplade till va-anläggningarna.

Kommentarer: VA SYD arbetar med kontinuitetsplanering för att identifiera behov av åtgärder och genomföra dessa, så den allmänna VA-anläggningen ska fortsätta fungera även vid olika typer av störningar, till exempel skyfall. Vissa av dessa åtgärder behöver genomföras på själva VA-anläggningen och vissa behöver utföras utanför, för att skydda viktiga delar av VA-anläggningen. Det bedöms inte lämpligt att mer ingående beskriva sårbara delar av VA-anläggningen i en offentlig handling. Däremot behöver det fortsätta finnas en diskussion mellan kommunen och VA SYD om åtgärder för att säkerställa tillgången till rent vatten och hantering av avlopp vid olika typer av störningar. Eslövs vatten har ett ansvar för att arbeta vidare med vattentjänstplanens åtgärder vad gäller prioritering och tidsplaner samt årligen redovisa en uppföljning av åtgärderna till KSAU.

Utbyggnad på landsbygden

I samrådshandlingen visas bara vilken bebyggelse som har ett behov av allmänt VA, inte prioritering av utbyggnad. Detta kommer att kompletteras inför granskningsskedet av vattentjänstplanen.

I VA-utbyggnadsplanen finns det relativt stora områden med många fastigheter med enskild vattenförsörjning, där det inte bedöms finnas behov av allmänt dricksvatten. Det anges samtidigt att det inte finnas någon närmare information om enskilda dricksvattentäkters kvalitet eller kvantitet. Här är det fördelaktigt att få in information från boende. Det framtida klimatet och dess effekter behöver även beaktas i sammanhanget – särskilt om det är små grundvattenmagasin som nyttjas.

Kommentarer: Tidsplan på va-utbyggnadsområdena har kompletterats och finns med i granskningshandlingen. Kommunen har under samrådet fått in information från några fastigheter kring kvalitet och kvantitet på deras dricksvatten. Informationen har inkluderats i behovsbedömningen och de områden där det finns indikationer på problem med dricksvattnet kommer utredas vidare för att kunna fastställa om där finns ett behov av allmänt vatten eller inte. Områdena Östra Karaby, Stehags kyrkby samt Berga har därmed lagts som utredningsområden vad gäller dricksvatten.

Samrådskrets

Det framgår av det inskickade missivet av vem utöver Länsstyrelsen som har fått ta del av samrådsunderlaget för vattentjänstplanen.

Information

Länsstyrelsens yttrande begränsar inte Länsstyrelsens möjligheter att framgent ställa krav enligt lag (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster om uppgifter framkommer eller omständigheter uppstår som föranleder sådana krav.

1.2 Region Skåne

Region Skåne påpekar att det är av vikt att planera tydligare utifrån ett avrinningsområdesperspektiv för att nå utpekade miljökvalitetsnormer och tycker det perspektivet kan utvecklas i planen samt ett förtydligande kring vilka åtgärder som krävs för att uppnå god status i sjöar och vattendrag till 2027.

Kommentarer: Kommunen instämmer i vikten av att arbeta utifrån ett avrinningsområdesperspektiv för att nå utpekade miljökvalitetsnormer. Eslövs kommun är aktiv inom fyra vattenråd, Kävlingeåns vattenråd, Saxån-Braåns vattenråd, Ringsjöns vattenråd samt Rönne å vattenråd. Inom vattenråden samordnas åtgärder som syftar till att uppnå god ekologisk- och kemisk status i vattendrag och sjöar, något som Eslövs kommuns antagna naturplan tydligare beskriver. Vattentjänstplanen har kompletterats med information kring vattenrådets arbete. Eslövs kommun startade också förra året upp ett kunskapsråd för sjö- och vattendragsfrågor med aktörer från vattenråd, VA SYD, Sydwater samt akademien, för att ytterligare stärka samverkan utifrån avrinningsområdesperspektivet.

Region Skåne påpekar att det är viktigt med en ökad samverkan kring vattenförsörjningen för att uppnå en hållbar vattenanvändning som bidrar till en resilient samhällsutveckling.

Kommentarer: Kommunen instämmer i vikten av ökad samverkan för en hållbar vattenförsörjning.

Region Skåne lyfter att det finns en tydlig koppling mellan grönstruktur och möjligheterna till god vattenkvalitet samtidigt som stadens ekologiska och rekreativa värden berikas, samt gröna ytors värde ur ett klimatanpassningsperspektiv och ser gärna att vattentjänstplanen utvecklar det perspektivet ytterligare.

Kommentarer: Kommunen noterar synpunkten. Vattentjänstplanen har inte kompletterats med mer information utifrån detta utan kommunen arbetar bland annat med att ta fram en klimatanpassningsplan som tydligare kommer belysa de perspektiven.

2. Kommunens nämnder, bolag och andra kommuner

2.1 Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Planen föreslås delas upp utifrån att lägga de textblock som utgör underlag för åtgärder i bilagor så att huvuddokumentet består av åtgärder samt beskrivning av organisation och uppföljningsprocess.

Kommentarer: Text och åtgärder är starkt sammankopplade och för att inte förlora kontexten behålls allt i samma dokument.

Det är otydligt vilka mål som vattentjänstplanen ska styra mot. För att planen ska ha möjlighet att styra mot en önskad riktning krävs tydligare beskrivningar av mål, åtgärder, organisation och system för uppföljning.

Kommentarer: Den allmänna VA-anläggningen finns till för skyddet av människors hälsa och för skyddet av miljön. Det handlar bland annat om att människor ska få tillgång till dricksvatten, inte ska bli sjuka genom spridning av hälsofarliga bakterier och ämnen samt att förhindra att bebyggelse översvämmas av avloppsvatten. Det handlar också om att skydda våra viktiga vattenmiljöer mot övergödning och farliga ämnen. Tillsammans med Livsmedelslagen och Miljöbalken ställer Lagen om allmänna vattentjänster krav på den allmänna VA-anläggningen, kommunen och VA-huvudmannen. De åtgärder som presenteras syftar till att uppfylla kravet på den allmänna VA-anläggningen.

Åtgärderna är generellt övergripande och det behöver bli tydligare vad som ska göras, när det ska göras, vem som ansvarar för att det görs samt vilka resurser det kräver.

Kommentarer: Vattentjänstplanens syfte är att på ett övergripande plan visa på vilka större åtgärder som krävs för att även i framtiden tillhandahålla vattentjänster utifrån behovet av skydd av människors hälsa och miljön. Den detaljeringsnivå som presenteras för åtgärderna har bedömts vara lämplig utifrån syftet med planen men även utifrån ett säkerhetsperspektiv. Ansvar för respektive åtgärd finns utpekat övergripande. Tidplan för åtgärderna bedöms inte lämplig att skriva ut eftersom tidplaner för VA SYDs åtgärder inte kan bestämmas av kommunfullmäktige i Eslövs kommun utan beslutas inom ramen för VA SYDs styrning enligt förbundsordningen. Information om VA SYDs detaljerade planering av åtgärder och prioriteringar delas med kommunen inom ramen för Eslövs vatten och andra samarbetsforum mellan VA SYD och Eslövs kommun.

Saknas beskrivning kring hur planen ska följas upp och vem som ansvarar för det. Det behövs återkommande uppföljning av planen och Eslövs vattens roll behöver tydliggöras.

*Kommentarer: Vattentjänstplanen anger att planen ska följas upp vart fjärde år, i samband med att kommunen följer upp översiktsplan och tar fram planeringsstrategi enligt PBL. I samrådshandlingen står det beskrivet att uppföljning av åtgärderna i vattentjänstplanen **förslås** ske inom ramen för Eslövs vatten, vilket har ersatts till **ska**. Uppföljning av åtgärderna i vattentjänstplanen sker inom ramen för Eslövs vatten, där Eslövs vatten också har ansvar att årligen återkomma med uppföljning av arbetet med åtgärderna till kommunstyrelsens arbetsutskott.*

Planen beskriver att förnyelsebehovet av såväl dricksvattennätet, spillvattennätet och dagvattennätet är stort samtidigt som förnyelsetakten på ledningssystem är under riksgenomsnittet. Det framgår inte i vilken takt förnyelsen ska ske och det blir därmed ottydligt kring vilken ambitionsnivå/mål planen styr mot.

Kommentarer: Förnyelsetaktens behov är beroende av det specifika ledningsnätets ålder, material, geologi etc, riksgenomsnittet är därför inte relevant. Bedömningen för Eslöv är dock att förnyelsetakten behöver fördubblas under den kommande 10-årsperioden för att bibehålla ledningsnätets nuvarande status och för att minska risken för akuta driftsstörningar. VA SYD har inte någon fastställd målförnyelsetakt och behovet av förnyelse bedöms tillsammans med andra behov på va-anläggningen.

Krävs tydlig tidsplan för VA-utbyggnadsområdena, vilket är viktigt bland annat utifrån planering av miljöbalktillsynen angående enskilda avlopp.

Kommentarer: Vattentjänstplanen har kompletterats med information om inom vilka 5-årsperioder som de olika VA-utbyggnadsområdena bedöms vara utbyggda inom.

Det krävs mer underlag om vattentjänstplanen ska uppfylla lagkravet om redovisning av åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Planen innehåller beskrivningar av åtgärder som syftar till att ta fram sådana underlag och dessa föreslås prioriteras högt för att säkerställa att lagkravet uppfylls.

Kommentarer: Kontinuitetsarbetet är en prioriterad fråga för VA SYD. Den allmänna VA-anläggningen är en samhällsviktig verksamhet och VA SYD arbetar med att identifiera behov av åtgärder och genomföra dessa, så den allmänna VA-anläggningen ska fortsätta fungera även vid olika typer av störningar, till exempel skyfall. Vissa av dessa åtgärder behöver genomföras på själva VA-anläggningen och vissa behöver utföras utanför, för att skydda viktiga delar av VA-anläggningen. Det bedöms inte lämpligt att mer ingående beskriva sårbara delar av VA-anläggningen i en offentlig handling. Däremot behöver det fortsätta finnas en diskussion mellan kommunen och VA SYD om åtgärder för att säkerställa tillgången till rent vatten och hantering av avlopp vid olika typer av störningar.

Åtgärder i Dagvatten- och översvämningsplanen som är antagen av kommunfullmäktige finns beskrivna även i vattentjänstplanen. För att undvika att samma instans antar samma åtgärder i två olika planer förslås att det görs en hänvisning till de åtgärderna istället för att inkludera dem i vattentjänstplanen.

Kommentarer: Dagvatten- och översvämningsplanens strategier och ställningstagande har tagits bort från vattentjänstplanen för att undvika dubbelstyrning. Istället görs en hänvisning till planen.

2.6 Sydvatten

I vattentjänstplanen är det på några ställen formulerat som att vattnet VA SYD distribuerar i Eslövs kommun "köps" av Sydvatten. "Köper" blir en felaktig beskrivning då Eslövs kommun är delägare i Sydvatten. Kommunen har valt att dela upp ansvaret i försörjningskedjan med en dricksvattenproduktion och distribution till ett antal leveranspunkter i Sydvattens regi och distributionen ut till slutanvändaren i VA SYDs regi. Att använda sig av "köper" indikerar ett slag affärsförhållande mellan Sydvatten och VA SYD som inte existerar. Förslag till text: Eslövs kommun är sedan 1966 delägare i Sydvatten. Bolagets uppdrag är att

producera dricksvatten till de 17 ägarkommunerna med totalt 1 miljon invånare. Sydvatten äger och driver Bolmentunneln, de två vattenverken Ringsjöverket och Vombverket samt huvudledningssystemet för distributionen av dricksvatten. Sydvatten distribuerar vatten till bolagets delägarkommuner som ansvarar för ledningsnätet inom respektive kommun. I Eslövs kommun är det VA SYD som distribuerar dricksvattnet ut i kommunen.

Kommentarer: Formuleringen har ändrats i enlighet med Sydvattens förslag.

Hurvas vattenverk planeras att läggas ner och Hurva ska i stället få dricksvatten genom nya överföringsledningar från Vombverket i Lunds kommun. Sydvatten önskar att dialog förs kring nyanslutningen så att eventuella justeringar eller utbyggnader i Sydvattens anläggningsdelar kan genomföras i god tid.

Kommentarer: Formuleringen i planen ger uppfattningen att Hurva ska få en egen överföringsledning från Vombverket. Så är inte fallet utan Hurva planeras att kopplas till orter som redan tidigare förses med vatten från Vombverket. Texten i planen har förtydligats angående ny överföring av dricksvatten till Hurva.

Det hänvisas till Sydvattens hållbarhets- och årsredovisning 2023 på några ställen. För att ge en tydligare bild av hur försörjningskedjan kring dricksvatten fungerar förslås att komplettera med en mer beskrivande text som tagits fram i samband med Malmö Stads vattentjänstplan.

Kommentarer: Texten i planen har ändrats i enlighet med Sydvattens synpunkt.

2.7 Malmö stad

Överväg att komplettera kapitlet om ansvar med eventuella befogenheter och skyldigheter.

Kommentarer: Synpunkten är noterad men inga ändringar har i detta avseende gjorts.

Planen hade blivit mer tillgänglig om den varit mindre omfattande.

Kommentarer: Planen har kortats ner på några ställen men är i stora drag kvar i sin helhet för att inte förlora viktig information och kontext.

3. Sakägare och övriga berörda

Arup/Kungabacken

3.1 Privatperson 1

Yttrandet gäller området Arup/Kungabacken och har invändningar vad gäller allmänt spillvatten då man anser att deras egen anläggning fungerar väl och att kostnaden för inkoppling är dyr, man anser sig därmed inte ha ett behov av inkoppling till allmänt spillvatten.

Kommentarer: Bedömningen att Arup/Kungabacken omfattas av utbyggnad vad gäller spillvatten grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. VA SYD erbjuder möjlighet att betala enligt en avbetalningsplan. Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten då det inte finns några indikationer på eventuella problem med vare sig kvalitet eller kvantitet. I samband med utbyggnad av spillvatten kommer behovet av dricksvatten dock ses över. Skulle förutsättningar på något sätt har ändrats så att det finns indikationer på risk för människors hälsa kan dricksvatten också komma att byggas ut.

3.2 Privatperson 2

Yttrandet gäller området Arup/Kungabacken och påpekar att de fått information om vattentjänstplanen även om de inte bor i området utan endast har åkermark.

Kommentarer: Kommunen noterar detta.

Högseröd

3.3 Privatperson 3

Yttrandet gäller Högseröd och synpunkten berör att fastigheten har enskild spill- och dricksvattenanläggning som fungerar bra och det finns därmed inget behov av allmänt VA, vill inte bli inkopplade.

Kommentarer: Bedömningen att Högseröd omfattas av utbyggnad vad gäller spillvatten grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten då det inte finns några indikationer på eventuella problem med vare sig kvaliteten eller kvantiteten. I samband med

utbyggnad av spillvatten kommer behovet att dricksvatten dock ses över. Skulle förutsättningar på något sätt har ändrats så att det finns indikationer på risk för människors hälsa kan dricksvatten också komma att byggas ut.

3.4 Privatperson 4

Yttrandet gäller Högseröd och menar att fastigheten har godkänd avloppsanläggning och därmed inget behov av att anslutas till kommunalt dricks- och spillvatten. Har även invändningar på att kommunen inte har laglig rätt att göra åtgärder på deras fastighet. Bifogat bilder på sina enskilda anläggningar.

Kommentarer: Bedömningen att Högesröd omfattas av utbyggnad vad gäller spillvatten grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten då det inte finns några indikationer på eventuella problem med vare sig kvaliteten eller kvantiteten. I samband med utbyggnad av spillvatten kommer behovet att dricksvatten dock ses över. Skulle förutsättningar på något sätt har ändrats så att det finns indikationer på risk för människors hälsa kan dricksvatten också komma att byggas ut.

3.5 Privatperson 5

Yttrandet gäller Högseröd och menar att fastigheten har egna dricksvatten- och avloppsanläggningar som funkar bra. Har installerat ett nytt minireningsverk och undrar om de kan tvingas till kommunalt VA ändå samt om det finns alternativa lösningar.

Kommentarer: Bedömningen att Högesröd omfattas av utbyggnad vad gäller spillvatten grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. För fastighetsägare som har en nyare avloppsanläggning kan det bli aktuellt med en ersättning för onyttigbliven enskild anläggning. Det är en bedömning från fall till fall men slutna tankar som är max tio år gamla ersätts enligt praxis. Är det en anläggning som är yngre än 10 år och den är godkänd så kan fastighetsägaren ansöka om ersättning mot uppvisade av kvitto. Ersättningen beräknas med 10 års rak avskrivningstid på anläggningens ursprungliga anskaffningsvärde. Ersättningen får ej överstiga anläggningsavgiften. Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten då det inte finns några indikationer på eventuella problem med vare sig kvaliteten eller kvantiteten. I samband med utbyggnad av spillvatten kommer behovet att dricksvatten dock ses över. Skulle förutsättningar på något sätt har ändrats så att det finns indikationer på risk för människors hälsa kan dricksvatten också komma att byggas ut.

3.6 Privatperson 6

Yttrandet gäller Högseröd och synpunkten berör att fastigheten har egen både dricks- och spillvattenanläggning som fungerar bra och ser inget behov av allmänt VA.

Kommentarer: Bedömningen att Högesröd omfattas av utbyggnad vad gäller spillvatten grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. Området är inte utpekat som ett utbyggnadsområde för dricksvatten då det inte finns några indikationer på eventuella problem med vare sig kvaliteten eller kvantiteten. I samband med utbyggnad av spillvatten kommer behovet att dricksvatten dock ses över. Skulle förutsättningar på något sätt har ändrats så att det finns indikationer på risk för människors hälsa kan dricksvatten också komma att byggas ut.

Brödåkra/Utteröd

3.7 Privatperson 7

Yttrandet berör Brödåkra/Utteröd och synpunkten belyser att kostnaden för inkoppling till allmänt VA bör hållas nere så mycket som möjligt.

Kommentarer: Hur mycket varje fastighetsägare måste betala vid anslutning beror på flera saker. För det första när anslutningen sker då VA-taxen justeras i princip varje år och avgift tas ut när det finns en avslutning. När VA SYD bygger ut allmänt VA och ett verksamhetsområde upprättas betalar fastighetsägaren för: Ledningsdragningen på sin egen tomt, anläggningsavgift som är en engångskostnad samt brukningsavgift till VA SYD enligt gällande taxa. På VA SYDs hemsida finns information om vad det kan kosta för en normalvilla att anslutas till alla vattentjänster i Eslövs kommun.

3.8 Privatperson 8

Yttrandet berör Brödåkra/Utteröd och synpunkten belyser att de överlag ställer sig positiva till planen men att de har ett relativt nytt enskilt avlopp och därmed önskar att Brödåkra/Utteröd läggs senare i prioriteringen av utbyggnad så de får längre tid på sig att förbereda sig för den ekonomiska konsekvensen.

Kommentarer: För fastighetsägare som har en nyare avloppsanläggning kan det bli aktuellt med en ersättning för onyttigbliven enskild anläggning. Det är en bedömning från fall till fall men slutna tankar som är max tio år gamla ersätts enligt praxis. Är det en anläggning som är yngre än 10 år och den är godkänd så kan fastighetsägaren ansöka om ersättning mot uppvisade av kvitto. Ersättningen beräknas med 10 års rak avskrivningstid på

anläggningens ursprungliga anskaffningsvärde. Ersättningen får ej överstiga anläggningsavgiften. Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten då det inte finns några indikationer på eventuella problem med vare sig kvaliteten eller kvantiteten. I samband med utbyggnad av spillvatten kommer behovet att dricksvatten dock ses över. Skulle förutsättningar på något sätt har ändrats så att det finns indikationer på risk för människors hälsa kan dricksvatten också komma att byggas ut.

Berga

3.9 Privatperson 9

Yttrandet berör Berga och synpunkten belyser dels att man anser att kommunens hantering av samrådsmötet var bristande i att utskicket om information om samrådsmötet kom för tätt inpå mötet samt att samrådstiden var för kort och sträckte sig över julen. Yttrandet lyfter även att de har egna fungerande dricksvatten- och avloppsanläggningar och är inte i behov av kommunalt VA. Yttrandet kommer från två fastigheter i området.

Kommentarer: Dessvärre kom utskicket med information om samrådsmötet senare på grund av en miss av posten vilket var olyckligt. Kommunen tog till sig kritiken kring upplevd kort samrådstid och förlängde samrådstiden från 16 december till 8 januari. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. Området ligger också nära ett befintligt verksamhetsområde. Bedömningen som gjorts grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkter från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket innebär att kommunen måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

3.10 Privatperson 10

Yttrandet berör Berga och belyser att fastigheten har stora problem med översvämningar minst två gånger om året. Deras hage står ofta under vatten samt att de förra vintern hade översvämning så det gick in vatten i garage, stall och nära bostadshuset. Bifogat finns några bilder som visar på stående vatten i bland annat hagen.

Kommentarer:

Bedömningen är att de problem som finns på fastigheten beror på inrinnande vatten från högre liggande jordbruksmark. Detta är fastighetsägarens ansvar

att skydda sig mot. Dagvattenanläggning byggs ut om fastigheten inte kan hantera det dagvatten som uppstår inom fastigheter för bebyggelse, främst hushåll. Däremot får inte den allmänna VA-anläggningen byggas ut för att ta hand om vatten från jordbruksmark, det är inte syftet med den allmänna VA-anläggningen.

3.11 Privatperson 11

Yttrandet gäller Berga och belyser att det finns problem med översvämningar i området vilket också fått påverkan på dricksvattnet. Skriver att det är ett flertal fastigheter i närheten som har problem. Belyser också att de under sommartid ofta får hämta vatten med tank för att fylla på brunnar, och att detta gäller andra fastigheter med. Fastigheten i fråga har på gränsen till kapacitetsproblem varje sommar.

Kommentarer:

Bedömningen är att de problem som finns på fastigheterna beror på inrinnande vatten från högre liggande jordbruksmark. Detta är fastighetsägarens ansvar att skydda sig mot. Dagvattenanläggning byggs ut om fastigheten inte kan hantera det dagvatten som uppstår inom fastigheter för bebyggelse, främst hushåll. Däremot får inte den allmänna VA-anläggningen byggas ut för att ta hand om vatten från jordbruksmark, det är inte syftet med den allmänna VA-anläggningen.

Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkter från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket innebär att kommunen närmaste måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

3.12 Privatperson 12

13 personer från fastigheter i området Berga har inkommit med ett gemensamt yttrande. Synpunkterna grundar sig i att man inte ser något behov av allmänt VA i området då de har fungerande egna dricks- och spillvattenanläggningar. Yttrandet har också invändningar på hur behovsbedömningen är utförd. Ställer sig frågande kring deras avlopps miljöpåverkan på Saxån, gränsdragningarna till vilka fastigheter som inkluderats och inte i området, bristen på krisberedskapsperspektiv samt de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnad.

Kommentarer: Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. En del av fastigheterna inom området Berga ligger inom avrinningsområdet som avvattnas mot Långgropen vidare mot Saxån och resterande fastigheter ligger

inom avrinningsområdet som avvattnas mot recipienten Bråån. Området ligger också nära ett befintligt verksamhetsområde. Bedömningen som gjorts grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. En övergripande bedömning kring vilka fastigheter som inkluderat och inte i området har utförts, exakta gränsdragningar för området som omfattas av utbyggnad tas fram i samband med när området utreds för inrättande av verksamhetsområde. Området är inte utpekade som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkter från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket innebär att kommunen måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

Östra Karaby

3.13 Privatperson 13

Yttrandet gäller Östra Karaby och synpunkten belyser att fastigheten de senaste åren haft en del problem med dricksvatten från grävd brunn, både vad gäller kvantitet och kvalitet. Därmed tittar de på att borra en ny brunn vilket flera grannar i byn gjort de senaste åren. Problemen kan därmed ha försvunnit för många men det hade varit intressant att undersöka behovet av dricksvatten tydligare vid anslutning till kommunalt avlopp för att se hur behovet egentligen är.

Kommentarer: Området är inte utpekade som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkter från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket innebär att kommunen måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

3.14 Privatperson 14

Yttrandet gäller Östra Karaby och synpunkten belyser att fastigheten har behov av allmänt dricksvatten och att behovet delas av många fastigheter i byn.

Kommentarer: Området är inte utpekade som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkter från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket innebär att kommunen måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller

inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

3.15 Privatperson 15

Yttrandet gäller Östra Karaby och synpunkten belyser att personen bott där under många år och aldrig haft några problem med sina egna dricks- och spillvattenanläggningar. Ser inte behovet att ansluta sig till kommunalt VA samt att kostnaden är hög.

Kommentarer: Bedömningen att Östra Karaby omfattas av utbyggnad vad gäller spillvatten grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. Området är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkter från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket innebär att kommunen måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

3.16 Privatperson 16

Yttrandet gäller Östra Karaby och synpunkten belyser bland annat att det är mer än 100 meter mellan några fastigheter i byn. Bifogat finns både bilder och information om fastighetens nyligen installerade markbädd. De har också, som många andra i byn, nyligen borrar efter eget vatten. De anser sig inte ha något behov av allmänt VA idag och önskar att utbyggnad av deras område i så fall tas med först i nästa vattentjänstplan.

Kommentarer: Informationen är noterad. Kommunen vill förtydliga att 100 meter mellan adresspunkter har varit en utgångspunkt, men för att göra en så bra och rättvis bedömning som möjligt måste det finnas utrymme för flexibilitet, där det blir en bedömning i varje enskilt fall. Bedömningen som är utförd nu är också övergripande, exakta gränsdragningar för området tas fram i samband med när området utreds för inrättande av verksamhetsområde.

Bedömningen att Östra Karaby omfattas av utbyggnad vad gäller spillvatten grundar sig i lagen om allmänna vattentjänster 6 §. Området består av många fastigheter vilket gör att den totala miljöbelastningen från enskilda avloppsanläggningar blir stor. Området är dock inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkter från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket

innebär att kommunen närmaste måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

Stehags Kyrkby

3.17 Privatperson 17

Yttrandet gäller området Stehags kyrkby och synpunkten belyser att fastigheten har otjänligt dricksvatten. Bifogat finns vattenprovtagningar som visar anmärkningar på bland annat e-koli och koliforma bakterier, samt höga halter klorid. Brunnen har spolats utan resultat på bättre vattenkvalitet. Har ett stort behov av utbyggnad av kommunalt dricksvatten då de för nuvarande får hämta vatten hos vänner.

Kommentarer: Området är inte utpekade som ett utbyggnadsområde för dricksvatten. Under samrådet inkom dock synpunkt från området som indikerar att det kan finnas problem med dricksvattnet. Därmed läggs området som ett utredningsområde för dricksvatten, vilket innebär att kommunen måste samla in mer information om dricksvattnet i området innan ett beslut om behoven omfattas av lagen om allmänna vattentjänster 6 § eller inte kan tas, det vill säga, om det behöver byggas ut kommunalt dricksvatten eller inte.

Billinge Norra

3.18 Privatperson 18

Yttrandet gäller Bilinge Norra och synpunkten belyser att fastigheten har kommunalt avlopp och eget dricksvatten vilket fungerat bra i många år och ser inget behov att ha kommunalt vatten.

Kommentarer: Bilinge Norra är inte utpekade som ett utbyggnadsområde och omfattas därmed inte av utbyggnad av dricksvatten. Fastigheter i området kommer därmed fortsatt försörja sig via egna dricksvattenanläggningar.

Öslöv

3.19 Privatperson 19

Yttrandet gäller Öslöv och synpunkten belyser att fastigheten har bra eget dricksvatten och vill ej kopplas på det kommunala dricksvattennätet.

Kommentarer: Öslöv är inte utpekade som ett utbyggnadsområde för dricksvatten och kommer därmed inte att kopplas på det kommunala dricksvattennätet.

3.20 Privatperson 20

Yttrandet gäller Öslöv och synpunkten belyser att fastigheten har egenborrad brunn som fungerar bra och vill därmed inte kopplas på det kommunala dricksvattennätet.

Kommentarer: Öslöv är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för dricksvatten och kommer därmed inte att kopplas på det kommunala dricksvattennätet.

Hunneberga**3.21 Privatperson 21**

Yttrandet kommer från en fastighet belägen en bra bit utanför området Hunneberga som är med i planen som ett uppföljningsområde. Synpunkten belyser att fastigheten har problem med dricksvattenkvaliteten och att den har försämrats när det skett nybyggnation i området och det är svårt att följa kvaliteter då den är föränderlig. Fastigheten ser att tillgång till kommunalt VA är att föredra.

Kommentarer: I bedömningen av behov av allmänna vattentjänster förhåller sig kommunen till lagen om allmänna vattentjänster 6 §, vilket bland annat innebär att förhålla sig till att det ska vara ett större sammanhang vilket enligt praxis innebär att 20-30 fastigheter ska ligga samlat, även om det kan variera beroende på omständigheterna. Fastigheten i fråga ligger en bit utanför området Hunneberga som omfattas i planen. En fastighet är därmed dessvärre inte aktuell för allmän dricksvattenförsörjning. Det finns dock alltid en möjlighet att kontakta VA SYD för att kolla närmare på förutsättningarna att ansluta sig via avtal till någon vattentjänst om ens fastighet ligger utanför ett verksamhetsområde. Beroende på förutsättningarna görs en bedömning utifrån fall till fall.

3.22 Privatperson 22

Yttrandet gäller Hunneberga och synpunkten belyser att det är orimliga kostnader att ansluta sig till allmänt VA.

Kommentarer: Hunneberga är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för vare sig dricksvatten eller spillvatten och omfattas därmed inte av utbyggnad av kommunalt VA. Hunneberga är kategoriserat som ett uppföljningsområde vilket innebär att området inte bedöms uppfylla kraven i 6 § LAV. Området bevakas dock och om ny information tillkommit eller om förutsättningarna ändrats vid en revidering av planen kan en ny bedömning komma att göras.

Öslövs Ry

3.23 Privatperson 23

Yttrandet gäller Öslövs Ry och belyser att fastigheten har en egen väl fungerande avloppsanläggning samt dricksvattenbrunn som fungerar bra. Ser inget behov av kommunalt VA och vill inte heller ha det.

Kommentarer: Öslöv Ry är inte utpekad som ett utbyggnadsområde för vare sig dricksvatten eller spillvatten och omfattas därmed inte av utbyggnad av kommunalt VA. Öslövs Ry är kategoriserat som ett uppföljningsområde vilket innebär att området inte bedöms uppfylla kraven i 6 § LAV. Området bevakas dock och om ny information tillkommit eller om förutsättningarna ändrats vid en revidering av planen kan en ny bedömning komma att göras.

3.24 Privatperson 24

Yttrandet gäller en fastighet belägen utanför området Öslövs Ry och belyser hur fastighetens dricksvattenbrunn ofta har sennat och därmed har en ny djupbrunn borrats. De borrade två djupbrunnar men ingen av dem har resulterat i tillräckligt mycket vatten. Ena brunnen gav cirka 25-30 liter/timme men vattnet är salt. Andra brunnen ger cirka 10 liter/timme och är tjänligt med anmärkning. Belyser att en del fastigheter runt om kan ha samma problem. Vill uppmärksamma att de har problem med både kvalitet och kvantiteten vad gäller dricksvatten och hade gärna fått kommunalt vatten.

Kommentarer: I bedömningen av behov av allmänna vattentjänster förhåller sig kommunen till lagen om allmänna vattentjänster 6 §, vilket bland annat innebär att förhålla sig till att det ska vara ett större sammanhang vilket enligt praxis innebär att 20-30 fastigheter ska ligga samlat, även om det kan variera beroende på omständigheterna. Fastigheten i fråga ligger en bit utanför området Öslövs Ry som omfattas i planen. Er fastighet är därmed dessvärre inte aktuell för allmän dricksvattenförsörjning. Det finns dock alltid en möjlighet att kontakta VA SYD för att kolla närmare på förutsättningarna att ansluta sig via avtal till någon vattentjänst om ens fastighet ligger utanför ett verksamhetsområde. Beroende på förutsättningarna görs en bedömning utifrån fall till fall.

Saxån

3.25 Privatperson 25

Yttrandet gäller översvämningar vid Saxån. Synpunkter belyser att Saxån får ta emot mer vatten än vad klarar av och att det krävs åtgärder för att minska flödet och risken för översvämningar. Personen lyfter även att beskrivningen av kapaciteten i spillvattensystemet beskrivs olika i översiktsplanen och vattentjänstplanen.

Kommentarer: Kommunen inrättade under 2024 ett kunskapsråd för sjö- och vattendragsfrågor som en följd av de omfattade översvämningarna vintern 23/24. Kunskapsrådet består av representanter från kommunen, Sydvatten, VA SYD, vattenråd och akademien. Kunskapsrådets arbete har mynnat ut i en åtgärdsplan som antogs av kommunstyrelsen den 4 mars 2025. Kommunstyrelsen beslutade den 4 mars att medel ska avsättas för att ta fram en översvämningskartering för Saxån, likt de karteringar som MSB tagit fram för Kävlingeån och Rönne Å. Karteringen är ett första steg för att möjliggöra att söka extern finansiering för genomförande av åtgärder längs med ån.

Kommunen är också i processen att ta fram en klimatanpassningsplan som syftar till att utveckla klimatanpassningsarbetet och därigenom öka kommunens förmåga att hantera klimatrelaterade väderhändelser. Åtgärder kopplat till översvämningar kommer hanteras inom ramen för klimatanpassningsplanen.

Vid Saxån har dikningsföretag problem med höga flöden. Eftersom dikningsföretag är en viktig del i avledningen av dagvatten men det generellt finns oklarheter i kapacitet, ansvar och driftsfrågor är det utpekat att utredas närmare som en åtgärd i vattentjänstplanen. Diken behöver utformas så att de inte skadas av höga flöden. Det kan till exempel handla om att göra om konventionella diken till tvåstegsdiken. Generellt behöver diken skötas och slänter som skadas behöver åtgärdas så att de inte riskerar att kollapsa. Många gånger är det dikningsföretag som ska utföra dessa åtgärder.

Det information om spillvattennätets kapacitet som finns i vattentjänstplanen är den som är korrekt idag. Ny kunskap har tillkommit sedan översiktsplanen. I samband med nya utbyggnadsområden i Marieholm har fördröjning av dagvatten utretts och det planeras för ett antal åtgärder för att inte belasta Saxån mer än vad som tillåts enligt dikningsföretaget.

3.26 Privatperson 26

Yttrandet gäller översvämningar vid Reslöv, Saxån. Synpunkten belyser att Saxån får ta emot mer vatten från spill- och dagvatten än vad den klarar av och att det krävs åtgärder för att minska utsläppen, flödet och risken för översvämningar. Önskar se åtgärder i vattentjänstplanen kring hur de redan förekommande översvämningarna i Reslöv och Marieholm ska minska.

Kommentarer: Att utreda och fortsätta åtgärda tillskottsproblematiken i Marieholm är utpekat som en åtgärd i vattentjänstplanen. Åtgärder för att komma till rätta med tillskottsvatten till spillvattennätet kan innebära högre belastning på dagvattennätet och recipienten. Därför behöver konsekvenserna på dagvattenanläggningen och recipienten beskrivas och eventuellt utredas i arbetet med tillskottsvatten. Marieholms tätort utgör dock en väldigt liten del

av det område som avvattnas till Saxån och ortens påverkan är och kommer att vara liten i förhållande till påverkan från framför allt från jordbruksmarken och Eslövs tätort.

Se även svar till privatperson 25

**Kommunledningskontoret,
Tillväxtavdelningen**

Anita Wallin
Avdelningschef
Tillväxtavdelningen

Mikael Vallberg
Plan- och exploateringschef
Tillväxtavdelningen

Sanna Perlborn
Verksamhetsutvecklare
Administrativa avdelningen

Bilaga till Eslövs kommuns vattentjänstplan

- *Undersökning av betydande miljöpåverkan*

Innehåll

Inledning.....	3
Vattentjänstplanen.....	3
Undersökning	3
Sammanvägd bedömning.....	5

Inledning

Eslövs kommun har i samverkan med VA SYD tagit fram en vattentjänstplan som beskriver en långsiktig planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Vattentjänstplanen omfattas av 6 kap. i miljöbalken och därmed syftar denna undersökning att fastställa om vattentjänstplanen antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Om planen bedöms innebära en betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Undersökningen om vattentjänstplanen antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte har utförts parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen och bedömningen kommer ställas ut för samråd samtidigt som vattentjänstplanen.

Vattentjänstplanen

I juni 2022 beslutade Sveriges riksdag, som en följd av propositionen Vägar till hållbara vattentjänster (2021/22:208), om ändringar av lag om allmänna vattentjänster (LAV). Till 6 § LAV gjordes tillägg som innebär att varje kommun senast 1 januari 2024 ska ha en aktuell vattentjänstplan. Planen ska enligt den lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2023 redogöra för: kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, samt kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Undersökning

Enligt miljöbalken 6 kap. 6 § ska kommunen göra en bedömning av om vattentjänstplanen antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om undersökningen visar att planen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning tas fram. Om undersökningen istället visar att vattentjänstplanen antas medföra en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Undersökningen om vattentjänstplanen antas ge upphov till betydande miljöpåverkan har gjorts utifrån 2-4 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966) och miljöbalkens 6 kap. 5-7§. För att tydliggöra vilka aspekter som har bedömts har en checklista använts och resultatet redovisas i Tabell 1 nedan.

Bedömning miljöpåverkan	Negativ	Ingen	Positiv	Kommentar
Globala mål, Agenda 2030			x	Vattentjänstplanen antas bidra till målen: rent vatten och sanitet för alla, hållbara städer och samhällen, ekosystem och biologisk mångfald samt hav och marina resurser
Regionala planer			x	Vattentjänstplanen antas bidra till en rad av Region Skånes miljömål, som är samma mål som för de nationella miljökvalitetsmålen.
Översiktsplan		x		Vattentjänstplanen påverkar möjligheten av genomförandet av översiktsplan och därmed är det viktigt att de synkas.
Nationella miljökvalitetsmål			x	Vattentjänstplanen antas bidra till målen: Ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet. Bidrar indirekt till en rad av de andra målen.
Naturreservat		x		Ingen direkt påverkan, möjligtvis en viss positiv påverkan på Bosarps Jär naturreservat.
Vattenskyddsområde		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan på något vattenskyddsområde.
Biotopskyddsområde		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan på något biotopskyddsområde. I enskilda projekt behöver frågan bevakas eftersom det kan finnas påverkan beroende på exempelvis en ny överföringsled placeras.
Djur- och växtskyddsområde		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan på något djur- och växtskyddsområde. I enskilda projekt behöver frågan bevakas eftersom det kan finnas påverkan beroende på exempelvis en ny överföringsled placeras.
Yt- och grundvattenpåverkan			x	Vattentjänstplanen antas ha en positiv yt- och grundvattenpåverkan utifrån bland annat att områden i VA-utbyggnadsplanen ansluts till kommunalt VA med bättre rening.
Våtmarker		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan på våtmarker.
Strandskydd	x			VA-anläggningar inom strandskyddsområde kan komma att påverkas av vattentjänstplanen. I enskilda projekt behöver frågan bevakas eftersom arbeten kan behöva utföras inom områden som omfattas av strandskydd.
Miljökvalitetsnormer vatten			x	Vattentjänstplanen antas ha en positiv påverkan för miljökvalitetsnormer för vatten.

Förorenad mark		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan kopplat till förorenad mark.
Översvämning		x		Vattentjänstplanen i sig antas inte ha någon påverkan kopplat till översvämningar. Enskilda projekt kan minska problem med översvämningar men då främst inne på fastigheter.
Skred, ras och erosion		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan kopplat till skred, ras och erosion.
Kulturvärden		x		Åtgärder i vattentjänstplanen ligger inom område för särskilt värdefull kulturmiljö, men åtgärderna anses inte ha någon direkt påverkan på kulturvärdena. Detta undersöks närmare vid projektering.
Fornminnen		x		Beroende på projektering kan åtgärder i vattentjänstplanen vara inom område för fornminnen. I enskilda projekt behöver frågan bevakas eftersom det kan innebära en påverkan beroende på var exempelvis en ny överföringsled placeras. Detta undersöks närmare vid projektering.
Landskapsbild		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan på landskapsbilden.
Riksintresse friluftsliv		x		Vattentjänstplanen antas inte ha någon påverkan på riksintresseområde för friluftsliv.
Riksintresse naturvård			x	Bosarps Jär ligger inom område för riksintresse naturvård. Vattentjänstplanen pekar ut Bosarps Jär som ett utbyggnadsområde och därmed kan det antas få positiva effekter för naturvården.
Natura 2000-område		x		Åtgärder för rening av dagvatten innan det släpps till Långa kärr, som är ett Natura 2000-område, kan förbättra föroreningsbelastningen i området. Eftersom vattentjänstplanen inte anger detaljerna för dessa åtgärder går det inte att bedöma påverkan på Natura 2000-området. Detta behöver undersökas i det specifika projektet. Inget övrigt Natura 2000-område anses påverkas av vattentjänstplanen.
Riksintresse totalförsvär		x		Vattentjänstplanen innehåller åtgärder som ligger inom område för riksintresset totalförsvär hinderfrihet, men antas inte ha någon påverkan.

Tabell 1. Bedömning om Eslövs kommun vattentjänstplanen antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte.

Sammanvägd bedömning

Den sammanvägda bedömningen är att vattentjänstplanen inte kommer medföra en betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning behöver därmed inte upprättas. I specifika projekt som vattentjänstplanen beskriver, till exempel ombyggnader av avloppsreningsverk och anläggande av överföringsledningar, kommer miljökonsekvenser att behöva utredas och bedömas i det fortsatta arbetet med respektive åtgärd.